

Eestikeelne väljaanne

Õigusaktid

66. aastakäik

28. juuli 2023

Sisukord

I Seadusandlikud aktid

MÄÄRUSED

- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2023/1542, 12. juuli 2023, mis käsitleb patareisid ja akusid ning patarei- ja akujäätmeid, millega muudetakse direktiivi 2008/98/EÜ ja määrust (EL) 2019/1020 ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2006/66/EÜ ⁽¹⁾ 1
- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2023/1543, 12. juuli 2023, mis käsitleb Euroopa andmesitamis määrust ja Euroopa andmesäilitamismäärust elektrooniliste tõendite hankimiseks kriminaalmenetluses ja kriminaalmenetluse järgsete vabadusekaotuslike karistuste täitmisele pööramiseks 118

DIREKTIIVID

- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2023/1544, 12. juuli 2023, millega kehtestatakse määratud majandusüksuste määramise ja esindajate nimetamise ühtlustatud normid elektrooniliste tõendite kogumiseks kriminaalmenetluses 181

⁽¹⁾ EMPs kohaldatav tekst

Aktid, mille pealkiri on trükitud harilikus trükikirjas, käsitlevad põllumajandusküsimuste igapäevast korraldust ning nende kehtivusaeg on üldjuhul piiratud.

Kõigi ülejäänud aktide pealkirjad on trükitud poolpaksus kirjas ja nende ette on märgitud tärn.

I

(Seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2023/1542,

12. juuli 2023,

mis käsitleb patareisid ja akusid ning patarei- ja akujäätmteid, millega muudetakse direktiivi 2008/98/EÜ ja määrust (EL) 2019/1020 ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2006/66/EÜ

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eelkõige selle artiklit 114 ja artikli 192 lõiget 1 seoses käesoleva määruse artiklitega 54–76,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjoni 11. detsembri 2019. aasta teatis „Euroopa roheline kokkulepe“ (edaspidi „Euroopa rohelepe“) on Euroopa majanduskasvu strateegia, mille eesmärk on muuta EL õiglaseks ja jõukaks, nüüdisaegse, ressursitõhusa ja konkurentsivõimelise majandusega ühiskonnaks, kus 2050. aastaks ei ole enam kasvuhoonegaaside netoheidet ja kus majanduskasv on ressursikasutusest lahutatud. Üleminek sõidukites fossiilkütuste kasutamiselt elektromobiilsusele on üks 2050. aasta kliimaneutraalsuse eesmärgi saavutamise eeltingimusi. Selleks et liidu tootepoliitika aitaks kaasa süsinikuheite ülemaailmsele vähendamisele, tuleb tagada, et liidus turustatavad ja müüidavad tooted hangitakse ja valmistatakse kestlikul viisil.
- (2) Seega on patareid ja akud oluline energiaallikas ning üks peamisi kestliku arengu, keskkonnahoidliku liikuvuse, puhta energia ja kliimaneutraalsuse võimaldajaid. Eeldatakse, et nõudlus patareide ja akude järele kasvab lähiaastatel kiiresti, eelkõige seoses elektrisõidukite ja kergtranspordivahenditega, mis kasutavad akusid veojõu tekitamiseks, muutes patareide ja akude turu kogu maailmas üha strateegilisemaks. Patarei- ja akutehnoloogia valdkonnas jätkub märkimisväärne teaduslik ja tehniline areng. Võttes arvesse patareide ja akude strateegilist tähtsust, et tagada õiguskindlus kõigile asjaomastele ettevõtjatele ning vältida diskrimineerimist, kaubandustõkkeid ja moonutusi patareide ja akude turul, on vaja kehtestada normid, mis käsitlevad patareide ja akude kestlikkusparameetreid, jõudlust, ohutust, kogumist, ringlussevõttu ja taaskasutamist ning lõppkasutajatele ja ettevõtjatele patareide ja akude kohta antavat teavet. On vaja luua ühtlustatud õigusraamistik liidus turule lastavate patareide ja akude kogu olelusringiga tegelemiseks.

⁽¹⁾ ELT C 220, 9.6.2021, lk 128.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 14. juuni 2023. aasta seisukoht (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata) ja nõukogu 28. juuni 2023. aasta otsus.

- (3) Samuti on vaja ajakohastada patarei- ja akujäätmete käitlemist käsitlevat liidu õigust ning võtta meetmeid keskkonna ja inimeste tervise kaitsmiseks, ennetades või vähendades jäätmetekke ja -käitluse kahjulikkust, mõju, vähendades ressursikasutuse mõju ja suurendades ressursitõhusust. Need meetmed on ringmajandusele, kliimaneutraalsele majandusele ja mürgivabale keskkonnale üleminekuks ning liidu pikaajalise konkurentsivõime ja strateegilise autonoomia tagamiseks väga olulised. Need võivad luua olulisi majanduslikke võimalusi, suurendades ringmajanduse ning energia-, kliima-, transpordi-, tööstus- ja teaduspoliitika sünergiat, kaitstes keskkonda ja vähendades kasvuhooonegaaside heidet.
- (4) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2006/66/EÜ⁽³⁾ on parandatud patareide ja akude keskkonnatoimet ning kehtestatud mõned ühised normid ja kohustused ettevõtjatele, eelkõige patareide ja akude raskmetallisaldust ning patareide ja akude märgistamist käsitlevate ühtlustatud normide ning kõigi patarei- ja akujäätmete käitlemise normide ja eesmärkide kaudu, mis põhinevad laiendatud tootjavastutusel.
- (5) Komisjoni poolt 2019. aastal esitatud aruannetes direktiivi 2006/66/EÜ rakendamise, mõju ja hindamise kohta ei toonitatud mitte ainult selle direktiivi saavutusi, vaid ka piiratust, eelkõige seoses põhjalikult muutunud kontekstiga, mida iseloomustab patareide ja akude strateegiline tähtsus ja nende laiem kasutamine.
- (6) Komisjoni 17. mai 2018. aasta teatis „Liikuvus Euroopas. Säστεv liikuvus Euroopas – ohutu, ühendatud ja keskkonnahoidlik“ sisaldab patareisid ja akusid käsitlevat strateegilist tegevuskava. Kõnealusel tegevuskavas on sätestatud meetmed, millega toetatakse jõupingutusi patareide ja akude väärtusahela loomiseks Euroopas, hõlmates toorainete kaevandamist, kestlikku hankimist ja töötlemist, kestlikke patareide ja akude materjale, elementide tootmist ning patareide ja akude korduskasutamist ja ringlussevõttu.
- (7) Euroopa roheleppes kinnitas komisjon oma kohustust rakendada patareisid ja akusid käsitlevat strateegilist tegevuskava ning märkis, et ta esitab õigusakti ettepaneku, et tagada kõigi patareide ja akude jaoks ohutu, ringlus-põhine ja kestlik patareide ja akude väärtusahel, sealhulgas kasvava elektrisõidukite turu varustamiseks.
- (8) Nõukogu kutsus oma 4. oktoobri 2019. aasta järel dustes „Rohkem ringlust – üleminek kestlikule ühiskonnale“ muu hulgas üles võtma sidusaid poliitikameetmeid, millega toetatakse selliste tehnoloogiate väljatöötamist, mis parandavad patareide ja akude kestlikkust ja ringlust, et toetada üleminekut elektromobiilsusele. Lisaks kutsus nõukogu üles direktiivi 2006/66/EÜ kiiresti läbi vaatama ja käsitlema selle raames kõiki asjaomaseid patarei- ja akumaterjale ning kaaluma eelkõige konkreetseid nõudeid liitumi ja koobalti kohta ning mehhanismi, mis võimaldab kõnealust direktiivi kohandada patarei- ja akutehnoloogiate tulevaste muudatustega.
- (9) Komisjoni 11. märtsi 2020. aasta teatises „Uus ringmajanduse tegevuskava. Puhtama ja konkurentsivõimelisema Euroopa nimel“ märgitakse, et patareisid ja akusid käsitleva uue õigusraamistiku ettepanekus kaalutakse norme ringlussevõetud materjali sisalduse kohta ning meetmeid, millega parandada kõigi patareide ja akude kogumise ja ringlussevõtu määra, et tagada väärtuslike materjalide taaskasutamine ja anda tarbijatele suuniseid, ning käsitletakse patareide võimalikku järkjärgulist kasutuselt kõrvaldamist, kui on olemas alternatiivid. Lisaks märgitakse, et arvesse võetakse kestlikkus- ja läbipaistvusnõudeid, pidades silmas patareide ja akude valmistamise süsinikujalajälge, toorainete eetilist hankimist ja varustuskindlust, et hõlbustada patareide ja akude korduskasutamist, nende kasutusotstarbe muutmist ja ringlussevõttu.
- (10) Kõigi liidu turule lastavate patareide ja akude kogu olulusringiga tegelemiseks on vaja kehtestada ühtlustatud toote- ja turustamisnõuded, sealhulgas vastavushindamismenetlused, ning nõuded, millega täielikult käsitleda patareide ja akude olulusringi lõppu. Olulusringi lõppu käsitlevad nõuded on vajalikud selleks, et tegeleda patareide ja akude keskkonnamõjuga ning eelkõige toetada patareide ja akude ringlussevõtuturgude ning patarei- ja akujäätmetest saadavate teise turu loomist. Selleks et saavutada kavandatud eesmärgid käsitleda patarei ja aku kogu olulusringi ühes õigusaktis, vältides samal ajal kaubandustõkkeid ja konkurentsi moonutamist ning kaitstes siseturu terviklikkust, peaksid patareide ja akude esitatavaid nõudeid sätestavad õigusnormid olema ühetaoliselt kohaldatavad kõigi liidu ettevõtjate jaoks ega tohiks jätta ruumi erinevaks rakendamiseks liikmesriikide poolt. Seepärast tuleks direktiiv 2006/66/EÜ asendada määrusega.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. septembri 2006. aasta direktiiv 2006/66/EÜ, mis käsitleb patareisid ja akusid ning patarei- ja akujäätmeid ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 91/157/EMÜ (ELT L 266, 26.9.2006, lk 1).

- (11) Käesolevat määrust tuleks kohaldada kõigi liidus turule lastud või kasutusele võetud patareide ja akude kategooriate suhtes, olenemata sellest, kas need on toodetud liidus või imporditud. Seda tuleks kohaldada olenemata sellest, kas patarei või aku on paigaldatud seadmesse, kergtranspordivahendisse või muudesse sõidukitesse või on muul moel tootele lisatud või kas patarei või aku on liidus iseseisvalt turule lastud või kasutusele võetud. Käesolevat määrust tuleks kohaldada olenemata sellest, kas patarei või aku on kavandatud spetsiaalselt toote jaoks või on see üldkasutatav, ning olenemata sellest, kas see on tootesse paigaldatud või tarnitakse see koos tootega, milles kasutamiseks see on ette nähtud, või sellest eraldi. Turule laskmine loetakse toimunuks siis, kui patarei või aku on tehtud liidu turul esimest korda kättesaadavaks ning valmistaja või importija tarnib seda äritegevuse käigus kas tasu eest või tasuta turustamise, tarbimise või kasutamise eesmärgil. Seega ei pea nendele nõuetele vastama patareid või akud, mille turustajad, sealhulgas jaemüüjad, hulgimüüjad ja valmistajate müügiüksused on ladustanud liidus enne käesoleva määruse asjakohaste nõuete kohaldamise kuupäeva.
- (12) Käesoleva määrusega tuleks ennetada ja vähendada patareide ja akude kahjulikku keskkonnamõju ning tagada patareide ja akude ohutu ja kestlik väärtusahel kõigi patareide ja akude jaoks, võttes arvesse näiteks patareide ja akude valmistamise süsinikujalajälge, toorainete eetilist hankimist ja varustuskindlust ning hõlbustades korduskasutamist, kasutusotstarbe muutmist ja ringlussevõttu. Sellega peaks püüdma parandada patareide ja akude ning kõikide selliste ettevõtjate, kes osalevad patareide ja akude olelutsükklis, näiteks tootjate, turustajate ja lõpp-tarbivate, eelkõige aga vahetult patarei- ja akujäätmete töötlemise ja ringlussevõttuga tegelevate ettevõtjate keskkonnatoimet. Sellised meetmed aitavad tagada üleminekut ringmajandusele ja liidu pikaajalist konkurentsivõimet ning aitavad kaasa siseturu tõhusale toimimisele, võttes samal ajal arvesse keskkonnakaitse kõrget taset. Käesoleva määrusega tuleks samuti vältida ja vähendada patarei- ja akujäätmete tekke ja käitlemise kahjulikku mõju inimeste tervisele ja keskkonnale ning selle eesmärk peaks olema vähendada ressursside kasutamist ning soodustada jäätmehierarhia praktilist kohaldamist. Selleks et erinevused ei takistaks patareide ja akude vaba liikumist, tuleks kehtestada kogu siseturul ühtsed kohustused ja nõuded, võttes käesoleva määruse sobivaks õiguslikuks aluseks Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 114. Niivõrd kui käesolev määrus sisaldab patarei- ja akujäätmete käitlemise erinevusi, on nende erinevuste osas sobivaks õiguslikuks aluseks ELi toimimise lepingu artikli 192 lõige 1.
- (13) Patarei- või akupakina turule viidavate toodete suhtes, mis on patareid või akud või elementide rühmad, mis on omavahel ühendatud või kaetud välisümbrisega selliselt, et moodustub terviklik üksus, mis on valmis kasutamiseks lõppkasutajate poolt või rakendustes ning mis ei ole ette nähtud lõppkasutaja poolt osadeks võtmiseks ega avamiseks, ning mis vastavad patareide ja akude määratlusele, või elementid, mis vastavad patareide ja akude määratlusele, tuleks kohaldada patareide ja akude suhtes kohaldatavaid nõudeid.
- (14) Käesoleva määruse kohaldamisel tuleks käsitada patareide ja akudena neid patareid ja akusid, mille lõppkasutaja saab ise üldkättesaadavate vahenditega kasutusvalmiks muuta tee-ise-komplekti abil. Selliseid komplekte turule laskev ettevõtja peaks jääma käesoleva määruse kohaldamisalas.
- (15) Käesoleva määruse laia kohaldamisala piires on asjakohane teha vahet eri kategooriate patareidel ja akudel vastavalt nende konstruktsioonile ja kasutusele, olenemata nende patarei- või akukeemiast. Direktiivi 2006/66/EÜ kohast klassifitseerimist kantavateks patareideks ja akudeks ning tööstuslikeks patareideks ja akudeks ning mootorsõidukiakudeks tuleks edasi arendada, et paremini kajastada patareide ja akude kasutamise uusi arengusuundi. Akud, mida kasutatakse elektrisõidukites veojõu tekitamiseks ja mis kuuluvad direktiivi 2006/66/EÜ kohaselt tööstuslike akude kategooriasse, moodustavad suure ja kasvava osa turust, kuna elektrisõidukite hulk kasvab kiiresti. Seepärast on kohane liigitada maantesõidukites kasutatavad veoakud eraldi elektrisõidukiakude kategooriasse. Akusid, mida kasutatakse kergtranspordivahendites, näiteks elektrijalgratastes ja -tõukeratastes veojõu tekitamiseks, ei olnud direktiivi 2006/66/EÜ alusel liigitatud eraldi patarei ja aku kategooriasse. Samas hõlmavad need akud suure osa turust, sest neid kasutatakse kestlikus linnalises liikumiskeskkonnas üha enam. Seepärast on asjakohane liigitada need akud uueks eraldi patareide ja akude kategooriaks, nimelt kergtranspordivahendite akudeks. Muudes transpordivahendites, sealhulgas raudtee-, vee- ja õhutranspordis või liikurmasinates kasutatavad veoakud kuuluvad käesoleva määruse alusel endiselt tööstuslike akude kategooriasse. Tööstuslike patareide ja akude kategooriasse kuulub palju mitmesuguseid patareid ja akusid, mis on ette nähtud kasutamiseks tööstuses, sideinfrastruktuuris, põllumajanduses ning elektrienergia tootmises ja jaotamises. Patareid ja akusid, mida kasutatakse tööstuslikult pärast nende ettevalmistamist kasutusotstarbe muutmiseks või kasutusotstarbe muutmist, isegi kui need olid algselt kavandatud teistsuguseks kasutuseks, tuleks käsitada käesoleva määruse kohaselt tööstuslike patareide ja akudena. Lisaks sellele mittetäielikule näidete loetelule tuleks tööstuslike patareide või akudena käsitada kõiki patareid ja akusid, mis kaaluvad rohkem kui 5 kg ega kuulu ühtegi teise käesoleva määruse kohasesse kategooriasse. Akusid, mida kasutatakse energia salvestamiseks era- või kodukeskkonnas, tuleks käsitada käesoleva määruse kohaldamisel tööstuslike akudena. Akusid, mis pakuvad veojõudu

ratassõidukitele, mida käsitatakse mänguasjadena Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/48/EÜ ⁽⁴⁾ tähenduses, ei tuleks käesoleva määruse kohaldamisel käsitada kergtranspordivahendite akudena, vaid neid tuleks käsitada kantavate patareide või akudena.

- (16) Pärast seda, kui patarei või aku on liidus turule lastud või esimest korda kasutusele võetud, võib seda korduskasutada, selle kasutusotstarvet muuta, seda taastada, korduskasutamiseks ette valmistada või kasutusotstarbe muutmiseks ette valmistada. Käesoleva määruse kohaldamisel tuleks kooskõlas tooteid reguleeriva liidu õigusraamistikuga kasutatud patareid või akut, st korduskasutatavat patareid või akut, käsitada sellise patarei või akuna, mis lasti turule juba siis, kui see esimest korda kasutamiseks või turustamiseks turul kättesaadavaks tehti. Seevastu patareisid ja akusid, mida on ette valmistatud korduskasutamiseks või kasutusotstarbe muutmiseks, mille kasutusotstarvet on muudetud või mis on taastatud, käsitatakse uuna turule lastutena ning need peaksid seetõttu vastama käesolevale määrusele. Lisaks loetakse kooskõlas tooteid reguleeriva liidu õigusraamistikuga kolmandast riigist imporditud kasutatud patareid ja akud turule lastuks nende esmakordsel liitu sisenemisel. Seetõttu peaksid kolmandast riigist imporditud patareid ja akud, mida korduskasutatakse, mille kasutusotstarvet on muudetud, mis on taastatud, mida on korduskasutamiseks või kasutusotstarbe muutmiseks ette valmistatud, vastama käesolevale määrusele.
- (17) Taastamine hõlmab mitmesuguseid tehnilisi toiminguid, mida võidakse teha patareide ja akude või patarei- ja akujäätmega. Patarei- ja akujäätmete puhul võib taastamise võrdsustada korduskasutamiseks ettevalmistamise või kasutusotstarbe muutmiseks ettevalmistamisega. Sel põhjusel ei ole käesolevas määruses vaja ette näha eraldi korda patarei- ja akujäätmete taastamise kohta, mis erineks patarei- ja akujäätmete korduskasutamiseks või nende kasutusotstarbe muutmiseks ettevalmistamise korrast. Kasutatud patareide ja akude taastamise eesmärk on taastada patarei või aku algne jõudlus. Selles mõttes võib taastamist pidada äärmuslikku laadi korduskasutamiseks, mis hõlmab patarei või aku elementide ja moodulite demonteerimist ja hindamist ning teatava hulga nende elementide ja moodulite asendamist. Selleks et eristada taastamist pelgalt korduskasutamisest, tuleks taastamisena käsitada patarei või aku mahutavuse taastamist vähemalt 90 % ulatuses algsest nimimahutavusest ja sellega seoses tuleks ette näha erikorra kohaldamine.
- (18) Kui lõppkasutaja on tarbija ning patarei või aku on korduskasutamiseks ette valmistatud, kasutusotstarbe muutmiseks ette valmistatud, selle kasutusotstarvet on muudetud või on see taastatud, peaks see patarei või aku olema hõlmatud müügilepinguga, mis on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2019/771 ⁽⁵⁾. Eeskätt hõlmavad kõnealuses direktiivis sätestatud nõuded toodete nõuetele vastavust, müüja vastutust, sealhulgas lühema vastutusperioodi või aegumistähtaaja võimalust, tõendamiskoormist, õiguskaitsevahendeid nõuetele mittevastavuse korral, kauba parandamist või asendamist ja müügigarantiisid.
- (19) Patareid ja akud tuleks kavandada ja toota nii, et optimeerida nende jõudlust, vastupidavust ja ohutust ning minimeerida nende keskkonnajalajälge. On asjakohane kehtestada konkreetsed kestlikkusnõuded üle 2 kWh mahutavusega tööstuslikele akudele, kergtranspordivahendite akudele ning elektrisõidukiakudele, kuna sellised akud moodustavad turusegmeni, mis peaks lähiaastatel kõige rohkem suurenema.
- (20) Elektrisõidukiakude ja käivitus-, valgustus- või süüteakude (mootorsõidukiakude) ohutuse tagamiseks on M-, N- ja O-kategooria sõidukite ELi tüübikinnituse jätkuva kehtivuse tagamiseks kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2018/858 ⁽⁶⁾ nõutav, et iga parandatud või vahetatud aku vastaks jätkuvalt kohaldatavatele ohutusnõuetele. Kui ohutust puudutavad andmed on muutunud, on vaja täiendavaid ülevaatusi või katseid, et kontrollida jätkuvat vastavust nõuetele, millel kehtiv ELi tüübikinnitus põhineb.

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2009. aasta direktiiv 2009/48/EÜ mänguasjade ohutuse kohta (ELT L 170, 30.6.2009, lk 1).

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/771 kaupade müügilepingute teatavate aspektide kohta, millega muudetakse määrust (EL) 2017/2394 ja direktiivi 2009/22/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 1999/44/EÜ (ELT L 136, 22.5.2019, lk 28).

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/858 mootorsõidukite ja mootorsõidukite haagiste ning nende jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi seadmetike tüübikinnituse ja turujärelevalve kohta, ning millega muudetakse määruseid (EÜ) nr 715/2007 ja (EÜ) nr 595/2009 ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2007/46/EÜ (ELT L 151, 14.6.2018, lk 1).

- (21) Kooskõlas komisjoni 12. mai 2021. aasta teatisega „Heas seisundis planeet kõigi jaoks. ELi tegevuskava „Õhu, vee ja pinnase nullsaaste suunas“ peaks liidu poliitika tuginema põhimõttele, et ennetusmeetmeid tuleks võtta tekkekohas. Oma 14. oktoobri 2020. aasta teatises „Kestlikkust toetav kemikaalistrateegia. Mürgivaba keskkonna loomise suunas“ (edaspidi „kestlikkust toetav kemikaalistrateegia“) rõhutab komisjon, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 1907/2006 ⁽⁷⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 1272/2008 ⁽⁸⁾ tuleks tugevdada kui liidu nurgakive kemikaalide kasutamise reguleerimisel liidus ning täiendada olemasolevates valdkondlikes õigusaktides kajastuvate sidusate lähenemisviisidega kemikaalide hindamise ja kasutamise suhtes. Ohtlike ainete kasutamist patareides ja akudes tuleks seetõttu peamiselt piirata tekkekohas, et kaitsta inimeste tervist ja keskkonda ning ohjata selliste ainete sisaldust jäätmetes. Käesolev määrus peaks täiendama määrust (EÜ) nr 1907/2006 ja määrust (EÜ) nr 1272/2008 ning võimaldama ainetega, sealhulgas jäätmeetapiga seotud riskijuhtimise meetmete vastuvõtmist.
- (22) Lisaks määruse (EÜ) nr 1907/2006 XVII lisas sätestatud piirangutele on asjakohane sätestada piirangud elavhõbeda, kaadmiumi ja plii esinemisele teatavates patarei- ja akukategooriates. Patareid ja akud, mida kasutatakse sõidukites, mille suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2000/53/EÜ ⁽⁹⁾ II lisa kohast erandit, tuleks kaadmiumi sisalduse keelu kohaldamisalast välja jätta. Pidades silmas patareides ja akudes sisalduvate või nende valmistamisel kasutatavate ainete edasist piiramist, on määrusega (EÜ) nr 1907/2006 asutatud Euroopa Kemikaali ameti (edaspidi „ameti“) (REACH) veebilehel avaldatud REACHi hindamise ühises tegevuskavas kavandatud ainete hindamise kontekstis asjakohane kaardistada probleemseid ained, mis on määratletud kestlikkust toetavas kemikaalistrateegias kui ained, millel on krooniline mõju inimeste tervisele või keskkonnale, näiteks kandidaatainete loetelus olevad ained, mis lõpptulemusena on kantud määruse (EÜ) nr 1907/2006 XIV lisse ja määruse (EÜ) nr 1272/2008 VI lisse, kuid ka ained, mis takistavad ohutu ja kvaliteetse teisese toorme ringlusevõttu.
- (23) Selleks et tagada, et patareides ja akudes kasutatavate või patarei- ja akujäätmetes sisalduvate ainetega, mis kujutavad endast vastuvõetamatut riski inimeste tervisele või keskkonnale, saaks nõuetekohaselt tegeleda, tuleks komisjonile anda õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu õigusakte, et muuta patareides ja akudes kasutatavate ainete piiranguid.
- (24) Patareides ja akudes ning patarei- ja akujäätmetes kasutatavate ainete kohta uute piirangute vastuvõtmise ja kehtivate piirangute muutmise hindamise menetlus tuleks täielikult ühtlustada määrusega (EÜ) nr 1907/2006. Selleks et tagada käesoleva määruse asjakohaste tehniliste, teaduslike ja haldusaspektide puhul tulemuslik otsuste tegemine, koordineerimine ja haldamine, peaks amet täitma konkreetseid ülesandeid seoses patareide ja akude valmistamisel ja kasutamisel ainetest tulenevate riskide hindamisega, samuti selliste riskide hindamisega, mis võivad ilmned pärast nende olerusringi lõppu, ning sotsiaal-majanduslike elementide hindamise ja alternatiivide analüüsimisega kooskõlas ameti asjakohaste suunistega. Seega peaksid ameti riskihindamise komitee ja sotsiaal-majandusliku analüüsi komitee hõlbustama ametile käesoleva määrusega antud teatavate ülesannete täitmist.
- (25) Et tagada käesoleva määruse sidusus määruse (EÜ) nr 1907/2006 mis tahes tulevaste muudatustega või muu tulevase liidu õigusega, milles käsitletakse ohtlike ainete ja kemikaalide kestlikkuskriteeriume, peaks komisjon hindama käesoleva määruse artiklite 6, 86, 87 ja 88 muutmise vajalikkust. Asjakohasel juhul peaks komisjon tegema ettepanekuid käesoleva määruse muutmiseks määruse (EÜ) nr 1907/2006 tulevase muutmismääruse ettevalmistamisel või seoses muu tulevase liidu õigusega, milles käsitletakse ohtlike ainete ja kemikaalide kestlikkuskriteeriume.
- (26) Kestliku Euroopa majandusmudeli edendamiseks peaks komisjon asjakohasel juhul tegema ettepanekuid käesoleva määruse nende sätete muutmiseks, millega reguleeritakse piiranguid patareides ja akudes ning patarei- ja akujäätmetes sisalduvate ainete kohta, sealhulgas kehtestades nendele piirangutele mittevastavate patareide ja akude ekspordikeelu.

⁽⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ning millega asutatakse Euroopa Kemikaali amet, muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/93 ja komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ (ELT L 396, 30.12.2006, lk 1).

⁽⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1272/2008, mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist ning millega muudetakse direktiive 67/548/EMÜ ja 1999/45/EÜ ja tunnistatakse need kehtetuks ning muudetakse määrust (EÜ) nr 1907/2006 (ELT L 353, 31.12.2008, lk 1).

⁽⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. septembri 2000. aasta direktiiv 2000/53/EÜ kasutuselt kõrvaldatud sõidukite kohta (EÜT L 269, 21.10.2000, lk 34).

- (27) Patareide ja akude eeldatav massiline kasutuselevõtmine sellistes sektorites nagu liikuvus ja energia salvestamine peaks vähendama süsinikuheidet. Kuid selle potentsiaali maksimeerimiseks on vaja, et nende kogu olerusringi süsinikujalajälj oleks väike. Mobiilsete rakenduste jaoks ette nähtud suure erieneergiaga akude tootekategooria keskkonnajalajälje määramise normide kohaselt on kliimamuutused akude puhul mineraalide ja metallide kaevandamise ja kasutamise järel tähtsusest teine mõjukategooria. Liidu turule lastavatele üle 2 kWh mahutavusega tööstuslikele akudele, kergtranspordivahendite akudele ja elektrisõidukiakudele tuleks seetõttu lisada süsinikujalajälje deklaratsioon. Kõigi liidu turule lastavate üle 2 kWh mahutavusega tööstuslike akude, kergtranspordivahendite akude ja elektrisõidukiakude süsinikujalajälje arvutamise tehniliste normide ühtlustamine on eeltingimus, et kehtestada süsinikujalajälje deklareerimise nõue ja seejärel kehtestada süsinikujalajälje tulemusklassid, mis võimaldavad kindlaks teha üldiselt väiksema süsinikujalajäljega patareid ja akud. Ainuüksi patareide ja akude süsinikujalajälje käsitlev teave ja selged märgistusnõuded ei too arvatavasti kaasa käitumisharjumuste muutusi, mis on vajalikud selleks, et saavutada liidu eesmärk vähendada süsinikuheidet liikuvus- ja energiasalvestussektoris kooskõlas kliimamuutuste valdkonnas rahvusvaheliselt kokku lepitud eesmärkidega. Seetõttu tuleks kehtestada maksimaalsed süsinikuheidete piirväärtused pärast nende väärtuste kindlaksmääramiseks tehtud spetsiaalset mõjuhindamist. Ettepaneku tegemisel maksimaalse süsinikujalajälje piirväärtuse kohta peaks komisjon võtma muu hulgas arvesse turul olevate patareide ja akude süsinikujalajälje väärtuste suhtelist jaotust, liidu turule lastud patareide ja akude süsinikujalajälje vähendamisel tehtud edusammude ulatust ning kõnealuse meetme tegelikku ja võimalikku panust liidu kestliku liikuvuse ja kliimanetraalsuse eesmärkide saavutamisse hiljemalt 2050. aastaks. Selleks et muuta patareide ja akude süsinikujalajälje läbipaistvamaks ja suunata liidu turgu väiksema süsinikujalajäljega patareide ja akude suunas, olenemata nende tootmiskohast, on põhjendatud süsinikujalajälje nõuete järkjärguline ja kumulatiivne karmistamine. Nende nõuete tulemusena aitab patareide ja akude olerusringi jooksul välditud süsinikuheidete kaasa liidu kliimaeesmärkidele, eelkõige eesmärgile saavutada hiljemalt 2050. aastaks kliimanetraalsus. See võiks anda panuse ka muudesse liidu ja liikmesriikide tasandi poliitikameetmetesse, näiteks stiimulite või keskkonnanahoidlike riigihangete kriteeriumidena, mis toetavad väiksema keskkonnamõjuga patareide ja akude tootmist.
- (28) Olerusringi maksimaalsed süsinikujalajälje piirväärtused peaksid olema tulevikukindlad. Seetõttu peaks komisjon niisuguse delegeeritud õigusakti vastuvõtmisel, millega määratakse kindlaks olerusringi maksimaalne süsinikujalajälje piirväärtus, võtma arvesse parimaid võimalikke valmistus- ja tootmisprotsesse ning tagama, et tema valitud tehnilised kriteeriumid on kooskõlas käesoleva määruse eesmärgiga tagada, et liidu turule lastud patareid ja akud tagavad inimeste tervise, ohutuse, vara ja keskkonna kaitse kõrge taseme.
- (29) Teatavad patareides ja akudes sisalduvad ained, nagu koobalt, plii, liitium või nikkel, saadakse piiratud allikatest, mis ei ole liidus kergesti kättesaadavad, ning komisjon peab mõnda neist kriitilise tähtsusega tooraineks. Kooskõlas komisjoni 5. mai 2021. aasta teatisega „2020. aasta uue tööstusstrateegia ajakohastamine: ehitame üles tugevama ühtse turu, et Euroopa saaks taastuda“ peab liit suurendama oma strateegilist autonoomiat ja vastupanuvõimet, et valmistada võimalikeks tarnehäireteks tervise- või muude kriiside tõttu. Ringmajanduse ja ressursitõhususe suurendamine nende toorainete suurema ringlussevõtu ja taaskasutamise abil aitab kaasa selle eesmärgi saavutamisele.
- (30) Taaskasutusse võetud toorainete ulatuslikum kasutamine toetaks ringmajanduse arengut ja võimaldaks toorainete ressursitõhusamat kasutamist, vähendades samal ajal liidu sõltuvust kolmandatest riikidest pärit toorainetest. Patareide ja akude kontekstis on see eriti oluline koobalti, plii, liitiumi ja nikli puhul. Seepärast on vaja edendada nimetatud toorainete jäätmetest taaskasutusse võttu, kehtestades nõude ringlussevõetud materjali sisalduse taseme kohta patareides ja akudes, mille aktiivsetes materjalides kasutatakse koobaltit, pliid, liitiumi ja niklit. Seetõttu tuleks käesoleva määrusega kehtestada kohustuslikud ringlussevõetud koobalti, plii, liitiumi ja nikli sisaldusega seotud eesmärgid, mis tuleks saavutada 2031. aastaks. Koobalti, liitiumi ja nikli puhul tuleks 2036. aastaks ette näha kõrgemad eesmärgid. Kõikide eesmärkide puhul tuleks arvesse võtta selliste jäätmete kättesaadavust, millest neid materjale saab taaskasutusse võtta, asjaomaste taaskasutamise- ja tootmisprotsesside tehnilist teostatavust ning aega, mida ettevõtjad vajavad oma tarne- ja tootmisprotsesside kohandamiseks. Seepärast peaks ringlussevõetud materjali sisaldusega seotud nõue enne selliste kohustuslike eesmärkide kohaldatavaks muutmist piirduma ringlussevõetud materjaliga seotud teabe avalikustamisega. Patareide ja akude tootmisjäätmed on tõenäoliselt peamine teisese toorme allikas patareide ja akude valmistamiseks patareide või akude tootmise kasvu ajal ning nende suhtes tuleks kohaldada samu ringlussevõetuprotsesse nagu tarbimisjärgsete jäätmete suhtes. Seepärast tuleks patareide ja akude tootmisjäätmeid võtta arvesse ringlussevõetud materjali sisalduse eesmärkide puhul, et kiirendada vajaliku ringlussevõetutaristu arendamist. Patareide ja akude valmistamise kõrvalsaadused, mida tootmisprotsessis korduskasutatakse, näiteks tootmisjäätmed, ei ole siiski jäätmed ja neid ei tohiks seetõttu ringlussevõetud materjali sisalduse eesmärkide puhul arvesse võtta.

- (31) Et võtta arvesse koobalti, plii, liitiumi ja nikli tarnenappuse riski ning hinnata kõnealuste toorainete kättesaadavust, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta patareide ja akude aktiivsetes materjalides sisalduva ringlussevõetud koobalti, plii, liitiumi või nikli minimaalse osakaaluga seotud eesmärged.
- (32) Et võtta arvesse patarei- ja akutehnoloogias toimunud muutusi, mis mõjutavad taaskasutuskõlblike materjalide liike, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte käesoleva määruse täiendamiseks, lisades patareide ja akude aktiivsetes materjalides sisalduvate ringlussevõetud materjalide miinimumosakaalude loetellu uusi tooraineid ja nendega seotud eesmärged.
- (33) Et tagada taaskasutusse võetud koobalti, plii, liitiumi või nikli protsentuaalse osakaalu täpne ja usaldusväärne arvutamine ja kontrollimine ning et tagada suurem õiguskindlus, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada käesolevat määrust, kehtestades metoodika, mille järgi arvutatakse ja kontrollitakse patareide ja akude aktiivsetes materjalides sisalduva ning patareide ja akude tootmisjätmetest või tarbimisjärgsetest jätmetest taaskasutusse võetud koobalti, liitiumi või nikli protsentuaalset osakaalu ning patareides ja akudes sisalduva ning jätmetest taaskasutusse võetud plii protsentuaalset osakaalu ning kõnealuste protsentuaalsete osakaalude tehnilise dokumentatsiooni vormi iga patarei- või akumudeli kohta aasta ja tootmisettevõtte kohta. Metoodika ei peaks hõlmama materjalide sellist korduskasutust nagu ümbertöötamine, uuesti jahvatamine või patareide ja akude tootmisprotsessis tekkinud jätmed, mida saab taaskasutusse võtta sama protsessi käigus, kus materjalid tekkisid.
- (34) Liidu turule lastavad patareid ja akud peaksid olema vastupidavad ja väga suure jõudlusega. Seepärast on vaja kehtestada üldkasutatavate kantavate patareide ning tööstuslike akude, kergtranspordivahendite akude ja elektrisõidukiakude jõudlus- ja vastupidavusparameetrid. Elektrisõidukiakude jaoks on ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni mitteametlik elektrisõidukite ja keskkonna töörühm välja töötanud sõidukisise aku vastupidavusnõuded, mida hakatakse kohaldama liidus mootorsõidukite ja mootorite ning selliste sõidukite jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi seadmetike tüübikinnituse suhtes seoses nende heite ja akude tööajaga (Euro 7) (edaspidi „Euro 7 määrus“). Seepärast tuleks käesoleva määrusega kehtestada üksnes elektrisõidukiakude jõudlust ja vastupidavust käsitlevale teabele esitatavad nõuded. Energia salvestamiseks mõeldud akude puhul aga ei peeta olemasolevaid akude jõudluse ja vastupidavuse katsetamise mõõtmismeetodeid piisavalt täpseks ja representatiivseks, et saaks kehtestada miinimumnõudeid. Kõnealuste akude jõudluse ja vastupidavusega seotud miinimumnõuete kehtestamisega peaksid kaasnema ka piisavad harmoneeritud standardid või ühtsed kirjeldused.
- (35) Et vähendada patareide ja akude olulusringi keskkonnamõju, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta üldkasutatavate kantavate patareide ja akude ning tööstuslike akude jõudluse ja vastupidavuse parameetreid ning kehtestada nende parameetrite miinimumväärtused. Nendes delegeeritud õigusaktides tuleks samuti sätestada, kuidas neid miinimumväärtusi kohaldatakse taastatud patareide ja akude suhtes.
- (36) Tagamaks et liidu normid elektrisõidukiakude elektrokeemilise jõudluse ja vastupidavuse kohta on sidusad ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni mitteametliku elektrisõidukite ja keskkonna töörühma tehniliste kirjeldustega ning tehnika ja teaduse arenguga, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta elektrisõidukiakude jõudluse ja vastupidavuse parameetreid. Mootorsõidukitesse paigaldatud elektrisõidukiakude kõnealuste parameetrite miinimumväärtuste jaoks on asjakohane kehtestada minimaalsed toimivusnõuded, tehes seda tulevase Euro 7 määrusega, tuginedes elektrisõidukisise aku vastupidavust käsitlevas ÜRO üldises tehnilises normis nr 22 ÜRO sätestatud minimaalsetele toimivusnõuetele.
- (37) Teatavad üldkasutatavad patareid võivad ressursi- ja energiakasutuse osas olla ebatõhusad. Tuleks kehtestada objektiivsed nõuded selliste patareide jõudlusele ja vastupidavusele, et turule lastaks vähem väikese jõudlusega üldkasutatavaid kantavaid patareisid, eriti kui olulusringi hindamine näitab, et nende asemel akude kasutamine tooks üldist keskkonnakasut. Mobiiltelefonidesse ja tahvelarvutitesse paigaldatud patareide ja akude puhul on asjakohane kehtestada neile patareidele ja akudele jõudlus- ja vastupidavusnõuded tulevase ökodisaini määrusega, mis käsitleb telefone ja tahvelarvuteid, ning ajakohastada komisjoni määrust (EL) nr 617/2013⁽¹⁰⁾ arvutite ja serverarvutite kohta. Muude kantavate patareide ja akude puhul, mis on paigaldatud muudesse seadmetesse, nagu

⁽¹⁰⁾ Komisjoni 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 617/2013, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/125/EÜ arvutite ja serverarvutite ökodisaini nõuete osas (ELT L 175, 27.6.2013, lk 13).

aiatööriistad või juhtmeta mootortööriistad, tuleks võimalust kehtestada jõudluse ja vastupidavuse miinimumnõuded käsitleda asjaomastes tooteid käsitlevates õigusaktides, näiteks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/125/EÜ⁽¹¹⁾ kohastes rakendusaktides, või muus liidu õigusaktis.

- (38) Selleks et tagada seadmetesse paigaldatud kantavate patareide ja akude liigiti kogumine, töötlemine ja kvaliteetne ringlussevõtt pärast nende seadmete jäätmeteks muutumist, on vaja sätteid, millega tagatakse patareide ja akude eemaldatavus ja asendatavus sellistes seadmetes. Kooskõlas liidu õigusega ja eelkõige liidu ohutusstandarditega tuleks tagada tarbijaohutus kantavate patareide ja akude eemaldamisel seadmest või kantavate patareide ja akude seadmes vahetamisel. Kantavat patareid või akut tuleks pidada lõppkasutaja poolt eemaldatavaks, kui seda on võimalik eemaldada kaubanduslikult kättesaadavate tööriistade abil ja ilma et oleks vaja spetsiaalseid tööriistu, välja arvatud juhul, kui neid pakutakse tasuta, või omandiõigusega kaitstud töövahendeid, soojusenergiat või lahusteid. Kaubanduslikult kättesaadavateks tööriistadeks loetakse vahendeid, mis on turul kättesaadavad kõigile lõppkasutajatele, ilma et neil oleks vaja esitada tõendeid omandiõiguse kohta, ning mida saab kasutada piiranguteta, välja arvatud tervise ja ohutusega seotud piirangud. Käesoleva määruse üldsätteid tuleks kohaldada, ilma et see piiraks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2017/745⁽¹²⁾ määratletud professionaalse pildidiagnostika ja kiiritusravi seadmete ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2017/746⁽¹³⁾ määratletud *in vitro* diagnostika meditsiiniseadmete ohutus- ja hooldusnõuete kohaldamist, ning neid võiks täiendada nõuetega, mis on direktiivi 2009/125/EÜ rakendusmeetmete alusel kehtestatud teatavatele patareid- ja akutoitel töötavatele toodetele. Kui muus liidu õiguses on sätestatud täpsemad ohutusnõuded seoses patareide ja akude eemaldamisega toodetest, näiteks mänguasjadest, tuleks kohaldada neid erinorme.
- (39) Lõppkasutajate ohutuse tagamiseks tuleks käesoleva määrusega näha kantavatele patareide ja akudele ette piiratud erand kantavate patareide ja akude eemaldatavust ja asendatavust käsitlevatest nõuetest selliste seadmete puhul, mis sisaldavad kantavaid patareisid ja akusid ja on spetsiaalselt projekteeritud kasutamiseks (enamiku aja jooksul seadme aktiivsest kasutuseast) keskkonnas, kus puututakse regulaarselt kokku pritsiva veega, veevooluga või veeolekuga, ning mis on mõeldud pestavaks või loputatavaks. Seda erandit tuleks kohaldada üksnes juhul, kui seadme ümberprojekteerimisega ei ole võimalik tagada lõppkasutaja ohutust ja seadme ohutut jätkuvat kasutamist pärast seda, kui lõppkasutaja on nõuetekohaselt järginud patareid või aku eemaldamise ja asendamise juhiseid. Erandi kohaldamise korral peaks toode olema projekteeritud nii, et patareid või aku oleks eemaldatav ja asendatav ainult sõltumatute spetsialistide, mitte lõppkasutajate poolt.
- (40) Parandatud elektrisõidukiakude ja mootorsõidukiakude suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/2144⁽¹⁴⁾ ohutusnõudeid M-, N- ja O-kategooria tüübikinnitusega sõidukite ning nende jaoks projekteeritud ja valmistatud akude suhtes. On oluline, et selliste patareide ja akude ohutust parandamisel oleks võimalik hinnata nende kohandatud mittepurustavate katsete alusel. Parandatud kergtranspordivahendite akude jaoks koostab komisjon mikroliikuvusseadmete ohutust käsitlevad normid, tuginedes ohutusnõuete osas riiklikul ja kohalikul tasandil saadud kogemustele, nagu on teatatud komisjoni 14. detsembri 2021. aasta teatises „Uus ELi linnalise liikumiskeskonna raamistik“. Muude tarbijatele mõeldud või tõenäoliselt nende poolt kasutatavate parandatud patareide ja akude suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2001/95/EÜ⁽¹⁵⁾ nõudeid.

⁽¹¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta direktiiv 2009/125/EÜ, mis käsitleb raamistiku kehtestamist energia-mõjuga toodete ökodisaini nõuete sätestamiseks (ELT L 285, 31.10.2009, lk 10).

⁽¹²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. aprilli 2017. aasta määrus (EL) 2017/745, milles käsitletakse meditsiiniseadmeid, millega muudetakse direktiivi 2001/83/EÜ, määrust (EÜ) nr 178/2002 ja määrust (EÜ) nr 1223/2009 ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 90/385/EMÜ ja 93/42/EMÜ (ELT L 117, 5.5.2017, lk 1).

⁽¹³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. aprilli 2017. aasta määrus (EL) 2017/746 *in vitro* diagnostikameditsiiniseadmete kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 98/79/EÜ ja komisjoni otsus 2010/227/EL (ELT L 117, 5.5.2017, lk 176).

⁽¹⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. novembri 2019. aasta määrus (EL) 2019/2144, mis käsitleb mootorsõidukite ja nende haagiste ning mootorsõidukite jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi seadmetike tüübikinnituse nõudeid seoses nende üldise ohutuse ning sõitjate ja vähekaitstud liiklejate kaitsega ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2018/858 ja tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EÜ) nr 78/2009, (EÜ) nr 79/2009 ja (EÜ) nr 661/2009 ning komisjoni määrused (EÜ) nr 631/2009, (EL) nr 406/2010, (EL) nr 672/2010, (EL) nr 1003/2010, (EL) nr 1005/2010, (EL) nr 1008/2010, (EL) nr 1009/2010, (EL) nr 19/2011, (EL) nr 109/2011, (EL) nr 458/2011, (EL) nr 65/2012, (EL) nr 130/2012, (EL) nr 347/2012, (EL) nr 351/2012, (EL) nr 1230/2012 ja (EL) 2015/166 (ELT L 325, 16.12.2019, lk 1).

⁽¹⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. detsembri 2001. aasta direktiiv 2001/95/EÜ üldise tooteohutuse kohta (EÜT L 11, 15.1.2002, lk 4).

- (41) Konkreetsete akukategooriate jaoks ette nähtud laadijate koostalitlusvõime võib vähendada tarbetuid jäätmeid ja kulusid ning sellest saavad kasu nii tarbijad kui ka teised lõppkasutajad. Seetõttu peaks olema võimalik laadida kergtranspordivahendite akusid ning akusid, mis on paigaldatud konkreetse kategooria elektri- ja elektroonika-seadmetesse, kasutades selleks ühtseid laadijaid, mis võimaldavad koostalitlusvõimet igas akukategoorias. Seepärast tuleks käesoleva määrusega nõuda, et komisjon hindaks, kuidas kehtestada harmoneeritud standardid nende akukategooriate ühtsete laadijate kohta, välja arvatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/53/EL⁽¹⁶⁾ kohaste raadioseadmete kategooriate ja klasside laadimisseadmed.
- (42) Mootorsõidukitesse paigaldatud mootorsõidukiakud ja elektrisõidukiakud peaksid olema eemaldatavad ja asendatavad sõltumatute spetsialistide poolt. On asjakohane kaaluda direktiivi 2000/53/EÜ läbivaatamist, mille abil tagada, et neid akusid saab eemaldada, asendada ja demonteerida, sealhulgas seoses ühendus-, kinnitus- ja tihenduselementidega. Mootorsõidukiakude ja elektrisõidukiakude projekteerimiseks, valmistamiseks ja parandamiseks peaksid tootjad esitama asjakohase sõiduki pardadiagnostika- ning remondi- ja hooldusteabe mittediskrimineerival viisil igale M-, N- ja O-kategooria sõidukite seadmete huvitatud valmistajale, paigaldajale või remontijale, nagu on sätestatud määruses (EL) 2018/858. Lisaks peaks komisjon soodustama selliste projekteerimis- ja koostameetodite standardite väljatöötamist, mis hõlbustavad patareide ja akude ning patarei- või akupakkide hooldust, parandamist ja kasutusotstarbe muutmist.
- (43) Töökindlad patareid ja akud on paljude toodete, seadmete ja teenuste toimimise ja ohutuse seisukohalt väga olulised. Seepärast tuleks patareid ja akud projekteerida ja valmistada nii, et mitte põhjustada riski inimeste tervisele, ohutusele, varale ega keskkonnale. See on eriti oluline paiksete akupõhiste energiasalvestussüsteemide puhul, mida muu liidu õigus praegu ei hõlma. Seepärast tuleks kõnealuste patareide ja akude kohta sätestada parameetrid, mida tuleb ohutuskatsetes arvesse võtta, ning neid tuleks täiendada Euroopa standardiorganisatsioonide kohaldatavate standarditega.
- (44) Patareid ja akud tuleks märgistada, et anda lõppkasutajatele läbipaistvat, usaldusväärset ja selget teavet patareide ja akude ning patarei- ja akujäätmete kohta. See teave võimaldaks lõppkasutajatel teha teadlikke otsuseid patareide ja akude ostmisel ja kasutuselt kõrvaldamisel ning võimaldaks jäätmekäitlejatel patarei- ja akujätmeid nõuetekohaselt töödelda. Patareid ja akud tuleks märgistada kogu vajaliku teabega nende põhiomaduste kohta, sealhulgas nende mahutavuse ja teatavate sisalduvate ohtlike ainete koguse kohta. Teabe hilisema kättesaadavuse tagamiseks tuleks see samuti teha kättesaadavaks ruutkoodi abil, mis on patareidele ja akudele trükitud või graveeritud või patareide või akude pakenditele kinnitatud või märgitud neile lisatud dokumentidele ning mille puhul tuleks järgida standardi ISO/IEC 18004:2015 suuniseid. Ruutkood peaks andma juurdepääsu patarei või aku tootepasile. Märgised ja ruutkoodid peaksid olema puuetega inimeste jaoks ligipääsetavad kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2019/882⁽¹⁷⁾.
- (45) Patarei ja aku märgisele teabe lisamine patareide ja akude jõudluse kohta on oluline, et tagada lõppkasutajate, eelkõige tarbijate nõuetekohane teavitamine ning eelkõige anda neile ühine alus eri patareide ja akude võrdlemiseks enne nende ostmist. Seepärast tuleks kantavad patareid tähistada märgisega, millel on sõna „mittelaetav“ ja mis sisaldab teavet nende minimaalse keskmise kestuse kohta konkreetsetes rakendustes kasutamise korral. Lisaks on oluline anda lõppkasutajale juhised patarei- ja akujäätmete nõuetekohasel viisil kasutuselt kõrvaldamiseks.
- (46) Akuhaldussüsteemi kasutatavate paiksete akupõhiste energiasalvestussüsteemide, kergtranspordivahendite akude ja elektrisõidukiakude puhul peaks lõppkasutajal või mis tahes muul kõnealuse lõppkasutaja nimel tegutseval kolmandal isikul olema võimalik akuhaldussüsteemi salvestatud andmete põhjal igal ajal kindlaks teha akude seisukord ja eeldatav kasutusiga. Isikule, kes on aku ostnud, või mis tahes kolmandale isikule, kes tegutseb tema nimel, tuleks anda igal ajahetkel kirjutuskaitstud juurdepääs kõnealustele andmetele, et hinnata (patarei või) aku jääkväärtust, hõlbustada aku korduskasutamiseks ettevalmistamist, kasutusotstarbe muutmiseks ettevalmistamist, kasutusotstarbe muutmist või taastamist või teha aku kättesaadavaks Euroopa Parlamendi ja nõukogu

⁽¹⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta direktiiv 2014/53/EL raadioseadmete turul kättesaadavaks tegemist käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 1999/5/EÜ (ELT L 153, 22.5.2014, lk 62).

⁽¹⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/882 toodete ja teenuste ligipääsetavusnõuete kohta (ELT L 151, 7.6.2019, lk 70).

direktiivis (EL) 2019/944⁽¹⁸⁾ määratletud sõltumatutele energiavahendajatele, kes käitavad elektrivõrkudes virtuaalseid elektrijaamu. Seetõttu peaksid andmed olema ajakohased. Neid tuleks ajakohastada vähemalt kord päevas ja sagedamini, kui see on konkreetsel eesmärgil vajalik. ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni mitteametliku elektrisõidukite ja keskkonna töörihma tööst tulenevaid tehnilisi kirjeldusi, mis käsitlevad juurdepääsu elektrisõidukite andmetele, tuleks käsitada elektrisõidukiakude seisukorra ja eeldatava kasutusea võrdlusalusena. Käesolevaid nõudeid tuleks kohaldada lisaks sõidukite tüübikinnitust käsitlevale liidu õigusele, mis on asjakohane õigusraamistik, et käsitleda muu hulgas arukaid laadimisfunktsioone, nagu sõidukilt võrku, sõidukilt veosele, sõidukilt sõidukile, sõidukilt akupanka ja sõidukilt hoonesse laadimine.

- (47) Mitut käesoleva määruse kohast tootepõhist nõuet, sealhulgas jõudluse, vastupidavuse, kasutusotstarbe muutmise ja ohutuse kohta, tuleks mõõta usaldusväärsete, täpsete ja korratavate meetoditega, mille puhul võetakse arvesse üldtunnustatult parimaid mõõtmismeetodeid, standardeid ja arvutusmeetodeid. Tagamaks et siseturul ei ole kaubandustõkkeid, tuleks standardid liidu tasandil ühtlustada. Nimetatud meetodid ja standardid peaksid võimalikult palju arvesse võtma patarei või aku tegelikust elus kasutamist, kajastama keskmist kliendikäitumist ning olema töökindlad, et vältida tahtlikku ja tahtmatut kõrvalehoidmist. Kui viide sellisele standardile on avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas* kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1025/2012,⁽¹⁹⁾ tuleks eeldada kõnealustele nõuetele vastavate patareide ja akude vastavust nende käesoleva määruse kohastele tootepõhistele nõuetele, tingimusel et kõnealuste tootepõhiste nõuete jaoks kehtestatud miinimumväärtused on saavutatud. Selleks et ühelt poolt vältida tehniliste kirjelduste dubleerimist ning teiselt poolt suurendada maksimaalselt tõhusust ja võtta arvesse kõrgeima taseme eksperditeadmisi ja tippteadmisi, peaks komisjon juhul, kui standardit ei ole, püüdma taotleda ühelt või mitmelt Euroopa standardiorganisatsioonilt standardi koostamist. Kui tootepõhiste nõuete kohaldamise ajal ei ole standardeid avaldatud või kui asjaomaselt Euroopa standardiorganisatsioonilt on saadud ebarahuldav vastus, peaks komisjon erandlikel ja põhjendatud juhtudel ning pärast asjaomaste sidusrühmadega konsulteerimist võtma rakendusaktidega vastu ühtsed kirjeldused. Vastavus selliste tehniliste kirjeldustele peaks samuti andma aluse eeldada nõuetele vastavust. Kui hiljem leitakse, et ühtsetes kirjeldustes on puudusi, peaks komisjon kõnealuseid ühtseid kirjeldusi rakendusaktiga muutma või need kehtetuks tunnistama. Pärast harmoneeritud standardite viitenumbrite *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamist, tuleks kõik ühtsed kirjeldused mõistliku ajavahemiku jooksul kehtetuks tunnistada, et valmistajad saaksid muutusi arvesse võtta.
- (48) Aktiivne osalemine rahvusvaheliste standardikomiteede töös on oluline strateegiline eeldus patareide ja akude tulevikutehnoloogiate turule laskmiseks. Euroopa osalemine kõnealustes komiteedes on mõne komitee puhul olnud vähem tulemuslik kui see võiks olla. Euroopa osalemist tuleks parandada, et tugevdada liidu häält ülemaailmses standardimises, muu hulgas selleks, et suurendada liidu äriühingute konkurentsivõimet, vähendada liidu sõltuvust ning kaitsta liidu huve, poliitilisi eesmärke ja väärtusi. Seepärast peaks komisjon ja liikmesriigid jälgima ja koordineerima Euroopa lähenemisviisi rahvusvahelisele standardimisele. Käesoleva määruse rakendamist toetavates harmoneeritud standardites tuleks arvesse võtta eelkõige IEC ja ISO tasandil olemasolevaid rahvusvahelisi standardeid.
- (49) Komisjon peaks tagama harmoneeritud standardite ja ühtsete kirjelduste sidususe käesoleva määruse raames, sealhulgas määruse (EL) nr 1025/2012 läbivaatamisel.
- (50) Et tagada turujärelevalve eesmärgil tulemuslik juurdepääs teabele, kohaneda uue tehnoloogiaga ja tagada vastupanuvõime üleilmsete kriiside, nagu COVID-19 pandeemia korral, peaks olema võimalik anda teavet kõigile patareide ja akude suhtes kohaldatavatele liidu õigusaktidele vastavuse kohta internetipõhiselt ühtses ELi vastavusdeklaratsioonis.
- (51) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruks (EÜ) nr 765/2008⁽²⁰⁾ on sätestatud normid vastavushindamisasutuste akrediteerimise kohta, toodete turujärelevalve raamistik ja kolmandatest riikidest pärit toodete kontrollimise raamistik ning CE-märgise kasutamise üldpõhimõtted. Kõnealust määrust tuleks kohaldada käesoleva määrusega

⁽¹⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuni 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/944 elektrienergia siseturu ühiste normide kohta ja millega muudetakse direktiivi 2012/27/EL (ELT L 158, 14.6.2019, lk 125).

⁽¹⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrus (EL) nr 1025/2012, mis käsitleb Euroopa standardimist ning millega muudetakse nõukogu direktiive 89/686/EMÜ ja 93/15/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 94/9/EÜ, 94/25/EÜ, 95/16/EÜ, 97/23/EÜ, 98/34/EÜ, 2004/22/EÜ, 2007/23/EÜ, 2009/23/EÜ ja 2009/105/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsus 87/95/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus nr 1673/2006/EÜ (ELT L 316, 14.11.2012, lk 12).

⁽²⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määrus (EÜ) nr 765/2008, millega sätestatakse akrediteerimise ja turujärelevalve nõuded seoses toodete turustamisega ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EMÜ) nr 339/93 (ELT L 218, 13.8.2008, lk 30).

hõlmatud patareide ja akude suhtes, tagamaks et kaupade vabast liikumisest liidus kasu saavad tooted vastaksid nõuetele, mis tagavad avalike huvide, nagu inimeste tervise, ohutuse ja keskkonna kõrgetasemelise kaitse.

- (52) Võimaldamaks ettevõtjatel tõendada ja pädevatel asutustel kontrollida, et turul kättesaadavaks tehtud patareid ja akud vastavad käesolevale määrusele, on vaja ette näha vastavushindamismenetlused. Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusega nr 768/2008/EÜ⁽²¹⁾ on kehtestatud vastavushindamismenetluse moodulid, mis varieeruvad kõige leebemast kuni kõige rangemani olenevalt riskitasemest ja nõutavast ohutustasemest. Kõnealuses otsuses on sätestatud, et kui vastavushindamine on ette nähtud, valitakse hindamiseks kasutatavad menetlused nende moodulite hulgast. Selle tagamiseks, et patareid ja akud vastaksid süsinikujalajälje ja ringlussevõetud materjali sisalduse nõuetele ning käesolevas määruses sätestatud hoolsuskohustuse uudsetele ja keerukatele nõuetele, on vaja töökindlaid vastavushindamismenetlusi.
- (53) Patareil või akul olev CE-märgis näitab patarei või aku vastavust käesolevale määrusele. CE-märgist käsitlevad üldpõhimõtted ja selle seosed muude märgistega on sätestatud määruses (EÜ) nr 765/2008. Neid põhimõtteid tuleks kohaldada patareide ja akude CE-märgise suhtes. Et tagada patareide ja akude ladustamine, kasutamine ja kasutuselt kõrvaldamine inimeste tervise ja keskkonna kaitse seisukohalt ohutul viisil, tuleks ette näha CE-märgise patareidele ja akudele kinnitamist reguleerivad erinormid.
- (54) Käesolevas määruses sätestatud vastavushindamismenetluste puhul on vajalik vastavushindamisasutuste sekku-mine. Selleks et tagada käesoleva määruse sätete ühetaoline rakendamine, peaksid liikmesriikide ametiasutused komisjoni nendest asutustest teavitama.
- (55) Käesolevas määruses sätestatud patareide ja akude kestlikkus-, jõudlus-, ohutus- ning märgistus- ja teabe esitamise nõuete uuduse ja keerukuse tõttu ning selleks, et tagada patareide ja akude vastavushindamise kvaliteedi ühtlane tase, on vaja kehtestada nõuded teavitavate asutuste jaoks, kes osalevad vastavushindamisasutuste hindamises, nendest teavitamises ja nende järelevalves ning kellest on komisjoni teavitatud, muutudes seega teada antud asutusteks. Eelkõige tuleks tagada, et teavitav asutus oleks oma tegevuses objektiivne ja erapooletu ning et tal oleks oma ülesannete täitmiseks piisav arv tehniliselt pädevaid töötajaid. Lisaks tuleks teavitavatelt asutustelt nõuda saadud teabe konfidentsiaalsuse tagamist, kuid neil peaks siiski olema võimalik vahetada teada antud asutusi käsitlevat teavet riiklike ametiasutuste, teiste liikmesriikide teavitavate asutuste ja komisjoniga, et tagada vastavushindamise järjepidevus.
- (56) On oluline, et kõik teada antud asutused täidaksid oma ülesandeid samal tasemel ning õiglase konkurentsi tingimustes ja autonoomselt. Seepärast tuleks käesolevas määruses sätestada nõuded vastavushindamisasutustele, kes soovivad saada teavitatuks eesmärgiga osutada vastavushindamisteenuseid. Neid nõudeid tuleks jätkuvalt kohaldada teada antud asutuse pädevuse ajakohasuse säilitamise eeltingimusena. Teada antud asutuse autonoomia tagamiseks tuleks nõuda, et asutus ja tema töötajad säilitaksid sõltumatuse patareide ja akude väärtusahela ettevõtjatest ja teistest äriühingutest, sealhulgas ettevõtjate ühendustest ning emaettevõtjatest ja tütarettevõtjatest. Teada antud asutuselt tuleks nõuda, et ta esitaks dokumenteeritud tõendeid oma sõltumatuse kohta ja esitaks need teavitavale asutusele. Teada antud asutused peaksid tagama erinevaid vastavushindamisülesandeid täitvate töötajate rotatsiooni.
- (57) Kui vastavushindamisasutus tõendab patarei või aku vastavust harmoneeritud standardites sätestatud kriteeriumidele, tuleks eeldada tema vastavust käesolevas määruses sätestatud vastavatele nõuetele.
- (58) Vastavushindamisasutused kasutavad tihti vastavushindamisega seotud mõne toimingu tegemiseks alltöövõtjaid või tütarettevõtjaid. Teatavaid toiminguid ja otsustusprotsesse, mis on seotud patareide ja akude vastavushindamisega ning muude teada antud asutuse siseste toimingutega, peaks siiski läbi viima üksnes teada antud asutus ise, et tagada oma sõltumatus ja autonoomia. Selleks et tagada liidu turule lastavate patareide ja akude puhul nõutav kaitse tase, peaksid vastavushindamisse kaasatud alltöövõtjad ja tütarettevõtjad käesoleva määruse kohaste vastavushindamisülesannete täitmise seoses vastama samadele nõuetele kui teada antud asutused.

⁽²¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta otsus nr 768/2008/EÜ toodete turustamise ühise raamistiku kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsus 93/465/EMÜ (ELT L 218, 13.8.2008, lk 82).

- (59) Kuna ühe liikmesriigi teada antud asutuste pakutavad teenused võivad olla seotud kogu liidus turul kättesaadavaks tehtavate patareide ja akudega, on asjakohane anda teistele liikmesriikidele ja komisjonile võimalus esitada teada antud asutuse kohta vastuväiteid. Komisjon võib uurimise käigus küsida nõu liidu katserajatistelt, kui see on määratud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2019/1020 ⁽²²⁾. Selleks et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused, et nõuda teavitavalt asutuselt parandusmeetmete võtmist juhul, kui teada antud asutus ei vasta või ei vasta enam käesoleva määruse nõuetele.
- (60) Vastavushindamismenetluse, sertifitseerimise ja lõppkokkuvõttes turulepääsu hõlbustamiseks ja kiirendamiseks ning käesolevas määruses sätestatud patareide ja akude kestlikkus-, ohutus- ning märgistus- ja teabe esitamise nõuete uudsuse ja keerukuse tõttu on ülioluline, et teada antud asutustel oleks pidev juurdepääs kõigile vajalikele katseseadmetele ja katserajatistele ning et nad kohaldaksid menetlusi ettevõtjaid liigselt koormamata. Samadel põhjustel ja ettevõtjate võrdse kohtlemise tagamiseks on vajalik, et teada antud asutused kohaldaksid vastavushindamismenetlusi järjepidevalt.
- (61) Enne lõpliku otsuse tegemist selle kohta, kas patareile või akule võib anda vastavussertifikaadi, peaks ettevõtjal, kes soovib patarei või aku turule lasta, olema lubatud esitada patareide või akude kohta üks kord täiendavaid dokumente.
- (62) Komisjon peaks võimaldama asjakohast koordineerimist ja koostööd teada antud asutuste vahel.
- (63) On asjakohane sätestada ettevõtjatele patareide ja akude turulelaskmise või kasutuselevõtuga seotud kohustused. Käesoleva määruse kohaldamisel peaks mõiste „ettevõtja“ hõlmama valmistajat, volitatud esindajat, importijat, turustajat, ekspediiorteenuse osutajat või mis tahes muud füüsilist või juriidilist isikut, kes võtab õigusliku vastutuse seoses patareide ja akude valmistamise, turul kättesaadavaks tegemise, turulelaskmise või kasutuselevõtmisega. Käesoleva määruse kohaldamisel peaksid patareid ja akud hõlmama patareisid ja akusid, mida on korduskasutamiseks ette valmistatud, kasutusotstarbe muutmiseks ette valmistatud, mille kasutusotstarvet on muudetud või mis on taastatud.
- (64) On asjakohane sätestada, et nõuded patareidele või akudele, mis võetakse kasutusele ilma varasemalt turule laskmata, peaksid olema samad, mis enne kasutusele võtmist turule lastavate patareide ja akude puhul. See puudutab näiteks patareisid ja akusid, mida valmistaja kasutab oma tarbeks, või patareisid ja akusid, mida nende omaduste tõttu saab kokku panna ja katsetada üksnes nende lõppsihtkohas kohapeal. Selleks et vältida vajadust tõendada sama toote nõuetele vastavust kaks korda, ei tohiks turule lastavate patareide ja akude suhtes kohaldada samu nõudeid siis, kui need kasutusele võetakse.
- (65) Ettevõtjad peaksid vastutama vastavalt oma rollile tarneahelas selle eest, et patareid ja akud vastavad käesolevas määruuses sätestatud nõuetele, tagamaks avalike huvide, nagu inimeste tervise, ohutuse, vara ja keskkonna kaitse kõrge taseme.
- (66) Kõik tarne- ja turustamisahelas osalevad ettevõtjad peaksid võtma asjakohaseid meetmeid tagamaks, et nad teevad turul kättesaadavaks üksnes käesoleva määrusega kooskõlas olevaid patareisid ja akusid. On vaja ette näha selge ja proportsionaalne kohustuste jagunemine, mis vastab iga ettevõtja rollile tarne- ja turustusahelas.
- (67) Valmistaja on kõige sobivam viima läbi vastavushindamismenetlust, sest tal on üksikasjalikud teadmised kavandamis- ja tootmisprotsessist. Seega peaks vastavushindamine jääma üksnes valmistaja kohustuseks.
- (68) Valmistaja peaks esitama piisavalt üksikasjalikku teavet patarei või aku kavandatud kasutuse kohta, et võimaldada selle korrektset ja ohutut turulelaskmist, kasutuselevõttu, kasutamist ja jäätmekäitlust, sealhulgas võimalikku kasutusotstarbe muutmist.

⁽²²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1020 turujärelevalve ja toodete vastavuse kohta ning millega muudetakse direktiivi 2004/42/EÜ ja määruseid (EÜ) nr 765/2008 ja (EL) nr 305/2011 (ELT L 169, 25.6.2019, lk 1).

- (69) Selleks et hõlbustada teabevahetust ettevõtjate, turujärelevalveasutuste ja lõppkasutajate vahel, peaksid ettevõtjad esitama oma kontaktandmetes posti-, e-posti ja veebisaidi aadressi, kui see on olemas.
- (70) Ühtne turg peaks tagama võrdsed konkurentsitingimused kõigile ettevõtjatele ja kaitse kõlvatu konkurentsi eest. Selleks on vaja tagada patareisid ja akusid käsitlevate liidu ühtlustamisõigusaktide kindlam täitmine. Hea koostöö ettevõtjate ja turujärelevalveasutuste vahel on sellise kindlama täitmise oluline tegur, mis võimaldab viivitamata sekkuda ja parandusmeetmeid võtta. On oluline, et oleks olemas liidus asutatud ettevõtja, kelle poole turujärelevalveasutused saavad taotlustega pöörduda, sealhulgas teabetaotlusega patarei või aku liidu ühtlustamisõigusaktide nõuetele vastavuse kohta, ning kes saab teha turujärelevalveasutustega koostööd tagamaks, et nõuetele mittevastavuse korral võetakse viivitamata parandusmeetmeid. Neid ülesandeid täitev ettevõtja peaks olema kas valmistaja, või kui valmistaja ei ole asutatud liidus, siis importija, või valmistaja poolt selleks määratud volitatud esindaja või patareid või akut käitlev liidus asutatud ekspediitorteenuse osutaja, kui ükski teine ettevõtja ei ole asutatud liidus.
- (71) On vaja, et liidu turule sisenevad kolmandatest riikidest pärit patareid ja akud, sõltumata sellest, kas nad on imporditud eraldi või toodetesse paigaldatud või toodetele lisatud, oleksid vastavuses käesoleva määruse nõuetega ja muu kohaldatava liidu õigusega ning eelkõige et valmistajad oleksid nende patareide ja akude puhul viinud läbi nõuetekohased vastavushindamismenetlused. Seepärast tuleks sätestada, et importijad tagavad nende poolt turule lastavate ja kasutusele võetavate patareide ja akude vastavuse käesoleva määruse nõuetele ning et patareidel ja akudel olev CE-märgis ja valmistajate koostatud dokumentatsioon on riiklikele ametiasutustele kontrollimiseks kättesaadavad, olenemata sellest, kas akusid või patareisid imporditakse uute või kasutatutena või sellistena, mis on ette valmistatud korduskasutamiseks või kasutusotstarbe muutmiseks või mille kasutusotstarvet on muudetud või mis on taastatud.
- (72) Patarei või aku turule laskmisel või kasutusele võtmisel peaks iga importija märkima patarele või akule importija nime, registreeritud kaubanime või registreeritud kaubamärgi ning posti-, e-posti ja veebisaidi aadressi, kui see on olemas. Erandid tuleks ette näha juhtudeks, kui patarei või aku suurus on liiga väike selle teabe kinnitamiseks või kui importija peaks avama pakendi, et kinnitada importija nimi, registreeritud kaubanimi või registreeritud kaubamärk ja muud kontaktandmed. Sellistel erandjuhtudel peaks importija esitama selle teabe patarei või akuga kaasas oleval dokumendil või muul koheselt ligipääsetaval viisil. Kui pakend on olemas, peaks importija märkima teabe pakendile.
- (73) Kui turustaja teeb patarei või aku turul kättesaadavaks pärast seda, kui valmistaja või importija on selle turule lasknud või kasutusele võtnud, peaks turustaja tegutsema hoolikalt, tagamaks et patarei või aku käitlemine tema poolt ei mõjuta negatiivselt selle vastavust käesoleva määruse nõuetele.
- (74) Iga importijat või turustajat, kes laseb patarei või aku turule või võtab selle kasutusele importija või turustaja enda nime või kaubamärgi all või muudab patareid või akut nii, et see võib mõjutada vastavust käesoleva määruse nõuetele või muuta juba turule lastud patarei või aku kasutusotstarvet, tuleks käsitada valmistajana ja talle peaks laienema käesolevas määruses sätestatud valmistaja kohustused.
- (75) Kuna turustajad, importijad ja ekspediitorteenuse osutajad on turuga lähedalt seotud, peaksid nad olema kaasatud riiklike ametiasutuste tehtavasse turujärelevalvesse ning nad peaksid olema valmis selles aktiivselt osalema, andes kõnealustele asutustele asjaomase patarei või akuga seotud kogu vajaliku teabe.
- (76) Patarei või aku jälgitavuse tagamine kogu tarneahelas aitab turujärelevalvet lihtsustada ja tõhustada ning annab tarbijatele läbipaistvuse. Tõhus jälgimissüsteem hõlbustab turujärelevalveasutuste ülesannet teha kindlaks ettevõtjad, kes on turule lasknud, turul kättesaadavaks teinud või kasutusele võtnud nõuetele mittevastavaid patareisid või akusid. Seepärast tuleks ettevõtjalt nõuda, et nad säilitaksid teavet patareide ja akudega tehtavate tehingute kohta teatava ajavahemiku jooksul, sealhulgas elektrooniliselt.

- (77) Maavarade kaevandamine, töötlemine ja nendega kauplemine on oluline patareide ja akude tootmiseks vajalike toorainete hankimisel. Patareide ja akude valmistajad, olenemata nende positsioonist või mõjuvõimust tarnijate üle ja nende geograafilisest asukohast, ei ole kaitstud riski eest, et nad avaldavad mineraalide tarneahelas kahjulikku mõju. Mõne tooraine puhul kasutatakse üle poole ülemaailmsest toodangust patarei- ja akurakendustes. Näiteks kasutatakse üle 50 % ülemaailmsest koobaltinõudlusest ja üle 60 % maailma liitiumist patareide ja akude tootmiseks. Ligikaudu 8 % ülemaailmsest loodusliku grafiidi toodangust ja 6 % ülemaailmsest niklitoodangust kulub patareide ja akude valmistamiseks.
- (78) Patareide ja akude valmistamisel kasutatavaid tooraineid tarnivad vaid vähesed riigid ning mõnel juhul võivad kõnealuste riikide madalad valitsemisstandardid teravdada keskkonna- ja sotsiaalseid probleeme. Nii koobalti kui ka nikli kaevandamine ja rafineerimine on seotud paljude sotsiaalsete ja keskkonnaküsimustega. Kuigi loodusliku grafiidi puhul on sotsiaalne ja keskkonnamõju väiksem, võib loodusliku grafiidi kaevandamisel olla tõsine mõju tervisele ja keskkonnale, kuna see toimub peamiselt käsitöönduslikult ja väikesemahuliste toimingutena ning enamasti mitteametlikult. See koos kaevanduste regulaarselt ajakohastatud sulgemiskavadeta ja maa taastamata jätmisega tõttu võib põhjustada ökosüsteemide ja pinnase hävimist. Liitiumi kasutamise eeldatav suurenemine patareide ja akude valmistamisel avaldab tõenäoliselt täiendavat survet kaevandamisele ja rafineerimisele. Seepärast on asjakohane lisada liitium patareide ja akudega seotud hoolsuskohustuste kohaldamisalasse. Eeldatav patareide ja akude nõudluse ülisuur kasv liidus ei tohiks kaasa aidata kõnealuste keskkonna- ja sotsiaalsete riskide suurenemisele.
- (79) Mõnda patareide ja akude valmistamisel kasutatavat toorainet, nagu koobalt, liitium ja looduslik grafiit, käsitletakse liidu jaoks kriitilise tähtsusega toorainena, nagu märkis komisjon oma 3. septembri 2020. aasta teatises „Kriitilise tähtsusega toorainetega seotud vastupanuvõime: teekond suurema julgeoleku ja kestlikkuse poole“, ning nende kestlik hankimine on vajalik liidu patareide ja akude ökosüsteemi nõuetekohaseks toimimiseks.
- (80) Patareide ja akude tarneahelas osalejad on juba teinud vabatahtlikke jõupingutusi, et soodustada kestlike hanke-tavade järgimist, sealhulgas vastutustundliku kaevandamise tagamise algatus (*Initiative for Responsible Mining Assurance*), mineraalide vastutustundliku hankimise algatus (*Responsible Minerals Initiative*) ja koobaltitööstuse vastutustundliku hindamise raamistik (*Cobalt Industry Responsible Assessment Framework*). Samas ei ole kindel, et vabatahtlikud jõupingutused hoolsuskohustuse süsteemide loomiseks tagavad, et kõik ettevõtjad, kes lasevad liidu turule patareid ja akusid, järgivad samu miinimumnõudeid.
- (81) Liidus kehtestati Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2017/821 ⁽²³⁾ teatavate mineraalide ja metallidega seotud hoolsuskohustuse üldnõuded. Kõnealuses määru-s ei käsitleta aga patareide ja akude tootmiseks kasutatavaid mineraale ja materjale.
- (82) Võttes arvesse patareide ja akude nõudluse eeldatavat hüppelist kasvu liidus, peaks patarei või aku liidu turule laskev ettevõtja kehtestama patareide ja akudega seotud hoolsuskohustuse põhimõtted. Seepärast tuleks käesolevas määru-ses sätestada nõuded, et käsitleda patareide ja akude valmistamiseks kasutatavate teatavate toorainete ja teisese toorme kaevandamise, töötlemise ja kauplemisega kaasnevaid sotsiaalseid ja keskkonnariske. Selline poliitika peaks hõlmama kõiki tarneahelas osalevaid ettevõtjaid, nende tütarettevõtjaid ja alltöövõtjaid, kes tegelevad teatavate toorainete ja teisese toorme kaevandamise, töötlemise ja kauplemisega.
- (83) Riskipõhise patareide ja akudega seotud hoolsuskohustuse põhimõtete kehtestamisel peaks ettevõtja aluseks võtma rahvusvaheliselt tunnustatud hoolsuskohustuse standardid ja põhimõtted, nagu näiteks ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtted, ÜRO üleilmse kokkuleppe kümme põhimõtet, ÜRO keskkonnaprogrammi toodete sotsiaalse olusuringi hindamise suunised, Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) kolmepoolne deklaratsioon hargmaiste ettevõtete ja sotsiaalpoliitika põhimõtete kohta, Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) suunised hargmaistele ettevõtetele ning OECD hoolsuskohustuse suunised vastutustundliku ettevõtluse kohta. Need standardid ja põhimõtted, mida iga ettevõtja peaks kohandama vastavalt oma konkreetsele kontekstile ja olukorrale, kajastavad valitsuste ja sidusrühmade ühist arusaama. Seoses patareide ja akude tootmiseks kasutatavate maavarade kaevandamise, töötlemise ja nendega kauplemisega kujutavad konflikti- ja riskipiirkondadest pärit mineraalide vastutustundlikke tarneahelaid käsitlevad OECD hoolsuskohustuse suunised endast rahvusvaheliselt tunnustatud standardit, milles käsitletakse inimõiguste ränkade rikkumiste konkreetseid riske, ning valitsuste ja sidusrühmade pikaajalisi jõupingutusi hea tava kehtestamiseks selles valdkonnas.

⁽²³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. mai 2017. aasta määrus (EL) 2017/821, millega kehtestatakse konflikti- ja riskipiirkondadest pärit tina, tantaali, volframi ja nende maakide ning kulla liidu importijatele tarneahelaga seotud hoolsuskohustus (ELT L 130, 19.5.2017, lk 1).

- (84) Vastavalt ÜRO, ILO ja OECD standarditele ja põhimõtetele on hoolsuskohustuse täitmine pidev, ennetav ja reageeriv protsess, mis võimaldab äriühingutel tagada, et nad austavad inimõigusi ja keskkonda ega soodusta konflikte. Riskipõhine hoolsuskohustus tähendab meetmeid, mida äriühingud peaksid võtma oma tegevuse või hankeotsustega seotud kahjuliku mõju väljaselgitamiseks, vältimiseks, leevendamiseks ning muul viisil käsitlemiseks. Ettevõtjad peaksid pidama mõjutatud kogukondadega teadlikke, tulemuslikke ja sisukaid konsultatsioone. Äriühing saab hinnata oma tegevusest ja suhetest tulenevaid riske ning võtta riskimaandamismeetmeid, mis võivad hõlmata lisateabe nõudmist, läbirääkimisi olukorra parandamiseks või tarnijatega suhete peatamist või lõpetamist, kooskõlas siseriiklikus ja rahvusvahelises õiguses sätestatud asjakohaste standarditega, rahvusvaheliste organisatsioonide soovutustega vastutustundliku äritegevuse kohta, valitsuse toetatavate vahenditega, erasektori vabatahtlike algatustega ning äriühingu sisepoliitika ja -süsteemidega. See lähenemisviis aitab ka kohendada hoolsuskohustuse ulatust proportsionaalselt äriühingu tegevuse ulatusele või suhetele tarneahelas.
- (85) Kuigi erasektori hoolsuskohustuse süsteemid võivad toetada ettevõtjaid patareide ja akudega seotud hoolsuskohustuse täitmisel kooskõlas OECD suunistega hargmaistele ettevõtetele ning ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtetega, peaksid ettevõtjad olema individuaalselt vastutavad käesolevas määruses sätestatud hoolsuskohustuste täitmise eest.
- (86) Tuleks vastu võtta kohustuslikud patareide ja akudega seotud hoolsuskohustuse põhimõtted või neid muuta ning need peaksid käsitlema vähemalt kõige levinumaid sotsiaalse ja keskkonnariski kategooriaid. Need põhimõtted peaksid hõlmama ühelt poolt praegust ja prognoositavat mõju ühiskondlikule elule, eelkõige inimõigustele, inimeste tervisele ja ohutusele, samuti töötervishoiule ja tööohutusele ning töötajate õigustele, ning teiselt poolt keskkonnale, eelkõige veekasutusele, mullakaitsele, õhusaastele, kliimamuutustele ja elurikkusele, samuti kogukonnaelu kaitsele.
- (87) Sotsiaalse riski kategooriate puhul tuleks patareide ja akudega seotud hoolsuskohustuse põhimõtetes käsitleda riske seoses inimõiguste kaitsega, sealhulgas inimeste tervise, kogukonnaelu, sealhulgas põlisrahvaste kogukonnaelu ning laste kaitse ja soolise võrdõiguslikkusega, kooskõlas rahvusvahelise inimõigustealase õigusega. Patareide ja akudega seotud hoolsuskohustuse põhimõtted peaksid hõlmama teavet selle kohta, kuidas ettevõtja on aidanud kaasa inimõiguste rikkumiste ärahoidmisele ning millised vahendid on ettevõtja äristruktuuris kasutusel korruptsiooni ja altkäemaksu vastu võitlemiseks. Patareide ja akudega seotud hoolsuskohustuse põhimõtted peaksid tagama ka ILO hargmaiste ettevõtete ja sotsiaalpoliitika põhimõtete kolmepoolse deklaratsiooni I lisas loetletud ILO põhikonventsioonide reeglite nõuetekohase rakendamise.
- (88) Inimõiguste rikkumised on levinud ressursirikastes konflikti- ja riskipiirkondades. Seepärast väärivad sellised piirkonnad erilist tähelepanu ettevõtjate patareide ja akudega seotud hoolsuskohustuse poliitika raames. Määrus (EL) 2017/821 sisaldab sätteid konflikti- ja riskipiirkondade soovitusliku, mittetäieliku ja korrapäraselt ajakohastatava loetelu kohta. See loetelu on asjakohane ka käesoleva määruse patareide ja akudega seotud hoolsuskohustust käsitlevate sätete rakendamiseks.
- (89) Keskkonnariski kategooriate puhul tuleks patareide ja akudega seotud hoolsuskohustuse põhimõtetes käsitleda riske looduskeskkonna ja elurikkuse kaitseks kooskõlas bioloogilise mitmekesisuse konventsiooniga, mis hõlmab kohalike kogukondade huvidega arvestamist ning nende kogukondade kaitset ja arengut. Patareide ja akudega seotud hoolsuskohustuse põhimõtted peaksid kooskõlas 12. detsembril 2015 ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni alusel vastu võetud Pariisi kokkuleppega ⁽²⁴⁾ (edaspidi „Pariisi kokkulepe“) käsitlema ka kliimamuutustega seotud riske ning muude rahvusvaheliste keskkonnakonventsioonidega hõlmatud keskkonnariske.
- (90) Patareide ja akudega seotud hoolsuskohustused, mis puudutavad patareide ja akude valmistamisel kasutatavate toorainetega seotud sotsiaalsete ja keskkonnariskide väljaselgitamist ja maandamist, peaksid aitama rakendada ÜRO keskkonnaprogrammi resolutsiooni 4/19 maavarade majandamise kohta, milles tunnistatakse kaevandussektori olulist panust kestliku arengu tegevuskava 2030 ja kestliku arengu eesmärkide saavutamisse.

⁽²⁴⁾ ELT L 282, 19.10.2016, lk 4.

- (91) Muid liidu õigusakte, millega kehtestatakse tarneahelaga seotud hoolsuskohustuse nõuded, tuleks kohaldada patareide ja akude suhtes niivõrd, kuiivõrd käesolevas määruses puuduvad sama eesmärgi, laadi ja mõjuga erisätted, mida saaks kohandada tulevase seadusandlike muudatusi arvesse võttes. Sellistes õigusaktides võidakse käsitleda äriühingute tsiviilvastutust kahju eest, mis tuleneb sellest, et nad ei täida hoolsuskohustuse nõudeid. Kui sellistes õigusaktides ei käsitleta või ei käsitleta täielikult käesoleva määruse kohastest patareide ja akudega seotud hoolsuskohustustest tulenevaid tsiviilvastutuse tagajärgi, peaks olema võimalik neid käsitleda siseriiklikes õigusnormides.
- (92) Selleks et võtta arvesse patareide ja akude väärtusahela arengut, sealhulgas muutusi asjakohaste keskkonna- ja sotsiaalsete riskide ulatuses ja laadis, samuti tehnika ja teaduse arengut patareide ja akude ning patarei- ja akukeemia valdkonnas, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta toorainete ja riskikategooriate loetelu, rahvusvaheliste instrumentide loetelu ning patareide ja akudega seotud hoolsuskohustuse nõudeid.
- (93) Valitsuste, tööstusliitude ja huvitatud organisatsioonide ühenduste välja töötatud hoolsuskohustuse süsteemide samaväärsuse kindlakstegemiseks tuleks komisjonile anda rakendamisevolitused.
- (94) Selleks et tagada hoolsuskohustuse süsteemide kindel, usaldusväärne ja järjepidev hindamine, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada käesolevat määrust kehtestades kriteeriumid ja meetodika, millega teha kindlaks, kas hoolsuskohustuse süsteemid võimaldavad ettevõtjatel käesoleva määruse kohaseid hoolsuskohustuse nõudeid täita.
- (95) Jäätmekäitluse ühtlustatud normid on vajalikud tagamaks, et tootjate ja teiste ettevõtjate suhtes kohaldatakse patareide ja akudega seotud laiendatud tootjavastutuse rakendamisel kõigis liikmesriikides samu norme ning et inimeste tervis ja keskkond on kogu liidus väga hästi kaitstud. Laiendatud tootjavastutus võib aidata vähendada üldist ressursikasutust, eelkõige vähendades patarei- ja akujäätmete teket ning patarei- ja akujäätmete käitlemisega seotud kahjulikku mõju. Materjalide taaskasutusse võtmise kõrge taseme saavutamiseks on vaja maksimeerida patarei- ja akujäätmete liigiti kogumist ja tagada, et kõik kogutud patarei- ja akujäätmed võetaks ringlusse selliste protsesside kaudu, millega saavutatakse ühised minimaalsed ringlussevõtu määrad. Komisjon leidis direktiivi 2006/66/EÜ hindamisel ühe puudusena, et kõnealuse direktiivi sätteid ei ole piisavalt üksikasjalikud, mis põhjustab ebaühtlast rakendamist ja märkimisväärseid takistusi ringlussevõtuturgude toimimisele ning ringlussevõtu tasemete mitteoptimaalsust. Sellest tulenevalt väldiksid üksikasjalikumad ja ühtlustatud normid moonutusi patarei- ja akujäätmete kogumise, töötlemise ja ringlussevõtu turul ning tagaksid nõuete ühtlase rakendamise kogu liidus. Samuti tooks see kaasa ettevõtjate osutatavate jäätmekäitlusteenuste kvaliteedi edasise ühtlustamise ja hõlbustaks teise toorme turgude toimimist.
- (96) Selleks et tagada käesolevast määrusest tulenevate kohustuste täitmine ning jälgida ja kontrollida, et tootjad ja tootjavastutusorganisatsioonid järgivad käesolevat määrust, on vaja, et liikmesriigid määraksid ühe või mitu pädevat asutust.
- (97) Käesolev määrus tugineb Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2008/98/EÜ⁽²⁵⁾ sätestatud jäätmekäitlusnormidele ja üldpõhimõtetele, mida tuleks kohandada, et võtta arvesse patarei- ja akujäätmete eripära. Selleks et patarei- ja akujäätmete kogumist saaks korraldada kõige tulemuslikumal viisil, on oluline, et seda tehtaks lähedal kohale, kus patareisid ja akusid müüakse, ja lõppkasutaja lähedal. Patarei- ja akujäätmeid tuleks koguda liigiti eraldi muudest jäätmevoogudest, näiteks metallist, paberist ja papist, klaasist, plastist, puidust, tekstiilist ja biojäätmetest. Samuti peaks olema võimalik koguda patarei- ja akujäätmeid koos nii elektri- ja elektroonikaseadmete romude kui ka romusõidukitega, tehes seda riiklike kogumissüsteemide kaudu, mis on loodud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2012/19/EL⁽²⁶⁾ ja direktiivi 2000/53/EÜ alusel. Kuigi direktiiviga 2006/66/EÜ kehtestatakse patareisid ja akusid käsitlevad erinormid, on vaja sidusat ja täiendavat lähenemisviisi, mis tugineb olemasolevatele jäätmekäitlusstruktuuridele ja ühtlustab neid veelgi. Sellest tulenevalt ja selleks, et jäätmekäitlusega seotud laiendatud tootjavastutust tulemuslikult ellu rakendada, tuleks sätestada kohustused selle liikmesriigi suhtes, kus patareid ja akud esimest korda turul kättesaadavaks tehakse.

⁽²⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiiv 2008/98/EÜ, mis käsitleb jäätmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks teatud direktiivid (ELT L 312, 22.11.2008, lk 3).

⁽²⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta direktiiv 2012/19/EL elektri- ja elektroonikaseadmetest tekkinud jäätmete (elektroonikaromude) kohta (ELT L 197, 24.7.2012, lk 38).

- (98) Selleks et jälgida, kas tootjad täidavad oma kohustust seoses liikmesriigi territooriumil esimest korda turul kättesaadavaks tehtud patareide ja akude jäätmekäitlusega, on vaja luua igas liikmesriigis register, mida haldab liikmesriigi pädev asutus. Registris olev teave peaks olema kättesaadav neile üksustele, kes osalevad laiendatud tootjavastutuse järgimise järelevalves ja täitmise tagamises. Peaks olema võimalik, et see register on sama, mis direktiivi 2006/66/EÜ kohaselt loodud riiklik register. Tootjad peaksid olema kohustatud registreeruma, et esitada vajalik teave, mis võimaldaks pädevatel asutustel jälgida, et tootjad täidavad oma kohustusi. Registreerimisnõudeid tuleks kogu liidus lihtsustada.
- (99) Riiklikult juhitavate tootjavastutusorganisatsioonide puhul, kui puudub esindatava tootja volitus, ei kohaldata käesolevas määruses sätestatud selliste volituste nõudeid.
- (100) Pidades silmas põhimõtet „saastaja maksab“, on asjakohane kehtestada tootjatele kohustused patarei- ja akujäätmete käitlemiseks. Sellega seoses hõlmab tootja iga valmistajat, importijat või turustajat, kes olenemata kasutatavast müügiviisist, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/83/EL⁽²⁷⁾ artikli 2 punktis 7 määratletud kauglepingud, tarnib oma äritegevuse käigus patarei või aku esimest korda liikmesriigi territooriumil turustamiseks või kasutamiseks, sealhulgas juhul, kui see on paigaldatud seadmetesse, kergtranspordivahenditesse või muudesse sõidukitesse.
- (101) Tootjatel peaks olema laiendatud tootjavastutus oma patareide ja akude käitlemise eest nende olemusliku lõpu. Sellest tulenevalt peaksid nad rahastama kulusid, mis on seotud kõigi kogutud patareide ja akude kogumise, töötlemise ja ringlussevõetuga, kogutud segaolmejäätmete koostise uuringute korraldamisega, patareisid ja akusid ning patarei- ja akujäätmeid käsitleva aruandlusega ning lõppkasutajatele ja jäätmekäitlejatele patareisid ja akusid käsitleva teabe esitamisega ning patarei- ja akujäätmete asjakohase korduskasutamise ja käitlemisega. Käesoleva määruse kohased laiendatud tootjavastutust käsitlevad uued normid on mõeldud selleks, et tagada liidus keskkonna- ja tervisekaitse kõrge tase, maksimeerides patarei- ja akujäätmete liigiti kogumist ning tagades, et kõik kogutud patareid ja akud võetakse ringlusse selliste protsesside kaudu, millega saavutatakse kõrge ringlussevõtu määr ja materjali taaskasutusse võtmise määr, võttes arvesse tehnika ja teaduse arengut. Laiendatud tootjavastutusega seotud kohustusi tuleks kohaldada kõikide tarneviiside, sealhulgas kaugmüügi suhtes. Tootjatel peaks olema võimalik täita neid kohustusi kollektiivselt tootjavastutusorganisatsioonide kaudu, kes võtavad nende nimel vastutuse. Tootjatel või tootjavastutusorganisatsioonidel peaks olema luba ja nad peaksid näitama, et neil on rahalised vahendid laiendatud tootjavastutusega kaasnevate kulude katmiseks. Kui liikmesriigid kehtestavad haldus- ja menetlusnorme või loamenetlusi üksiktootjate vastavusnõuetele ja tootjavastutusorganisatsioonidele seoses nõuete kollektiivse täitmisega, peaks liikmesriikidel olema võimalik eristada üksiktootjate ja tootjavastutuseorganisatsioonide puhul kohaldatavaid protsesse, et piirata üksiktootjate halduskoormust. Sellega seoses peaks olema võimalik direktiivi 2008/98/EÜ kohaselt välja antud lube käsitada loana käesoleva määruse tähenduses. Kui see on vajalik siseturu moonutuste vältimiseks ja selleks, et tagada ühetaolised tingimused tootjate poolt tootjavastutusorganisatsioonidele tehtavate maksete kohandamiseks, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused. Käesoleva määruse kohaselt jäätmeid koguvate ja töötlevate jäätmekäitlejate suhtes tuleks kooskõlas direktiiviga 2008/98/EÜ kohaldada valikumenetlust, mille viivad läbi asjaomaste patareide või akude tootjad või nende nimel tegutsevad tootjavastutusorganisatsioonid. Kui jäätmekäitlustoimingud toimuvad muus liikmesriigis kui see, kus patarei või aku esimest korda turul kättesaadavaks tehti, peaksid tootjad katma jäätmekäitlejate kulud selles liikmesriigis, kus jäätmetoimingud toimuvad. Kui arutatakse võimalikke ettepanekuid liidu õigusaktide kohta, mis käsitlevad romusõidukeid ning elektri- ja elektroonikaseadmete romusid, tuleks kaaluda patarei- ja akujäätmete osas piiriüleste laiendatud tootjavastutuse mehhanismi loomist asjaomaste osalejate vahel, sealhulgas sõidukitesse või seadmetesse paigaldatud patareide ja akude jäätmete jaoks. Lisaks tuleks kaaluda muude meetmete võtmist, nagu teabehaldus- ja kontrollivahendid, mis hõlmavad asjakohasel juhul laiendatud tootjavastutuse volitatud esindajaid, jäätmekäitlejaid, tootjavastutusorganisatsioone, digitaalset tootepassi ja tootjaregistreid ning riiklikke sõidukite registreerimissüsteeme, kui on hõlmatud elektrisõidukiakud.

⁽²⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta direktiiv 2011/83/EL tarbija õiguste kohta, millega muudetakse nõukogu direktiivi 93/13/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 1999/44/EÜ ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 85/577/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 97/7/EÜ (ELT L 304, 22.11.2011, lk 64).

- (102) Laiendatud tootjavastutust tuleks kohaldada ka ettevõtjate suhtes, kes lasevad turule patareisid või akusid, mis on saadud korduskasutamiseks ettevalmistamise, kasutusotstarbe muutmiseks ettevalmistamise, kasutusotstarbe muutmise või taastamise käigus. Seetõttu ei tohiks patarei või aku algselt turule lasknud ettevõtja kanda lisakulusid, mis võivad tuleneda selle patarei või aku hilisemast kasutuseast tulenevast jäätmekäitlusest. Ettevõtjatel, kelle suhtes kohaldatakse laiendatud tootjavastutust, peaks olema võimalik kehtestada kulude jagamise mehhanism, mis põhineb jäätmekäitluskulude tegelikul jaotusel.
- (103) Käesolev määrus on direktiivi 2008/98/EÜ suhtes *lex specialis* laiendatud tootjavastutuse miinimumnõuete osas: kogumise ja ringlussevõtu eesmärgid, turustajate kaudu tagasivõtmine, taaskasutamine. Liikmesriik peaks olema kohustatud määratlema käesolevas määruses sätestatud laiendatud tootjavastutuse kooskõlas direktiiviga 2008/98/EÜ ja kooskõlas seda direktiivi ülevõtivate siseriikliku õigusega. Lisaks, juhtudel kui käesoleva määrusega ei nähta VIII peatükis ette täielikku ühtlustamist, peaks liikmesriikidel olema võimalik ette näha neid konkreetseid teemasid käsitlevad lisameetmed, tingimusel et need on kooskõlas direktiiviga 2008/98/EÜ ning nii seda direktiivi ülevõtva siseriikliku õiguse kui ka käesoleva määrusega..
- (104) Käesolevas määruses tuleks täpsustada, kuidas tuleb kohaldada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2022/2065 ⁽²⁸⁾ sätestatud kauplajate jälgitavuse kohustusi digiplatvormide suhtes, mis võimaldavad tarbijatel sõlmida kauglepinguid tootjatega, kes pakuvad patareisid ja akusid, sealhulgas seadmetesse, kergtranspordivahenditesse või muudesse sõidukitesse paigaldatud patareisid ja akusid, ning liidus asuvate tarbijate suhtes seoses käesoleva määruse kohaselt loodud tootjate registritega. Käesoleva määruse kohaldamisel tuleks iga tootjat, kes pakub patareisid ja akusid, sealhulgas seadmetesse, kergtranspordivahenditesse või muudesse sõidukitesse paigaldatud patareisid ja akusid, kauglepingute alusel otse liikmesriigis asuvatele tarbijatele, olenemata sellest, kas ta on asutatud liikmesriigis või kolmandas riigis, käsitada kauplajana määruse (EL) 2022/2065 tähenduses. Kõnealuse määruse kohaselt peaksid kõnealuse määruse III peatüki 4. jaos kohaldamisalas kuuluvate digiplatvormide pakkujad, kes võimaldavad tarbijatel sõlmida tootjatega kauglepinguid, saama neilt tootjalt teavet selle kohta, millisesse tootjate registrisse nad on kantud, samuti nende registreerimisnumbri ja enesesertifitseerimise kinnituse, millega nad kohustuvad täitma käesolevas määruses sätestatud laiendatud tootjavastutuse nõudeid. Kauplajate jälgitavuse normide patareide ja akude internetimüügi puhul rakendamise suhtes kohaldatakse määruses (EL) 2022/2065 sätestatud täitmise tagamise norme.
- (105) Selleks et tagada patareide ja akude tarneahelas kvaliteetne ringlussevõtt, edendada kvaliteetse teisese toorme kasutuselevõttu ja kaitsta keskkonda, peaks patarei- ja akujäätmete kogumise ja ringlussevõtu tase olema kõrge. Patarei- ja akujäätmete kogumine on ülioluline samm patareides ja akudes sisalduvate väärtuslike materjalide taaskasutusele võtmisel läbi nende ringlussevõtu ning patareide ja akude tarneahela hoidmisega liidus, toetades selles sektoris liidu strateegilist autonoomiat. Kõnealune ringlussevõtt hõlbustab seega juurdepääsu taaskasutusse võetud materjalidele, mida saab kasutada uute toodete valmistamisel.
- (106) Tootjad peaksid vastutama patarei- ja akujäätmete liigiti kogumise rahastamise ja korraldamise eest. Selleks peaksid nad looma tagasivõtu- ja kogumisvõrgustiku ja seonduvad teavituskampaaniad, mis hõlmab iga liikmesriigi kogu territooriumi. Sellised võrgustikud peaksid olema lõppkasutajale lähedal ja ei peaks keskenduma üksnes sellistele piirkondadele ning patareidele ja akudele, mille puhul patarei- ja akujäätmete kogumine on kasumlik. Kogumisvõrgustik peaks hõlmama turustajaid, tegevusluba omavaid elektri- ja elektroonikaseadmete romude ning romusõidukite töötlemiskodasid ja jäätmejaamu ja muid vabatahtlikke osalejaid, näiteks ametiasutusi ja koole. Kogumisvõrgustiku ja seonduvate teavituskampaaniate tulemuslikkuse kontrollimiseks ja parandamiseks tuleks vähemalt NUTS 2 tasandil, mis on sätestatud Euroopa parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 1059/2003, ⁽²⁹⁾ teha korrapäraseid segaolmejäätmete ning kogutud elektri- ja elektroonikaseadmete romude koostise uuringuid, et määrata kindlaks neis sisalduvate kantavate patareide ja akude jäätmete kogus.
- (107) Patarei- ja akujäätmeid peaks olema võimalik koguda koos elektri- ja elektroonikaseadmete romudega direktiivi 2012/19/EL alusel loodud riiklike kogumissüsteemide kaudu ning koos romusõidukitega kooskõlas direktiiviga 2000/53/EÜ. Sellisel juhul tuleks patareid ja akud kohustusliku minimaalse töötlemisnõudena kogutud seadmeromudest ja romusõidukitest eemaldada. Pärast kogutud seadmeromudest ja romusõidukitest eemaldamist

⁽²⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. oktoobri 2022. aasta määrus (EL) 2022/2065, mis käsitleb digiteenuste ühtset turgu ja millega muudetakse direktiivi 2000/31/EÜ (digiteenuste määrus) (ELT L 277, 27.10.2022, lk 1).

⁽²⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. mai 2003. aasta määrus (EÜ) nr 1059/2003, millega kehtestatakse ühine statistiliste territooriumide liigitus (NUTS) (ELT L 154, 21.6.2003, lk 1).

tuleks patareide ja akude suhtes kohaldada käesoleva määruse nõudeid. Eelkõige tuleks selliseid patarei- ja akujäätmeid võtta arvesse patarei- või akukategooria kogumiseesmärgi saavutamisel ning nende suhtes tuleks kohaldada käesolevas määruis sätestatud töölemis- ja ringlussevõtnõudeid.

- (108) Võttes arvesse keskkonnamõju ja materjalide kadu, mis tuleneb sellest, et patarei- ja akujäätmeid ei koguta liigiti ega töödelda seega keskkonnahoidlikult, tuleks direktiiviga 2006/66/EÜ kehtestatud kantavate patareide ja akude jäätmete kogumise sihtarvu jätkuvalt kohaldada ning seda tuleks järk-järgult suurendada. Võttes arvesse kergtranspordivahendite akude müügi praegust kasvu ja asjaolu, et nende kasutamisega on pikem kui kantavatel patareidel ja akudel, on asjakohane kehtestada kergtranspordivahendite akude jäätme kategooriale konkreetne kogumiseesmärk, mis erineb kantavate patareide ja akude jäätmete suhtes kohaldatavast kogumiseesmärgist. Lähtudes kergtranspordivahendite akude ning kantavate patareide ja akude turu eeldatavast arengust ning nende eeldatava kasutusea pikenemisest, tuleks kogumiseesmärkide arvutamise ja kontrollimise metoodika läbi vaadata, et paremini kajastada kergtranspordivahendite akude jäätmete ning kantavate patareide ja akude jäätmete tegelikku kogumiseks kättesaadavat kogust. Seepärast tuleks komisjonile anda õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu õigusakte nimetatud metoodika muutmiseks ning kogumiseesmärkide muutmiseks sellele vastavalt. On äärmiselt oluline, et olemasoleva metoodikaga võrreldes säilitaks uus kogumiseks kättesaadavusel põhinev metoodika kergtranspordivahendite akude jäätmete ning kantavate patareide ja akude jäätmete kogumise seotud keskkonnamõju eesmärgid või suurendaks neid. Võttes aluseks Teadusuuringute Ühiskeskuse uuringu kantavate patareide ja akude jäätmete ning kergtranspordivahendite akude jäätmete kogumise alternatiivsete sihtmäärade kohta, prognoositakse, et eesmärk koguda 31. detsembriks 2028 kergtranspordivahendite akude jäätmetest 51 % ja 31. detsembriks 2031 61 %, arvutatuna liikmesriigi turul kättesaadavaks tehtud kergtranspordivahendite akude koguste põhjal, vastab eesmärgile koguda 31. detsembriks 2028 kergtranspordivahendite akude jäätmetest 79 % ja 31. detsembriks 2031 85 %, arvutatuna liikmesriigis kogumiseks kättesaadavate kergtranspordivahendite akude koguste põhjal. Kantavate patareide ja akude jäätmete ning kergtranspordivahendite akude jäätmete kogumise eesmärgid tuleks läbi vaadata. Sellise läbivaatamise käigus peaks olema võimalik ka käsitleda võimalust lisada kantavate patareide ja akude kaks alamkategooriat: laetavad ja mitte laetavad kantavad patareid ja akud, millel on erinevad kogumise määrad. Komisjon peaks nende läbivaatamiste toetamiseks koostama aruande.
- (109) Selleks et maksimeerida kogumist ja vähendada ohutusriske, peaks komisjon hindama patareide ja akude, eelkõige üldkasutatavate kantavate patareide ja akude jaoks tagatisrahasüsteemi loomise teostatavust ja võimalikku kasu. Kõnealusel hindamisel tuleks arvesse võtta riiklikke ja ühtlustatud kogu liitu hõlmavaid tagatisrahasüsteeme.
- (110) Kantavate patareide ja akude jäätmete kogumise määra tuleks jätkuvalt arvutada eelnevate aastate keskmise aastase müüginõu alusel, et eesmärgid oleksid proportsionaalsed patareide ja akude liikmesriigis tarbimise tasemega. Selleks et kajastada kõige paremini muutusi kantavate patareide ja akude kategooria koosseisus, patareide ja akude kasutuseas ning nende tarbimise harjumustes, tuleks komisjonile anda õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu õigusakte kantavate patareide ja akude jäätmete ning kergtranspordivahendite akude jäätmete kogumise määra arvutamise ja kontrollimise metoodika muutmiseks.
- (111) Liikmesriikide kohustus võtta meetmeid kantavate patareide ja akude jäätmete ning kergtranspordivahendite akude jäätmete kogumise sihtarvude saavutamiseks tootjate ja kui need on määratud, tootjavastutusorganisatsioonide poolt kajastab üldpõhimõtet, et liikmesriigid peavad tagama liidu õiguse tulemuslikkuse.
- (112) Kõiki mootorsõidukiakude jäätmeid, tööstuslike patarei- ja akujäätmeid ning elektrisõidukiakude jäätmeid tuleks koguda. Sel eesmärgil tuleks mootorsõidukiakude, tööstuslike patareide ja akude ning elektrisõidukiakude tootjatel nõuda, et nad võtaksid lõppkasutajatel tasuta vastu ja tagasi kõik vastavates kategooriates jäätmed. Kõigile mootorsõidukiakude jäätmete, tööstuslike patareide ja akude jäätmete ning elektrisõidukiakude jäätmete kogumises osalevatele tootjatele, jäätmekäitlejatele ning jäätmevaldajatele tuleks kehtestada üksikasjalikud aruandluskohustused.
- (113) Arvestades direktiivis 2008/98/EÜ sätestatud jäätmehierarhiat, milles seatakse esikohale jäätmetekke vältimine, korduskasutamiseks ettevalmistamine ja ringlussevõtt, ning kooskõlas direktiiviga 2008/98/EÜ ja nõukogu direktiiviga 1999/31/EÜ,⁽³⁰⁾ ei tohiks kogutud patarei- ja akujäätmeid kõrvaldada ega kasutada energia taaskasutamise toimingutes.

⁽³⁰⁾ Nõukogu 26. aprilli 1999. aasta direktiiv 1999/31/EÜ prügilate kohta (EÜT L 182, 16.7.1999, lk 1).

- (114) Kõik loa saanud käitluskohad, mis tegelevad patareide ja akude töötlemisega, peaksid vastama miinimumnõuetele, et vältida kahjulikku mõju keskkonnale ja inimeste tervisele ning võimaldada patareides ja akudes sisalduvate materjalide ulatuslikku taaskasutamist. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2010/75/EL⁽³¹⁾ reguleeritakse mitmeid tööstustegevusi, mis on seotud patarei- ja akujäätmete töötlemisega ning millega tagatakse konkreetsed loanõuded ja parimat võimalikku tehnikat arvestavad kontrollid. Kui direktiiv 2010/75/EL ei hõlma patareide ja akude töötlemise ja ringlussevõtiga seotud tööstustegevust, peaksid ettevõtjad igal juhul olema kohustatud kohaldama kõnealuse direktiivi artikli 3 punktis 10 määratletud parimat võimalikku tehnikat ja käesolevas määruses sätestatud erinõudeid. Komisjon peaks asjakohasel juhul kohandama patareide ja akude töötlemist ja ringlussevõttu käsitlevaid käesoleva määruse nõudeid, võttes arvesse teaduse ja tehnika arengut ning uusi jäätme- ja käitlustehnoloogiasid. Seepärast tuleks komisjonile anda õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu õigusakte nimetatud nõuete muutmiseks.
- (115) Tuleks kehtestada ringlussevõtureguleerimisprotsesside tõhususe ja materjalide taaskasutusse võtmise eesmärgid, et tagada kõrge kvaliteediga materjalide taaskasutusse võtmine patarei- ja akutööstuses, tagades samal ajal selged ja ühised normid ringlussevõtjatele ning vältides konkurentsimoonutusi või muid takistusi patarei- ja akujäätmetest saadud teiseste toorainete siseturu tõrgeteta toimimisele. Plii-, nikkel-kaadmium- ja liitiumakudele ning teistele patareidele ja akudele tuleks kehtestada taaskasutusse võtmise eesmärgid, et mõõta ringlussevõetud materjalide lõppkogust. Samuti tuleks kehtestada materjalide taaskasutusse võtmise eesmärgid t koobalti, plii, liitiumi ja nikli jaoks, et saavutada materjalide taaskasutusse võtmise kõrge tase kogu liidus. Jätkuvalt tuleks kohaldada komisjoni määruses (EL) nr 493/2012⁽³²⁾ sätestatud norme ringlussevõtu määrade arvutamise ja aruandluse kohta. Selleks et tagada ringlussevõtu määrade ja materjalide taaskasutusse võtmise arvutamise ja kontrollimise täpsus ja usaldusväärsus ning tagada suurem õiguskindlus, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada käesolevat määrust, kehtestades metoodika ringlussevõtu määrade ning materjalide taaskasutusse võtmise arvutamiseks ja kontrollimiseks patareide ja akude ringlussevõtu protsessides ning dokumentatsiooni vormi patareide ja akude ringlussevõtu määrade ja materjalide taaskasutusse võtmise kohta ning lõplike väljundfraktsioonide sihtkoha ja saagise kohta kooskõlas XII lisa A osaga. Komisjon peaks vaatama läbi ka määruse (EL) nr 493/2012, et võtta nõuetekohaselt arvesse tehnoloogia arengut ja tööstuse taaskasutamist protsesside muutusi, laiendada nende kohaldamisala olemasolevatele ja uutele eesmärkidele ning pakkuda vahendeid vahetoodete kirjeldamiseks. Töötlemiskohti tuleks julgustada võtma kasutusele sertifitseeritud keskkonnajuhtimissüsteemid kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1221/2009⁽³³⁾.
- (116) Patarei- ja akujäätmete töötlemine väljaspool liikmesriiki, kus jäätmed koguti, või väljaspool liitu peaks olema võimalik ainult juhul, kui patarei- ja akujäätmete vedu on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1013/2006⁽³⁴⁾ ja komisjoni määrusega (EÜ) nr 1418/2007⁽³⁵⁾ ning kui töötlemine vastab nõuetele, mida kohaldatakse seda liiki jäätmete suhtes vastavalt nende klassifikatsioonile komisjoni otsuses 2000/532/EÜ⁽³⁶⁾. Kõnealune otsus tuleks läbi vaadata, et võtta arvesse kogu patarei- ja akukeemiat, eelkõige liitiumioonakude jäätmete koode, et oleks võimalik selliste akude jäätmed nõuetekohaselt sorteerida ning nende kohta aru anda. Käesolev määrus ei piira patarei- ja akujäätmete võimalikku liigitamist ohtlikeks jäätmeteks direktiivi 2008/98/EÜ alusel. Kui töötlemine toimub väljaspool liitu, peaks selleks, et seda saaks arvesse võtta ringlussevõtu määrade

⁽³¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta direktiiv 2010/75/EL tööstusheidete kohta (saastuse kompleksne vältimine ja kontroll) (ELT L 334, 17.12.2010, lk 17).

⁽³²⁾ Komisjoni 11. juuni 2012. aasta määrus (EL) nr 493/2012, millega sätestatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2006/66/EÜ patarei- ja akujäätmete ringlussevõtu protsessi ringlussevõtu määrade arvutamise üksikasjalikud eeskirjad (ELT L 151, 12.6.2012, lk 9).

⁽³³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1221/2009 organisatsioonide vabatahtliku osalemise kohta ühenduse keskkonnajuhtimise- ja -auditeerimissüsteemis (EMAS) ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 761/2001 ning komisjoni otsused 2001/681/EÜ ja 2006/193/EÜ (ELT L 342, 22.12.2009, lk 1).

⁽³⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1013/2006 jäätmesaadetiste kohta (ELT L 190, 12.7.2006, lk 1).

⁽³⁵⁾ Komisjoni 29. novembri 2007. aasta määrus (EÜ) nr 1418/2007, milles käsitletakse teatavate Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1013/2006 III ja IIIA lisas loetletud jäätmete väljavedu taaskasutamise eesmärgil teatavatesse riikidesse, mille suhtes ei kohaldata OECD otsust jäätmete riikidevahelise veo kontrolli kohta (ELT L 316, 4.12.2007, lk 6).

⁽³⁶⁾ Komisjoni 3. mai 2000. aasta otsus 2000/532/EÜ, millega asendatakse otsus 94/3/EÜ (millega kehtestatakse jäätmeid käsitleva nõukogu direktiivi 75/442/EMÜ artikli 1 punkti a kohaselt jäätmete nimistu) ja nõukogu otsus 94/904/EÜ (millega kehtestatakse ohtlike jäätmeid käsitleva nõukogu direktiivi 91/689/EMÜ artikli 1 lõike 4 kohaselt ohtlike jäätmete nimistu) (EÜT L 226, 6.9.2000, lk 3).

ja eesmärkide saavutamisel, olema jäätmekäitlejal, kelle nimel töötlemine toimub, kohustus esitada selle kohta aruanne pädevale asutusele liikmesriigis, kus need patarei- ja akujäätmed koguti, ja tõendada, et töötlemine toimus tingimustel, mis on samaväärsed käesolevas määruses nõutud tingimustega, ning kooskõlas muu inimeste tervise ja keskkonna kaitset käsitleva liidu õigusega. Et sätestada nõuded, mis peavad olema täidetud, et sellist töötlemist saaks käsitada samaväärsena, tuleks komisjonile anda õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada käesolevat määrust, kehtestades üksikasjalikud normid, mis sisaldavad samaväärsete tingimuste hindamise kriteeriume.

- (117) Kui patarei- ja akujäätmeid eksporditakse liidust korduskasutamiseks ettevalmistamiseks, kasutusotstarbe muutmiseks ettevalmistamiseks või ringlussevõtuks, peaksid liikmesriikide pädevad asutused kasutama määruses (EÜ) nr 1013/2006 sätestatud volitusi, et nõuda dokumentaalseid tõendeid, mille põhjal saab teha kindlaks käesolevas määruses sätestatud nõuete täitmise.
- (118) Tööstuslike patareisid ja akusid ning elektrisõidukiakusid, mis ei sobi enam algseks otstarbeks, milleks need valmistati, peaks olema võimalik kasutada muul otstarbel paiksete energiasalvestusakudena. Tekkimas on kasutatud tööstuslike patareide ja akude ning kasutatud elektrisõidukiakude taaskasutusturg ning seega tuleks jäätme-hierarhia praktilise kohaldamise huvides kehtestada erinormid, et võimaldada vastutustundlikku kasutatud patareide ja akude kasutusotstarbe muutmist, võttes samal ajal arvesse ettevaatuspõhimõtet ja tagades lõppkasutajatele kasutamise ohutuse. Iga sellise kasutatud patarei ja aku puhul tuleks hinnata selle seisukorda ja olemasolevat mahutavust, et teha kindlaks, kas see sobib kasutamiseks algsest erineval otstarbel. Patareide ja akude puhul, mis sobivad kasutamiseks algsest erineval otstarbel, tuleks nende kasutusotstarvet ideaaljuhul muuta. Komisjonile tuleks anda rakendamisvolitused, et tagada ühetaolised tingimused selliste nõuete rakendamiseks, mida tööstuslike patareide ja akude, kergtranspordivahendite akude või elektrisõidukiakude jäätmed peaksid täitma, et need lakkaksid olemast jäätmed.
- (119) Tootjad ja turustajad peaksid aktiivselt osalema lõppkasutajate teavitamises patarei- ja akujäätmete kohustusliku liigiti kogumise ja kogumissüsteemide kättesaadavuse kohta. Samuti peaksid nad teavitama lõppkasutajaid sellest, kui oluline on lõppkasutajate roll patarei- ja akujäätmete keskkonna seisukohast optimaalse käitlemise tagamisel. Tootjad ja turustajad peaksid kasutama ajakohastatud infotehnoloogiat, et edastada teavet kõigile lõppkasutajatele ning anda aru patareide ja akude kohta. Teave tuleks esitada kas klassikaliste vahendite, näiteks välireklaami, plakati- ja sotsiaalmeediakampaaniate kaudu või uuenduslikumate vahendite abil, näiteks elektrooniline juurdepääs veebisaitidele patareile või akule kinnitatud ruutkoodi abil. Selline teave peaks olema puuetega inimestele kättesaadav kooskõlas direktiiviga (EL) 2019/882.
- (120) Selleks et oleks võimalik kontrollida patarei- ja akujäätmete kogumise ja töötlemisega seotud kohustuste täitmist ja tulemuslikkust, on vaja, et ettevõtjad annaksid aru pädevatele asutustele. Patarei- ja akujäätmete tootjad ja muud jäätmekäitlejad, kes koguvad patareisid ja akusid, peaksid asjakohasel juhul esitama iga kalendriaasta kohta andmed müüdnud patareide ja akude ning kogutud patarei- ja akujäätmete kohta. Töötlemisega seotud aruandluskohustuse peaks panema vastavalt jäätmekäitlejatele ja ringlussevõtjatele.
- (121) Liikmesriigid peaksid esitama komisjonile iga kalendriaasta kohta teabe nende territooriumil tarnitud patareide ja akude koguse ning kogutud patarei- ja akujäätmete koguse kohta nende kategooriate ja keemia kaupa. Kantavate patarei- ja akujäätmete puhul tuleks andmed patareide ja akude ning kergtranspordivahendite akude jäätmete kohta esitada eraldi, et võimaldada asjaomaseid kogumise eesmarke kohandada, võttes arvesse selliste akude turuosa ning nende eriotstarvet ja omadusi. See teave tuleks esitada elektrooniliselt ja sellele tuleks lisada kvaliteedikontrolli aruanne. Selleks et tagada ühetaolised tingimused kõnealuste andmete ja teabe esitamiseks komisjonile ning kontrollimeetodite jaoks, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused.
- (122) Liikmesriigid peaksid iga kalendriaasta kohta esitama komisjonile aruande ringlussevõtu tõhususe määrade ja materjali taaskasutusse võtmise määrade kohta, võttes arvesse ringlussevõtu protsessi kõiki etappe ja väljundfraktsioone.

- (123) Selleks et suurendada läbipaistvust tarne- ja väärtusahelates kõigi sidusrühmade jaoks, on vaja ette näha akupass, mis maksimeerib teabevahetust, võimaldab patareide ja akude tuvastamist ja jälgimist ning annab teavet nende tootmisprotsesside süsinikumahukuse ja kasutatud materjalide päritolu kohta ning selle kohta, kas kasutatakse taastuvaid materjale, nagu ligniinist toodetud materjal, mis asendab grafiiti, patareide või akude koostise kohta, sealhulgas toorainete ja ohtlike kemikaalide kohta, remondi-, kasutusotstarbe muutmise ja demonteerimistoimingute ja -võimaluste kohta ning töötlemis-, ringlussevõtu- ja taaskasutamisprotsesside kohta, mida võidakse patarei või aku olelusringi lõpus kasutada. Akupass peaks andma üldsusele teavet turule lastud patareide ja akude ja nende kestlikkusnõuete kohta. See peaks andma taastajatele, taaskasutajatele ja ringlussevõtjatele ajakohastatud teavet patareide ja akude käitlemise kohta ning konkreetsetele osalejatele kohandatud teavet, näiteks patareide ja akude seisukorra kohta. Akupassiga peaks olema võimalik toetada turujärelevalveasutusi nende käesolevast määrusest tulenevate ülesannete täitmisel, kuid see ei tohiks asendada ega muuta turujärelevalveasutuste kohustusi, kes peaksid kooskõlas määrusega (EL) 2019/1020 kontrollima akupassides esitatud teavet.
- (124) Teatav akupassis sisalduv teave ei tohiks olla avalik, näiteks tundlik äriteave, millele oleks juurdepääsu vaja vaid piiratud arvul õigustatud huviga isikutel. See puudutab demonteerimist käsitlevat teavet, sealhulgas teavet ohutuse kohta, ning üksikasjalikku teavet patarei või aku koostise kohta, mis on oluline parandajate, taastajate, taaskasutajate ja ringlussevõtjate jaoks. Seda kohaldatakse ka üksikuid patareisid ja akusid käsitleva teabe suhtes, mis on oluline neile, kes on patarei või aku ostnud, või nende nimel tegutsevatele isikutele, et teha patarei või aku kättesaadavaks sõltumatutele energiavahendajatele või energiaturu osalistele, hinnata selle jääkväärtust või järelejäänud kasutusiga edasiseks kasutamiseks ning hõlbustada patarei või aku korduskasutamiseks ettevalmistamist, kasutusotstarbe muutmiseks ettevalmistamist, kasutusotstarbe muutmist või taastamist. Katsearuannete tulemused peaksid olema kättesaadavad ainult teada antud asutustele, turujärelevalveasutustele ja komisjonile.
- (125) Akupass peaks võimaldama ettevõtjatel tõhusamalt koguda ja taaskasutada teavet ja andmeid kõigi üksikute turule lastud patareide ja akude kohta ning teha oma planeerimistegevuses teadlikumaid valikuid. Kui patarei või aku on turule lastud, võib teatud juhtudel olla praktilisem, kui passis sisalduvat teavet ajakohastab mõni teine juriidiline isik, näiteks sõidukitootja. Seepärast peaks ettevõtjal, kes patarei või aku turule laseb, olema lubatud anda teisele ettevõtjale kirjalik luba tema nimel tegutsemiseks. Akupassi käsitlevate sätete järgimise eest peaks vastutama ettevõtja, kes patarei või aku turule laseb. Et tagada akupassi rakendamiseks ühetaolised tingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisevolitused.
- (126) Selleks et akupass oleks paindlik, dünaamiline ja turupõhine ning areneks kooskõlas ärimudelite, turgude ja innovatsiooniga, peaks see põhinema detsentraliseeritud andmesüsteemil, mille on loonud ja mida haldavad ettevõtjad. Akupassi mõjusa kasutuselevõtu tagamiseks peaksid akupassi tehniline teostus, andmenõuded ja käitamine vastama teatavatele olulistele tehnilistele nõuetele. Sellised nõuded tuleks välja töötada paralleelselt nõuetega, mis on ette nähtud kestlike toodete ökodisaini käsitleva muu liidu õigusega nõutavate digitaalsete tootepasside jaoks. Tuleks kehtestada tehnilised kirjeldused, võttes arvesse komisjoni Euroopa ühendamise rahastu põhimõtteid eDelivery võrgustiku kohta, et tagada kõnealuste oluliste nõuete tulemuslik rakendamine kas *Euroopa Liidu Teatajas* viidatud harmoneeritud standardina või varuvariandina komisjoni poolt vastu võetud ühtsete kirjelduste kujul. Akupassi tehniline teostus peaks tagama andmete turvalisuse ja eraelu puutumatuse normide järgimise.
- (127) Määruses (EL) 2019/1020 on sätestatud liidu turule lastud või kolmandatest riikidest liidu turule sisenevate toodete turujärelevalvet ja kontrolli käsitlevad üldised õigusnormid. Tagamaks et kaupade vabast liikumisest kasu saavad patareid ja akud vastavad nõuetele, millega tagatakse selliste avalike huvide kõrgetasemeline kaitse, mis seondub näiteks inimeste tervise, ohutuse, vara ja keskkonnaga, ning et tagada kohustuste, eelkõige käesoleva määruse kohaste patareide ja akudega seotud hoolsuskohustuse põhimõtetega seotud kohustuste täielik täidetavus, tuleks määrust (EL) 2019/1020 kohaldada ka käesoleva määrusega hõlmatud patareide ja akude ja ettevõtjate suhtes. Seetõttu tuleks määruse (EL) 2019/1020 I lisa vastavalt muuta.

- (128) Määruse (EL) 2019/1020 kohaselt peavad turujärelevalveasutused tegema toodete omaduste asjakohast kontrolli piisavas ulatuses. Sellega antakse komisjonile õigus võtta vastu rakendusakte ühtsete kontrollitingimuste kindlaks määramiseks, kontrollide sageduse kindlaksmääramise kriteeriumide kohta ning teatavate toodete või tootekategooriate puhul kontrollitavate proovide arvu kohta. Neid volitusi tuleks kohaldada ka käesoleva määrusega hõlmatud patareide ja akude suhtes, kui on täidetud määruses (EL) 2019/1020 sätestatud tingimused.
- (129) Määrusega (EL) 2019/1020 kehtestati uued vahendid nõuetele vastavuse ja turujärelevalve parandamiseks, mis on asjakohased ka patareide ja akude puhul. Sellega sätestatakse, et komisjon võib määrata mõne liikmesriigi avaliku katserajatise liidu katserajatiseks, mis katsetab teatavaid tootekategooriaid või mõne tootekategooriaga seotud kindlat ohtu. Komisjon lisab käesoleva määrusega hõlmatud patareid ja akud oma järgmisesse osalemiskutsesse liidu katserajatiste määramiseks vastavalt komisjoni rakendusmäärusele (EL) 2022/1267⁽³⁷⁾. Määruses (EL) 2019/1020 on samuti sätestatud, et turujärelevalveasutused võivad teha koostööd ettevõtjaid või lõppkasutajaid esindavate organisatsioonidega, et edendada nõuete täitmist, teha kindlaks mittevastavused, suurendada teadlikkust ja anda suuniseid konkreetsete tootekategooriate kohta. Kõnealune võimalus tuleks samuti ette näha seoses käesoleva määruse nõuetega. Sellega seoses võiksid liikmesriigid või turujärelevalveasutused kaaluda patareide ja akude pädevuskeskuste loomist.
- (130) Patareid ja akud tuleks turule lasta üksnes juhul, kui need ladustamise ja ettenähtud otstarbel kasutamise korral või põhjendatult eeldatavate kasutustingimuste korral ei kujuta endast riski inimeste tervisele, ohutusele, varale ega keskkonnale, st kui sellised kasutustingimused võivad tuleneda inimeste seaduskuulekast ja kergesti prognoositavast käitumisest.
- (131) Tuleks ette näha kord, mille kohaselt huvitatud isikuid teavitatakse meetmetest, mida kavatakse võtta seoses patareide ja akudega, mis kujutavad endast ohtu inimeste tervisele, ohutusele, varale või keskkonnale. Selline kord peaks võimaldama ka liikmesriikide turujärelevalveasutustel koostöös asjaomaste ettevõtjatega selliste patareide ja akude suhtes varakult meetmeid võtta. Et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisevolitused, et teha kindlaks, kas liikmesriikide võetud meetmed seoses nõuetele mittevastavate patareide ja akudega on põhjendatud või mitte.
- (132) Turujärelevalveasutustel peaks olema võimalik nõuda ettevõtjalt parandusmeetmete võtmist, kui nad leiavad, et patareid või aku ei vasta käesoleva määruse nõuetele või ettevõtja on rikkunud norme, mis käsitlevad patareid või aku turule laskmist või turul kättesaadavaks tegemist, kestlikkust, ohutust, märgistamist ja teabe esitamist või tarneahelaga seotud hoolsuskohustust.
- (133) Riigihanked on oluline sektor, millega vähendada inimtegevuse mõju keskkonnale ja stimuleerida turu üleminekut kestlikumatele toodetele. Direktiivides 2014/24/EL⁽³⁸⁾ ja 2014/25/EL määratletud avaliku sektori hankijad ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2014/25/EL⁽³⁹⁾ määratletud võrgustiku sektori hankijad peaksid võtma patareide ja akude või patareisid ja akusid sisaldavate toodete hankimisel arvesse keskkonnamõju ning tagama, et ettevõtjad peavad tulemuslikult kinni sotsiaalsetest ja keskkonnanõuetest, et edendada ja stimuleerida puhta ja energiatõhusa liikuvuse ja energia salvestamise turgu ning aidata seeläbi kaasa liidu keskkonna-, kliima- ja energiapoliitika eesmärkide saavutamisele.
- (134) Delegeeritud õigusaktide käesoleva määruse alusel vastuvõtmisel on eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes⁽⁴⁰⁾ sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

⁽³⁷⁾ Komisjoni 20. juuli 2022. aasta rakendusmäärus (EL) 2022/1267, milles määratakse kindlaks liidu katserajatiste määramise kord turujärelevalve ja toodete vastavuse kontrollimise jaoks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/1020 kohaselt (ELT L 192, 21.7.2022, lk 21).

⁽³⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/24/EL, riigihangete kohta ja direktiivi 2004/18/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 94, 28.3.2014, lk 65).

⁽³⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/25/EL, milles käsitletakse vee-, energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris tegutsevate üksuste riigihankeid ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2004/17/EÜ (ELT L 94, 28.3.2014, lk 243).

⁽⁴⁰⁾ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

- (135) Komisjonile käesoleva määrusega antud rakendamisolulisi, tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011 ⁽⁴¹⁾.
- (136) Olukordades, kus komisjon teeb kindlaks, et teada antud asutus ei täida v teavitamise aluseks olevaid nõudeid, tuleks rakendusakti, milles nõutakse teavitavalt asutuselt vajalike parandusmeetmete võtmist, sealhulgas vajaduse korral teavituse tühistamist, vastuvõtmiseks kasutada nõuandemenetlust.
- (137) Igakülselt põhjendatud juhtudel, mis on seotud inimeste tervise või ohutuse kaitsega või vara või keskkonna kaitsega, ning kui tungiv kiireloomulisus seda nõuab, peaks komisjon võtma vastu viivitamata kohaldatavad rakendusaktid, millega määratakse kindlaks, kas nõuetele vastava ohtliku patarei või aku suhtes võetud riiklik meede on põhjendatud või mitte.
- (138) Liikmesriigid peaksid kehtestama käesoleva määruse rikkumise korral kohaldatavad karistusnormid ja tagama nende rakendamise. Kehtestatud karistused peaksid olema mõjusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Karistuste määramisel on oluline võtta nõuetekohaselt arvesse rikkumise laadi, raskusastet, ulatust, tahtlikkust ja korduvust ning seda, mil määral teeb rikkumise eest vastutav füüsiline või juriidiline isik pädeva asutusega koostööd. Karistuste määramine on kooskõlas liidu ja liikmesriigi õigusega, sealhulgas kohaldatavate menetluslike tagatiste ja Euroopa Liidu põhiõiguste harta põhimõtetega.
- (139) Pidades silmas vajadust tagada keskkonnakaitse kõrge tase ja võtta arvesse teaduslikel faktidel põhinevaid uusi arengusuundi, peaks komisjon esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, mis käsitleb käesoleva määruse kohaldamist ning selle mõju keskkonnale ja siseturu toimimisele. Komisjon peaks oma aruandes hindama kestlikkuse, ohutuse, märgistamise ja teabega seotud kriteeriume käsitlevaid sätteid, patarei- ja akujäätmete käitlemise meetmeid ning tarneahelaga seotud hoolsuskohustuse nõudeid. Kui see on asjakohane, tuleks aruandele lisada ettepanek käesoleva määruse asjakohaste sätete muutmiseks.
- (140) Ettevõtjatele on vaja anda piisavalt aega käesoleva määruse kohaste kohustuste täitmiseks ja liikmesriikidele käesoleva määruse kohaldamise jaoks vajaliku haldustaristu loomiseks. Seepärast tuleks käesoleva määruse kohaldamise algus ka edasi lükata kuupäevani, milleks kõnealuseid ettevalmistusi on võimalik mõistlikult lõpule viia.
- (141) Et liikmesriigid saaksid kohandada direktiivi 2006/66/EÜ alusel loodud tootjate registrit ja võtta vajalikke haldusmeetmeid seoses lubade andmise menetluste korraldamisega pädevate asutuste poolt, säilitades samal ajal järjepidevuse ettevõtjate jaoks, tuleks direktiiv 2006/66/EÜ tunnistada kehtetuks alates 18. augustist 2025. Kõnealuse direktiivi kohased kohustused, mis on seotud kantavate patareide ja akude kogumise määraga, peaksid kehtima kuni 31. detsembrini 2023 ning seonduvad kohustused edastada komisjonile teavet peaksid kehtima kuni 30. juunini 2025, kõnealuse direktiivi kohased kohustused, mis on seotud ringlussevõtu protsesside ringlussevõtu määrade seire ja aruandlusega, peaksid kehtima kuni 31. detsembrini 2025 ning seonduvad kohustused edastada komisjonile teavet peaksid kehtima kuni 30. juunini 2027, et tagada järjepidevus seni, kuni komisjon võtab käesoleva määruse alusel vastu uued arvutusreeglid ja aruandlusvormid.
- (142) On oluline, et käesoleva määruse rakendamisel võetaks arvesse keskkonnavalast, sotsiaalset ja majanduslikku mõju. Võrdsete võimaluste tagamiseks on lisaks oluline, et käesoleva määruse rakendamisel võetaks võrdselt arvesse kõiki asjakohaseid olemasolevaid tehnoloogiaid, tingimusel et need tehnoloogiad võimaldavad patareide ja akude täielikku vastavust kõigile käesolevas määruses sätestatud asjakohastele nõuetele. Peale selle ei tohiks ettevõtjatele, eelkõige väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele, panna liigset halduskoormust.
- (143) Kuna käesoleva määruse eesmärke, milleks on aidata kaasa siseturu toimimisele ning vältida ja vähendada patareide ja akude ning patarei- ja akujäätmete kahjulikku mõju, et tagada inimeste tervise, ohutuse, vara ja keskkonna kaitse kõrge tase, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab seda ühtlustamisvajaduse tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale,

⁽⁴¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisoluliste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

Üldsätted

Artikkel 1

Reguleerimise ja kohaldamisala

1. Käesoleva määrusega sätestatakse kestlikkus-, ohutus-, märgistus-, tähistus- ja teabe esitamise nõuded, mille alusel võib patareisid ja akusid liidus turule lasta ja kasutusele võtta. Samuti sätestatakse sellega miinimumnõuded laiendatud tootjavastutuse, patarei- ja akujäätmete kogumise ja töötlemise ning aruandluse kohta.

2. Käesoleva määrusega kehtestatakse patareide ja akudega seotud hoolsuskohustused ettevõtjatele, kes lasevad patareisid ja akusid turule või võtavad neid kasutusele. Samuti sätestatakse sellega nõuded keskkonnahoidlike riigihangete kohta patareide ja akude või selliste toodete hankimisel, millesse patareid ja akud on paigaldatud.

3. Käesolevat määrust kohaldatakse kõigi patareide ja akude kategooriate suhtes, eelkõige kantavate patareide ja akude, käivitus-, valgustus- või süüteakude (mootorsõidukiakude), kergtranspordivahendite akude, elektrisõidukiakude ning tööstuslike patareide ja akude suhtes olenemata nende kujust, mahust, kaalust, disainist, koostismaterjalidest, patarei- või akukeemiast, kasutusest või otstarbest. Seda kohaldatakse ka patareidele ja akudele, mis on paigaldatud muudesse toodetesse või on nendele lisatud või mis on spetsiaalselt projekteeritud muude toodete jaoks või neile lisamiseks.

Kui turule lastud patareid või akut võib käsitada rohkem kui ühte kategooriasse kuuluvana, loetakse need II peatüki kohaldamisel kuuluvat selle kategooria alla, milles suhtes kehtivad kõige rangemad nõudeid.

4. Juhul kui elemendid või patarei- või akumoodulid tehakse lõppkasutuseks turul kättesaadavaks ilma neid suuremasse patarei- või akupakki või patareisse ja akusse lisamata või koondamata, käsitatakse neid käesoleva määruse kohaldamisel patarei või akuna turule lastud toodetena ning kohaldatakse kõige sarnasema patarei- või akukategooria suhtes sätestatud nõudeid. Kui võib järeldada, et sellised elemendid või patarei- või akumoodulid kuuluvad rohkem kui ühte patarei- või akukategooriasse, loetakse need kuuluvat selle kategooria alla, milles suhtes kehtivad kõige rangemad nõuded.

5. Käesolevat määrust ei kohaldata patareide ja akude suhtes, mis on paigaldatud või mis on spetsiaalselt projekteeritud paigaldamiseks:

a) seadmetesse, mis on seotud liikmesriikide esmatahtsate julgeolekuhuvide kaitsega, relvadesse, sõjamoona ja sõjatarvikutesse, välja arvatud tooted, mis ei ole ette nähtud spetsiaalselt sõjaliseks otstarbeks, ning

b) seadmetesse, mis on ette nähtud kosmosesse saatmiseks.

6. Käesoleva määruse III ja VIII peatükki ei kohaldata seadmete suhtes, mis on spetsiaalselt projekteeritud tuumaseadmete ohutuse tagamiseks, nagu on määratletud nõukogu direktiivi 2009/71/Euratom ⁽⁴²⁾ artiklis 3.

Artikkel 2

Eesmärgid

Käesoleva määruse eesmärk on aidata kaasa siseturu tõhusale toimimisele, ühtlasi vältides ja vähendades patareide ja akude kahjulikku mõju keskkonnale, ning kaitsta keskkonda ja inimeste tervist, vältides või vähendades patarei- ja akujäätmete tekitamise ja käitlemise kahjulikku mõju.

Artikkel 3

Mõisted

1. Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

1) „patarei või aku“ – seade, mis annab keemilise energia muundamisest vahetult saadavat elektrienergiat, mis on sisemise või välise salvestusega ja mis koosneb ühest või mitmest mittelaetavast või laetavast elemendist, moodulist või nende pakist, ning sisaldab patareid või akut, mis on korduskasutamiseks ette valmistatud, kasutusotstarbe muutmiseks ette valmistatud või mille kasutusotstarvet on muudetud või mis on taastatud;

⁽⁴²⁾ Nõukogu 25. juuni 2009. aasta direktiiv 2009/71/Euratom, millega luuakse tuumaseadmete tuumaohutust käsitlev ühenduse raamistik (ELT L 172, 2.7.2009, lk 18).

- 2) „patarei- või akupakk“ – rühm elemente või mooduleid, mis on omavahel ühendatud või kaetud välisümbrisega nii, et moodustub terviklik üksus, mis ei ole ette nähtud lõppkasutaja poolt osadeks võtmiseks või avamiseks;
- 3) „patarei- või akumoodul“ – omavahel ühendatud või välismõju eest kaitsmiseks välisümbrisega kaetud elementide rühm, mis on ette nähtud kasutamiseks kas eraldi või koos teiste moodulitega;
- 4) „element“ – patarei või aku funktsionaalne põhiüksus, mis koosneb elektroodidest, elektrolüüdist, mahutist, klemmidest ja, kui see on kohaldatav, separaatoritest ning sisaldab aktiivseid materjale, mille reaktsioon tekitab elektrienergiat;
- 5) „aktiivne materjal“ – materjal, mis reageerib keemiliselt, et tekitada elektrienergiat elemendi tühjenemisel või salvestada elektrienergiat, kui akut laetakse;
- 6) „patarei“ – keemiline vooluallikas, mis ei ole projekteeritud uuesti laadimiseks;
- 7) „aku“ – keemiline vooluallikas, mis on projekteeritud uuesti laadimiseks;
- 8) „välise salvestusega aku“ – aku, mis on spetsiaalselt projekteeritud energia salvestamiseks üksnes ühes või mitmes ühendatud välises seadmes;
- 9) „kantav patarei või aku“ – suletud, kuni 5 kg kaaluv patarei või aku, mis ei ole spetsiaalselt projekteeritud tööstuslikuks kasutuseks ning mis ei ole ei elektrisõidukiaku, kergtranspordivahendi aku ega mootorsõidukiaku;
- 10) „üldkasutatav kantav patarei või aku“ – kantav patarei või aku, mis on laetav või mittelaetav ning spetsiaalselt projekteeritud koostalitlusvõimelisena ja millel on järgmised levinud formaadid: 4,5 volti (3R12), nõõpelement, D, C, AA, AAA, AAAA, A23, 9 volti (PP3);
- 11) „kergtranspordivahendi aku“ – suletud, kuni 25 kg kaaluv aku, mis on spetsiaalselt projekteeritud elektritoite andmiseks ja veojõu tekitamiseks ratassõiduki puhul, mille jõuallikas saab olla ainult elektrimootor või mootor ja inimjõud koos, kaasa arvatud tüübikinnitusega L-kategooria sõidukid Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 168/2013⁽⁴³⁾ tähenduses, ning mis ei ole elektrisõidukiaku;
- 12) „käivitus-, valgustus- või süüteaku“ ehk „mootorsõidukiaku“ – aku, mis on spetsiaalselt projekteeritud andma elektritoidet käivituse, valgustuse või süüte jaoks ning mida võib samuti kasutada abi- või varuotstarbel sõidukites, muudes transpordivahendites või masinates;
- 13) „tööstuslik patarei või aku“ – patarei või aku, mis on spetsiaalselt projekteeritud tööstuslikuks kasutuseks, patarei või aku, mis on ette nähtud tööstuslikuks kasutuseks pärast kasutusotstarbe muutmiseks ettevalmistamist või kasutusotstarbe muutmist, või mis tahes muu patarei või aku, mis kaalub rohkem kui 5 kg ja mis ei ole elektrisõidukiaku, kergtranspordivahendi aku ega mootorsõidukiaku;
- 14) „elektrisõidukiaku“ – aku, mis on spetsiaalselt projekteeritud andma elektritoidet veojõu tekitamiseks määruuses (EL) nr 168/2013 sätestatud L-kategooria hübriid- või elektrisõidukites ning mis kaalub rohkem kui 25 kg, või aku, mis on spetsiaalselt projekteeritud andma elektritoidet veojõu tekitamiseks määruuses (EL) 2018/858 sätestatud M-, N- või O-kategooria hübriid- või elektrisõidukites;
- 15) „paikne akupõhine energiasalvestussüsteem“ – sisemise salvestusega tööstuslik aku, mis on spetsiaalselt ette nähtud elektrienergia salvestamiseks võrgust ja ülekandmiseks võrku või elektrienergia salvestamiseks ja lõppkasutajatele ülekandmiseks sõltumata sellest, kus seda akut kasutatakse ja kes on kasutaja;
- 16) „turule laskmine“ – patarei või aku esmakordne liidu turul kättesaadavaks tegemine;
- 17) „turul kättesaadavaks tegemine“ – kaubandustegevuse käigus patarei või aku tasu eest või tasuta tarnimine liidu turule turustamise või kasutamise eesmärgil;
- 18) „kasutuselevõtt“ – varasemalt turule laskmata patarei või aku esmakordne ettenähtud otstarbel kasutamine liidus;

⁽⁴³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. jaanuari 2013. aasta määrus (EL) nr 168/2013 kahe-, kolme- ja neljarattaliste sõidukite kinnituse ja turujärelevalve kohta (ELT L 60, 23.2013, lk 52).

- 19) „patarei- või akumudel“ – patarei või aku versioon, mille kõigil üksustel on samad tehnilised omadused, mis on olulised käesoleva määruse kohaste kestlikkus- ja ohutusnõuete ning märgistus-, tähistus- ja teabe esitamise nõuete seisukohast, ning sama mudelitähis;
- 20) „ohtlik patarei või aku“ – patarei või aku, millel võib olla inimeste tervisele või ohutusele, varale või keskkonnale kahjulik mõju, mis on suurem kui see, mida peetakse mõistlikuks ja vastuvõetavaks seoses patarei või aku ettenähtud otstarbega või selle tavapäraste ja põhjendatult eeldatavate kasutustingimuste, sealhulgas patarei või aku kasutusega ja, kui see on kohaldatav, kasutuselevõtmis-, paigaldamis- ja hooldusnõuete korral;
- 21) „süsinikujalajalg“ – kasvuhoonegaaside heite ja sidumise summa tootesüsteemis, väljendatuna süsinikdioksiidi ekvivalendina ja tuginedes toote keskkonnajalajälje uuringule, milles ainus mõjukategooria on kliimamuutused;
- 22) „ettevõtja“ – valmistaja, volitatud esindaja, importija, turustaja või ekspediitorteenuse osutaja või muu füüsiline või juriidiline isik, kelle suhtes kehtivad kohustused seoses patareide või akude valmistamise, nende korduskasutamiseks ettevalmistamise, kasutusotstarbe muutmiseks ettevalmistamise, kasutusotstarbe muutmise või taastamisega, nende turul kättesaadavaks tegemise või turule laskmisega, kaasa arvatud interneti vahendusel turule laskmine, või patareide või akude kasutuselevõtmisega vastavalt käesolevale määrusele;
- 23) „sõltumatu ettevõtja“ – füüsiline või juriidiline isik, kes on valmistajast ja tootjast sõltumatu ning otseselt või kaudselt seotud patareide või akude remondi, hoolduse või kasutusotstarbe muutmise, sealhulgas jäätmekäitlejad, remonditöökodad, remondiseadmete, tööriistade või varuosade valmistajad või turustajad, samuti tehnilise teabe kirjastajad, kontrolli- ja katsetamisteenuseid pakkuvad ettevõtjad, alternatiivkütuseid kasutavate sõidukite seadmete paigaldajatele, valmistajatele ja remonditöökodadele koolitust pakuvad ettevõtjad;
- 24) „ruutkood“ – masinloetav maatrikskood, mis juhatab käesoleva määruse kohaselt nõutava teabeni;
- 25) „akuhaldussüsteem“ – elektrooniline seade, mis kontrollib või juhib aku elektrilisi ja soojuslikke funktsioone, et tagada aku ohutus, jõudlus ja kasutusiga, haldab ja salvestab andmeid aku seisukorra ja eeldatava kasutusea kindlaksmääramise parameetrite kohta, mis on esitatud VII lisas, ning suhtleb sõiduki, kergtranspordivahendi või seadmega, millesse aku on paigaldatud, või avaliku või erasektori laadimistaristuga;
- 26) „seade“ – direktiivi 2012/19/EL artikli 3 lõike 1 punktis a määratletud elektri- või elektroonikaseade, mis täielikult või osaliselt saab või võib saada toite patareilt või akult;
- 27) „laetustase“ – aku kasutatav energia, mida väljendatakse protsendina valmistaja poolt teatatud nimimahutavusest;
- 28) „seisukord“ – näitaja, mis kirjeldab aku üldseisundit ja kindlaksmääratud jõudluse saavutamise suutlikkust võrreldes selle esialgse seisundiga;
- 29) „korduskasutamiseks ettevalmistamine“ – korduskasutamiseks ettevalmistamine, nagu see on määratletud direktiivi 2008/98/EÜ artikli 3 punktis 16;
- 30) „kasutusotstarbe muutmiseks ettevalmistamine“ – toiming, millega patarei- või akujäätmed või nende osad valmistatakse ette nii, et neid saab kasutada muul eesmärgil või muuks rakenduseks kui see, milleks patarei või aku algselt projekteeriti;
- 31) „kasutusotstarbe muutmine“ – toiming, mille tulemusena patareid või akut, mis ei ole patarei- või akujääd, või selle osi kasutatakse muul eesmärgil või muuks rakenduseks kui see, milleks patarei või aku algselt projekteeriti;
- 32) „taastamine“ – kasutatud patarei või akuga tehtav tehniline toiming, mis hõlmab kõigi selle elementide ja moodulite lahtivõtmist ja hindamist ning teatava arvu uute, kasutatud või jäätmetest taaskasutusse võetud elementide ja moodulite või muude patarei- või akukomponentide kasutamist, et taastada patarei või aku mahutavus vähemalt 90 %ni patarei või aku algselt nimimahutavusest, ning mille puhul kõigi üksikute elementide seisukord ei erine rohkem kui 3 %, ning mille tulemusena kasutatakse patareid või akut samal eesmärgil või samaks rakenduseks kui see, milleks patarei või aku algselt projekteeriti;

- 33) „valmistaja“ – füüsiline või juriidiline isik, kes valmistab patarei või aku või laseb patarei või aku projekteerida või valmistada ja kes turustab seda patareid või akut oma nime või kaubamärgi all või võtab selle kasutusele enda tarbeks;
- 34) „tehniline kirjeldus“ – dokument, milles nähakse ette tootele, protsessile või teenusele esitatavad tehnilised nõuded;
- 35) „harmoneeritud standard“ – määruse (EL) nr 1025/2012 artikli 2 punkti 1 alapunktis c määratletud standard;
- 36) „CE-märgis“ – märgis, millega valmistaja kinnitab, et patarei või aku vastab märgise tootele kinnitamist sätestavate liidu ühtlustamisõigusaktide alusel kohaldatavatele nõuetele;
- 37) „akrediteerimine“ – määruse (EÜ) nr 765/2008 artikli 2 punktis 10 määratletud akrediteerimine;
- 38) „riiklik akrediteerimisasutus“ – määruse (EÜ) nr 765/2008 artikli 2 punktis 11 määratletud riiklik akrediteerimisasutus;
- 39) „vastavushindamine“ – protsess, mille käigus hinnatakse, kas on täidetud käesolevas määruses sätestatud kestlikkus-, ohutus-, märgistus-, teabe esitamise ja hoolsuskohustuse nõuded;
- 40) „vastavushindamisasutus“ – asutus, mis teeb vastavushindamise toiminguid, sealhulgas kalibreerimine, katsetamine, sertifitseerimine ja kontroll;
- 41) „teada antud asutus“ – V peatüki kohaselt teada antud vastavushindamisasutus;
- 42) „patarei või akuga seotud hoolsuskohustus“ – ettevõtja, sealhulgas asjaomaseid toiminguid tegevate tarneahelas osalevate tarnijate, nende tütarettevõtjate või alltöövõtjate kohustused, mis on seotud juhtimissüsteemi, riskijuhtimise, teada antud asutuste tehtavate kolmandate isikute kontrollide ja järelevalve ning teabe avalikustamisega, et teha kindlaks patareide või akude valmistamiseks vajalike toorainete ja teise toorme hankimise, töötlemise ja nendega kauplemisega seotud tegelikud ja võimalikud sotsiaalsed ja keskkonnariskid, neid vältida ja nendega tegeleda;
- 43) „tütarettevõtja“ – juriidiline isik, kelle kaudu toimub Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/109/EÜ⁽⁴⁴⁾ artikli 2 lõike 1 punktis f määratletud kontrollitava ettevõtja tegevus;
- 44) „emaettevõtja“ – äriühing, mis kontrollib üht või mitut tütarettevõtjat;
- 45) „konflikti- ja riskipiirkonnad“ – määruse (EL) 2017/821 artikli 2 punktis f määratletud konflikti- ja riskipiirkonnad;
- 46) „kauglepingud“ – direktiivi 2011/83/EL artikli 2 punktis 7 määratletud kauglepingud;
- 47) „tootja“ – valmistaja, importija või turustaja või muu füüsiline või juriidiline isik, kes olenemata kasutatavast müügiviisist, sealhulgas kauglepingute kasutamisest, kas:
- a) on asutatud liikmesriigis ja valmistab patareisid või akusid oma nime või kaubamärgi all või kes laseb patareisid või akusid oma nime all projekteerida või valmistada ning tarnib patareisid või akusid, sealhulgas seadmetesse, kergtranspordivahenditesse või muudesse sõidukitesse paigaldatud patareisid või akusid, esimest korda oma nime või kaubamärgi all selle liikmesriigi territooriumil;
 - b) on asutatud liikmesriigis ja müüb selle liikmesriigi territooriumil oma nime või kaubamärgi all edasi patareisid või akusid, sealhulgas seadmetesse, kergtranspordivahenditesse või muudesse sõidukitesse paigaldatud patareisid või akusid, mis ei kanna nende valmistaja nime ega kaubamärki;
 - c) on asutatud liikmesriigis ja tarnib selles liikmesriigis kutsealaselt esimest korda teisest liikmesriigist või kolmandast riigist pärit patareisid või akusid, sealhulgas seadmetesse, kergtranspordivahenditesse või muudesse sõidukitesse paigaldatud patareisid või akusid, või

⁽⁴⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. detsembri 2004. aasta direktiiv 2004/109/EÜ läbipaistvuse nõuete ühtlustamise kohta teabele, mis kuulub avaldamisele emitentide kohta, kelle väärtpaberid on lubatud reguleeritud turul kauplemisele, ning millega muudetakse direktiivi 2001/34/EÜ (ELT L 390, 31.12.2004, lk 38).

- d) müüb liikmesriigis patareisid või akusid, sealhulgas seadmetesse, kergtranspordivahenditesse või muudesse sõidukitesse paigaldatud patareisid või akusid, kauglepingute alusel otse lõppkasutajatele, kes on kas kodumajapidamised või muud kui kodumajapidamised, ja on asutatud teises liikmesriigis või kolmandas riigis;
- 48) „laiendatud tootjavastutuse jaoks määratud volitatud esindaja“ – füüsiline või juriidiline isik, kes on asutatud liikmesriigis, kus tootja laseb turule patareisid või akusid ja mis ei ole tootja asutamiskoha liikmesriik, ning kelle tootja on määranud kooskõlas direktiivi 2008/98/EÜ artikli 8a lõike 5 kolmanda lõiguga täitma kõnealuse tootja käesoleva määruse VIII peatükist tulenevaid kohustusi;
- 49) „tootjavastutusorganisatsioon“ – juriidiline isik, kes korraldab rahaliselt või rahaliselt ja tegevuslikult laiendatud tootjavastutuse kohustuste täitmist mitme tootja nimel;
- 50) „patarei- või akujäätmel“ – patareid või akud, mis on jätmed vastavalt direktiivi 2008/98/EÜ artikli 3 punktis 1 määratletule;
- 51) „patareide ja akude tootmisjätmed“ – patarei või aku tootmisprotsessi käigus kõrvale jäetud materjalid või esemed, mida ei saa taaskasutada sama protsessi lahutamatu osana ja mis tuleb ringlusse võtta;
- 52) „ohtlik aine“ – määruse (EÜ) nr 1272/2008 artikli 3 kohaselt ohtlikuks klassifitseeritud aine;
- 53) „töötlemine“ – patarei- ja akujäätmega tehtav mis tahes toiming pärast nende üleandmist sortimise, korduskasutamiseks ettevalmistamise, kasutusotstarbe muutmiseks ettevalmistamise, ringlussevõtuks ettevalmistamise või ringlussevõtuga tegelevale ettevõttele;
- 54) „ringlussevõtuks ettevalmistamine“ – patarei- ja akujäätmete töötlemine enne ringlussevõtuprotsessi, hõlmates muu hulgas patarei- ja akupakkide ladustamist, käitlemist ja demonteerimist või selliste osade eraldamist, mis ei ole patarei või aku osad;
- 55) „vabatahtlik kogumispunkt“ – mittetulunduslik, kaubanduslik või muu ettevõtte või avalik-õiguslik asutus, kes omal algatusel osaleb kantavate patareide ja akude jätmete ja kergtranspordivahendite akude jätmete liigiti kogumises, kogudes kokku enda või teiste lõppkasutajate tekitatud jätmed, enne kui need patarei- ja akujätmed antakse üle tootjale, tootjavastutusorganisatsioonile või jäätmekäitlejale järgnevas töötlemiseks;
- 56) „jätmekäitleja“ – füüsiline või juriidiline isik, kes tegeleb kutsealaselt patarei- ja akujäätmete liigiti kogumise või töötlemisega;
- 57) „loa saanud käitluskohat“ – asutus või ettevõtja, millele on direktiivi 2008/98/EÜ kohaselt antud luba patarei- ja akujäätmete töötlemiseks;
- 58) „ringlussevõtja“ – füüsiline või juriidiline isik, kes teostab loa saanud käitluskohas ringlussevõttu;
- 59) „kasutusiga“ – ajavahemik, mis algab patarei või aku valmistamisega ja lõpeb patarei või aku jätmeteks muutumisega;
- 60) „ringlussevõtu määr“ – protsentides väljendatud suhtarv, mis saadakse ringlussevõtuprotsessi väljundfraktsioonide massi jagamisel patarei- ja akujäätmest koosneva sisendfraktsiooni massiga;
- 61) „liidu ühtlustamisõigusakt“ – liidu õigusakt, millega ühtlustatakse toodete turustamise tingimusi;
- 62) „riiklik ametiasutus“ – tüübikinnitusasutus või muu ametiasutus, mis on liikmesriigis kaasatud patareide ja akudega seotud turujärelevalvesse ning vastutab selle eest;
- 63) „volitatud esindaja“ – liidus asutatud füüsiline või juriidiline isik, kes on saanud valmistajalt kirjaliku volituse tegutseda tema nimel seoses kindlate ülesannetega, mis tulenevad valmistajale IV ja VI peatüki kohaselt pandud kohustustest;
- 64) „importija“ – liidus asutatud füüsiline või juriidiline isik, kes laseb turule kolmandast riigist toodud patarei või aku;
- 65) „turustaja“ – tarneahelas osalev füüsiline või juriidiline isik, välja arvatud valmistaja või importija, kes teeb patarei või aku turul kättesaadavaks.

- 66) „kordumatu tunnus“ – kordumatu märgijada, mis võimaldab tuvastada patarei või aku ja anda veebilingi akupassile;
- 67) „digiplatvorm“ – määruse (EL) 2022/2065 artikli 3 punktis i määratletud digiplatvorm;
- 68) „turuosaline“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2019/943 ⁽⁴⁵⁾ artikli 2 punktis 25 määratletud turuosaline.
2. Lisaks lõikes 1 osutatud mõistetele kohaldatakse järgmisi mõisteid:
- a) mõistete „jäätmel“, „jäätmelvaldaja“, „jäätmekäitlus“, „vältimine“, „kogumine“, „liigiti kogumine“, „laiendatud tootjavastutuse süsteem“, „korduskasutamine“ ja „ringlussevõtt“ puhul kohaldatakse direktiivi 2008/98/EÜ artiklis 3 sätestatud määratlusi;
- b) mõistete „turujärelevalve“, „turujärelevalveasutus“, „ekspediitorteenuse osutaja“, „parandusmeetmed“, „lõppkasutaja“, „tagasivõtmine“ ja „turult kõrvaldamine“ puhul ning käesoleva määruse I, IV, VI, VII ja IX peatükis ning V, VIII ja XIII lisas sätestatud nõuetega seoses mõiste „oht“ puhul kohaldatakse määruse (EL) 2019/1020 artiklis 3 sätestatud määratlusi;
- c) mõistete „sõltumatu energiavahendaja“ ja „energia salvestamine“ puhul kohaldatakse direktiivi (EL) 2019/944 artiklis 2 sätestatud määratlusi.

Artikkel 4

Vaba liikumine

1. Liikmesriigid ei keela, piira ega takista käesoleva määruse nõuetele vastavate patareide ja akude turul kättesaadavaks tegemist või kasutuselevõttu käesoleva määrusega hõlmatud patareide ja akude kestlikkus-, ohutus-, märgistus- ja teabe esitamise nõuetega seotud põhjustel.
2. Liikmesriigid ei takista käesolevale määrusele mittevastavate patareide ja akude näitamist messidel, näitustel, tootetutvustustel või muudel sarnastel üritustel, tingimusel et nähtaval sildil on selgelt märgitud, et asjaomane patareid või aku ei vasta käesoleva määruse nõuetele ja et seda ei tehta turul kättesaadavaks ega võeta kasutusele enne, kui see on viidud vastavusse käesoleva määrusega. Selliste patareide ja akude demonstreerimise ajal võtab asjaomane ettevõtja piisavad meetmed inimeste ohutuse tagamiseks.

Artikkel 5

Patareide ja akude kestlikkus-, ohutus-, märgistus- ja teabe esitamisega seotud nõuded

1. Patareidid või akusid võib turule lasta või kasutusele võtta ainult juhul, kui need vastavad järgmistele nõuetele:
- a) artiklites 6–10 ja 12 sätestatud kestlikkus- ja ohutuse nõuetele ning
- b) III peatükis sätestatud märgistus- ja teabe esitamise nõuetele.
2. II ja III peatükiga hõlmamata aspektides ei tohi lõike 1 kohaselt turule lastud või kasutusele võetud patareid või akud kujutada endast ohtu inimeste tervisele, inimeste ohutusele, varale ega keskkonnale.

II PEATÜKK

Kestlikkus- ja ohutuse nõuded

Artikkel 6

Ainete piirangud

1. Lisaks määruse (EÜ) nr 1907/2006 XVII lisas ja direktiivi 2000/53/EÜ artikli 4 lõike 2 punktis a sätestatud piirangutele, ei tohi patareid ja akusid sisaldada aineid, mille suhtes on kehtestatud piirang käesoleva määruse I lisas, välja arvatud juhul, kui need vastavad kõnealuse piirangu tingimustele.
2. Kui inimeste tervisele või keskkonnale tekib vastuvõetamatu oht, mis tuleneb aine kasutamisest patareide või akude valmistamisel või sellist ainet sisaldavate patareide või akude turule laskmisel või mis tekib patareide või akude järgmistes olelusringi etappides, sealhulgas patareid- või akujäätmel kasutusotstarbe muutmise või töötlemise käigus, ning mida ei ole piisavalt kontrollitud ja millele tuleb tegeleda liidu tasandil, võtab komisjon kooskõlas artiklis 89 osutatud menetlusega vastu delegeeritud õigusakti, et muuta I lisas esitatud piiranguid kooskõlas artiklites 86, 87 ja 88 sätestatud menetlusega.

⁽⁴⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/943, milles käsitletakse elektrienergia siseturgu (ELT L 158, 14.6.2019, lk 54).

3. Käesoleva artikli lõike 2 kohaselt vastu võetud piiranguid ei kohaldata aine kasutamise suhtes patareide või akudega seotud teaduslikus uurimis- ja arendustegevuses, nagu on määratletud määruse (EÜ) nr 1907/2006 artikli 3 punktis 23.

4. Kui käesoleva artikli lõike 2 kohaselt vastu võetud piirangut ei kohaldata määruse (EÜ) nr 1907/2006 artikli 3 punktis 22 määratletud toote- ja tehnoloogiaalase uurimis- ja arendustegevuse suhtes, täpsustatakse see erand ja erandi alla kuuluva aine maksimumkogus käesoleva määruse I lisas.

5. Komisjon, keda abistab määruse (EÜ) nr 1907/2006 alusel asutatud Euroopa Kemikaaliamet (edaspidi „amet“), koostab 31. detsembriks 2027 aruande patareides ja akudes sisalduvate või nende valmistamisel kasutatud probleemsete ainete kohta, eelkõige ainete kohta, millel on kahjulik mõju inimeste tervisele või keskkonnale või mis takistab ohutu ja kvaliteetse teisese toorme ringlussevõttu. Komisjon esitab selle aruande Euroopa Parlamendile ja nõukogule, esitades üksikasjalikud järeldused, ning kaalub asjakohaste järelemeetmete võtmist, sealhulgas käesoleva artikli lõikes 2 osutatud delegeeritud õigusaktide vastuvõtmist.

Artikkel 7

Elektrisõidukiakude, tööstuslike akude ja kergtranspordivahendite akude süsinikujalajälj

1. Elektrisõidukiakude, üle 2 kWh mahutavusega tööstuslike akude ja kergtranspordivahendite akude osas koostatakse iga akumudeli ja tootmisettevõtte kohta süsinikujalajälje deklaratsiooni neljandas lõigus osutatud rakendusakti kohaselt, mis sisaldab vähemalt järgmist teavet:

- a) haldusteave valmistaja kohta;
- b) teave akumudeli kohta;
- c) teave aku valmistanud tehase geograafilise asukoha kohta;
- d) aku süsinikujalajalg, arvatuna CO₂ ekvivalentkilogrammides ühe kWh kohta kogu energiast, mida aku annab oma eeldatava kasutusea jooksul;
- e) aku süsinikujalajalg olelusringi etapi põhjal eristatult, nagu on kirjeldatud II lisa punktis 4;
- f) aku ELi vastavusdeklaratsiooni identifitseerimisnumber;
- g) veebilink, mis annab juurdepääsu punktides d ja e osutatud süsinikujalajälje väärtusi kinnitava uuringu avalikule versioonile.

Süsinikujalajälje deklaratsiooni kohaldatakse:

- a) elektrisõidukiakude puhul alates 18. veebruarist 2025 või pärast 12 kuu möödumist vastavalt kas neljanda lõigu punktis a osutatud delegeeritud õigusakti või punktis b osutatud rakendusakti jõustumisest, olenevalt sellest, kumb kuupäev on hilisem;
- b) tööstuslike akude puhul, välja arvatud need, mis on üksnes välise salvestusega, alates 18. veebruarist 2026 või pärast 18 kuu möödumist vastavalt kas neljanda lõigu punktis a osutatud delegeeritud õigusakti või punktis b osutatud rakendusakti jõustumisest, olenevalt sellest, kumb kuupäev on hilisem;
- c) kergtranspordivahendite akude puhul alates 18. augustist 2028 või pärast 18 kuu möödumist vastavalt kas neljanda lõigu punktis a osutatud delegeeritud õigusakti või punktis b osutatud rakendusakti jõustumisest, olenevalt sellest, kumb kuupäev on hilisem;
- d) välise salvestusega tööstuslike akude puhul alates 18. augustist 2030 või pärast 18 kuu möödumist vastavalt kas neljanda lõigu punktis a osutatud delegeeritud õigusakti või punktis b osutatud rakendusakti jõustumisest, olenevalt sellest, kumb kuupäev on hilisem.

Kuni süsinikujalajälje deklaratsioon on artikli 13 lõikes 6 osutatud ruutkoodi kaudu kättesaadav, peab see olema akuga kaasas.

Komisjon võtab hiljemalt 18. veebruariks 2024 elektrisõidukiakude puhul, 18. veebruariks 2025 tööstuslike akude puhul, välja arvatud need, mis on välise salvestusega, 18. veebruariks 2027 kergtranspordivahendite akude puhul ja 18. veebruariks 2029 välise salvestusega tööstuslike akude puhul vastu:

- a) delegeeritud õigusakti kooskõlas artikliga 89, et täiendada käesolevat määrust, kehtestades metoodika esimese lõigu punktis d osutatud aku süsinikujalajälje arvutamiseks ja kontrollimiseks kooskõlas II lisas esitatud oluliste elementidega;
- b) rakendusakti, millega kehtestatakse esimeses lõigus osutatud süsinikujalajälje deklaratsiooni vorm. Nimetatud rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 90 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

2. Elektrisõidukiakudel, üle 2 kWh mahutavusega tööstuslikel akudel ja kergtranspordivahendite akudel peab olema nähtav, selgesti loetav ja kustumatu märgis, millel on näidatud lõike 1 esimese lõigu punktis d osutatud aku süsinikujalajalg ja deklareeritud süsinikujalajälje tulemusklass, millele tootmisettevõtte asjaomane akumudel vastab.

Esimeses lõigus osutatud akude puhul tuleb VIII lisas osutatud tehnilises dokumentatsioonis näidata, et deklareeritud süsinikujalajalg ja sellega seotud liigitus süsinikujalajälje tulemusklassi on arvutatud vastavalt metoodikale, mis on sätestatud komisjoni poolt lõike 1 neljanda lõigu punkti a ja käesoleva lõike neljanda lõigu punkti a kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides.

Esimeses lõigus sätestatud süsinikujalajälje tulemusklassi nõudeid kohaldatakse:

- a) elektrisõidukiakude puhul alates 18. augustist 2026 või pärast 18 kuu möödumist vastavalt kas neljanda lõigu punktis a osutatud delegeeritud õigusakti või punktis b osutatud rakendusakti jõustumisest, olenevalt sellest, kumb kuupäev on hilisem;
- b) tööstuslike akude puhul, välja arvatud need, mis on üksnes välise salvestusega, alates 18. augustist 2027 või pärast 18 kuu möödumist vastavalt kas neljanda lõigu punktis a osutatud delegeeritud õigusakti või punktis b osutatud rakendusakti jõustumisest, olenevalt sellest, kumb kuupäev on hilisem;
- c) kergtranspordivahendite akude puhul alates 18. veebruarist 2030 või pärast 18 kuu möödumist vastavalt kas neljanda lõigu punktis a osutatud delegeeritud õigusakti või punktis b osutatud rakendusakti jõustumisest, olenevalt sellest, kumb kuupäev on hilisem;
- d) välise salvestusega tööstuslike akude puhul alates 18. veebruarist 2032 või pärast 18 kuu möödumist vastavalt kas neljanda lõigu punktis a osutatud delegeeritud õigusakti või punktis b osutatud rakendusakti jõustumisest, olenevalt sellest, kumb kuupäev on hilisem.

Komisjon võtab hiljemalt 18. veebruariks 2025 elektrisõidukiakude puhul, 18. augustiks 2026 tööstuslike akude puhul, välja arvatud need, mis on üksnes välise salvestusega, 18. augustiks 2028 kergtranspordivahendite akude puhul ja 18. augustiks 2030 välise salvestusega tööstuslike akude puhul vastu:

- a) delegeeritud õigusakti kooskõlas artikliga 89, et täiendada käesolevat määrust, kehtestades esimeses lõigus osutatud süsinikujalajälje tulemusklassid. Kõnealuse delegeeritud õigusakti ettevalmistamisel võtab komisjon arvesse II lisa punktis 8 esitatud tingimusi;
- b) rakendusakti, millega kehtestatakse esimeses lõigus osutatud märgistuse vormingud ja selles lõigus osutatud süsinikujalajälje tulemusklassi deklaratsiooni vorm. Nimetatud rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 90 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

Komisjon vaatab vastavalt II lisa punktis 8 esitatud tingimustele iga kolme aasta järel läbi tulemusklasside arvu ja nende vahelised piirväärtused ning võtab asjakohasel juhul kooskõlas artikliga 89 vastu delegeeritud õigusaktid tulemusklasside arvu ja nende vaheliste piirväärtuste muutmiseks, et need oleksid vastavuses turuolukorra ja turu eeldatava arenguga.

3. Elektrisõidukiakude, üle 2 kWh mahutavusega tööstuslike akude ja kergtranspordivahendite akude puhul peab VIII lisas osutatud tehniline dokumentatsioon näitama, et aku olelusringi süsinikujalajälje deklareeritud väärtus on tootmisettevõtte asjaomase mudeli puhul väiksem kui kolmanda lõigu kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga kehtestatud maksimaalne piirväärtus.

Esimeses lõigus osutatud olelusringi maksimaalse süsinikujalajälje piirväärtuse nõuet kohaldatakse:

- a) elektrisõidukiakude puhul alates 18. veebruarist 2028 või pärast 18 kuu möödumist kolmandas lõigus osutatud delegeeritud õigusakti jõustumisest, olenevalt sellest, kumb kuupäev on hilisem;
- b) tööstuslike akude puhul, välja arvatud need, mis on üksnes välise salvestusega, alates 18. veebruarist 2029 või pärast 18 kuu möödumist kolmandas lõigus osutatud delegeeritud õigusakti jõustumisest, olenevalt sellest, kumb kuupäev on hilisem;
- c) kergtranspordivahendite akude puhul alates 18. augustist 2031 või pärast 18 kuu möödumist kolmandas lõigus osutatud delegeeritud õigusakti jõustumisest, olenevalt sellest, kumb kuupäev on hilisem;
- d) välise salvestusega tööstuslike akude puhul alates 18. augustist 2033 või pärast 18 kuu möödumist kolmandas lõigus osutatud delegeeritud õigusakti jõustumisest, olenevalt sellest, kumb kuupäev on hilisem.

Komisjon võtab hiljemalt 18. augustiks 2026 elektrisõidukiakude puhul, 18. veebruariks 2028 tööstuslike akude puhul, välja arvatud need, mis on välise salvestusega, 18. veebruariks 2030 kergtranspordivahendite akude puhul ja 18. veebruariks 2032 välise salvestusega tööstuslike akude puhul kooskõlas artikliga 89 vastu delegeeritud õigusakti, et täiendada käesolevat määrust, määrares kindlaks esimeses lõigus osutatud olelusringi maksimaalse süsinikujalajälje piirväärtuse. Kõnealuse delegeeritud õigusakti ettevalmistamisel võtab komisjon arvesse II lisa punktis 9 esitatud asjaomaseid tingimusi.

Olelusringi maksimaalse süsinikujalajälje piirväärtuse kehtestamine toob vajaduse korral kaasa lõikes 2 osutatud süsinikujalajälje tulemusklasside ümberklassifitseerimise.

4. Komisjon hindab 31. detsembriks 2030, kas on võimalik laiendada käesolevas artiklis sätestatud nõudeid kantavatele patareidele ja akudele ning lõikes 3 sätestatud nõuet tööstuslikele akudele, mille mahutavus on 2 kWh või vähem. Selleks esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande ning kaalub asjakohaste meetmete võtmist, sealhulgas seadusandlike ettepanekute vastuvõtmist.

5. Lõikeid 1, 2 ja 3 ei kohaldata aku suhtes, mida on korduskasutamiseks ette valmistatud, mida on kasutusotstarbe muutmiseks ette valmistatud või mille kasutusotstarvet on muudetud või mis on taastatud, kui aku on enne sellist toimingut juba turule lastud või kasutusele võetud.

Artikkel 8

Ringlussevõetud materjali sisaldus tööstuslikes akudes, elektrisõidukiakudes, kergtranspordivahendite akudes ja mootorsõidukiakudes

1. Alates 18. augustist 2028 või pärast 24 kuu möödumist kolmandas lõigus osutatud delegeeritud õigusakti jõustumisest, olenevalt sellest, kumb kuupäev on hilisem, peab üle 2 kWh mahutavusega tööstuslike akude puhul, välja arvatud need, mis on üksnes välise salvestusega, ning elektrisõidukiakude ja mootorsõidukiakude puhul, mis sisaldavad aktiivsetes materjalides koobaltit, pliid, liitiumi või niklit, olema kaasas dokumentatsioon, mis sisaldab teavet selle kohta, milline on aktiivsetes materjalides sisalduva akude tootmisjäätmest või tarbimisjärgsetest jätmetest taaskasutusse võetud koobalti, liitiumi või nikli protsentuaalne osakaal ning akus sisalduva jätmetest taaskasutusse võetud plii protsentuaalne osakaal iga akumodeli osas aasta ja tootmisettevõtte kaupa.

Esimest lõiku kohaldatakse alates 18. augustist 2033 kergtranspordivahendite akude suhtes, mis sisaldavad aktiivsetes materjalides koobaltit, pliid, liitiumi või niklit.

Komisjon võtab hiljemalt 18. augustiks 2026 vastu delegeeritud õigusakti kooskõlas artikliga 89, et täiendada käesolevat määrust, kehtestades esimeses ja teises lõigus osutatud akude aktiivsetes materjalides sisalduva akude tootmisjätmetest või tarbimisjärgsetest jätmetest taaskasutusse võetud koobalti, liitiumi või nikli protsentuaalse osakaalu ning akudes sisalduva jätmetest taaskasutusse võetud plii protsentuaalse osakaalu arvutamise ja kontrollimise meetodika ning dokumentatsiooni vormi.

2. Alates 18. augustist 2031 peab üle 2 kWh mahutavusega tööstuslike akude puhul, välja arvatud need, mis on üksnes välise salvestusega, ning elektrisõidukiakude ja mootorsõidukiakude puhul, mis sisaldavad aktiivsetes materjalides koobaltit, pliid, liitiumi või niklit, VIII lisas osutatud tehniline dokumentatsioon iga akumodeli kohta aastapõhiselt näitama, et kõnealuste akude aktiivsetes materjalides moodustab akude tootmisjätmetest või tarbimisjärgsetest jätmetest taaskasutusse võetud koobalt, liitium või nikkel vähemalt järgmise protsentuaalse osa ning et akus moodustab jätmetest taaskasutusse võetud plii vähemalt järgmise protsentuaalse osa:

- a) koobaltist 16 %;
- b) pliiist 85 %;
- c) liitiumist 6 %;
- d) niklist 6 %.

3. Alates 18. augustist 2036 peab üle 2 kWh mahutavusega tööstuslike akude puhul, välja arvatud need, mis on üksnes välise salvestusega, ning elektrisõidukiakude, kergtranspordivahendite akude ja mootorsõidukiakude puhul, mis sisaldavad aktiivsetes materjalides koobaltit, pliid, liitiumi või niklit, VIII lisas osutatud tehniline dokumentatsioon iga tootmisettevõtte iga akumudeli kohta aastapõhiselt näitama, et kõnealuste akude aktiivsetes materjalides moodustab akude tootmisjäätmetest või tarbimisjärgsetest jäätmetest taaskasutusse võetud koobalt, liitium või nikkel järgmise protsentuaalse osa ning et akus moodustab jäätmetest taaskasutusse võetud plii vähemalt järgmise protsentuaalse osa:

- a) koobaltist 26 %;
- b) pliiist 85 %;
- c) liitiumist 12 %;
- d) niklist 15 %.

4. Lõikeid 1, 2 ja 3 ei kohaldata akude suhtes, mida on korduskasutamiseks ette valmistatud, mida on kasutusotstarbe muutmiseks ette valmistatud, mille kasutusotstarvet on muudetud või mis on taastatud, kui akud on enne sellist toimingut juba turule lastud või kasutusele võetud.

5. Pärast lõike 1 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusakti jõustumise kuupäeva ja hiljemalt 31. detsembriks 2028 hindab komisjon, kas lõigetes 2 ja 3 sätestatud eesmärgid on asjakohane läbi vaadata jäätmetest taaskasutusse võetud koobalti, plii, liitiumi või nikli olemasoleva ning 2030. ja 2035. aastaks prognoositava kättesaadavuse või nende puuduse tõttu ning võttes arvesse tehnika ja teaduse arengut.

Kui see on põhjendatud ja asjakohane esimese lõigu kohaselt tehtud hinnangu alusel või muude oluliste muudatuste tõttu patarei- ja akutehnoloogias, mis mõjutavad taaskasutusse võetavate materjalide liiki, võtab komisjon hiljemalt 18. augustiks 2029 kooskõlas artikliga 89 vastu delegeeritud õigusakti, millega muudetakse lõigetes 2 ja 3 sätestatud sihttasemeid.

6. Kui see on põhjendatud ja asjakohane patarei- või akukeemiaga seotud turusuundumuste tõttu, mis mõjutavad sellist liiki materjale, mida saab taaskasutusse võtta, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 89 vastu delegeeritud õigusakte käesoleva määruse muutmiseks, lisades käesoleva artikli lõigetes 2 ja 3 muud materjalid peale koobalti, plii, liitiumi ja nikli ning ringlussevõetud materjali konkreetse minimaalse osakaalu iga konkreetse materjali kohta.

Artikkel 9

Üldkasutatavate kantavate patareide ja akude jõudluse ja vastupidavuse parameetrid

1. Alates 18. augustist 2028 või pärast 24 kuu möödumist lõikes 2 osutatud delegeeritud õigusakti jõustumisest, olenevalt sellest, kumb kuupäev on hilisem, peavad üldkasutatavad kantavad patareid ja akud, välja arvatud nõõpelemendid, vastama III lisas esitatud elektrokeemilise jõudluse ja vastupidavuse parameetrite miinimumväärtustele, mis on sätestatud lõike 2 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktis.

2. Komisjon võtab hiljemalt 18. augustiks 2027 kooskõlas artikliga 89 vastu delegeeritud õigusakti, et täiendada käesolevat määrust, kehtestades III lisas esitatud elektrokeemilise jõudluse ja vastupidavuse parameetrite kohustuslikud miinimumväärtused üldkasutatavatele kantavatele patareidele ja akudele, välja arvatud nõõpelementidele peavad saavutama.

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 89 vastu delegeeritud õigusakte esimeses lõigus osutatud miinimumväärtuste muutmiseks või III lisas esitatud elektrokeemilise jõudluse ja vastupidavuse parameetrite lisamiseks, et võtta arvesse teaduse ja tehnika arengut.

Esimeses lõigus osutatud delegeeritud õigusakti ettevalmistamisel kaalub komisjon vajadust vähendada, sealhulgas kantavate patareide ja akude ressursitõhususe suurendamise abil, üldkasutatavate kantavate patareide ja akude olelusringi keskkonnamõju ning võtab arvesse asjakohaseid rahvusvahelisi standardeid ja märgistussüsteeme.

Samuti tagab komisjon, et esimeses lõigus osutatud delegeeritud õigusaktiga kehtestatud sätted ei avalda märkimisväärset kahjulikku mõju kõnealuste patareide ja akude või neid sisaldavate seadmete, kergtranspordivahendite või muude sõidukite ohutusele ja funktsionaalsusele, samuti taskukohasusele ja kuludele lõppkasutajate jaoks ning tööstuse konkurentsivõimele.

3. Komisjon hindab 31. detsembriks 2030 olelusringi hindamise metoodika alusel selliste meetmete teostatavust, millega kõrvaldataks järk-järgult kasutuselt üldkasutatavad kantavad patareid, et minimeerida nende keskkonnamõju ning pidades silmas lõppkasutajate jaoks toimivaid alternatiive. Selleks esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande ning kaalub asjakohaste meetmete võtmist, sealhulgas seadusandlike ettepanekute vastuvõtmist kas järkjärguliseks kasutuselt kõrvaldamiseks või ökodisaini nõuete kehtestamiseks.

Artikkel 10

Nõuded tööstuslike akude, kergtranspordivahendite akude ja elektrisõidukiakude jõudlusele ja vastupidavusele

1. Alates 18. augustist 2024 peab üle 2 kWh mahutavusega tööstuslikel akudel, kergtranspordivahendite akudel ja elektrisõidukiakudel olema kaasas dokument, mis sisaldab IV lisa A osas esitatud elektrokeemilise jõudluse ja vastupidavuse parameetreid.

Esimeses lõigus osutatud akude puhul peab VIII lisas osutatud tehniline dokumentatsioon sisaldama selgitusi tehniliste kirjelduste, standardite ja tingimuste kohta, mida kasutatakse elektrokeemilise jõudluse ja vastupidavuse parameetrite väärtuste mõõtmiseks, arvutamiseks või hindamiseks. Selgitus peab sisaldama vähemalt IV lisa B osas esitatud elemente.

2. Kas alates 18. augustist 2027 või pärast 18 kuu möödumist lõike 5 esimeses lõigus osutatud delegeeritud õigusakti jõustumise kuupäevast, olenevalt sellest, kumb kuupäev on hilisem, peavad üle 2 kWh mahutavusega tööstuslikud akud, välja arvatud need, mis on üksnes välise salvestusega, vastama IV lisa A osas esitatud elektrokeemilise jõudluse ja vastupidavuse parameetrite miinimumväärtustele, mis on sätestatud lõike 5 esimese lõigu kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktis.

3. Kas alates 18. augustist 2028 või pärast 18 kuu möödumist lõike 5 teises lõigus osutatud delegeeritud õigusakti jõustumise kuupäeva, olenevalt sellest, kumb kuupäev on hilisem, peavad kergtranspordivahendite akud vastama IV lisa A osas esitatud elektrokeemilise jõudluse ja vastupidavuse parameetrite miinimumväärtustele, mis on sätestatud lõike 5 teise lõigu kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktis.

4. Lõikeid 1, 2 ja 3 ei kohaldata aku suhtes, mida on korduskasutamiseks ette valmistatud, kasutusotstarbe muutmiseks ette valmistatud, mille kasutusotstarvet on muudetud või mis on taastatud, kui ettevõtja, kes selle aku turule laseb või kasutusele võtab, tõendab, et see aku on enne sellise toimingu tegemist turule lastud või kasutusele võetud enne kuupäeva, mil nimetatud kohustusi hakati kohaldama kooskõlas kõnealuste lõigetega.

5. Komisjon võtab hiljemalt 18. veebruariks 2026 kooskõlas artikliga 89 vastu delegeeritud õigusakti, et täiendada käesolevat määrust, kehtestades IV lisa A osas sätestatud elektrokeemilise jõudluse ja vastupidavuse parameetrite miinimumväärtused, mille üle 2 kWh mahutavusega tööstuslikud akud, välja arvatud need, mis on üksnes välise salvestusega, peavad saavutama.

Komisjon võtab hiljemalt 18. veebruariks 2027 kooskõlas artikliga 89 vastu delegeeritud õigusakti, et täiendada käesolevat määrust, kehtestades IV lisa A osas esitatud elektrokeemilise jõudluse ja vastupidavuse parameetrite miinimumväärtused, mille kergtranspordivahendite akud peavad saavutama.

Esimeses ja teises lõigus osutatud delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisel arvestab komisjon vajadust vähendada üle 2 kWh mahutavusega tööstuslike akude, välja arvatud need, mis on üksnes välise salvestusega, ja kergtranspordivahendite akude olelusringi keskkonnamõju ning tagab, et nendes sätestatud nõuded ei avalda märkimisväärset kahjulikku mõju kõnealuste akude või neid sisaldavate seadmete, kergtranspordivahendite või muude sõidukite funktsionaalsusele, taskukohasusele ja tööstuse konkurentsivõimele.

6. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 89 vastu delegeeritud õigusakte IV lisas sätestatud elektrokeemilise jõudluse ja vastupidavuse parameetrite muutmiseks, et võtta arvesse turu ning teaduse ja tehnika arengut, muu hulgas eriti seoses tehniliste kirjeldustega, mille on koostanud ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni mitteametlik elektrisõidukite ja keskkonna töörühm.

Artikkel 11

Kantavate patareide ja akude ning kergtranspordivahendite akude eemaldatavus ja asendatavus

1. Iga füüsiline või juriidiline isik, kes laseb turule tooteid, millesse on paigaldatud kantav patarei või aku, peab tagama, et selline patarei või aku on toote kasutusea jooksul lõppkasutaja poolt igal ajal kergesti eemaldatav ja asendatav. Seda kohustust kohaldatakse üksnes patareide või akude kui terviku suhtes, mitte üksikute elementide või muude nendesse patareidesse või akudesse kuuluvate osade suhtes.

Kantavat patareid või akut tuleks pidada lõppkasutaja poolt kergesti eemaldatavaks, kui seda on võimalik tootest eemaldada kaubanduslikult kättesaadavate tööriistade abil, ilma et oleks vaja kasutada spetsiaalseid tööriistu, välja arvatud juhul, kui neid pakutakse tasuta koos tootega, omandiõigusega kaitstud töövahendeid, soojusenergiat või lahusteid toote koost lahti võtmiseks.

Iga füüsiline või juriidiline isik, kes laseb turule tooteid, millesse on paigaldatud kantav patarei või aku, peab tagama, et nende toodetega on kaasas juhised ja ohutusteave patareide või akude kasutamise, eemaldamise ja asendamise kohta. Kõnealused juhised ja ohutusteave tehakse üldsusele kättesaadaval veebisaidil alaliselt kättesaadavaks lõppkasutajatele kergesti arusaadaval viisil.

Käesolev lõige ei piira selliste direktiivi 2012/19/EL artikli 3 lõike 1 punktis a määratletud elektri- ja elektroonikaseadmeid käsitlevas liidu õiguses sätestatud erisätete kohaldamist, millega tagatakse keskkonna ja inimeste tervise parem kaitse seoses kantavate patareide ja akude lõppkasutajate poolse eemaldatavuse ja asendatavusega.

2. Erandina lõikest 1 võib järgmisi kantavaid patareisid või akusid sisaldavaid tooteid projekteerida nii, et patarei või aku oleks eemaldatav ja asendatav ainult sõltumatute spetsialistide poolt:

- a) seadmed, mis on spetsiaalselt ette nähtud töötama peamiselt keskkonnas, kus puututakse regulaarselt kokku pritsiva veega, veevooluga või veesolekuga, ning mida võib pesta või loputada;
- b) määruuse (EL) 2017/745 artikli 2 punktis 1 määratletud professionaalsed pildidiagnostika ja kiiritusravi seadmed ning määruuse (EL) 2017/746 artikli 2 punktis 2 määratletud *in vitro* diagnostikameditsiiniseadmed.

Käesoleva lõike punktis a sätestatud erandit kohaldatakse üksnes juhul, kui erand on vajalik kasutaja ja seadme ohutuse tagamiseks.

3. Lõikes 1 sätestatud kohustusi ei kohaldata, kui on vaja järjepidevat energiavarustust ning toote ja vastava kantava patarei või aku vahel on vaja püsivat ühendust, et tagada kasutaja ja seadme ohutus, või kui toodete puhul, mille põhifunktsioon on andmete kogumine ja edastamine, on see vajalik andmeterviklusega seotud põhjustel.

4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 89 vastu delegeeritud õigusakte käesoleva artikli lõike 2 muutmiseks, lisades uusi tooteid, mis vabastatakse eemaldatavuse ja asendatavuse nõuetest, mis on sätestatud käesoleva artikli lõikes 1. Sellised delegeeritud õigusaktid võetakse vastu üksnes turu arengut ning tehnika ja teaduse arengut arvesse võttes ning tingimusel, et on olemas teaduslikult põhjendatud kahtlused seoses kantavat patareid või akut eemaldavate või asendavate lõppkasutajate ohutusega, või juhul, kui on risk, et patarei või aku eemaldamine või asendamine lõppkasutajate poolt on vastuolus kohaldatavas liidu õiguses sätestatud tooteohutuse nõuetega.

5. Iga füüsiline või juriidiline isik, kes laseb turule tooteid, millesse on paigaldatud kergtranspordivahendite akud, peab tagama, et need akud ning akupakis sisalduvad üksikud elemendid on toote kasutusea jooksul sõltumatu spetsialisti poolt igal ajal kergesti eemaldatavad ja asendatavad.

6. Lõigete 1 ja 5 kohaldamisel peetakse kantavat patareid või akut või kergtranspordivahendi akut kergesti asendatavaks, kui selle saab pärast seadme või kergtranspordivahendist eemaldamist asendada samalaadse kantava patarei või akuga, ilma et see mõjutaks seadme või kergtranspordivahendi toimimist, toimivust või ohutust.

7. Iga füüsiline või juriidiline isik, kes laseb turule tooteid, millesse on paigaldatud kantavad patareid või akud või kergtranspordivahendite akud, peab tagama, et need patareid või akud on nende poolt toidetatavate seadmete varuosadena kättesaadavad vähemalt viis aastat pärast mudeli viimase seadme turulelaskmist ning sõltumatute spetsialistide ja lõppkasutajate jaoks mõistliku ja mittediskrimineeriva hinnaga.

8. Tarkvara ei tohi kasutada selleks, et mõjutada kantava patarei või aku või kergtranspordivahendi aku või nende põhikomponentide asendamist muu ühilduva patarei või aku või põhikomponendiga.

9. Komisjon avaldab suunised, et hõlbustada käesoleva artikli ühtlustatud kohaldamist.

Artikkel 12

Paiksete akupõhiste energiasalvestussüsteemide ohutus

1. Turule lastud või kasutusele võetud paiksed akupõhised energiasalvestussüsteemid peavad olema nende tavapärase töö ja kasutamise ajal ohutud.
2. Hiljemalt 18. augustiks 2024 peab VIII lisas osutatud tehniline dokumentatsioon:
 - a) tõendama, et paiksed akupõhised energiasalvestussüsteemid vastavad lõikele 1, ning sisaldama tõendeid selle kohta, et neid on edukalt katsetatud V lisas esitatud ohutusparameetrite suhtes, kasutades selleks tiptasemel katsemeetodeid. Ohutusparameetreid kohaldatakse üksnes juhul, kui vastav oht asjaomasele paiksele akupõhisele energiasalvestussüsteemile on olemas, kui seda kasutatakse valmistaja poolt ettenähtud tingimustel;
 - b) sisaldama hinnangut paikse akupõhise energiasalvestussüsteemi võimalike ohutusriskide kohta, mida ei ole käsitletud V lisas;
 - c) sisaldama tõendeid selle kohta, et punktis b osutatud riske on edukalt maandatud ja nende suhtes on läbi viidud katsed, kasutades selleks tiptasemel katsemeetodeid;
 - d) sisaldama juhendeid riskide maandamiseks juhul, kui tekkida võivad kindlakstehtud riskid, näiteks tulekahju või plahvatus.

Tehniline dokumentatsioon vaadatakse läbi, kui aku valmistatakse ette korduskasutamiseks või kasutusotstarbe muutmiseks või see taastatakse või selle kasutusotstarvet muudetakse.

3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 89 vastu delegeeritud õigusakte V lisas esitatud ohutusparameetrite muutmiseks, et võtta arvesse teaduse ja tehnika arengut.

III PEATÜKK

Märgistus-, tähistus- ja teabe esitamise nõuded

Artikkel 13

Patareide ja akude märgistamine ja tähistamine

1. Alates 18. augustist 2026 või pärast 18 kuu möödumist lõikes 10 osutatud rakendusakti jõustumisest, olenevalt sellest, kumb kuupäev on hilisem, tähistatakse patareid ja akud märgisega, mis sisaldab VI lisa A osas esitatud üldist teavet patareide ja akude kohta.
2. Alates 18. augustist 2026 või pärast 18 kuu möödumist lõikes 10 osutatud rakendusakti jõustumisest, olenevalt sellest, kumb kuupäev on hilisem, tähistatakse kantavad akud, kergtranspordivahendite akud ning mootorsõidukiakud märgisega, mis sisaldab teavet nende mahutavuse kohta.
3. Alates 18. augustist 2026 või pärast 18 kuu möödumist lõikes 10 osutatud rakendusakti jõustumisest, olenevalt sellest, kumb kuupäev on hilisem, tähistatakse kantavad patareid märgisega, mis sisaldab teavet selle kohta, milline on nende minimaalne keskmine kestvus konkreetsetes rakendustes, ning märgisega „mittelaetav“.
4. Alates 18. augustist 2025 tähistatakse kõik patareid ja akud sümboliga, mis viitab nende liigiti kogumisele (edaspidi „liigiti kogumise sümbol“), nagu on näidatud VI lisa B osas.

Liigiti kogumise sümbol katab vähemalt 3 % patarei või aku suurima külje pinnast ning selle maksimumsuurus on 5 × 5 cm.

Silindriliste elementide puhul katab liigiti kogumise sümbol vähemalt 1,5 % patarei või aku pindalast ning selle maksimumsuurus on 5 × 5 cm.

Kui patarei või aku suurus on selline, et liigiti kogumise sümbol oleks väiksem kui 0,47 × 0,47 cm, ei pea patareid või akut selle sümboliga tähistama. Selle asemel trükitakse pakendile liigiti kogumise sümbol mõõtmetega vähemalt 1 × 1 cm.

5. Kõik patareid ja akud, mis sisaldavad kaadmiumi üle 0,002 % või pliid üle 0,004 %, tähistatakse asjaomase metalli keemilise sümboliga: Cd või Pb.

Raskmetallisisaldust näitav asjaomane keemiline sümbol trükitakse liigiti kogumise sümboli alla ja see katab pinna, mille suurus on vähemalt üks neljandik kõnealuse sümboli suurusest.

6. Alates 18. veebruarist 2027 tähistatakse kõik patareid ja akud ruutkoodiga, nagu on kirjeldatud VI lisa C osas. Ruutkood võimaldab juurdepääsu järgmisele:

- a) kergtranspordivahendite akude, üle 2 kWh mahutavusega tööstuslike patareide ja akude ning elektrisõidukiakude puhul akupass kooskõlas artikliga 77;
- b) muude patareide ja akude puhul, asjakohane teave, millele on osutatud käesoleva artikli lõigetes 1–5, artiklis 18 osutatud vastavusdeklaratsiooniga, artikli 52 lõikes 3 osutatud aruandega ning teabega patarei- ja akujäätmete vältimise ja käitlemise kohta, mis on sätestatud artikli 74 lõike 1 punktides a–f;
- c) mootorsõidukiakude puhul jäätmetest taaskasutusse võetud koobalti, plii, liitiumi või nikli kogus, mis sisaldub patarei või aku aktiivsetes materjalides ning mida arvutatakse kooskõlas artikliga 8.

See teave peab olema täielik, ajakohane ja täpne.

7. Lõigetes 1–6 osutatud märgised ja ruutkood trükitakse või graveeritakse patareile või akule nähtavalt, loetavalt ja kustutamatuks. Kui patarei või aku laadi või suuruse tõttu ei ole see võimalik või otstarbekas, kinnitatakse märgised ja ruutkood pakendile ja patarei või akuga kaasas olevatesse dokumentidesse.

8. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 89 vastu delegeeritud õigusakte käesoleva määruse muutmiseks, et ruutkoodi asemel või sellele lisaks näha ette alternatiivsed arukate märgiste liigid, võttes arvesse teaduse ja tehnika arengut.

9. Patareid või akud, mida on ette valmistatud korduskasutamiseks, ette valmistatud kasutusotstarbe muutmiseks, mille kasutusotstarvet on muudetud või mis on taastatud, tähistatakse vastavalt käesolevale artiklile uute märgiste või tähistustega, mis sisaldavad teavet nende staatuse muutumise kohta vastavalt XIII lisa punktile 4, mis on kättesaadav ruutkoodi abil.

10. Komisjon võtab hiljemalt 18. augustiks 2025 vastu rakendusaktid, et kehtestada käesoleva artikli lõigetes 1, 2 ja 3 osutatud märgistusnõuete ühtlustatud kirjeldused. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 90 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 14

Teave akude seisukorra ja eeldatava kasutusea kohta

1. Alates 18. augustist 2024 peavad paiksete akupõhiste energiasalvestussüsteemide, kergtranspordivahendite akude ja elektrisõidukiakude akuhaldussüsteemi olema lisatud VII lisas ette nähtud ajakohased andmed akude seisukorra ja eeldatava kasutusea määramise parameetrite kohta.

2. Patarei või aku seaduslikult otnud füüsilisele või juriidilisele isikule, sealhulgas sõltumatule ettevõtjale või jäätmeäitajale või tema nimel tegutsevale kolmandale isikule antakse igal ajal lõikes 1 osutatud akuhaldussüsteemi kaudu mittediskrimineerivatel tingimustel kirjutuskaitstud juurdepääs VII lisas esitatud parameetrite andmetele, austades seejuures aku valmistaja intellektuaalomandi õigusi, selleks et:

- a) teha patarei või aku energia salvestamise kaudu kättesaadavaks sõltumatutele energiavahendajatele või turuosalistele;
- b) hinnata patarei või aku jääkväärtust või järelejäänud kasutusiga ning kõlblikkust edasiseks kasutamiseks, tuginedes patarei või aku seisukorra hindamisele;
- c) hõlbustada patarei või aku ettevalmistamist korduskasutamiseks või kasutusotstarbe muutmiseks või selle kasutusotstarbe muutmist või taastamist.

3. Akuhaldussüsteemis peab olema tarkvara lähtestamise funktsioon selliseks juhaks, kui korduskasutamiseks ettevalmistamist, kasutusotstarbe muutmiseks ettevalmistamist, kasutusotstarbe muutmist või taastamist teostavatel ettevõtjatel on vaja laadida üles teistsugune akuhaldussüsteemi tarkvara. Tarkvara lähtestamise funktsiooni kasutamisel ei võeta algset valmistajat vastutusele patarei või aku ohutuse või funktsionaalsuse mis tahes rikkumise eest, mida võiks seostada akuhaldussüsteemi tarkvaraga, mis on üles laaditud pärast patarei või aku turule laskmist.

4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 89 vastu delegeeritud õigusakt, et muuta VII lisas esitatud parameetreid akude seisukorra ja eeldatava kasutusea kindlaksmääramiseks, pidades silmas turu arengut ning tehnika ja teaduse arengut, ning tagada koostoime elektrisõidukite akude vastupidavust käsitlevas ÜRO üldises tehnilises normis nr 22 esitatud parameetritega, võttes nõuetekohaselt arvesse akude valmistaja intellektuaalomandi õigusi.

5. Käesoleva artikli sätteid kohaldatakse lisaks sõidukite tüübikinnitust käsitlevas liidu õiguses sätestatule.

IV PEATÜKK

Patareide ja akude vastavus

Artikkel 15

Patareide ja akude vastavuse eeldus

1. Selleks et tagada patareide ja akude vastavus artiklites 9, 10, 12, 13, 14 ja 78 sätestatud nõuetele ja kontrollida nõuetele vastavust, viiakse läbi katsed, mõõtmised ja arvutused, kasutades usaldusväärseid, täpseid ja korratavaid meetodeid, mille puhul võetakse arvesse üldtunnustatud tippasemel meetodeid ja mille mõõtmisviga peetakse väikeseks, sealhulgas meetodeid, mis on kehtestatud standardites, mille viited on sel eesmärgil avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas*.

2. Harmoneeritud standardite eesmärk on võimalikult täpselt jälgendada tegelikke kasutustingimusi, säilitades seejuures standardsed katsed.

3. Patareid ja akud, mis vastavad harmoneeritud standarditele või nende osadele, mille viited on avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas*, eeldatakse olevat vastavuses artiklites 9, 10, 12, 13, 14 ja 78 sätestatud nõuetega niivõrd, kuivõrd need nõuded on hõlmatud kõnealuste harmoneeritud standardite või nende osadega, ning asjakohasel juhul niivõrd, kuivõrd saavutatakse nende nõuete jaoks kehtestatud miinimumväärtused vastavalt artiklitele 9 ja 10.

Artikkel 16

Ühtsed kirjeldused

1. Komisjon võib erandjuhtudel võtta vastu rakendusakte, millega kehtestatakse artiklites 9, 10, 12, 13, 14 ja 78 sätestatud nõuete või artikli 15 lõikes 1 osutatud katsete jaoks ühtsed kirjeldused, kui:

- a) kõnealused nõuded või katsed ei ole hõlmatud harmoneeritud standardite või nende osadega, mille viited on avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas*;
- b) komisjon on palunud ühel või mitmel Euroopa standardiorganisatsioonil koostada kõnealuste nõuete või katsete jaoks harmoneeritud standard ning
- c) täidetud on vähemalt üks järgmistest tingimustest:
 - i) ükski Euroopa standardiorganisatsioon ei ole komisjoni taotlust vastu võtnud;
 - ii) komisjon täheldab põhjendamatu viivitusi taotletud harmoneeritud standardite vastuvõtmisel või
 - iii) Euroopa standardiorganisatsioon on andnud välja standardi, mis ei vasta täielikult komisjoni taotlusele.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 90 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

Ühtseid kirjeldusi kehtestava rakendusakti eelnõu ettevalmistamisel võtab komisjon arvesse asjaomaste asutuste või eksperdirühma seisukohti ning konsulteerib nõuetekohaselt kõigi asjaomaste sidusrühmadega.

2. Patareid ja akud, mis vastavad ühtsetele kirjeldustele või nende osadele, eeldatakse olevat vastavuses artiklites 9, 10, 12, 13, 14 ja 78 sätestatud nõuetega niivõrd, kuivõrd need nõuded on hõlmatud kõnealuste ühtsete kirjelduste või nende osadega, ning asjakohasel juhul niivõrd, kuivõrd saavutatakse nende nõuete jaoks kehtestatud miinimumväärtused vastavalt artiklitele 9 ja 10.

3. Kui Euroopa standardiorganisatsioon võtab harmoneeritud standardi vastu ja esitab selle komisjonile, et avaldada selle viide *Euroopa Liidu Teatajas*, hindab komisjon harmoneeritud standardit kooskõlas määrusega (EL) nr 1025/2012. Kui viide harmoneeritud standardile avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*, tunnistab komisjon kehtetuks lõikes 1 osutatud rakendusaktid või nende osad, mis hõlmavad samu nõudeid või katseid, millele on osutatud lõikes 1.

Artikkel 17

Vastavushindamismenetlused

1. Patareide ja akude vastavust artiklites 6, 9, 10, 12, 13 ja 14 sätestatud nõuetele hinnatakse ühe järgmise menetluse kohaselt:

a) seeriana valmistatud patareide ja akude puhul:

i) „Moodul A – Tootmise sisekontroll“, mis on esitatud VIII lisa A osas, või

ii) „Moodul D1 – Tootmisprotsessi kvaliteedi tagamine“, mis on esitatud VIII lisa B osas;

b) patareide ja akude puhul, mida ei valmistata seeriana:

i) „Moodul A – Tootmise sisekontroll“, mis on esitatud VIII lisa A osas, või

ii) „Moodul G – Üksiktoote vastavustõendamisel põhinev vastavus“, mis on esitatud VIII lisa C osas.

2. Patareide ja akude vastavust artiklites 7 ja 8 sätestatud nõuetele hinnatakse ühe järgmise menetluse kohaselt:

a) seeriana valmistatud patareide ja akude puhul „Moodul D1 – Tootmisprotsessi kvaliteedi tagamine“, mis on esitatud VIII lisa B osas, või

b) patareide ja akude puhul, mida ei toodeta seeriana, „Moodul G – Üksiktoote vastavustõendamisel põhinev vastavus“, mis on esitatud VIII lisa C osas.

3. Selliste patareide ja akude täiendav vastavushindamine, mida on korduskasutamiseks või kasutusotstarbe muutmiseks ette valmistatud või mille kasutusotstarvet on muudetud või mis on taastatud, toimub vastavalt VIII lisa A osas esitatud menetlusele „Moodul A – Tootmise sisekontroll“, võttes arvesse artiklites 6, 9, 10, 12, 13 ja 14 sätestatud nõudeid.

4. Patareide ja akude vastavushindamismenetlusi käsitlevad dokumendid ja kirjad koostatakse selle liikmesriigi ametlikus keeles või ametlikes keeltes, kus vastavushindamismenetlusi korraldavad teada antud asutus on asutatud, või ühes või mitmes selle asutuse poolt aktsepteeritud keeles.

Artikkel 18

ELi vastavusdeklaratsioon

1. ELi vastavusdeklaratsiooniga kinnitatakse, et artiklites 6–10 ning artiklites 12, 13 ja 14 sätestatud nõuded on täidetud.

2. ELi vastavusdeklaratsioon peab vastama IX lisas esitatud näidisele, sisaldama VIII lisas esitatud asjakohastes moodulites kindlaks määratud elemente ning seda ajakohastatakse. See tõlgitakse keelde või keeltesse, mida nõuab liikmesriik, kus patarei või aku turule lastakse või turul kättesaadavaks tehakse või kasutusele võetakse. See koostatakse elektrooniliselt ja taotluse korral esitatakse see paber kandjal.

3. Kui patarei- või aku suhtes kohaldatakse rohkem kui üht liidu õigusakti, millega nõutakse ELi vastavusdeklaratsiooni, koostatakse kõigi selliste liidu õigusaktide kohta ühtne ELi vastavusdeklaratsioon. Deklaratsioonis loetletakse asjaomased liidu õigusaktid ja nende avaldamisviited.

4. ELi vastavusdeklaratsiooni koostamisega võtab valmistaja endale vastutuse patarei või aku vastavuse eest käesolevas määruses sätestatud nõuetele.

5. Ilma et see piiraks lõike 3 kohaldamist, võib ühtne ELi vastavusdeklaratsioon koosneda ühest või mitmest eraldi ELi vastavusdeklaratsioonist, mis on juba koostatud kooskõlas mõne muu liidu õigusaktiga, et vähendada ettevõtjate halduskoormust.

*Artikkel 19***CE-märgise üldpõhimõtted**

CE-märgise suhtes kohaldatakse määruse (EÜ) nr 765/2008 artiklis 30 sätestatud üldpõhimõtteid.

*Artikkel 20***CE-märgise kinnitamise nõuded ja tingimused**

1. CE-märgis kinnitatakse patareile või akule nähtaval, loetaval ja kustutamatul viisil. Kui see ei ole patarei või aku laadist tingituna võimalik või otstarbekas, siis kinnitatakse märgis pakendile ja patarei või akuga kaasas olevatesse dokumentidesse.
2. CE-märgis kinnitatakse enne patarei või aku turule laskmist või kasutuselevõttu.
3. CE-märgisele järgneb teada antud asutuse identifitseerimisnumber, kui see on nõutav VIII lisa kohaselt. Teada antud asutuse identifitseerimisnumbri kinnitab kas asutus ise või tema juhiste järgi valmistaja või tema volitatud esindaja.
4. CE-märgisele ja lõikes 3 osutatud identifitseerimisnumbrile võib järgneda, kui see on kohaldatav, piktogramm või muu märgis, mis osutab patarei või aku kasutamise, ladustamise, töötlemise või veoga seotud erilisele riskile, kasutusviisile või mis tahes ohule.
5. Liikmesriigid tuginevad olemasolevatele mehhanismidele, et tagada CE-märgist käsitleva korra nõuetekohane kohaldamine, ja võtavad märgise ebaõige kasutamise korral asjakohaseid meetmeid.

*V PEATÜKK***Vastavushindamisasutustest teavitamine***Artikkel 21***Teavitamine**

Liikmesriigid teavitavad komisjoni ja teisi liikmesriike vastavushindamisasutustest, kes on volitatud täitma vastavushindamisülesandeid käesoleva määruse alusel.

*Artikkel 22***Teavitavad asutused**

1. Liikmesriigid määravad teavitava asutuse, kes vastutab vastavushindamisasutuste hindamiseks ja nendest teavitamiseks ning teada antud asutuste tegevuse üle järelevalve teostamiseks vajalike menetluste kehtestamise ja rakendamise eest, samuti artiklis 27 sätestatud nõuete täitmise eest.
2. Liikmesriigid võivad otsustada, et lõikes 1 osutatud hindamist ja järelevalvet teostab määruses (EÜ) nr 765/2008 määratletud riiklik akrediteerimisasutus kooskõlas nimetatud määruse sätetega.
3. Kui teavitav asutus delegeerib või annab muul viisil edasi käesoleva artikli lõikes 1 osutatud hindamise, teavitamise või järelevalve asutusele, mis ei ole valitsusüksus, peab see asutus olema juriidiline isik ja vastama *mutatis mutandis* artiklis 23 sätestatud nõuetele ning ta peab olema korraldanud oma tegevusest tulenevate kohustuste katmise.
4. Teavitav asutus vastutab täielikult lõikes 3 osutatud asutuse tegevuse eest.

*Artikkel 23***Nõuded seoses teavitavate asutustega**

1. Teavitav asutus luuakse nii, et ei tekiks huvide konflikti vastavushindamisasutustega.
2. Teavitava asutuse töö korraldatakse ja seda juhitakse nii, et tagatud on asutuse tegevuse objektiivsus ja erapooletus.
3. Teavitava asutuse töö korraldatakse nii, et vastavushindamisasutusest teavitamisega seotud otsuseid teevad sellised pädevad isikud, kes ei ole osalenud artikli 28 kohaselt teavitamist taotlevate vastavushindamisasutuste hindamises.

4. Teavitav asutus ei tohi pakkuda ega osutada teenuseid, mida osutavad vastavushindamisasutused, ega osutada nõustamisteenuseid ärilisel või konkureerival alusel.
5. Teavitav asutus tagab saadud teabe konfidentsiaalsuse. Siiski vahetab ta teavet teada antud asutuste kohta komisjoni ja teiste liikmesriikide teavitavate asutuste ning muude asjaomaste riiklike ametiasutustega.
6. Teavitaval asutusel peab olema oma ülesannete nõuetekohaseks täitmiseks piisav arv pädevaid töötajaid ja piisav rahastus.

Artikkel 24

Teavitavate asutuste teabekohustus

Liikmesriigid teavitavad komisjoni oma menetlustest seoses vastavushindamisasutuste hindamise ja nendest teavitamisega ning teada antud asutuste järelevalvega ning neis menetlustes tehtud muudatustest.

Komisjon avalikustab kõnealuse teabe.

Artikkel 25

Nõuded seoses teada antud asutustega

1. Teavitamiseks peab vastavushindamisasutus vastama lõigetes 2–11 sätestatud nõuetele.
2. Vastavushindamisasutus peab olema asutatud liikmesriigi õiguse kohaselt ning olema juriidiline isik.
3. Vastavushindamisasutus on kolmandast isikust asutus, mis on sõltumatu äriühingutest ja tema hinnatavate patareide või akudega seonduvast, eelkõige patarei- ja akuvalmistajatest, patarei- ja akuvalmistajate kaubanduspartneritest, patarei- ja akuvalmistajate tehastes osalust omavatest investoritest ja teistest teada antud asutustest ning teada antud asutuste äriühendustest, ematettevõtjatest või tütarettevõtjatest.
4. Vastavushindamisasutus, selle juhtkond ja vastavushindamisülesannete täitmise eest vastutavad töötajad ei tohi olla ei hinnatavate patareide või akude projekteerija, valmistaja, tarnija, importija, turustaja, paigaldaja, ostja, omanik, kasutaja ega hooldaja ega esindada mõnda nimetatud isikut. Kõnealune keeld ei välista vastavushindamisasutuse tegevuseks vajalike hindamise läbinud patareide või akude kasutamist ega selliste patareide või akude kasutamist isiklikul otstarbel.

Vastavushindamisasutus, selle kõrgem juhtkond ja vastavushindamisülesannete täitmise eest vastutavad töötajad ei tohi olla otseselt seotud asjaomaste patareide ja akude projekteerimise, tootmise, turustamise, impordi, tarnimise, paigaldamise, kasutamise või hooldusega ega esindada ühtegi isikut, kes nimetatud tegevustega tegeleb. Nad ei tohi osaleda tegevuses, mis võib seada kahtluse alla nende ütsuste sõltumatus või usaldusväärsuse vastavushindamistoimingutes, mille tegemiseks neist on teavitatud. See kehtib eelkõige nõustamisteenuste puhul.

Vastavushindamisasutus tagab, et tema ema- või sõsarettevõtjate, tütarettevõtjate või alltöövõtjate tegevus ei mõjuta tema vastavushindamistoimingute konfidentsiaalsust, objektiivsust ja erapooletust.

5. Vastavushindamisasutus ja selle töötajad teevad vastavushindamistoiminguid suurima erialase usaldusväärsuse ja nõutava erialase tehnilise pädevusega ning ei allu ühelegi surveavaldusele ega ahvatlusele, eelkõige rahalisele, mis võib nende otsuseid või vastavushindamistoimingute tulemusi mõjutada, eriti isikute või isikute rühmade poolt, kes on huvitatud nimetatud toimingute tulemustest.
6. Vastavushindamisasutus on võimeline täitma kõiki VIII lisas talle määratud vastavushindamisülesandeid, viima läbi artikli 48 lõike 2 kohaseid korralisi auditeid ja artikli 51 kohast kolmanda isiku poolset kontrolli, millega seoses on temast teavitatud, sõltumata sellest, kas vastavushindamisasutus täidab neid ülesandeid ise või täidetakse neid tema nimel ja vastutusel.

Vastavushindamisasutuse käsutuses on alati ja kõikide VIII lisas sätestatud vastavushindamismenetluste, artikli 48 lõike 2 kohaste korraliste auditite ja artikli 51 kohase kolmanda isiku poolse kontrolli ning iga patareide või akude kategooria jaoks, millega seoses temast on teavitatud:

- a) vajalik arv töötajaid, kellel on tehnilised teadmised ning piisav ja asjakohane kogemus vastavushindamisülesannete täitmiseks;
- b) vajalikud menetluste kirjeldused, mille kohaselt vastavushindamist tehakse ning mis tagavad nende menetluste läbi-
paistvuse ja kordamise võimaluse;
- c) asjakohased tegevuspõhimõtted ja menetlused, et eristada toiminguid, mida ta teeb teada antud asutusena, ja muid ülesandeid;
- d) vajalikud menetlused vastavushindamisülesannete täitmiseks, milles võetakse asjakohaselt arvesse ettevõtja suurust, tegutsemisvaldkonda, tema struktuuri, asjaomase patarei- või akutehnoloogia keerukuse astet ning seda, kas tegemist on mass- või seeriatootmisega.

Vastavushindamisasutusel on vahendid, mis on vajalikud vastavushindamistoimingutega seotud tehniliste ja haldusülesannete nõuetekohaseks täitmiseks, ning juurdepääs kogu vajalikule teabele ja kõikidele vajalikele katseseadmetele või -rajatistele. See hõlmab sisemenetluste, üldiste tegevuspõhimõtete, tegevusjuhendite või muude sisereeglite kehtestamist ja järelevalvet, töötajate määramist konkreetsete ülesannete täitmiseks ja vastavushindamisotsuse tegemist, delegeerimata neid alltöövõtjale või tütarettevõtjale.

7. Vastavushindamisülesannete täitmise eest vastutavatel töötajatel on:

- a) põhjalik tehniline ja kutsealane väljaõpe, mis hõlmab kõiki vastavushindamistoiminguid, millega seoses nimetatud vastavushindamisasutusest on teada antud;
- b) piisavad teadmised nende poolt tehtavate hindamiste nõuetest ning piisav pädevus nimetatud hindamisi läbi viia;
- c) asjakohased teadmised ja arusaam artiklites 6–10 ja artiklites 12, 13 ja 14 ning artiklites 48–52 sätestatud nõuetest ja kohustustest, artiklis 15 osutatud kohaldatavatest harmoneeritud standarditest ja artiklis 16 osutatud ühtsetest kirjeldustest ning liidu ühtlustamisõigusaktide ja liikmesriigi õiguse asjakohastest sätetest;
- d) oskus koostada sertifikaate, protokolle ja aruandeid, mis tõendavad vastavushindamiste tegemist.

8. Tagatakse vastavushindamisasutuse, selle kõrgema juhtkonna ja vastavushindamisülesannete täitmise eest vastutavate töötajate erapooletus.

Vastavushindamisasutuse kõrgema juhtkonna ja vastavushindamisülesannete täitmise eest vastutavate töötajate tasu suurus ei sõltu tehtud vastavushindamiste arvust ega nende hindamiste tulemustest.

9. Vastavushindamisasutus sõlmib vastutuskindlustuse, välja arvatud juhul kui vastutus kuulub teavitava liikmesriigi õiguse alusel riigile või kui liikmesriik ise on vastavushindamise eest otseselt vastutav.

10. Vastavushindamisasutuse töötajad hoiavad ametisaladust kogu teabe osas, mis on saadud VIII lisa kohaselt täidetud vastavushindamisülesannete, artikli 48 lõike 2 kohaste korraliste auditite läbiviimise või artikli 51 kohase kolmanda isiku poolse kontrolli käigus, välja arvatud teabevahetus selle liikmesriigi teavitava asutuse ja riiklike ametiasutustega, kus asutus tegutseb. Tagatakse omandiõiguste kaitse.

11. Vastavushindamisasutus osaleb asjakohases standardimistöös ja vastavalt artiklile 37 loodud teada antud asutuste valdkondliku koordineerimiserühma töös või tagab, et tema vastavushindamisülesannete täitmise eest vastutavad töötajad on sellisest tööst teadlikud, ning rakendab nimetatud rühma koostatud haldusotsuseid ja -dokumente üldiste suunistena.

*Artikkel 26***Teadatud asutuste vastavuse eeldus**

Kui vastavushindamisasutus tõendab, et ta vastab sellistes asjakohastes harmoneeritud standardites või nende osades sätestatud kriteeriumidele, mille viited on avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas*, eeldatakse, et ta vastab artiklis 25 sätestatud nõuetele kohaldatavate harmoneeritud standarditega hõlmatud nõuete ulatuses.

*Artikkel 27***Teadatud asutuste tütarettevõtjad ja alltöövõtjad**

1. Kui teadatud asutus kasutab vastavushindamisega seotud eriülesannete täitmiseks alltöövõtjat või tütarettevõtjat, tagab ta, et alltöövõtja või tütarettevõtja vastab artiklis 25 sätestatud nõuetele, ning teatab sellest teavitavale asutusele.
2. Teadatud asutus vastutab täielikult oma alltöövõtjate ja tütarettevõtjate täidetud ülesannete eest, olenemata nende asutamise kohast.
3. Teadatud asutus võib alltöövõtjat või tütarettevõtjat kasutada ainult kliendi nõusolekul.
4. Teadatud asutus hoiab teavitavale asutusele kättesaadavana dokumente, mis käsitlevad alltöövõtja või tütarettevõtja kvalifikatsiooni hindamist ja nende poolt artikli 48 lõike 2 ja artikli 51 ning VIII lisa kohaselt tehtud tööd.

*Artikkel 28***Teavitamisaotlus**

1. Vastavushindamisasutus esitab teavitamisaotluse selle liikmesriigi teavitavale asutusele, kus ta on asutatud.
2. Teavitamisaotlusega koos esitatakse dokument, kus kirjeldatakse vastavushindamisasutuse toiminguid, VIII lisas sätestatud vastavushindamismoodulit või -moduleid või artikli 48 lõikes 2 ja artiklis 51 sätestatud menetlusi ning patareisid või akusid, millega tegelemiseks vastavushindamisasutus väidab end pädeva olevat, ning asjakohasel juhul riikliku akrediteerimisasutuse väljastatud akrediteerimistunnistus, mis tõendab, et vastavushindamisasutus vastab artiklis 25 sätestatud nõuetele.
3. Kui vastavushindamisasutus ei saa käesoleva artikli lõikes 2 osutatud akrediteerimistunnistust esitada, esitab ta teavitavale asutusele kõik dokumentaalsed tõendid, mis on vajalikud artiklis 25 sätestatud nõuetele vastavuse kontrollimiseks, tunnustamiseks ja korrapäraseks järelevalveks, sealhulgas asjakohased dokumendid, mis tõendavad, et vastavushindamisasutus on artikli 25 lõike 3 tähenduses sõltumatu.

*Artikkel 29***Teavitamismenetlus**

1. Teavitav asutus võib teavitada ainult neist vastavushindamisasutustest, mis vastavad artiklis 25 sätestatud nõuetele.
2. Teavitav asutus saadab komisjonile ja teiste liikmesriikide teavitavatele asutustele iga lõikes 1 osutatud vastavushindamisasutuse kohta teavituse, kasutades komisjoni välja töötatud ja hallatavat elektroonilist teavitamistahendit.
3. Teavitus sisaldab täielikku ülevaadet vastavushindamistoimingutest, vastavushindamismoodulist või -moodulitest või artikli 48 lõikes 2 ja artiklis 51 sätestatud menetlustest ja patarei- ja akukategooriatest ning asjakohast pädevuse kinnitust.
4. Kui teavitus ei põhine artikli 28 lõikes 2 osutatud akrediteerimistunnistusel, siis esitab teavitav asutus komisjonile ja teistele liikmesriikidele dokumentaalsed tõendid, mis kinnitavad, et vastavushindamisasutus on pädev ja et on kehtestatud kord, millega tagatakse asutuse korrapärane järelevalve ning jätkuv vastavus artiklis 25 sätestatud nõuetele.

5. Asjaomane vastavushindamisasutus teeb teada antud asutuse toiminguid üksnes juhul, kui komisjon või teised liikmesriigid ei esita vastuväiteid kahe nädala jooksul alates teavitamisest, kui teavitus sisaldab artikli 28 lõikes 2 osutatud akrediteerimistunnistust, või kahe kuu jooksul alates teavitamisest, kui teavitus sisaldab käesoleva artikli lõikes 4 osutatud dokumentaalseid tõendeid. Ainult sellist vastavushindamisasutust käsitatakse käesoleva määruse kohaldamisel teada antud asutusena.

6. Teavitav asutus teatab komisjonile ja teistele liikmesriikidele kõigist hilisematest muudatustest lõikes 2 osutatud teavituses.

Artikkel 30

Teada antud asutuste identifitseerimisnumbrid ja nimekirjad

1. Komisjon määrab igale teada antud asutusele identifitseerimisnumbri. Komisjon määrab üheainsa identifitseerimisnumbri, isegi kui asutusest teavitatakse liidu mitme erineva õigusakti alusel.

2. Komisjon teeb üldsusele kättesaadavaks käesoleva määruse kohaste teada antud asutuste nimekirja, mis sisaldab ka asutustele määratud identifitseerimisnumbreid ja vastavushindamistoiminguid, mille tegemiseks neist on teada antud, ning ajakohastab seda nimekirja.

Artikkel 31

Teavituse muutmine

1. Kui teavitav asutus on tuvastanud või talle on teatatud, et teada antud asutus ei vasta enam artiklis 25 sätestatud nõuetele või et ta ei ole oma kohustusi täitnud, siis teavitav asutus piirab teavitust, peatab teavituse või tühistab selle, sõltuvalt nõuetele mittevastavuse või kohustuste täitmata jätmise tõsidusest. Ta teatab sellest viivitamata komisjonile ja teistele liikmesriikidele.

2. Kui teavitust piiratakse või kui see peatatakse või tühistatakse vastavalt lõikele 1 või kui teada antud asutus on lõpetanud oma tegevuse, astub teavitav asutus vajalikud sammud selle tagamiseks, et kõnealuse asutuse dokumente menetleks mõni teine teada antud asutus või et need oleksid taotluse korral kättesaadavad teavitamise ja turujärelevalve eest vastutavatele ametiasutustele.

Artikkel 32

Teada antud asutuste pädevuse vaidlustamine

1. Komisjon uurib igat juhtumit, mille puhul tal tekib kahtlus või tema tähelepanu juhitakse kahtlusele, eelkõige ettevõtjate ja muude asjakohaste sidusrühmade poolt, et teada antud asutus ei ole enam pädev või ei vasta enam nõuetele või ei täida enam talle pandud ülesandeid.

2. Teavitav asutus esitab komisjonile taotluse korral kogu teabe teavituse aluse või asjaomase teada antud asutuse pädevuse säilimise kohta.

3. Komisjon tagab, et uurimise käigus saadud tundlikku teavet käsitletakse konfidentsiaalsena.

4. Kui komisjon teeb kindlaks, et teada antud asutus ei vasta või ei vasta enam teavitamise aluseks olevatele nõuetele, võtab ta vastu rakendusakti, milles nõutakse, et teavitav liikmesriik võtaks parandusmeetmeid, sealhulgas tühistaks vajaduse korral teavituse. Nimetatud rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 74 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega.

Artikkel 33

Teada antud asutuste tegevusalased kohustused

1. Teada antud asutus teostab vastavushindamisi kooskõlas artikli 48 lõikes 2, artiklis 51 või VIII lisas sätestatud vastavushindamismenetlustega, nagu on kindlaks määratud artikli 29 kohaselt esitatud teavituse kohaldamisalaga.

2. Teada antud asutus teostab vastavushindamisi proportsionaalselt, vältides ettevõtjatele tarbetu koormuse tekitamist ning võttes nõuetekohaselt arvesse ettevõtja suurust, tegutsemisvaldkonda, ettevõtja struktuuri, hinnatava patarei või aku keerukuse astet ning seda, kas tegemist on mass- või seeriatootmisega. Teada antud asutus järgib siiski sellist rangusastet ja kaitsetaset, mida nõutakse, et tagada patarei või aku ja ettevõtjate vastavus käesoleva määruse nõuetele.

3. Kui teada antud asutus leiab, et artiklites 6–10 ja artiklites 12, 13, 14, 49 ja 50 sätestatud kohaldatavaid nõudeid, artiklis 15 osutatud vastavaid harmoneeritud standardeid, artiklis 16 osutatud ühtseid kirjeldusi või muid tehnilisi kirjeldusi ei ole järgitud, nõuab ta, et valmistaja või mõni teine asjaomane ettevõtja võtaks asjakohaseid parandusmeetmeid enne teist ja lõplikku vastavushindamist, välja arvatud juhul, kui puudusi ei ole võimalik kõrvaldada. Kui puudusi ei ole võimalik kõrvaldada, ei väljasta teada antud asutus vastavussertifikaati ega kinnitusotsust.

4. Kui pärast kinnitusotsuse väljastamist avastab teada antud asutus nõuetele vastavuse järelevalve käigus, et nõuetele vastavust enam ei eksisteeri, siis nõuab ta valmistajalt või asjakohasel juhul artikli 48 lõikes 1 osutatud ettevõtjalt parandusmeetmete võtmist ja vajaduse korral peatab kinnitusotsuse või tunnistab kinnitusotsuse kehtetuks.

5. Kui lõikes 4 osutatud parandusmeetmeid ei võeta või neil ei ole soovitud mõju, siis teada antud asutus vastavalt vajadusele kas piirab kinnitusotsust, peatab selle või tunnistab selle kehtetuks.

Artikkel 34

Teadat antud asutuste otsuste vaidlustamine

Liikmesriigid tagavad, et on olemas menetlus teadat antud asutuste otsuste vaidlustamiseks.

Artikkel 35

Teadat antud asutuste teabekohustus

1. Teadat antud asutus annab teavitavale asutusele teavet järgmise kohta:

- a) kõik vastavussertifikaadi väljaandmisest või kinnitusotsuse tegemisest keeldumise, vastavussertifikaadi või kinnitusotsuse piiramise, peatamise või kehtetuks tunnistamise juhtumid;
- b) teavituse kohaldamisala ja tingimusi mõjutavad asjaolud;
- c) kõik turujärelevalveasutustelt saadud teabetaotlused vastavushindamistoimingute kohta;
- d) taotluse korral vastavushindamistoimingud, mida teavitusega hõlmatud valdkonnas on tehtud, ja muu tegevus, sealhulgas piiriülene tegevus ja alltöövõtt.

2. Teadat antud asutus esitab teistele teadat antud asutustele, kes tegelevad sarnaste samu patareid- ja akukategooriade hõlmavate vastavushindamistoimingutega, asjakohase teabe:

- a) negatiivsete ja taotluse korral positiivsete vastavushindamiste kohta ning
- b) kinnitusotsuse piiramise, peatamise või kehtetuks tunnistamise kohta.

Artikkel 36

Kogemuste ja heade tavade vahetamine

Komisjon korraldab kogemuste ja heade tavade vahetuse liikmesriikide teavituspoliitika eest vastutavate ametiasutuste vahel.

Artikkel 37

Teadat antud asutuste tegevuse koordineerimine

Komisjon tagab, et teadat antud asutuste vahel on kehtestatud asjakohane koordineerimine ja koostöö ning see toimub nõuetekohaselt teadat antud asutuste valdkondliku koordineerimisrühma vormis.

Teadat antud asutused osalevad valdkondliku koordineerimisrühma töös otse või määratud esindajate vahendusel.

VI PEATÜKK

Ettevõtjate kohustused, mida ei ole sätestatud VII ja VIII peatükis

Artikkel 38

Valmistajate kohustused

1. Patareid või aku turule laskmisel või kasutusele võtmisel, sealhulgas valmistaja enda tarbeks, tagavad valmistajad, et patareid või aku:

a) on projekteeritud ja valmistatud kooskõlas artiklitega 6–10 ning artiklitega 12 ja 14 ning sellega on kaasas selged, arusaadavad ja loetavad juhised ja ohutusteave, mis on esitatud lõppkasutajatele kergesti arusaadavas keeles või keeltes, mille on kindlaks määranud liikmesriik, kus patarei või aku turule lastakse või kasutusele võetakse, ning

b) on märgistatud või tähistatud vastavalt artiklile 13.

2. Enne patarei või aku turule laskmist või kasutuselevõttu koostavad valmistajad VIII lisas osutatud tehnilise dokumentatsiooni ja viivad läbi või lasevad läbi viia artiklis 17 osutatud asjakohase vastavushindamismenetluse.

3. Kui artiklis 17 osutatud asjakohase vastavushindamismenetlusega on tõendatud patarei või aku vastavus kohaldatavatele nõuetele, koostavad valmistajad kooskõlas artikliga 18 ELi vastavusdeklaratsiooni ning kinnitavad kooskõlas artiklitega 19 ja 20 tootele CE-märgise.

4. Valmistajad hoiavad IX lisas osutatud tehnilist dokumentatsiooni ja ELi vastavusdeklaratsiooni riiklikele ametiasutustele kättesaadavana kümne aasta jooksul pärast patarei või aku turule laskmist või kasutuselevõttu.

5. Valmistajad tagavad, et seeriatootmises olevate patareide ja akude puhul on kehtestatud menetlused käesoleva määruse nõuetele vastavuse säilimiseks. Seejuures võtavad valmistajad nõuetekohaselt arvesse muudatusi tootmisprotsessis või patarei või aku disainis või omadustes ning muudatusi artiklis 15 osutatud harmoneeritud standardites, artiklis 16 osutatud ühtsetes kirjeldustes või muudes tehnilistes kirjeldustes, mille alusel patarei või aku vastavust deklareeritakse või mille alusel selle vastavust kontrollitakse.

6. Valmistajad tagavad, et nende poolt turule lastavatel patareidel või akudel on mudeli identifitseerimis- ja partii- või seerianumber või tootenumber või muu märg, mis võimaldab neid identifitseerida. Kui patarei või aku suurus või laad seda ei võimalda, tuleb nõutav teave esitada patarei või aku pakendil või sellega kaasas olevas dokumendis.

7. Valmistajad märgivad patareile või akule oma nime, registreeritud kaubanime või registreeritud kaubamärgi, nende postiaadressi, märkides ära ühtse kontaktpunkti, ja interneti- ning e-posti aadressi, kui see on olemas. Kui see ei ole võimalik, esitatakse nõutav teave patarei või aku pakendil või patarei või akuga kaasas olevas dokumendis. Sellised kontaktandmed esitatakse lõppkasutajatele ja turujärelevalveasutustele kergesti arusaadavas keeles või keeltes, mille on kindlaks määranud liikmesriik, kus patarei või aku turule lastakse või kasutusele võetakse, ning need on selged, arusaadavad ja loetavad.

8. Valmistajad võimaldavad juurdepääsu VII lisas sätestatud parameetrite andmetele, mis sisalduvad artikli 14 lõikes 1 osutatud akuhaldussüsteemis, vastavalt nimetatud artiklis sätestatud nõuetele.

9. Valmistajad, kes arvavad või kel on põhjust uskuda, et patarei või aku, mille nad on turule lasknud või kasutusele võtnud, ei vasta artiklites 6–10 ning artiklites 12, 13 ja 14 sätestatud ühele või mitmele kohaldatavale nõudele, võtavad viivitamata vajalikud parandusmeetmed, et vastavalt asjaoludele viia kõnealune patarei või aku nõuetega vastavusse, see turult kõrvaldada või tagasi võtta. Kui patarei või aku on ohtlik, teavitavad valmistajad sellest viivitamata selle liikmesriigi turujärelevalveasutust, mille turul nad patarei või aku kättesaadavaks tegid, esitades eelkõige üksikasjad mittevastavuse ja kõigi võetud parandusmeetmete kohta.

10. Valmistajad esitavad riiklikule ametiasutusele selle põhjendatud taotlusel kogu teabe ja dokumentatsiooni, mida on vaja, et tõendada patarei või aku vastavust artiklites 6–10 ning artiklites 12, 13 ja 14 sätestatud nõuetele, tehes seda keeles või keeltes, mis on kõnealusele riiklikule ametiasutusele kergesti arusaadav. Kõnealune teave ja dokumentatsioon esitatakse elektrooniliselt ja taotluse korral paber kandjal. Valmistajad teevad riikliku ametiasutusega viimase taotluse korral koostööd seoses kõigi meetmetega, mille eesmärk on kõrvaldada nende poolt turule lastud või kasutusele võetud patarei või aku põhjustatud riskid.

11. Käesoleva määruse kohaldamisel käsitatakse valmistajatena ettevõtjaid, kes tegelevad patareide ja akude korduskasutamiseks ettevalmistamise, kasutusotstarbe muutmiseks ettevalmistamise, kasutusotstarbe muutmise või taastamisega ning kes lasevad turule või võtavad kasutusele mõne nimetatud toimingu läbinud patarei või aku.

*Artikkel 39***Aku ja -patareielementide ja -moodulite tarnijate kohustused**

Aku ja -patareielementide ja -moodulite tarnijad esitavad valmistajale aku ja -patareielementide või -moodulite tarnimisel käesoleva määruse kohaste nõuete täitmiseks vajaliku teabe ja dokumentatsiooni. Seda teavet antakse tasuta.

*Artikkel 40***Volitatud esindajate kohustused**

1. Valmistaja võib kirjaliku volitusega nimetada volitatud esindaja.

Volitatud esindaja volitused kehtivad üksnes siis, kui volitatud esindaja on need kirjalikult heaks kiitnud.

2. Artikli 38 lõikes 1 ja artiklites 48–52 sätestatud kohustused ja tehnilise dokumentatsiooni koostamise kohustus ei kuulu volitatud esindaja ülesannete hulka.

3. Volitatud esindaja täidab valmistajalt saadud volituses kindlaksmääratud ülesandeid. Volitatud esindajal peavad olema vajalikud vahendid volituses kindlaks määratud ülesannete täitmiseks. Volitatud esindaja esitab taotluse korral turujärelevalveasutusele volituse koopia selle ametiasutuse poolt kindlaks määratud liidu keeles. Volitus hõlmab vähemalt järgmisi ülesandeid:

- a) säilitada ELi vastavusdeklaratsiooni, tehnilist dokumentatsiooni ning artikli 51 lõikes 2 osutatud kontrolliaruannet ja kinnitamisotsust ning artikli 48 lõikes 2 osutatud auditaruandeid riiklikele ametiasutustele kättesaadavana kümne aasta jooksul pärast patarei või aku turule laskmist või kasutusele võtmist;
 - b) esitada riikliku ametiasutuse põhjendatud taotluse korral talle kogu teave ja dokumentatsioon, mida on vaja, et tõendada patarei või aku vastavust. Kõnealune teave ja dokumentatsioon esitatakse elektrooniliselt ja taotluse korral paber kandjal;
 - c) teha riiklike ametiasutustega nende nõudmisel koostööd seoses kõigi meetmetega, mille eesmärk on kõrvaldada volitatud esindaja volitustega hõlmatud patareide ja akude põhjustatud riskid.
4. Kui patarei või aku on ohtlik, teavitavad volitatud esindajad sellest viivitamata turujärelevalveasutusi.

*Artikkel 41***Importijate kohustused**

1. Importijad lasevad turule üksnes sellise patarei või aku, mis vastab artiklitele 6–10 ning artiklitele 12, 13 ja 14.
2. Enne patarei või aku turule laskmist kontrollib importija, et:
 - a) on koostatud VIII lisas osutatud ELi vastavusdeklaratsioon ja tehniline dokumentatsioon ning et valmistaja on viinud läbi artiklis 17 osutatud asjakohase vastavushindamismenetluse;
 - b) patarei või aku kannab artiklis 19 osutatud CE-märgist ja on märgistatud ja tähistatud vastavalt artiklile 13;
 - c) patarei või akuga on kaasas dokumendid, mis on nõutavad artiklite 6–10 ning artiklite 12, 13 ja 14 kohaselt, ning juhised ja ohutusteave lõppkasutajatele kergesti arusaadavas keeles või keeltes, mille on kindlaks määranud liikmesriik, kus patarei või aku turul kättesaadavaks tehakse, ning
 - d) valmistaja on täitnud artikli 38 lõigetes 6 ja 7 sätestatud nõuded.

Kui importija arvab või tal on põhjust uskuda, et patarei või aku ei vasta artiklitele 6–10 ning artiklitele 12, 13 ja 14, ei lase importija seda patareid või akut turule enne, kui see on nende artiklitega vastavusse viidud. Kui patarei või aku on ohtlik, teavitab importija sellest valmistajat ja turujärelevalveasutusi, esitades üksikasjad mittevastavuse ja kõigi võetud parandusmeetmete kohta.

3. Importijad märgivad patareile või akule oma nime, registreeritud kaubanime või registreeritud kaubamärgi, nende postiaadressi, märkides ära ühtse kontaktpunkti, ja interneti- ning e-posti aadressi, kui see on olemas. Kui see ei ole võimalik, esitatakse nõutav teave patarei või aku pakendil või patarei või akuga kaasas olevas dokumendis. Kontaktandmed esitatakse lõppkasutajatele kergesti arusaadavas keeles või keeltes, mille on kindlaks määratud liikmesriik, kus patarei või aku turul kättesaadavaks tehakse, ning need on selged, arusaadavad ja loetavad.

4. Importijad tagavad, et sel ajal, kui patarei või aku on nende vastutuse all, ei ohusta ladustamis- või veotingimused patarei või aku vastavust artiklitele 6–10 ning artiklitele 12, 13 ja 14.

5. Kui seda peetakse patareist või akust tulenevat ohtu silmas pidades asjakohaseks, teevad importijad inimeste tervise ja tarbijate ohutuse kaitsmiseks turustatavate patareide ja akude pistelist kontrolli, uurivad kaebusi, ning kui see on vajalik, peavad registrit kaebuste, mittevastavate patareide ja akude ning patareide või akude tagasivõtmiste kohta, ning teavitavad turustajaid kõnealusest järelevalvest.

6. Importijad, kes arvavad või kel on põhjust uskuda, et patarei või aku, mille nad on turule lasknud, ei vasta artiklitele 6–10 ning artiklitele 12, 13 ja 14, võtavad viivitamata vajalikud parandusmeetmed, et vastavalt asjaoludele viia kõnealune patarei või aku nende artiklitega vastavusse, see turult kõrvaldada või tagasi võtta. Kui patarei või aku on ohtlik, teavitavad importijad sellest viivitamata selle liikmesriigi turujärelevalveasutust, mille turul nad patarei või aku kättesaadavaks tegid, esitades eelkõige üksikasjad mittevastavuse ja kõigi võetud parandusmeetmete kohta.

7. Importijad hoiavad kümne aasta jooksul pärast patarei või aku turule laskmist ELi vastavusdeklaratsiooni koopia riiklikele ametiasutustele kättesaadavana ja tagavad, et VIII lisas osutatud tehniline dokumentatsioon tehakse nimetatud ametiasutustele taotluse korral kättesaadavaks.

8. Importijad esitavad riikliku ametiasutuse põhjendatud taotlusel sellele ametiasutusele kogu teabe ja dokumentatsiooni, mida on vaja, et tõendada patarei või aku vastavust artiklitele 6–10 ning artiklitele 12, 13 ja 14, tehes seda keeles või keeltes, mis on kõnealusele ametiasutusele kergesti arusaadav. Kõnealune teave ja dokumentatsioon esitatakse elektrooniliselt ja taotluse korral paberikandjal. Importijad teevad riikliku ametiasutusega viimase taotluse korral koostööd seoses kõigi meetmetega, mis on võetud eesmärgiga kõrvaldada nende poolt turule lastud patareide või akude põhjustatud riskid.

Artikkel 42

Turustajate kohustused

1. Patareid või akut turul kättesaadavaks tehes peavad turustajad hoolikalt järgima käesoleva määruse nõudeid.

2. Enne patarei või aku turul kättesaadavaks tegemist kontrollib turustaja, et:

a) tootja on registreeritud artiklis 55 osutatud tootjate registris;

b) patarei või aku kannab artiklis 19 osutatud CE-märgist ja on märgistatud ja tähistatud vastavalt artiklile 13;

c) patarei või akuga on kaasas artiklite 6–10 ning artiklites 12, 13 ja 14 kohaselt nõutavad dokumendid ning juhised ja ohutusteave lõppkasutajatele kergesti arusaadavas keeles või keeltes, mille on kindlaks määratud liikmesriik, kus patarei või aku turul kättesaadavaks tehakse või kasutusele võetakse, ning

d) valmistaja ja importija on täitnud vastavalt artikli 38 lõigetes 6 ja 7 ning artikli 41 lõikes 3 sätestatud nõuded.

3. Kui turustaja arvab või tal on põhjust uskuda, et patarei või aku ei vasta artiklitele 6–10 või artiklitele 12, 13 või 14, ei tee turustaja patareid või akut turul kättesaadavaks enne, kui see on nende artiklitega vastavusse viidud. Lisaks, kui patarei või aku on ohtlik, teavitab turustaja sellest valmistajat või importijat ja turujärelevalveasutusi.

4. Turustajad tagavad, et sel ajal, kui patarei või aku on nende vastutuse all, ei ohusta ladustamis- või veotingimused patarei või aku vastavust artiklitele 6–10 ning artiklitele 12, 13 ja 14.

5. Turustajad, kes arvavad või kel on põhjust uskuda, et patarei või aku, mille nad on turul kättesaadavaks teinud, ei vasta artiklitele 6–10 või artiklitele 12, 13 või 14, tagavad nad, et võetakse parandusmeetmeid, mida on vaja, et vastavalt asjaoludele viia kõnealune patarei või aku nimetatud artiklitega vastavusse, see turult kõrvaldada või tagasi võtta. Kui patarei või aku on ohtlik, teavitavad turustajad sellest viivitamata nende liikmesriikide turujärelevalveasutusi, mille turul nad patarei või aku kättesaadavaks tegid, esitades eelkõige üksikasjad mittevastavuse ja kõigi võetud parandusmeetmete kohta.

6. Turustajad esitavad riiklikule ametiasutusele selle põhjendatud taotluse korral kogu teabe ja dokumentatsiooni, mida on vaja, et tõendada patarei või aku vastavust artiklitele 6–10 ning artiklitele 12, 13 ja 14, tehes seda keeles või keeltes, mis on kõnealusele riiklikule ametiasutusele kergesti arusaadav. Kõnealune teave ja dokumentatsioon esitatakse elektrooniliselt ja taotluse korral paberkandjal. Turustajad teevad riikliku ametiasutusega viimase taotluse korral koostööd seoses kõigi meetmetega, mis on võetud eesmärgiga kõrvaldada nende poolt turul kättesaadavaks tehtud patareide või akude põhjustatud riskid.

Artikkel 43

Ekspediitorteenuse osutajate kohustused

Ekspediitorteenuse osutajad tagavad, et nende poolt käideldavate patareide ja akude ladustamis-, pakendamise-, adresseerimis- või saatmistingimused ei ohusta patareide ja akude vastavust artiklitele 6–10 ning artiklitele 12, 13 ja 14.

Ilma et see piiraks asjaomaste ettevõtjate kohustusi, mis on sätestatud käesolevas peatükis, täidavad ekspediitorteenuse osutajad lisaks esimeses lõigus osutatud nõudele ka artikli 40 lõike 3 punktis c ja artikli 40 lõikes 4 sätestatud ülesandeid.

Artikkel 44

Valmistajate kohustuste kohaldamine importijate ja turustajate suhtes

Käesoleva määruse kohaldamisel käsitatakse importijat või turustajat valmistajana ning tema suhtes kohaldatakse artiklist 38 tulenevaid valmistaja kohustusi, juhul kui kehtib üks järgmistest tingimustest:

- a) patarei või aku lastakse turule või võetakse kasutusele asjaomase importija või turustaja enda nime või kaubamärgi all;
- b) asjaomane importija või turustaja muudab juba turule lastud või kasutusele võetud patareid või akut selliselt, et see võib mõjutada vastavust käesoleva määruse asjakohastele nõuetele või
- c) asjaomane importija või turustaja muudab juba turule lastud või kasutusele võetud patarei või aku kasutusotstarvet.

Artikkel 45

Selliste ettevõtjate kohustused, kes lasevad turule patareisid ja akusid, mida on ette valmistatud korduskasutamiseks, ette valmistatud kasutusotstarbe muutmiseks, mille kasutusotstarvet on muudetud või mis on taastatud

1. Ettevõtjad, kes lasevad turule või võtavad kasutusele patareisid ja akusid, mida on ette valmistatud korduskasutamiseks, ette valmistatud kasutusotstarbe muutmiseks, mille kasutusotstarvet on muudetud või mis on taastatud, tagavad, et kõnealuste patareide ja akude ning selliste patareide ja akude osade, mille suhtes on kohaldatud mõnda nimetatud toimingutest, uurimine, jõudluse katsetamine, pakendamine ja vedu toimub kooskõlas asjakohaste kvaliteedikontrolli- ja ohutusjuhistega.

2. Ettevõtjad, kes lasevad turule või võtavad kasutusele patareisid ja akusid, mida on ette valmistatud korduskasutamiseks, ette valmistatud kasutusotstarbe muutmiseks, mille kasutusotstarvet on muudetud või mis on taastatud, tagavad, et patarei või aku vastab käesoleva määruse nõuetele ning muus liidu õiguses sätestatud asjakohastele toote-, keskkonna- ja inimeste tervise kaitse ja transpordi ohutusnõuetele, võttes arvesse asjaolu, et nende toimingute tulemusena võib patarei või aku kuuluda teise patarei- või akukategooriasse. Taastamistoimingute puhul esitavad sellised ettevõtjad turujärelevalveasutustele taotluse korral dokumendid, mida on vaja selle tõendamiseks, et patarei või aku on käesoleva määruse kohaselt taastatud.

Artikkel 46

Ettevõtjate kindlakstegemine

1. Riikliku ametiasutuse taotlusel annavad ettevõtjad turujärelevalveasutustele järgmist teavet:

- a) iga neile patarei või aku tarninud ettevõtja isik;
- b) iga ettevõtja isik, kellele nad on patarei või aku tarninud, samuti kogus ja täpsed mudelid.

2. Ettevõtjad tagavad, et nad on võimelised esitama lõikes 1 osutatud teavet kümne aasta jooksul pärast seda, kui patarei või aku neile tarniti, ja kümne aasta jooksul pärast seda, kui nad ise patarei või aku tarnisid.

VII PEATÜKK

Ettevõtjate kohustused seoses patareide ja akudega seotud hoolsuskohustuse põhimõtetega

Artikkel 47

Käesoleva peatüki kohaldamisala

Käesolevat peatükki ei kohaldata ettevõtjate suhtes, kelle netokäive eelmisele majandusaastale eelnenud majandusaastal oli alla 40 miljoni euro ja kes ei kuulu kontserni, mis koosneb ema- ja tütarettevõtjatest ning mille konsolideeritud netokäive ületab piirmäära 40 miljonit eurot.

Käesolevat peatükki ei kohaldata ettevõtjate suhtes selliste patareide või akude turule laskmisel või kasutusele võtmisel, mida on korduskasutamiseks ette valmistatud, mida on kasutusotstarbe muutmiseks ette valmistatud või mille kasutusotstarvet on muudetud või mis on taastatud, kui sellised patareid või akud on enne sellist toimingut juba turule lastud või kasutusele võetud.

Käesoleva peatüki kohaldamine ei piira konflikti- ja riskipiirkondadest pärit mineraalide ja metallidega seotud hoolsuskohustust käsitleva liidu õiguse sätete kohaldamist.

Artikkel 48

Patareide ja akudega seotud hoolsuskohustuse põhimõtted

1. Alates 18. augustist 2025 peavad patareisid ja akusid turule laskvad või neid kasutusele võtavad ettevõtjad täitma käesoleva artikli lõigetes 2 ja 3 ning artiklites 49, 50 ja 52 sätestatud hoolsuskohustusi ning kehtestavad selleks patareide ja akudega seotud hoolsuskohustuse põhimõtted ja rakendavad neid.
2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud ettevõtjate patareide ja akudega seotud hoolsuskohustuse põhimõtteid kontrollib teada antud asutus kooskõlas artikliga 51 (edaspidi „kolmanda isiku poolne kontroll“) ja kõnealune teada antud asutus auditeerib neid korrapäraselt, et tagada patareide ja akudega seotud hoolsuskohustuse põhimõtete järgimine ja kohaldamine kooskõlas artiklitega 49, 50 ja 52. Teada antud asutus esitab auditeeritavale ettevõtjale auditaruande.
3. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud ettevõtjad säilitavad dokumente, mis tõendavad nende vastavust artiklites 49, 50 ja 52 sätestatud kohustustele, sealhulgas artiklis 51 osutatud kontrolliaruannet ja kinnitusotsust ning käesoleva artikli lõikes 2 osutatud auditaruandeid, kümne aasta jooksul pärast seda, kui lasti turule viimane asjaomaste patarei või akuga seotud hoolsuskohustuse põhimõtete kohaselt valmistatud patarei või aku.
4. Ilma et see piiraks ettevõtjate individuaalset vastutust oma patareide ja akudega seotud hoolsuskohustuse põhimõtete eest, võivad käesoleva artikli lõikes 1 osutatud ettevõtjad artiklites 48, 49, 50 ja 52 sätestatud nõuete täitmiseks teha koostööd teiste osalejatega, sealhulgas käesoleva määruse alusel tunnustatud hoolsuskohustuse süsteemide kaudu.
5. Hiljemalt 18. veebruariks 2025 avaldab komisjon juhised artiklites 49 ja 50 sätestatud hoolsuskohustuse nõuete kohaldamiseks seoses X lisa punktis 2 osutatud riskidega ning eelkõige kooskõlas X lisa punktides 3 ja 4 osutatud rahvusvaheliste instrumentidega.
6. Selleks et anda ettevõtjatele teavet ja tuge käesolevast määrusest tulenevate hoolsuskohustuste täitmisel, võivad liikmesriigid luua eraldi või ühiselt spetsiaalsed veebisaidid, platvormid või portaalid ja neid käitada.
7. Komisjon võib liikmesriikide lõikes 6 osutatud toetusmeetmeid täiendada, tuginedes olemasolevatele liidu meetmetele, millega toetatakse hoolsuskohustuse täitmist liidus ja kolmandates riikides, ning töötada välja uusi meetmeid, et aidata ettevõtjatel täita oma käesolevast määrusest tulenevaid kohustusi.
8. Komisjon hindab korrapäraselt vajadust ajakohastada X lisa esitatud toorainete ja riskikategooriate loetelu.

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 89 vastu delegeeritud õigusakte, et:

- a) muuta X lisa punktis 1 esitatud toorainete ja X lisa punktis 2 esitatud riskikategooriate loetelusid, võttes arvesse teaduse ja tehnika arengut patareid ja akude valmistamise ning patarei- ja akukeemia valdkonnas ning määruse (EL) 2017/821 muudatusi;

- b) muuta X lisa punktis 3 esitatud rahvusvaheliste instrumentide loetelu vastavalt arengutele asjakohastel rahvusvahelistel foorumitel, mis käsitlevad hoolsuskohustuse põhimõtete ning keskkonnakaitse ja sotsiaalsete õiguste kaitsega seotud standardeid;
- c) muuta käesoleva artikli lõikes 1 osutatud ettevõtjatele artiklites 49 ja 50 sätestatud kohustusi, arvestades määruse (EL) 2017/821 muudatusi, ning muuta X lisa punktis 4 esitatud rahvusvaheliselt tunnustatud hoolsuskohustuse instrumentide loetelu.

Artikkel 49

Ettevõtja juhtimissüsteem

1. Iga artikli 48 lõikes 1 osutatud ettevõtja:
 - a) võtab vastu äriühingu patareide ja akudega seotud hoolsuskohustuse põhimõtted seoses X lisa punktis 1 loetletud toorainetega ning X lisa punktis 2 loetletud seonduvate sotsiaalsete ja keskkonnariskide kategooriatega ning teavitab nendest selgelt tarnijaid ja üldsust;
 - b) lisab oma patareide ja akudega seotud hoolsuskohustuse põhimõtetesse standardid, mis on kooskõlas X lisa punktis 4 loetletud rahvusvaheliselt tunnustatud hoolsuskohustuse instrumentides ette nähtud standarditega;
 - c) ehitab oma sisemised juhtimissüsteemid üles nii, et need toetaksid tema patareide ja akudega seotud hoolsuskohustuse põhimõtete järgimist, tehes patareide ja akudega seotud hoolsuskohustuse põhimõtete järgimise järelevalve ülesandeks oma kõrgemale juhtkonnale, ning säilitab kõnealuseid süsteeme käsitlevaid andmeid vähemalt kümme aastat;
 - d) loob tarneahela kontrolli ja läbipaistvuse süsteemi, mis hõlmab järelevalveahelat või tarneahela jälgitavuse süsteemi või tarneahelas, tehes kindlaks tarneahelas eespool tegutsejad, ning rakendab seda süsteemi;
 - e) lisab oma patareide ja akudega seotud hoolsuskohustuse põhimõtted, sealhulgas riskijuhtimismeetmed, tarnijatega sõlmitavatesse lepingutesse ja kokkulepetesse;
 - f) kehtestab kaebuste esitamise korra, sealhulgas riskiteadlikkusega seotud varajase hoiatamise süsteemi ja heastamismeetmete korra, või loob sellised mehhanismid koostöös teiste ettevõtjate või organisatsioonidega või hõlbustab väliseksperdi või välise organi, näiteks ombudsmani poole pöördumist; sellised mehhanismid põhinevad ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtetel.
2. Lõike 1 punktis d osutatud süsteemi toetavad dokumendid, mis sisaldavad vähemalt järgmist teavet:
 - a) tooraine kirjeldus, sealhulgas selle kaubanimi ja liik;
 - b) selle tarnija nimi ja aadress, kes tarnis patareides või akudes sisalduvat toorainet ettevõtjale, kes kõnealust toorainet sisaldavad patareid või akud turule laseb;
 - c) tooraine päritoluriik ja turutehingud alates tooraine kaevandamisest kuni patareid või akut turule laskva ettevõtja vahetu tarnijani;
 - d) turule lastavas patareis või akus sisalduva tooraine kogused, väljendatuna protsentides või massina;
 - e) teada antud asutuse koostatud kolmanda isiku poolse kontrolli aruanded tarnijate kohta, nagu on osutatud artikli 50 lõikes 3;
 - f) kui punktis e osutatud aruanded puuduvad ja kui tooraine pärineb konflikti- ja riskipiirkondadest, siis täiendav teave kooskõlas konflikti- ja riskipiirkondadest pärit mineraalide vastutustundlikke tarneahelaid käsitlevates OECD hoolsuskohustuse suunistes esitatud konkreetsete soovitusetega tarneahelas eespool tegutsevatele ettevõtjatele, kui see on asjakohane, näiteks päritolukaevandus, kohad, kus tooraineid koondatakse, nendega kaubeldakse ja neid töödeldakse, ning kus on tasutud maksud, tasud ja litsentsitasud.

Esimese lõigu punktis e osutatud kolmanda isiku poolse kontrolli aruanded tehakse artikli 50 lõikes 3 osutatud tarnija poolt kättesaadavaks tarneahela järgmise etapi ettevõtjatele.

Artikkel 50

Riskijuhtimise kohustused

1. Artikli 48 lõikes 1 osutatud ettevõtja:

- a) teeb oma juhtimiskava osana kindlaks X lisa punktis 2 loetletud riskikategooriatega seotud kahjuliku mõju riski oma tarneahelas ja hindab seda, sealhulgas artikli 49 kohaselt esitatud teabe ja muu asjakohase teabe alusel, mis on kas avalikult kättesaadav või mille sidusrühmad on esitanud, lähtuvalt oma patareide ja akudega seotud hoolsuskohustuse põhimõtetest;
- b) töötab välja ja viib ellu kindlakstehtud riskidele reageerimise strateegia, et hoida ära, leevendada ja muul viisil käsitleda kahjulikku mõju, tehes järgmist:
 - i) esitades oma riskihindamise tulemused artikli 49 lõike 1 punkti c kohaselt määratud kõrgemale juhtkonnale;
 - ii) võttes riskijuhtimismeetmeid, mis on kooskõlas X lisa punktis 4 loetletud rahvusvaheliselt tunnustatud hoolsuskohustuse instrumentidega, võttes arvesse oma võimet mõjutada tarnijaid, sealhulgas nende tütarettevõtjaid ja alltöövõtjaid, kes suudavad kindlakstehtud riski kõige tulemuslikumalt ära hoida või maandada, ning astudes vajaduse korral samme nende surveamiseks;
 - iii) töötades välja ja rakendades riskijuhtimiskava, seirates ja jälgides riskimaandamismeetmete tulemuslikkust, andes aru artikli 49 lõike 1 punkti c kohaselt määratud ettevõtja kõrgemale juhtkonnale ning kaaludes tarnija või selle tütarettevõtja ja alltöövõtjaga koostöö peatamist või lõpetamist pärast ebaõnnestunud leevendamiskatseid, tuginedes artikli 49 lõike 1 punktis e osutatud asjakohastele lepingutele ja kokkulepetele;
 - iv) hinnates maandamist vajavate riskide puhul või pärast asjaolude muutumist täiendavalt fakte ja riski.

2. Kui artikli 48 lõikes 1 osutatud ettevõtja kasutab riskimaandamismeetmeid ning jätkab samal ajal kauplemist või peatab kauplemise ajutiselt, peab ta konsulteerima tarnijate ja asjaomaste sidusrühmadega, sealhulgas kohalike omavalitsuste ja riikide valitsusasutustega, rahvusvaheliste või kodanikuühiskonna organisatsioonide ja mõjutatud kolmandate isikutega, näiteks kohalike kogukondadega, enne kui ta koostab käesoleva artikli lõike 1 punkti b alapunktis iii osutatud riskijuhtimiskavasse kuuluva mõõdetava riski maandamise strateegia.

3. Artikli 48 lõikes 1 osutatud ettevõtja teeb kindlaks oma tarneahelas X lisa punktis 2 loetletud riskikategooriates avalduva kahjuliku mõju tõenäosuse ja hindab seda. See ettevõtja teeb riskid oma tarneahelas kindlaks ja hindab neid oma riskijuhtimissüsteemi raames. Ettevõtja laseb oma hoolsuskohustusahelate suhtes teha teada antud asutuse tehtava kolmanda isiku poolse kontrolli kooskõlas artikliga 51. Ettevõtja võib kasutada artikli 51 lõike 2 kohaselt teada antud asutuse koostatud kolmanda isiku kontrolliaruandeid, mis käsitlevad käesoleva peatüki kohaselt kõnealuses tarneahelas olevate tarnijate rakendatud patareide ja akudega seotud hoolsuskohustuse põhimõtteid. Ettevõtja võib kasutada kõnealuseid kolmanda isiku kontrolliaruandeid ka, et asjakohasel juhul hinnata kõnealuste tarnijate nõuetekohase hoolsuse tavasid.

4. Artikli 48 lõikes 1 osutatud ettevõtja esitab käesoleva artikli lõikes 3 osutatud riskihindamise tulemused oma kõrgemale juhtkonnale, kellele on pandud kohustus kooskõlas artikli 49 lõike 1 punktiga c, ning rakendab käesoleva artikli lõike 1 punktis b osutatud strateegiat.

Artikkel 51

Patareide ja akudega seotud hoolsuskohustuse põhimõtete kontrollimine kolmanda isiku poolt

1. Teada antud asutus teostab kolmanda isiku poolse kontrolli. Kõnealune kolmanda isiku poolne kontroll:

- a) hõlmab kõiki tegevusi, protsesse ja süsteeme, mida ettevõtjad kasutavad oma hoolsuskohustuse nõuete täitmiseks kooskõlas artiklitega 49, 50 ja 52;
- b) on ette nähtud selleks, et teha kindlaks, kas patareisid või akusid turule laskvate ettevõtjate hoolsuskohustuse täitmise tavad vastavad artiklitele 49, 50 ja 52;

- c) hõlmab asjakohasel juhul ettevõtjate kontrollimist ja selle käigus kogutakse sidusrühmadelt teavet;
- d) teeb kindlaks valdkonnad, milles patareisid või akusid turule laskvad ettevõtjad võiksid parandada oma hoolsuskohustuse täitmise tavasid;
- e) järgib konflikti- ja riskipiirkondadest pärit mineraalide vastutustundlikke tarneahelaid käsitlevates OECD hoolsuskohustuse suunistes esitatud selliseid auditeerimis põhimõtteid nagu sõltumatus, pädevus ja aruandekohustus.

2. Teda antud asutus väljastab kontrolliaruande, mis kajastab kooskõlas käesoleva artikli lõikega 1 läbi viidud tegevust ja selle tulemusi. Kui artiklis 48 osutatud patareide ja akudega seotud hoolsuskohustuse põhimõtted vastavad artiklites 49, 50 ja 52 sätestatud kohustustele, väljastab teda antud asutus kinnitusotsuse.

Artikkel 52

Patareide ja akudega seotud hoolsuskohustuse põhimõtteid käsitleva teabe avalikustamine

1. Artikli 48 lõikes 1 osutatud ettevõtja teeb liikmesriikide turujärelevalveasutustele või riiklikele ametiasutustele taotluse korral kättesaadavaks artikli 51 kohaselt väljastatud kontrolliaruande ja kinnitusotsuse, artikli 48 lõikes 2 osutatud auditiaruanded ja kättesaadavad tõendid, mis kinnitavad vastavust hoolsuskohustuse süsteemile, mida komisjon on artikli 53 kohaselt tunnustanud.
2. Artikli 48 lõikes 1 osutatud ettevõtja avalikustab temale tarneahelas vahetult järgnevatele ostjatele kogu asjakohase teabe, mis on saadud ja mida säilitatakse vastavalt tema patareide ja akudega seotud hoolsuskohustuse põhimõtetele, võttes nõuetekohaselt arvesse ärisaladust ja muid konkurentsiga seotud kaalutlusi.
3. Artikli 48 lõikes 1 osutatud ettevõtja vaatab igal aastal läbi oma patareide ja akudega seotud hoolsuskohustuse põhimõtteid käsitleva aruande ja teeb selle üldsusele kättesaadavaks, sealhulgas internetis. See aruanne sisaldab lõppkasutajate jaoks kergesti arusaadaval ning asjaomast patareid või akut selgelt eristaval viisil andmeid ja teavet meetmete kohta, mida ettevõtja on võtnud artiklites 49 ja 50 sätestatud nõuete täitmiseks, sealhulgas X lisa punktis 2 loetletud riskikategooriates leitud märkimisväärse kahjuliku mõju kohta ning selle kohta, kuidas sellega on tegeletud, samuti sisaldab see artikli 51 kohaselt tehtud kolmanda isiku poolsete kontrollide kokkuvõtet aruannet, sealhulgas teada antud asutuse nime, võttes nõuetekohaselt arvesse ärisaladust ja muid konkurentsiga seotud kaalutlusi. Kui see on asjakohane, hõlmab kõnealune aruanne ka juurdepääsu teabele, üldsuse osalemist otsuste tegemises ning õiguskaitse kättesaadavust keskkonnaküsimustes seoses patareides ja akudes oleva toorainete hankimise, töötlemise ja nendega kauplemisega.
4. Kui artikli 48 lõikes 1 osutatud ettevõtja saab tõendada, et patareisid või akus sisalduvad X lisa punktis 1 loetletud toorained on saadud ringlussevõetud allikatest, avalikustab ta oma järeldused mõistliku üksikasjalikkusega, võttes nõuetekohaselt arvesse ärisaladust ja muid konkurentsiga seotud kaalutlusi.

Artikkel 53

Hoolsuskohustuse süsteemide tunnustamine

1. Valitsused, tööstusliidud ja huvitatud organisatsioonide ühendused, kes on välja töötanud hoolsuskohustuse süsteemid ja teostavad nende üle järelevalvet (edaspidi „süsteemiomanikud“), võivad taotleda, et komisjon tunnustaks nende hoolsuskohustuse süsteeme. Komisjonil on õigus võtta vastu rakendusakte, millega kehtestatakse nõuded teabele, mida tunnustamise taotlus peab sisaldama. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 90 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.
2. Kui komisjon teeb käesoleva artikli lõike 1 kohaselt esitatud tõendite ja teabe põhjal kindlaks, et selles lõikes osutatud hoolsuskohustuse süsteem võimaldab ettevõtjatel täita artiklites 48, 49, 50 ja 52 sätestatud nõudeid, võtab ta vastu rakendusakti, millega tunnustatakse kõnealuse süsteemi samaväärsust käesolevas määruses sätestatud nõuetega. Enne kõnealuse rakendusakti vastuvõtmist konsulteeritakse OECD vastutustundliku ettevõtluse keskusega. Nimetatud rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 90 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

Hoolsuskohustuse süsteemi tunnustamise kohta otsuse tegemisel võtab komisjon arvesse süsteemiga hõlmatud erinevaid tööstustavasid ja hindab süsteemi riskipõhist lähenemist ja meetodit, mida süsteem kasutab riskide tuvastamiseks.

3. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 89 vastu delegeeritud õigusaktid, milles sätestatakse kriteeriumid ja metoodika, mille alusel komisjon otsustab kooskõlas käesoleva artikli lõikega 2, kas hoolsuskohustuse süsteemid võimaldavad ettevõtjatel täita artiklites 48, 49, 50 ja 52 sätestatud nõudeid. Asjakohasel juhul kontrollib komisjon ka korrapäraselt, kas hoolsuskohustuse süsteemid, mida ta on tunnustanud, vastavad jätkuvalt kriteeriumidele, mis võimaldasid teha käesoleva artikli lõike 2 kohaselt vastu võetud samaväärsuse tunnustamise otsuse.
4. Lõike 2 kohaselt samaväärsena tunnustatud hoolsuskohustuse süsteemi omanik teatab komisjonile viivitamata kõigist süsteemi muudatustest või ajakohastamistest. Komisjon hindab, kas sellised muudatused või ajakohastamised mõjutavad kõnealuse süsteemi samaväärsuse tunnustamist, ja võtab asjakohaseid meetmeid.
5. Kui on tõendeid korduvate või oluliste juhtumite kohta, mil käesoleva artikli lõike 2 kohaselt tunnustatud süsteemi rakendavad ettevõtjad ei ole täitnud artiklites 48, 49, 50 ja 52 sätestatud nõudeid, uurib komisjon tunnustatud hoolsuskohustuse süsteemi omanikuga konsulteerides, kas need juhtumid osutavad puudustele süsteemis.
6. Kui komisjon tuvastab artiklites 48, 49, 50 ja 52 sätestatud nõuete täitmata jätmise või puudused tunnustatud hoolsuskohustuse süsteemis, võib ta anda süsteemi omanikule sobiva tähtaja parandusmeetmete võtmiseks.
7. Kui süsteemi omanik ei võta või keeldub võtmast vajalikke parandusmeetmeid ja kui komisjon on jõudnud järeldusele, et käesoleva artikli lõikes 6 osutatud täitmata jätmised või puudused seavad ohtu süsteemi rakendava, artikli 48 lõikes 1 osutatud ettevõtja suutlikkuse täita artiklites 48, 49, 50 ja 52 sätestatud nõudeid või kui süsteemi rakendavate ettevõtjate korduva või olulise nõuete mittetäitmise põhjuseks on süsteemi puudused, võtab komisjon vastu rakendusakti, millega tühistab süsteemi samaväärsuse tunnustamise. Nimetatud rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 90 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.
8. Komisjon loob tunnustatud hoolsuskohustuse süsteemide registri ja ajakohastab seda. Register tehakse internetis üldsusele kättesaadavaks.

VIII PEATÜKK

Patarei- ja akujäätmete käitlemine

Artikkel 54

Pädev asutus

1. Liikmesriigid määravad ühe või mitu pädevat asutust, kes vastutavad käesoleva peatüki kohaste kohustuste eest, eelkõige selle järelevalve ja kontrollimise eest, et tootjad ja tootjavastutusorganisatsioonid täidaksid oma käesoleva peatüki kohaseid kohustusi.
2. Iga liikmesriik võib määrata lõikes 1 osutatud pädevate asutuste hulgas ka ühe kontaktpunkti lõike 4 kohaseks komisjoniga suhtlemiseks.
3. Liikmesriigid kehtestavad pädeva asutuse või pädevate asutuste töökorralduse ja tegevuse üksikasjad, sealhulgas haldus- ja menetlusnormid, et tagada:
 - a) tootjate registreerimine vastavalt artiklile 55;
 - b) tootjatele ja tootjavastutusorganisatsioonidele loa andmine vastavalt artiklile 58;
 - c) järelevalve laiendatud tootjavastutuse kohustuste täitmise üle vastavalt artiklile 57;
 - d) patareisid ja akusid ning patarei- ja akujäätmeid käsitlevate andmete kogumine vastavalt artiklile 75;
 - e) teabe kättesaadavaks tegemine vastavalt artiklile 76.
4. Liikmesriigid teatavad hiljemalt 18. novembriks 2025 komisjonile lõike 1 kohaselt määratud pädevate asutuste nimed ja aadressid. Liikmesriigid teatavad komisjonile põhjendamatu viivitusega nende pädevate asutuste nimede või aadresside mis tahes muudatustest.

Artikkel 55

Tootjate register

1. Liikmesriigid loovad tootjate registri, mille eesmärk on jälgida tootjate vastavust käesoleva peatüki nõuetele.
2. Tootjad registreerivad end käesoleva artikli lõikes 1 osutatud registris. Selleks esitavad nad registreerimistaotluse igas liikmesriigis, kus nad teevad patarei või aku esimest korda turul kättesaadavaks.

Tootjad esitavad registreerimistaotluse artikli lõike 9 punktis a osutatud elektroonilise andmetöötlussüsteemi kaudu.

Tootjad teevad patareid või akud, sealhulgas seadmetesse, kergtranspordivahenditesse või muudesse sõidukitesse paigaldatud patareid või akud, liikmesriigi turul kättesaadavaks üksnes juhul, kui tootjad või loa olemasolu korral nende laiendatud tootjavastutuse jaoks määratud volitatud esindajad on selles liikmesriigis registreeritud.

3. Registreerimistaotlus peab sisaldama järgmist teavet:
 - a) tootja nimi ja kaubamärgid (kui need on olemas), mida tootja liikmesriigis tegutsedes kasutab, ning tootja aadress, sealhulgas sihtnumber ja linn või asula, tänav ja majanumber, riik, telefoninumber, kui see on olemas, internetiaadress ja e-posti aadress, märkides ära ühtse kontaktpunkti;
 - b) tootja riiklik tunnuscode, sealhulgas äriregistri number või samaväärne ametlik registreerimisnumber ja Euroopa või riiklik maksukohustuslasena registreerimise number;
 - c) nende patareide või akude kategooria või kategooriad, mida tootja kavatseb liikmesriigi territooriumil esimest korda turul kättesaadavaks teha, eelkõige kantavad patareid või akud, tööstuslikud patareid või akud, kergtranspordivahendite akud, elektrisõidukiakud või mootorsõidukiakud, ning patarei- või akukeemia;
 - d) teave selle kohta, kuidas tootja täidab artiklis 56 sätestatud kohustusi ja vastavalt artiklites 59, 60 ja 61 sätestatud nõudeid:
 - i) kantavate patareide ja akude või kergtranspordivahendite akude puhul tuleb punkti d nõuete täitmiseks esitada:
 - kirjalik teave meetmete kohta, mis tootja on kehtestanud artiklis 56 sätestatud tootjavastutuse kohustuste täitmiseks, artikli 59 lõikes 1 või artikli 60 lõikes 1 sätestatud eraldi kogumise kohustuste täitmiseks seoses tootja poolt liikmesriigi turul kättesaadavaks tehtavate patareide ja akude kogusega, ning süsteemi kohta, millega tagatakse pädevatele asutustele esitatavate andmete usaldusväärsus;
 - kui see on kohaldatav, selle tootjavastutusorganisatsiooni, kelle tootja on artikli 57 lõigete 1 ja 2 kohaselt määranud täitma laiendatud tootjavastutuse kohustusi, nimi ja kontaktandmed, sealhulgas sihtnumber ja linn või asula, tänav ja majanumber, riik, telefoninumber, internetiaadress ja e-posti aadress ning riiklik tunnuscode, sealhulgas äriregistri number või samaväärne ametlik registreerimisnumber, ning tootjavastutusorganisatsiooni Euroopa või riiklik maksukohustuslasena registreerimise number, ning esindatava tootja volitus;
 - ii) mootorsõidukiakude, tööstuslike patareide või akude ning elektrisõidukiakude puhul tuleb punkti d nõuete täitmiseks esitada:
 - kirjalik teave meetmete kohta, mis tootja on kehtestanud artiklis 56 sätestatud tootjavastutuse kohustuste täitmiseks, artikli 61 lõikes 1 sätestatud kogumiskohustuste täitmiseks seoses tootja poolt liikmesriigi turul kättesaadavaks tehtavate patareide või akude kogusega, ning süsteemi kohta, millega tagatakse pädevatele asutustele esitatavate andmete usaldusväärsus;
 - kui see on kohaldatav, selle tootjavastutusorganisatsiooni, kelle tootja on artikli 57 lõigete 1 ja 2 kohaselt määranud täitma laiendatud tootjavastutuse kohustusi, nimi ja kontaktandmed, sealhulgas sihtnumber ja linn või asula, tänav ja majanumber, riik, telefoninumber, internetiaadress ja e-posti aadress ning riiklik tunnuscode, sealhulgas äriregistri number või samaväärne ametlik registreerimisnumber, ning tootjavastutusorganisatsiooni Euroopa või riiklik maksukohustuslasena registreerimise number, ning esindatava tootja volitus;
 - e) tootja või asjakohasel juhul laiendatud tootjavastutuse jaoks määratud volitatud esindaja või artikli 57 lõike 1 kohaselt määratud tootjavastutusorganisatsiooni avaldus, milles kinnitatakse, et esitatud teave on tõene.

4. Ilma et see piiraks käesoleva artikli lõike 3 kohaldamist, esitatakse kõnealuse lõike punktis d sätestatud teave kas käesoleva artikli lõike 3 kohases registreerimistaotluses või artikli 58 kohases loataotluses. Selline loataotlus peab sisaldama vähemalt teavet laiendatud tootjavastutuse kohustuste individuaalse või kollektiivse täitmise kohta.

5. Liikmesriigid võivad vajaduse korral nõuda lisateavet või -dokumente, et tootjate registrit tõhusalt kasutada.

6. Kui tootja on määranud tootjavastutusorganisatsiooni vastavalt artikli 57 lõikele 1, täidab see organisatsioon käesolevast artiklist tulenevaid kohustusi *mutatis mutandis*, kui liikmesriik ei ole sätestanud teisiti.

7. Käesolevas artiklis sätestatud kohustusi võib tootja nimel täita laiendatud tootjavastutuse jaoks määratud volitatud esindaja.

Kui käesolevast artiklist tulenevaid kohustusi täidab tootja nimel laiendatud tootjavastutuse jaoks määratud volitatud esindaja, kes esindab rohkem kui ühte tootjat, esitab volitatud esindaja lisaks lõikes 3 nõutud teabele eraldi iga esindatava tootja nime ja kontaktandmed.

8. Liikmesriigid võivad otsustada, et käesoleva artikli kohane registreerimismenetlus ja artikli 58 kohane loamenetlus kujutavad endast ühtset menetlust, tingimusel et taotlus vastab käesoleva artikli lõigetes 3–7 sätestatud nõuetele.

9. Pädev asutus:

a) teeb oma veebisaidil elektroonilise andmetöötlussüsteemi kaudu kättesaadavaks teabe taotlusprotsessi kohta;

b) annab registreerimise ja registreerimisnumbri hiljemalt 12 nädala jooksul alates kogu lõigete 2 ja 3 kohaselt nõutava teabe esitamisest;

10. Pädev asutus võib:

a) kehtestada registreerimisnõuete ja -protsessiga seotud korra, lisamata sisulisi nõudeid lisaks lõigetes 2 ja 3 sätestatud nõuetele;

b) nõuda tootjalt lõikes 2 osutatud taotluste menetlemise eest kulupõhiseid ja proportsionaalseid tasusid.

11. Pädev asutus võib tootja registreerimisest keelduda või selle tühistada, kui lõikes 3 osutatud teave ja sellega seotud dokumentaalsed tõendid ei ole esitatud või kui need ei ole piisavad või kui tootja ei vasta enam lõike 3 punktis d sätestatud nõuetele.

Pädev asutus tühistab tootja registreeringu, kui tootja on tegevuse lõpetanud.

12. Tootja või asjakohasel juhul laiendatud tootjavastutuse jaoks määratud volitatud esindaja või määratud tootjavastutusorganisatsioon nende tootjate nimel, keda ta esindab, teavitab pädevat asutust põhjendamatu viivitusega kõigist muudatustest registreeringus sisalduvas teabes ning akude või patareide, millele on registreeringus osutatud, liikmesriigi territooriumil kättesaadavaks tegemise mis tahes alalisest lõpetamisest.

13. Kui tootjate registris olev teave ei ole avalikult kättesaadav, tagavad liikmesriigid, et digiplatvormide pakkujatele, kes võimaldavad tarbijatel sõlmida tootjatega kauglepinguid, antakse tasuta juurdepääs registris sisalduvale teabele.

Artikkel 56

Laiendatud tootjavastutus

1. Tootjatel on laiendatud tootjavastutus patareide ja akude eest, mille nad liikmesriigi territooriumil turul esmakordselt kättesaadavaks teevad. Sellised tootjad peavad vastama direktiivi 2008/98/EÜ artiklite 8 ja 8a ning käesoleva peatüki nõuetele.

2. Ettevõtjat, kes teeb liikmesriigi territooriumil turul esmakordselt kättesaadavaks patareisid või akusid, mis on saadud korduskasutamiseks ettevalmistamise, kasutusotstarbe muutmiseks ettevalmistamise, kasutusotstarbe muutmise või taastamise käigus, käsitatakse käesoleva määruse kohaldamisel selliste patareide või akude tootjana ja tal on laiendatud tootjavastutus.

3. Artikli 3 punkti 47 alapunktis d määratletud tootja määrab laiendatud tootjavastutuse jaoks volitatud esindaja igas liikmesriigis, kus ta patareisid või akusid müüb. Selline määramine toimub kirjaliku volitusega.

4. Tootja tehtavad rahalised sissemaksed katavad järgmised kulud seoses tootja poolt asjaomase liikmesriigi turul kättesaadavaks tehtavate toodetega:

- a) patarei- ja akujäätmete liigiti kogumise ja nende hilisema transpordi ja töötlemise kulud, võttes arvesse korduskasutamiseks ettevalmistamisest või kasutusotstarbe muutmiseks ettevalmistamisest või ringlussevõetud patarei- ja akujäätmetest saadud teise toorme väärtusest saadavat tulu;
- b) kogutud segaolmejäätmete koostise uuringu korraldamise kulud vastavalt artikli 69 lõikele 5;
- c) teabe esitamise kulud patarei- ja akujäätmete vältimise ja käitlemise kohta vastavalt artiklile 74;
- d) kulud seoses andmete kogumise ja pädevatele asutustele esitamisega vastavalt artiklile 75.

5. Kui tehakse kättesaadavaks patareisid ja akusid, mis on ette valmistatud korduskasutamiseks, ette valmistatud kasutusotstarbe muutmiseks, mille kasutusotstarvet on muudetud või mis on taastatud, võivad nii algsete patareide ja akude tootjad kui ka nende toimingute tulemusel turule lastud patareide ja akude tootjad kehtestada kulude jagamise mehhanismi, mis põhineb kulude tegelikul jaotamisel eri tootjate vahel, et jagada lõike 4 punktides a, c ja d osutatud kulud, ning seda mehhanismi kohandada.

Kui lõikes 2 osutatud patarei või aku suhtes kehtib rohkem kui üks laiendatud tootjavastutus, ei kanna esimene tootja, kes teeb selle patarei või aku turul kättesaadavaks, sellisest kulude jagamise mehhanismist tulenevaid lisakulusid.

Komisjon hõlbustab selliste kulude jagamise mehhanismidega seotud teabevahetust ja parimate tavade jagamist liikmesriikide vahel.

Artikkel 57

Tootjavastutusorganisatsioon

1. Tootjad võivad anda määrata artikli 58 kohaselt loa saanud tootjavastutusorganisatsiooni täitma laiendatud tootjavastutuse kohustusi nende nimel. Liikmesriigid võivad võtta meetmeid, et muuta tootjavastutusorganisatsiooni määramine kohustuslikuks. Sellised meetmed peavad olema põhjendatud turule lastud antud kategooria patareide ja akude eriomadustega ja nendega seotud jäätmekäitlusomadustega.

2. Laiendatud tootjavastutuse kohustuste kollektiivse täitmise korral tagavad tootjavastutusorganisatsioonid, et tootjaid koheldakse võrdselt olenemata nende päritolust või suurusest, tekitamata ebaproportsionaalselt suurt koormust väikeste patarei- ja akukoguste tootjatele, sealhulgas väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele. Samuti tagavad nad, et tootjate poolt neile:

- a) tehtavaid makseid kohandatakse vastavalt direktiivi 2008/98/EÜ artikli 8a lõike 4 punktile b vähemalt patarei- ja akukategooria ning patarei- ja akukeemia järgi, võttes asjakohasel juhul arvesse patareide ja akude laetavust, valmistamisel kasutatava ringlussevõetud materjali osakaalu ning kas patarei või aku on korduskasutamiseks ette valmistatud, kasutusotstarbe muutmiseks ette valmistatud, selle kasutusotstarvet on muudetud või see on taastatud, ja nende süsinikujalajälge, ning
- b) tehtavaid makseid kohandatakse, et võtta arvesse tootjavastutusorganisatsioonide tulusid patarei- ja akujäätmete korduskasutamiseks ettevalmistamisest või kasutusotstarbe muutmiseks ettevalmistamisest või nende ringlussevõtmisest saadud teise toorme väärtusest.

3. Kui liikmesriigis on mitmel tootjavastutusorganisatsioonil luba täita tootjate nimel laiendatud tootjavastutuse kohustusi, tagavad nad kogu liikmesriigi territooriumil artikli 59 lõikes 1, artikli 60 lõikes 1 ja artikli 61 lõikes 1 osutatud tegevuste katvuse. Liikmesriigid määravad pädeva asutuse või nimetavad sõltumatu kolmanda isiku järelevalve teostamiseks selle üle, et tootjavastutusorganisatsioonid täidaksid oma kohustusi koordineeritult.

4. Tootjavastutusorganisatsioonid tagavad oma valduses olevate andmete konfidentsiaalsuse, kui tegemist on ärisaladusena käsitatava teabe või sellise teabega, mis on otseselt seostatav üksikute tootjate või nende laiendatud tootjavastutuse jaoks määratud volitatud esindajatega.

5. Lisaks teabele, millele on osutatud direktiivi 2008/98/EÜ artikli 8a lõike 3 punktis e, avaldavad tootjavastutusorganisatsioonid oma veebisaitidel vähemalt igal aastal järgmise teabe, kui äri- ja tööstussaladustest ei tulene teisiti: patareid- ja akujäätmekogumise määr, ringlussevõtu määrad ja taaskasutusse võetud materjalide määrad, mis on saavutatud tootjavastutusorganisatsiooni määranud tootjate poolt.
6. Lisaks lõikes 5 osutatud teabele teevad tootjavastutusorganisatsioonid üldsusele kättesaadavaks teabe lõike 8 kohaselt valitavate jäätmekäitlejate valimise korra kohta.
7. Komisjonil on õigus võtta vastu rakendusakt, milles sätestatakse käesoleva artikli lõike 2 punkti a kohaldamise kriteeriumid, kui see on vajalik siseturu moonutuste vältimiseks. Kõnealune rakendusakt ei käsitle maksete taseme täpset kindlaksmääramist ning see võetakse vastu kooskõlas artikli 90 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.
8. Tootjad või tootjavastutusorganisatsioonid kohaldavad jäätmekäitlustevõtjatele läbipaistvatel hindamiskriteeriumidel põhinevat mittediskrimineerivat valikumenetlust, mis ei pane väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele ebaproportsionaalselt suurt koormust.

Artikkel 58

Luba laiendatud tootjavastutuse kohustuse täitmiseks

1. Laiendatud tootjavastutuse kohustuste individuaalse täitmise korral taotleb tootja ja laiendatud tootjavastutuse kohustuste kollektiivse täitmise korral taotlevad määratud tootjavastutusorganisatsioonid pädevalt asutuselt luba laiendatud tootjavastutuse kohustuse täitmiseks.
2. Luba antakse üksnes juhul, kui tõendatakse:
 - a) et direktiivi 2008/98/EÜ artikli 8a lõike 3 punktides a–d sätestatud nõuded on täidetud ning tootja või tootjavastutusorganisatsiooni kehtestatud meetmed on piisavad käesolevas peatükis sätestatud kohustuste täitmiseks seoses selliste patareidide ja akude kogusega, mille tootja või tootjad, kelle nimel tootjavastutusorganisatsioon tegutseb, liikmesriigi territooriumil turul esimest korda kättesaadavaks teevad, ning
 - b) dokumentaalsete tõendite esitamisega, et artikli 59 lõigetes 1 ja 2 või artikli 60 lõigetes 1, 2 ja 4 sätestatud nõuded on täidetud ning et on kehtestatud kord, mis võimaldab saavutada vastavalt vähemalt artikli 59 lõikes 3 ja artikli 60 lõikes 3 osutatud kogumiseesmärki ja seda püsivalt säilitada.
3. Liikmesriigid lisavad oma meetmetesse, millega kehtestatakse artikli 54 lõike 3 punktis b osutatud haldus- ja menetlusnormid, loamenetluse üksikasjad, mis võivad erineda sõltuvalt sellest, kas see on seotud laiendatud tootjavastutuse kohustuste individuaalse või kollektiivse täitmise, ning tootjate või tootjavastutusorganisatsioonide vastavuse kontrollimise korra, sealhulgas teabe, mille tootjad või tootjavastutusorganisatsioonid peavad sel eesmärgil esitama. Loamenetlus sisaldab nõuet kontrollida artikli 59 lõigetes 1 ja 2 ning artikli 60 lõigetes 1, 2 ja 4 sätestatud nõuete täitmise tagamiseks kehtestatud korda ning selliseks kontrollimiseks ette nähtud tähtaegu, mis ei tohi ületada 12 nädalat alates täieliku taotlustoimiku esitamisest. Kontrolli võib teha sõltumatu ekspert, kes väljastab kontrolli tulemuste kohta kontrolliaruande.
4. Tootjad või tootjavastutusorganisatsioonid teatavad pädevale asutusele põhjendamatut viivitusteta kõigist loas sisalduva teabe muudatustest, loa tingimustega seotud muudatustest või tegevuse alalisest lõpetamisest.
5. Direktiivi 2008/98/EÜ artikli 8a lõike 3 punktis d sätestatud enesekontrolli mehhanismi rakendatakse korrapäraselt ja vähemalt iga kolme aasta järel, et kontrollida, kas kõnealuse punkti sätted on täidetud ja kas käesoleva artikli lõikes 2 osutatud loa andmise tingimused on jätkuvalt täidetud. Tootja või tootjavastutusorganisatsioon esitab taotluse korral enesekontrolliaruande ja vajaduse korral parandusmeetmete kava projekti pädevale asutusele. Ilma et see piiraks käesoleva artikli lõikes 6 sätestatud pädevust, võib pädev asutus esitada tähelepanekuid enesekontrolliaruande ja parandusmeetmete kava projekti kohta ning edastab kõnealused tähelepanekud tootjale või tootjavastutusorganisatsioonile. Tootja või tootjavastutusorganisatsioon koostab parandusmeetmete kava, mis põhineb kõnealustel tähelepanekutel, ja rakendab seda.

6. Pädev asutus võib otsustada loa tühistada, kui artikli 59 lõikes 3 või artikli 60 lõikes 3 sätestatud kogumiseesmärgid ei ole täidetud või kui tootja või tootjavastutusorganisatsioon ei vasta enam patarei- ja akujäätmete kogumise ja töötlemise korraldamise nõuetele või ei esita pädevale asutusele aruannet või ei teavita teda loa tingimustega seotud muudatustest või on tegevuse lõpetanud.

7. Laiendatud tootjavastutuse kohustuste individuaalse täitmise korral esitab tootja ja laiendatud tootjavastutuse kollektiivse täitmise korral esitavad määratud tootjavastutusorganisatsioonid tagatise, mis on ette nähtud tootja või tootjavastutusorganisatsiooni jäätmekäitlustoimingutega seotud kulude katmiseks laiendatud tootjavastutuse kohustuste täitmata jätmise korral, sealhulgas tegevuse alalise lõpetamise või maksejõuetuse korral. Liikmesriik võib kehtestada sellisele tagatisele lisanõudeid. Riiklikult juhitava tootjavastutusorganisatsiooni puhul võib sellise tagatise anda keegi teine peale organisatsiooni enda ning see võib olla tootjatasudest rahastatava riikliku fondi kujul, mille eest vastutab solidaarselt organisatsiooni juhtiv liikmesriik.

Artikkel 59

Kantavate patareide ja akude jäätmete kogumine

1. Kantavate patareide ja akude tootjad või tootjavastutusorganisatsioonid, kui need on määratud vastavalt artikli 57 lõikele 1, tagavad, et kõigi kantavate patareide ja akude jäätmel, olenemata nende olemusest, keemilisest koostisest, seisukorras, tootemargist või päritolust, kogutakse eraldi selle liikmesriigi territooriumil, kus nad teevad kantavad patareid ja akud esimest korda turul kättesaadavaks. Selleks teevad nad järgmist:

- a) loovad kantavate patareide ja akude jäätmete tagasivõtu- ja kogumissüsteemi;
- b) pakuvad kantavate patareide ja akude jäätmete tasuta kogumist lõike 2 punktis a osutatud üksustele ning näevad ette kantavate patareide ja akude jäätmete kogumise kõigilt üksustelt, kes seda pakkumist on kasutanud (edaspidi „kantavate patareide ja akude jäätmete ühendatud kogumispunktid“);
- c) näevad ette kantavate patareide ja akude jäätmete kogumise ja transpordi praktilise korralduse, sealhulgas pakuvad kantavate patareide ja akude jäätmete ühendatud kogumispunktile tasuta sobivaid kogumis- ja transpordimahuteid, mis vastavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/68/EÜ ⁽⁴⁶⁾ nõuetele;
- d) koguvad tasuta kantavate patareide ja akude jäätmete ühendatud kogumispunktides kogutud kantavate patareide ja akude jäätmete sagedusega, mis on proportsionaalne kaetud territooriumi ning kõnealuste kogumispunktide kaudu tavaliselt kogutavate kantavate patareide ja akude jäätmete mahu ja ohtlikkusega;
- e) koguvad tasuta elektri- ja elektroonikaseadmete jäätmest eemaldatud kantavate patareide ja akude jäätmete sagedusega, mis on proportsionaalne kantavate patareide ja akude jäätmete mahu ja ohtlikkusega;
- f) tagavad, et jäätmekäitleja töötleb kantavate patareide ja akude jäätmete ühendatud kogumispunktides kogutud ning elektri- ja elektroonikaseadmete romudest eemaldatud kantavate patareide ja akude jäätmel loa saanud käitluskohas kooskõlas artikliga 70.

2. Kantavate patareide ja akude tootjad või tootjavastutusorganisatsioonid, kui need on määratud vastavalt artikli 57 lõikele 1, tagavad, et kantavate patareide ja akude jäätmete tagasivõtu- ja kogumissüsteem:

- a) koosneb kogumispunktidest, mis nad on rajanud koostöös ühe või mitme järgmise osalejaga:
 - i) turustajatega vastavalt artiklile 62;
 - ii) direktiivi 2000/53/EÜ kohaldamisalasse kuuluvate romusõidukite töötlemiskohtadega;
 - iii) ametiasutuste või nende nimel jäätmekäitlusega tegelevate kolmandate isikutega vastavalt artiklile 66;
 - iv) vabatahtlike kogumispunktidega vastavalt artiklile 67;
 - v) direktiivile 2012/19/EL kohaldamisalasse kuuluvate elektri- ja elektroonikaseadmete romude töötlemiskohtadega ning
- b) hõlmab kogu liikmesriigi territooriumi, võttes arvesse elanikkonna suurust ja rahvastikutihedust, kantavate patareide ja akude jäätmete eeldatavat kogust, ligipääsetavust ja lähedust lõppkasutajatele, ning ei piirdu piirkondadega, kus kantavate patareide ja akude jäätmete kogumine ja hilisem käitlemine on kasumlik.

⁽⁴⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. septembri 2008. aasta direktiiv 2008/68/EÜ ohtlike kaupade siseveo kohta (ELT L 260, 30.9.2008, lk 13).

3. Kantavate patareide ja akude tootjad või tootjavastutusorganisatsioonid, kui need on määratud vastavalt artikli 57 lõikele 1, peavad saavutama vähemalt järgmised kantavate patareide ja akude jäätmete kogumise eesmärgid:

a) 45 % 31. detsembriks 2023;

b) 63 % 31. detsembriks 2027;

c) 73 % 31. detsembriks 2030.

Tootjad või tootjavastutusorganisatsioonid, kui need on määratud vastavalt artikli 57 lõikele 1, arvutavad käesolevas lõikes osutatud kogumismäära vastavalt XI lisale.

4. Lõppkasutajatel on võimalik viia kantavate patareide ja akude jäätmed lõike 2 punktis a osutatud kogumispunktidest ja neil ei võeta tasu ega kohustata neid ostma uut patareid või akut, või kantavat patareid või akut kogumispunktid rajanud tootjalt.

5. Lõike 2 punkti a alapunktide i, iii ja iv kohaselt rajatud kogumispunktide suhtes ei kohaldata direktiivi 2008/98/EÜ kohaseid registreerimis- või loanõudeid.

6. Liikmesriik võib võtta meetmeid, millega nõutakse, et käesoleva artikli lõike 2 punktis a osutatud kogumispunktid võivad kantavate patareide ja akude jäätmeid koguda üksnes juhul, kui nad on sõlminud lepingu tootjatega või tootjavastutusorganisatsioonidega, kui need on määratud vastavalt artikli 57 lõikele 1.

7. Võttes arvesse turu eeldatava arengu ning kantavate patareide ja akude eeldatava kasutusea pikenemise tõttu ning selleks, et paremini kindlaks teha kogumiseks kättesaadavate kantavate patareide ja akude jäätmete tegelikku kogust, on komisjonil õigus võtta hiljemalt 18. augustiks 2027 kooskõlas artikliga 89 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta XI lisas sätestatud kantavate patareide ja akude kogumise määra arvutamise meetodikat ja muuta käesoleva artikli lõikes 3 sätestatud kogumise eesmärki, et kohandada kõnealuse kogumise eesmärki uue meetodikaga, säilitades samal ajal võrdväärsed eesmärgid ja tähtsused.

Artikkel 60

Kergtranspordivahendite akude jäätmete kogumine

1. Kergtranspordivahendite akude tootjad või tootjavastutusorganisatsioonid, kui need on määratud vastavalt artikli 57 lõikele 1, tagavad, et kõigi kergtranspordivahendite akude jäätmete, olenemata nende olemusest, keemilisest koostisest, seisukorrast, tootemargist või päritolust, kogutakse eraldi selle liikmesriigi territooriumil, kus nad teevad akud esimest korda turul kättesaadavaks. Selleks teevad nad järgmist:

a) loovad kergtranspordivahendite akude jäätmete tagasivõtu- ja kogumissüsteemi;

b) pakuvad kergtranspordivahendite akude jäätmete tasuta kogumist lõike 2 punktis a osutatud üksustele ning näevad ette kergtranspordivahendite akude jäätmete kogumise kõigilt üksustelt, kes seda pakkumist on kasutanud (edaspidi „kergtranspordivahendite akude jäätmete ühendatud kogumispunktid“);

c) näevad ette kergtranspordivahendite akude kogumise ja transpordi praktilise korralduse, sealhulgas pakuvad kergtranspordivahendite akude jäätmete ühendatud kogumispunktile tasuta sobivaid kogumis- ja transpordimahuteid, mis vastavad direktiivi 2008/68/EÜ nõuetele;

d) tagavad kergtranspordivahendite akude jäätmete ühendatud kogumispunktides kogutud kergtranspordivahendite akude jäätmete tasuta kogumise sagedusega, mis on proportsionaalne kaetud territooriumi ning kõnealustes kogumispunktides tavaliselt kogutavate kergtranspordivahendite akude jäätmete mahu ja ohtlikkusega;

e) tagavad elektri- ja elektroonikaseadmete romudest eemaldatud kergtranspordivahendite akude jäätmete tasuta kogumise sagedusega, mis on proportsionaalne kergtranspordivahendite akude jäätmete mahu ja ohtlikkusega;

f) tagavad, et jäätmekäitleja töötleb kergtranspordivahendite akude jäätmete ühendatud kogumispunktides kogutud ning elektri- ja elektroonikaseadmete romudest eemaldatud kergtranspordivahendite akude jäätmeid loa saanud käitluskohas kooskõlas artikliga 70.

2. Kergtranspordivahendite akude tootjad või tootjavastutusorganisatsioonid, kui need on määratud vastavalt artikli 57 lõikele 1, tagavad, et kergtranspordivahendite akude jäätmete tagasivõtu- ja kogumissüsteem:

a) koosneb kogumispunktidest, mis nad on rajanud koostöös ühe või mitme järgmise osalejaga:

i) turustajatega vastavalt artiklile 62;

ii) direktiivi 2000/53/EÜ kohaldamisalasse kuuluvate romusõidukite töötlemiskohtadega;

iii) ametiasutuste või nende nimel jäätmekäitlusega tegelevate kolmandate isikutega vastavalt artiklile 66;

iv) vabatahtlike kogumispunktidega vastavalt artiklile 67;

v) direktiivi 2012/19/EL kohaldamisalasse kuuluvate elektri- ja elektroonikaseadmete romude töötlemiskohtadega ning

b) hõlmab kogu liikmesriigi territooriumi, võttes arvesse elanikkonna suurust ja rahvastikutihedust, kergtranspordivahendite akude jäätmete eeldatavat kogust, ligipääsetavust ja lähedust lõppkasutajatele, ning ei piirdu piirkondadega, kus kergtranspordivahendite akude jäätmete kogumine ja hilisem käitlemine on kasumlik.

3. Kergtranspordivahendite akude tootjad või tootjavastutusorganisatsioonid, kui need on määratud vastavalt artikli 57 lõikele 1, peavad saavutama vähemalt järgmised kergtranspordivahendite akude jäätmete kogumise eesmärgid ning säilitama neid eesmäärke püsivalt:

a) 51 % 31. detsembriks 2028;

b) 61 % 31. detsembriks 2031.

Kergtranspordivahendite akude tootjad või tootjavastutusorganisatsioonid, kui need on määratud vastavalt artikli 57 lõikele 1, arvutavad käesolevas lõikes osutatud kogumismäära vastavalt XI lisale.

4. Kergtranspordivahendite akude tootjad või tootjavastutusorganisatsioonid, kui need on määratud vastavalt artikli 57 lõikele 1, peavad:

a) rajama lõike 2 punktis a osutatud kogumispunktid sobiva kogumistaristuga kergtranspordivahendite akude jäätmete liigiti kogumiseks, mis vastab kohaldatavatele ohutusnõuetele, ning katma vajalikud kulud, mis nendel kogumispunktidel seoses tagasivõtmisega tekivad; selliste akujäätmete kogumiseks ja ajutiseks ladustamiseks kogumispunktides kasutatavad mahutid peavad sobima nende kogumispunktide kaudu tõenäoliselt kogutavate kergtranspordivahendite akude jäätmete kogusele ja ohtlikkusele;

b) koguma lõike 2 punktis a osutatud kogumispunktide kergtranspordivahendite akude jäätmeid sagedusega, mis on proportsionaalne liigiti kogumise taristu ladustamismahuga ning nende kogumispunktide kaudu tavaliselt kogutavate akujäätmete koguse ja ohtlikkusega, ning

c) korraldama käesoleva artikli lõike 2 punktis a osutatud kogumispunktide kaudu kogutud kergtranspordivahendite akude jäätmete üleandmise loa saanud käitluskohale kooskõlas artiklitega 70 ja 73.

5. Lõppkasutajatel on võimalik viia kergtranspordivahendi akude jäätmed lõike 2 punktis a osutatud kogumispunktidesse ja neil ei võeta tasu ega kohustata neid ostma uut akut või kergtranspordivahendi akut kogumispunktid rajanud tootjalt.

6. Lõike 2 punkti a alapunktide i, iii ja iv kohaselt rajatud kogumispunktide suhtes ei kohaldata direktiivi 2008/98/EÜ kohaseid registreerimis- või loanõudeid.

7. Liikmesriigid võivad võtta meetmeid, millega nõutakse, et käesoleva artikli lõike 2 punktis a osutatud kogumispunktid võivad kergtranspordivahendite akude jäätmeid koguda üksnes juhul, kui nad on sõlminud lepingu tootjatega või tootjavastutusorganisatsioonidega, kui need on määratud vastavalt artikli 57 lõikele 1.

8. Võttes arvesse turu eeldatava arengu ning kergtranspordivahendite akude eeldatava kasutusea pikenemise tõttu ning selleks, et paremini kindlaks teha kogumiseks kättesaadavate kergtranspordivahendite akude jäätmete tegelikku kogust, on komisjonil õigus võtta hiljemalt 18. augustiks 2027 kooskõlas artikliga 89 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta XI lisas sätestatud kergtranspordivahendite akude kogumise määra arvutamise meetodikat ja muuta käesoleva artikli lõikes 3 sätestatud kogumise eesmärki, et kohandada kogumise eesmärki uue metoodikaga, säilitades samal ajal võrdväärsed eesmärgid ja tähtsused.

Artikkel 61

Mootorsõidukiakude jäätmete, tööstuslike patareide ja akude jäätmete ning elektrisõidukiakude jäätmete kogumine

1. Mootorsõidukiakude, tööstuslike patareide ja akude ning elektrisõidukiakude tootjad või tootjavastutusorganisatsioonid, kui need on määratud vastavalt artikli 57 lõikele 1, võtavad tasuta tagasi kõik selliste mootorsõidukiakude, tööstuslike patareide ja akude ning elektrisõidukiakude jäätmed, mis kuuluvad vastavasse kategooriasse, mille nad on asjaomase liikmesriigi territooriumil turul esimest korda kättesaadavaks teinud, olenemata nende olemusest, keemilisest koostisest, seisukorrast, tootemargist või päritolust, ja tagavad nende liigiti kogumise, kohustamata lõppkasutajat ostma uut patareid või akut ning tingimusest, et patarei või aku peab olema ostetud neilt, ning tagavad, et kõnealused patareide ja akude jäätmed kogutakse eraldi. Selleks nõustuvad nad võtma vastu mootorsõidukiakude jäätmeid, tööstuslike patareide ja akude jäätmeid ning elektrisõidukiakude jäätmeid lõppkasutajatelt või tagasivõtu- ja kogumissüsteemidelt, mis hõlmavad kogumispunkte, mille nad on rajanud koostöös:

- a) mootorsõidukiakude, tööstuslike patareide ja akude ning elektrisõidukiakude turustajatega vastavalt artikli 62 lõikele 1;
- b) ettevõtjatega, kes tegelevad mootorsõidukiakude, tööstuslike patareide ja akude ning elektrisõidukiakude taastamise või kasutusotstarbe muutmisega;
- c) elektri- ja elektroonikaseadmete romude ning romusõidukite töötlemis kohtadega, millele on osutatud artiklis 65, nende tegevusest tulenevate mootorsõidukiakude jäätmete, tööstuslike patareide ja akude jäätmete ning elektrisõidukiakude jäätmete osas;
- d) ametiasutuste või nende nimel jäätmekäitlusega tegelevate kolmandate isikutega vastavalt artiklile 66.

Liikmesriik võib võtta meetmeid, millega nõutakse, et esimese lõigu punktides a–d osutatud üksused võivad mootorsõidukiakude jäätmeid, tööstuslike patareide ja akude jäätmeid ning elektrisõidukiakude jäätmeid koguda üksnes juhul, kui nad on sõlminud lepingu tootjatega või tootjavastutusorganisatsioonidega, kui need on määratud vastavalt artikli 57 lõikele 1.

Kui tööstuslike patareide ja akude jäätmed on vaja eraisikutest mitteäriliste kasutajate valdustes eelnevalt demonteerida, ei kaasne tootja kohustusega nende patareide ja akude jäätmed tagasi võtta selliste kulude kandmine nende kasutajate poolt, mis tulenevad nende patarei- ja akujäätmete demonteerimisest ja kogumisest.

2. Lõike 1 kohaselt kehtestatud tagasivõtukord hõlmab kogu liikmesriigi territooriumi, võttes arvesse elanikkonna suurust ja rahvastikutihedust, mootorsõidukiakude jäätmete, tööstuslike patareide ja akude jäätmete ning elektrisõidukiakude jäätmete eeldatavat kogust, ligipäasetavust ja lähedust lõppkasutajatele, ning see ei piirdu piirkondadega, kus mootorsõidukiakude jäätmete, tööstuslike patareide ja akude jäätmete ning elektrisõidukiakude jäätmete kogumine ja hilisem käitlemine on kasumlik.

3. Mootorsõidukiakude, tööstuslike patareide ja akude ning elektrisõidukiakude tootjad või tootjavastutusorganisatsioonid, kui need on määratud vastavalt artikli 57 lõikele 1:

- a) varustavad lõikes 1 osutatud tagasivõtu- ja kogumissüsteemid sobiva kogumistaristuga mootorsõidukiakude jäätmete, tööstuslike patareide ja akude jäätmete ning elektrisõidukiakude jäätmete liigiti kogumiseks, mis vastab kohaldatavatele ohutusnõuetele, ning katavad vajalikud kulud, mis nendel tagasivõtu- ja kogumissüsteemidel seoses tagasivõtmisega tekivad; selliste patarei- ja akujäätmete kogumiseks ja ajutiseks ladustamiseks tagasivõtu- ja kogumissüsteemides kasutatavad mahutid peavad sobima nende kogumispunktide kaudu tõenäoliselt kogutavate mootorsõidukiakude jäätmete, tööstuslike patareide ja akude jäätmete ning elektrisõidukiakude jäätmete kogusele ja ohtlikkusele;
- b) koguvad lõikes 1 osutatud tagasivõtu- ja kogumissüsteemidest mootorsõidukiakude jäätmeid, tööstuslike patareide ja akude jäätmeid ning elektrisõidukiakude jäätmeid sagedusega, mis on proportsionaalne liigiti kogumise taristu ladustamismahuga ning nende tagasivõtu- ja kogumissüsteemide kaudu tavaliselt kogutavate patarei- ja akujäätmete koguse ja ohtlikkusega, ning
- c) näevad ette lõppkasutajatelt ja lõikes 1 osutatud tagasivõtu- ja kogumissüsteemidest kogutud mootorsõidukiakude jäätmete, tööstuslike patareide ja akude jäätmete ning elektrisõidukiakude jäätmete viimise loa saanud töötlemis kohtadesse vastavalt artiklitele 70 ja 73.

4. Käesoleva artikli lõike 1 punktides a–d osutatud üksused võivad kogutud mootorsõidukiakude jäätmed, tööstuslike patareide ja akude jäätmed ning elektrisõidukiakude jäätmed anda üle jäätmekäitlejatele, kes on valitud kooskõlas artikli 57 lõikega 8, nende töötlemiseks kooskõlas artikliga 70. Sellistel juhtudel loetakse käesoleva artikli lõike 3 punkti c kohane tootjate kohustus täidetuks.

Artikkel 62

Turustajate kohustused

1. Turustajad võtavad patarei- ja akujäätmeid lõppkasutajalt tagasi tasuta ja kehtestamata lõppkasutajale kohustust osta või olla eelnevalt ostnud uus patarei või aku, olenemata nende jäätmete keemilisest koostisest, tootemargist või päritolust, järgmisel viisil:

- a) kantavate patareide ja akude jäätmed turustaja jaemüügipunktis või selle vahetus läheduses;
- b) kergtranspordivahendite akude jäätmed, mootorsõidukiakude jäätmed, tööstuslike patareide ja akude jäätmed ning elektrisõidukiakude jäätmed turustaja jaemüügipunktis või selle läheduses.

2. Lõikes 1 sätestatud tagasivõtmiskohustus:

- a) ei kehti patareisid ja akusid sisaldavate toodete jäätmete suhtes;
- b) piirdub sellisesse kategooriasse kuuluvate patareide ja akude jäätmetega, millele vastavaid patareisid või akusid turustaja pakub või on pakkunud, ning kantavate patareide ja akude jäätmete puhul kogusega, mille mittekutselised lõppkasutajad tavaliselt ära viskavad.

3. Turustajad annavad patarei- ja akujäätmed, mille nad on tagasi võtnud, üle tootjatele või tootjavastutusorganisatsioonidele, kes vastutavad kõnealuste patareide ja akude jäätmete kogumise eest vastavalt artiklitele 59, 60 ja 61, või kooskõlas artikli 57 lõikega 8 valitud jäätmekäitlejale töötlemiseks kooskõlas artikliga 70.

4. Käesolevast artiklist tulenevaid kohustusi kohaldatakse *mutatis mutandis* turustajate suhtes, kes tarnivad patareisid ja akusid lõppkasutajatele kauglepingute alusel. Kõnealused turustajad tagavad piisava arvu kogumispunkte, mis hõlmavad kogu liikmesriigi territooriumi, võttes arvesse elanikkonna suurust ja rahvastikutihedust, kantavate patareide ja akude jäätmete, kergtranspordivahendite akude jäätmete, mootorsõidukiakude jäätmete, tööstuslike patareide ja akude jäätmete ning elektrisõidukiakude jäätmete eeldatavat mahtu, ligipääsetavust ja lähedust lõppkasutajatele, mis võimaldab lõppkasutajatel patareid ja akud tagastada.

5. Tarnimisega müügi korral pakuvad turustajad kantavate patareide ja akude jäätmete, kergtranspordivahendite akude jäätmete, tööstuslike patareide ja akude jäätmete, mootorsõidukiakude jäätmete ning elektrisõidukiakude jäätmete tasuta tagasivõtmist lõppkasutajale tarnimise kohas või kohalikus kogumispunktis. Patarei või aku tellimisel teavitatakse lõppkasutajat patarei- või akujäätmete tagasivõtmise korrast.

6. Määruse (EL) 2022/2065 artikli 30 lõike 1 punktide d ja e järgimiseks peavad nimetatud määruse III peatüki 4. jao kohaldamisalasse kuuluvate digiplatvormide pakkujad, kes võimaldavad tarbijatel sõlmida tootjatega kauglepinguid, saada tootjalt, kes pakuvad liidus asuvatele tarbijatele patareisid ja akusid, sealhulgas seadmetesse, kergtranspordivahenditesse või muudesse sõidukitesse paigaldatud patareisid ja akusid, järgmise teabe:

- a) üksikasjad artiklis 55 osutatud tootjate registri kohta ja tootja registrinumber (-numbrid) selles registris;
- b) tootja enesesertifitseerimise kinnitus, millega ta kohustub pakkuma üksnes patareisid ja akusid, kaasa arvatud seadmetesse, kergtranspordivahenditesse või muudesse sõidukitesse paigaldatud patareid ja akud, mille puhul on täidetud artikli 56 lõigetes 1, 2, 3 ja 4, artikli 57 lõikes 1 ning artikli 58 lõigetes 1, 2 ja 7 osutatud laiendatud tootjavastutuse nõuded.

Artikkel 63

Patareide ja akude tagatisrahasüsteemid

Komisjon hindab 31. detsembriks 2027 patareide ja akude, eelkõige üldkasutatavate kantavate patareide ja akude jaoks tagatisrahasüsteemide loomise teostatavust ja võimalikku kasu. Selleks esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande ning kaalub asjakohaste meetmete võtmist, sealhulgas seadusandlike ettepanekute vastuvõtmist.

*Artikkel 64***Lõppkasutajate kohustused**

1. Lõppkasutajad viskavad patarei- ja akujäätmel ära teistest jäätmevoogudest, sealhulgas segaolmejäätmetest eraldi.
2. Lõppkasutajad viivad patarei- ja akujäätmel spetsiaalsetesse liigiti kogumise punktidesse, mis on sisse seatud tootja või tootjavastutusorganisatsiooni poolt või temaga kokku lepitud erikorra kohaselt vastavalt artiklitele 59, 60 ja 61.

*Artikkel 65***Töötlemiskohtade käitajate kohustused**

1. Direktiivide 2000/53/EÜ või 2012/19/EL kohaldamisalasse kuuluvate töötlemiskohtade käitajad annavad romusõidukite või elektri- ja elektroonikaseadmete romude töötlemise tulemusel saadud patareid ja akud üle asjaomase kategooria patareide ja akude tootjatele või nende nimel tegutsevatele tootjavastutusorganisatsioonidele, kui need on määratud vastavalt artikli 57 lõikele 1, või artikli 57 lõike 8 kohaselt valitud jäätmekäitlejatele nende töötlemiseks kooskõlas artikliga 70.
2. Lõikes 1 osutatud töötlemiskohtade käitajad peavad nende üleandmistehingute kohta arvestust.

*Artikkel 66***Jäätmekäitluse eest vastutavate ametiasutuste osalemine**

1. Eraisikutest mitteäriliste lõppkasutajate patarei- ja akujäätmel võib viia jäätmekäitluse eest vastutavate ametiasutuste loodud liigiti kogumise punktidesse.
2. Jäätmekäitluse eest vastutavad ametiasutused tagavad, et kogutud patarei- ja akujäätmel töödeldakse vastavalt artiklile 70 nii, et:
 - a) annavad need üle asjakohase kategooria patareide või akude tootjatele või tootjavastutusorganisatsioonidele, kui need on määratud vastavalt artikli 57 lõikele 1, või artikli 57 lõike 8 kohaselt valitud jäätmekäitlejatele, või
 - b) töötlevad kogutud patarei- ja akujäätmel ise kooskõlas artikli 68 lõikega 2.

*Artikkel 67***Vabatahtlike kogumispunktide osalemine**

1. Kantavate patareide ja akude jäätmete vabatahtlikud kogumispunktid annavad kogutud kantavate patareide ja akude jäätmed üle kantavate patareide ja akude tootjatele või nende nimel tegutsevatele kolmandatele isikutele, sealhulgas tootjavastutusorganisatsioonidele, või artikli 57 lõike 8 kohaselt valitud jäätmekäitlejatele nende töötlemiseks vastavalt artiklile 70.
2. Kergtranspordivahendite akude jäätmete vabatahtlikud kogumispunktid annavad kogutud kergtranspordivahendite akude jäätmed üle kergtranspordivahendite akude tootjatele või nende nimel tegutsevatele kolmandatele isikutele, sealhulgas tootjavastutusorganisatsioonidele, või artikli 57 lõike 8 kohaselt valitud jäätmekäitlejatele nende töötlemiseks vastavalt artiklile 70.

*Artikkel 68***Piirangud seoses kantavate patareide ja akude jäätmete ning kergtranspordivahendite akude jäätmete üleandmisega**

1. Liikmesriigid võivad piirata turustajate, artiklis 65 osutatud jäätmete töötlemiskohtade käitajate, artiklis 66 osutatud jäätmekäitluse eest vastutavate ametiasutuste ja artiklis 67 osutatud vabatahtlike kogumispunktide võimet anda kogutud kantavate patareide ja akude jäätmed ning kergtranspordivahendite akude jäätmed üle kas tootjatele või tootjavastutusorganisatsioonidele või jäätmekäitlejatele nende töötlemiseks vastavalt artiklile 70. Liikmesriigid tagavad, et sellised piirangud ei avalda kahjulikku mõju ei kogumis- ega ringlussevõtusüsteemidele.
2. Liikmesriigid võivad samuti võtta meetmeid, mis võimaldavad artiklis 66 osutatud jäätmekäitluse eest vastutaval ametiasutustel jäätmeid ise töödelda kooskõlas artikliga 70.

Artikkel 69

Liikmesriikide kohustused seoses kantavate patareide ja akude jäätmete ning kergtranspordivahendite akude jäätmete kogumise eesmärkidega

1. Liikmesriigid võtavad vastu vajalikud meetmed, et tootjad või tootjavastutusorganisatsioonid, kui need on määratud vastavalt artikli 57 lõikele 1, saavutaksid artikli 59 lõike 3 esimese lõigu punktides a, b ja c sätestatud kogumise eesmärgid kantavate patareide ja akude jäätmete kohta ning artikli 60 lõike 3 esimese lõigu punktides a ja b sätestatud kogumise eesmärgid kergtranspordivahendite akude jäätmete kohta.

2. Elukoige jälgivad liikmesriigid korrapäraselt, vähemalt kord aastas, tootjate või tootjavastutusorganisatsioonide, kui need on määratud vastavalt artikli 57 lõikele 1, kogumismäärasid, et kontrollida, et nad on võtnud piisavaid meetmeid, et saavutada artikli 59 lõike 3 esimese lõigu punktides a, b ja c sätestatud kogumise eesmärgid kantavate patareide ja akude jäätmete kohta ning artikli 60 lõike 3 esimese lõigu punktides a ja b sätestatud kergtranspordivahendite akude jäätmete kohta. Selline jälgimine põhineb elukoige artikli 75 kohaselt pädevatele asutustele esitatud teabel ja hõlmab selle teabe õigsuse kontrollimist ning selle kontrollimist, kas tootja on järginud XI lisas sätestatud arvutusmetoodikat ja käesoleva artikli lõikes 5 osutatud koostise uuringu tulemusi, ning muu liikmesriigile kättesaadava teabe õigsuse kontrollimist.

3. Kui liikmesriik leiab käesoleva artikli lõikes 2 osutatud jälgimise põhjal, et tootja või tootjavastutusorganisatsioon, kui see on määratud vastavalt artikli 57 lõikele 1, ei ole võtnud meetmeid, mis on kooskõlas eesmärgiga saavutada artikli 59 lõike 3 esimese lõigu punktides a, b ja c sätestatud kogumise eesmärgid kantavate patareide ja akude jäätmete kohta või artikli 60 lõike 3 esimese lõigu punktides a ja b sätestatud kogumise eesmärgid kergtranspordivahendite akude jäätmete kohta, nõuab asjaomase liikmesriigi pädev asutus vastavalt tootjalt või tootjavastutusorganisatsioonilt asjakohaste parandusmeetmete võtmist tagamaks, et ee suudab saavutada emmas-kummas kohaldatavas artiklis sätestatud kogumise eesmärgid.

4. Ilma et see piiraks artikli 58 lõikes 5 osutatud enesekontrollimehhanismi, esitab tootja või tootjavastutusorganisatsioon, kui see on määratud vastavalt artikli 57 lõikele 1, pädevale asutusele parandusmeetmete kava projekti kolme kuu jooksul alates käesoleva artikli lõikes 3 osutatud pädeva asutuse taotluse saamisest. Vastav pädev asutus võib esitada kava projekti kohta tähelepanekuid ning edastab sellised tähelepanekud tootjale või tootjavastutusorganisatsioonile ühe kuu jooksul alates parandusmeetmete kava projekti kättesaamist.

Kui pädev asutus edastab oma tähelepanekud parandusmeetmete kava projekti kohta, koostab tootja või tootjavastutusorganisatsioon ühe kuu jooksul alates nende tähelepanekute saamisest parandusmeetmete kava, võttes neid tähelepanekuid arvesse, ja rakendab seda nendele vastavalt.

Hindamisel, kas artiklis 55 sätestatud registreerimistingimused ja asjakohasel juhul artiklis 58 sätestatud loa andmise tingimused on jätkuvalt täidetud, võetakse arvesse parandusmeetmete kava sisu ja tootja või tootjavastutusorganisatsiooni vastavust sellele.

5. Liikmesriigid korraldavad 1. jaanuariks 2026 ja seejärel iga viie aasta järel kogutud segaolmejäätmete ning elektri- ja elektroonikaseadmete romude jäätmevoos koostise uuringu eelnenud kalendriaasta kohta, et määrata kindlaks kantavate patareide ja akude jäätmete ning kergtranspordivahendite akude jäätmete osakaal selles jäätmevoos. Nende uuringute käigus saadud teabe põhjal võivad pädevad asutused nõuda, et kantavate patareide ja akude tootjad, kergtranspordivahendite akude tootjad või vastav tootjavastutusorganisatsioonid, kui need on määratud vastavalt artikli 57 lõikele 1, võtaksid parandusmeetmeid ühendatud kogumispunktide võrgustiku laiendamiseks ja viiks läbi teavituskampaniaid vastavalt artikli 74 lõikele 1.

Artikkel 70

Töötlemine

1. Kogutud patarei- ja akujäätmeid ei kõrvaldata ega kasutata energia taaskasutamise toimingutes.

2. Ilma et see piiraks direktiivi 2010/75/EL kohaldamist, tagavad loa saanud käitluskohad, et patarei- ja akujäätmete töötlemine vastab vähemalt käesoleva määruse XII lisa A osale ning direktiivi 2010/75/EL artikli 3 punktis 10 määratud parimale võimalikule tehnikale.

3. Kui patareisid ja akusid kogutakse nii, et see on endiselt seadme romu, kergtranspordivahendi romu või romusõiduki osa, eemaldatakse patareisid ja akud seadme romust, kergtranspordivahendi romust või romusõidukist vastavalt direktiivis 2000/53/EÜ või direktiivis 2012/19/EL sätestatud nõuetele, kui see on asjakohane.

4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 89 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta XII lisa A osas esitatud patarei- ja akujäätmete töötlemise nõudeid, võttes arvesse tehnika ja teaduse arengut ning uusi tehnoloogiaid jäätmekäitluses.
5. Liikmesriigid võivad kehtestada stimuleerimiskavad ettevõtjatele, kes saavutavad XII lisa B ja C osas sätestatud eesmärkidest suuremad ringlussevõtu tulemuslikkuse ja materjalide taaskasutusse võtmise määrad.

Artikkel 71

Ringlussevõtu määra ja materjali taaskasutusse võtmise eesmärgid

1. Iga loa saanud käitluskoht tagab, et kõik sellele kohale kättesaadavaks tehtud patarei- ja akujäätmed võetakse vastu ja need läbivad korduskasutamiseks ettevalmistamise või kasutusotstarbe muutmiseks ettevalmistamise või võetakse ringlusse.
2. Ringlussevõtjad tagavad, et ringlussevõtul saavutatakse ringlussevõtu määra eesmärgid ja materjali taaskasutusse võtmise eesmärgid, mis on esitatud vastavalt XII lisa B ja C osas.
3. Ringlussevõtu määrad ja materjali taaskasutusse võtmise määrad arvutatakse vastavalt käesoleva artikli lõike 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktile.
4. Komisjon võtab hiljemalt 18. veebruariks 2025 kooskõlas artikliga 89 vastu delegeeritud õigusakti, et täiendada käesolevat määrust, kehtestades ringlussevõtu määrade ja materjalide taaskasutusse võtmise määrade arvutamise ja kontrollimise metoodika kooskõlas XII lisa A osaga, ning dokumentatsiooni vormi.
5. Hiljemalt 18. augustiks 2026 ja seejärel vähemalt iga viie aasta järel hindab komisjon, kas turusuundumuste tõttu, eelkõige seoses patarei- ja akutehnoloogiatega, mis mõjutavad taaskasutusse võetud materjalide liiki ning koobalti, vase, plii, liitiumi või nikli olemasolevat ja prognoositavat kättesaadavust või nende puudumist, ning tehnika ja teaduse arengut silmas pidades on asjakohane läbi vaadata XII lisa B ja C osas esitatud ringlussevõtu määra ja materjali taaskasutusse võtmise eesmärgid. Kui see on kõnealuse hinnangu põhjal põhjendatud ja asjakohane, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 89 vastu delegeeritud õigusakt, et muuta XII lisa B ja C osas esitatud ringlussevõtu määra ja materjali taaskasutusse võtmise eesmäärke.

6. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 89 vastu delegeeritud õigusakte XII lisa C osa muutmiseks, lisades täiendavaid materjale ja kehtestades iga materjali puhul konkreetse materjali taaskasutusse võtmise eesmärgi, ja XII lisa B osa muutmiseks, lisades täiendavaid patareide ja akude keemilisi koostiseid koos konkreetsete ringlussevõtu määrade eesmärkidega, kui see on asjakohane selliste turusuundumuste tõttu, mis mõjutavad nende materjalide liiki, mida saab taaskasutusse võtta, ja võttes arvesse tehnika ja teaduse arengut, sealhulgas uusi tehnoloogiaid jäätmekäitluses.

Artikkel 72

Patarei- ja akujäätmete saadetised

1. Töötlemine võib toimuda väljaspool asjaomast liikmesriiki või väljaspool liitu, tingimusel et patarei- ja akujäätmete või nende osade vedu on kooskõlas määrustega (EÜ) nr 1013/2006 ja (EÜ) nr 1418/2007.
2. Kasutatud patareide ja akude ning patarei- ja akujäätmete eristamiseks võivad liikmesriikide pädevad asutused kontrollida selliste kasutatud patareide ja akude saadetisi, mille puhul kahtlustatakse, et need on patarei- ja akujäätmed, et teha kindlaks, kas need vastavad XIV lisas sätestatud miinimumnõuetele, ja kõnealuseid saadetisi vastavalt jälgida.

Kui liikmesriigi pädev asutus teeb kindlaks, et kavandatud kasutatud patareide ja akude saadetis koosneb patarei- ja akujäätmetest, võib kasutatud patareide ja akude, mis arvatakse olevat patarei- ja akujäätmed, asjakohase analüüsi, kontrolli ja ladustamise kulud sisse nõuda vastava kategooria patareide või akude tootjatelt, nende nimel tegutsevatest kolmandatelt isikutelt või muudelt saadetist korraldavatel isikutelt. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 89 vastu delegeeritud õigusakte, millega täiendatakse XIV lisas sätestatud miinimumnõudeid, eelkõige seoses seisukorraga, et teha vahet kasutatud patareide ja akude ning patarei- ja akujäätmete saadetistel.

3. Käesoleva artikli lõike 1 kohaselt liidust eksporditud patarei- ja akujäätmid või nende osi võetakse artiklites 70 ja 71 sätestatud kohustuste, määrade ja eesmärkide täitmisel arvesse üksnes juhul, kui patarei- ja akujäätmete või nende osade eksportija esitab sihtkoha pädeva asutuse poolt heaks kiidetud dokumentaalsed tõendid selle kohta, et töötlemine toimus tingimustes, mis on samaväärsed käesolevas määruses nõutud tingimustega ning kooskõlas muu inimeste tervise ja keskkonna kaitset käsitleva liidu õigusega.

4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 89 vastu delegeeritud õigusakt, millega kehtestatakse käesoleva artikli lõike 3 sätteid täiendavad üksikasjalikud normid, sätestades samaväärsete tingimuste hindamise kriteeriumid.

Artikkel 73

Kergtranspordivahendite akude jäätmete, tööstuslike patareide ja akude jäätmete ning elektrisõidukiakude jäätmete ettevalmistamine korduskasutamiseks või kasutusotstarbe muutmiseks

1. Selleks et dokumenteerida, et kergtranspordivahendite akude jäätmed, tööstuslike patareide või akude jäätmed ning elektrisõidukiakude jäätmed, mida valmistatakse ette korduskasutamiseks või kasutusotstarbe muutmiseks, ei ole enam jäätmed, tõendab patarei või aku valdaja pädeva asutuse nõudmisel:

- a) tõendid liikmesriigis läbiviidud seisukorra hindamise või seisukorra kontrollimise kohta dokumendi koopiana, mis kinnitab, et pärast korduskasutamiseks või kasutusotstarbe muutmiseks ettevalmistamist on patareil või akul selle kasutamiseks vajalik jõudlus;
- b) korduskasutamiseks ette valmistatud või kasutusotstarbe muutmiseks ette valmistatud patarei või aku edasise kasutamise dokumenteeritust arvega või patarei või aku müügi või omandi üleandmise lepinguga;
- c) nõuetekohast kaitset kahjustuste eest vedamise ning peale- ja mahalaadimise ajal, sealhulgas piisava pakendamise ja koorma nõuetekohase virnastamise abil.

2. Lõike 1 punktis a osutatud teave tehakse lõppkasutajatele ja nende nimel tegutsevatele kolmandatele isikutele võrdsetel tingimustel kättesaadavaks osana dokumentatsioonist, mis on lõikes 1 osutatud patarei või akuga kaasas selle turule laskmisel või kasutusele võtmisel.

3. Teabe andmine lõigete 1 ja 2 alusel ei piira kohustust säilitada tundliku äriteabe konfidentsiaalsusvastavalt asjakohasele liidu ja liikmesriigi õigusele.

4. Komisjonil on õigus võtta vastu rakendusakte, millega kehtestatakse üksikasjalikud tehnilised ja kontrollinõuded, millele kergtranspordivahendite akude jäätmed, tööstuslike patareide ja akude jäätmed või elektrisõidukiakude jäätmed peavad vastama, et need lakkaksid olemast jäätmed. Nimetatud rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 90 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 74

Teave patarei- ja akujäätmete vältimise ja käitlemise kohta

1. Lisaks direktiivi 2008/98/EÜ artikli 8a lõikes 2 osutatud teabele teevad tootjad või tootjavastutusorganisatsioonid, kui need on määratud vastavalt artikli 57 lõikele 1, lõppkasutajatele ja turustajatele kättesaadavaks järgmise teabe patarei- ja akujäätmete vältimise ja käitlemise kohta seoses nende patarei- ja akukategooriatega, mida nad liikmesriigi territooriumil tarnivad:

- a) lõppkasutaja roll jäätmetekke vältimisse panustamisel, sealhulgas teavitades headest tavadest ja soovitudest, mis on seotud patareide ja akude kasutamisega, mille eesmärk on pikendada kasutusetaapi ning suurendada korduskasutamiseks ettevalmistamise, korduskasutamise, kasutusotstarbe muutmiseks ettevalmistamise, kasutusotstarbe muutmise ja taastamise võimalusi;
- b) lõppkasutajate roll patarei- ja akujäätmete liigiti kogumisele kaasaaitamises vastavalt nende artikli 64 kohastele kohustustele, et võimaldada nende töötlemist;
- c) patarei- ja akujäätmete puhul võimalik liigiti kogumine, tagasivõtu- ja kogumispunktid, korduskasutamiseks ettevalmistamine, kasutusotstarbe muutmiseks ettevalmistamine ja töötlemine;
- d) vajalikud ohutusjuhised patarei- ja akujäätmete käitlemiseks, sealhulgas seoses liitiumi sisaldavate patareide ja akude ning nende käitlemisega seotud riskidega;
- e) artikli 13 kohaselt patareidele ja akudele kantud või nende pakendile või patareide ja akudega kaasas olevatesse dokumentidesse trükitud märgiste ja sümbolite tähendus; ning
- f) patareides ja akudes sisalduvate ainete, eriti ohtlike ainete mõju keskkonnale ja inimeste tervisele või ohutusele, sealhulgas mõju, mis tuleneb patarei- ja akujäätmete sobimatust kasutuselt kõrvaldamisest, näiteks prügistamine või sortimata olmejäätmetena äraviskamine.

See teave tehakse kättesaadavaks:

- a) korrapäraste ajavahemike järel iga patarei- ja akumudeli kohta alates hetkest, mil asjaomane patarei- või akumudel tehakse liikmesriigis esimest korda turul kättesaadavaks, vähemalt müügikohas nähtaval viisil ja digiplatvormide kaudu;
- b) lõppkasutajatele kergesti arusaadavas keeles või keeltes, mille on kindlaks määranud liikmesriik, kus patarei või aku turule lastakse.

2. Tootjad teevad artiklites 62, 65 ja 66 osutatud turustajatele ja ettevõtjatele ning muudele jäätmekäitlejatele, kes tegelevad korduskasutamiseks ettevalmistamise, kasutusotstarbe muutmiseks ettevalmistamise või töötlemisega, kättesaadavaks teabe patarei- ja akujäätmete ladustamise ja kogumise suhtes kohaldatavate ohutus- ja kaitsemeetmete, sealhulgas tööohutuse kohta.

3. Alates hetkest, mil patarei või aku liikmesriigi territooriumile tarnitakse, teevad tootjad tasuta ja taotluse korral korduskasutamiseks ettevalmistamise, kasutusotstarbe muutmiseks ettevalmistamise või töötlemisega tegelevatele jäätmekäitlejatele kõnealuste tegevuste teostamiseks vajalikus ulatuses elektrooniliselt kättesaadavaks patarei- või akumudeli seotud järgmise teabe patarei- ja akujäätmete nõuetekohase ja keskkonnohutu töötlemise kohta:

- a) protsessid, millega tagatakse kergtranspordivahendite, sõidukite ja seadmete demonteerimine viisil, mis võimaldab nendesse paigaldatud patareide ja akude eemaldamist;
- b) patarei- ja akujäätmete ladustamise, transpordi ja töötlemise protsesside suhtes kohaldatavad ohutus- ja kaitsemeetmed, sealhulgas töö- ja tuleohutusega seotud meetmed.

Esimese lõigu punktides a ja b osutatud teave hõlmab osi ja materjale ning kõigi ohtlike ainete asukohti patareis või akus, kui see on korduskasutamiseks ettevalmistamise, kasutusotstarbe muutmiseks ettevalmistamise või töötlemisega tegelevatele ettevõtjatele vajalik, et võimaldada neil täita käesoleva määruse nõudeid.

Kõnealune teave tehakse kättesaadavaks keeles või keeltes, mis on esimeses lõigus nimetatud ettevõtjatele kergesti arusaadav ja mille on kindlaks määranud asjaomane liikmesriik, kelle turul patarei või aku turul kättesaadavaks tehakse.

4. Turustajad, kes tarnivad patareisid ja akusid lõppkasutajatele, esitavad alaliselt oma jaemüügiruumides patareide ja akude lõppkasutajate jaoks kergesti ligipääsetaval ja selgesti nähtaval viisil lõigetes 1 ja 2 osutatud teabe ning teabe selle kohta, kuidas lõppkasutajad saavad patarei- ja akujäätmeid tasuta tagastada vastavatesse jaemüügipunktides asuvatesse või digiplatvormi nimel loodud kogumispunktidesse. See kohustus piirdub selle kategooria patareide ja akudega, mida turustaja või jaemüüja pakub või on pakunud uute patareide või akudena.

Turustajad esitavad lõigetes 1 ja 2 osutatud teabe ka siis, kui nad müüvad oma tooteid digiplatvormi kaudu, mis võimaldab tarbijatel sõlmida kauplejatega kauplepingu.

5. Tootja poolt artikli 56 lõike 4 punktide a-d kohaselt kaetavaid kulusid näidatakse lõppkasutajale eraldi uue patarei või aku müügikohas.

6. Asjakohase kategooria patareide või akude tootjad või tootjavastutusorganisatsioonid korraldavad teadlikkuse suurendamise kampaaniaid ja pakuvad stiimuleid, et julgustada lõppkasutajaid patarei- ja akujäätmeid kasutuselt kõrvaldama viisil, mis on kooskõlas lõike 1 kohaselt lõppkasutajatele kättesaadavaks tehtud teabega patarei- ja akujäätmete vältimise ja käitlemise kohta.

7. Kui lõppkasutajatele antakse avalikult teavet käesoleva artikli alusel, kaitstakse tundliku äriteabe konfidentsiaalsust kooskõlas asjakohase liidu ja liikmesriigi õigusega.

Artikkel 75

Miinimumnõuded aruandluseks pädevatele asutustele

1. Kantavate patareide ja akude ning kergtranspordivahendite akude tootjad või tootjavastutusorganisatsioonid, kui need on määratud vastavalt artikli 57 lõikele 1, esitavad pädevale asutusele iga kalendriaasta kohta patareide või akude või patarei- ja akujäätmete keemilise koostise ja kategooriate kaupa vähemalt järgmise teabe:

- a) liikmesriigi territooriumil esimest korda turul kättesaadavaks tehtud kantavate patareide ja akude ja kergtranspordivahendite akude kogus, välja arvatud patareid ja akud, mis viidi asjaomase liikmesriigi territooriumilt kõnealusel aastal välja enne lõppkasutajatele müümist;

- b) liikmesriigi territooriumil esimest korda turul kättesaadavaks tehtud üldkasutatavate kantavate patareide ja akude kogus, välja arvatud üldkasutatavad kantavad patareid ja akud, mis viidi asjaomase liikmesriigi territooriumilt kõnealusel aastal välja enne lõppkasutajatele müümist;
- c) artiklite 59 ja 60 kohaselt vastavalt kogutud kantavate patareide ja akude ja kergtranspordivahendite akude jäätmete kogus;
- d) kogumismäär, mille tootja või tootjavastutusorganisatsioon kantavate patareide ja akude ja kergtranspordivahendite akude jäätmete osas saavutas;
- e) kogutud kantavate patareide ja akude jäätmete ja kergtranspordivahendite akude jäätmete kogus, mis viidi loa saanud käitluskohtadesse töötlemiseks;
- f) kogutud kantavate patareide ja akude jäätmete ning kergtranspordivahendite akude jäätmete kogus, mis eksporditi kolmandatesse riikidesse töötlemiseks, korduskasutamiseks ettevalmistamiseks või kasutusotstarbe muutmiseks ettevalmistamiseks;
- g) kogutud kantavate patareide ja akude jäätmete ning kergtranspordivahendite akude jäätmete kogus, mis on üle antud loa saanud käitluskohta korduskasutamiseks ettevalmistamiseks või kasutusotstarbe muutmiseks ettevalmistamiseks.

Kui jäätmekäitlejad, kes ei ole tootjad või tootjavastutusorganisatsioonid, kui need on määratud vastavalt artikli 57 lõikele 1, koguvad kantavate patareide ja akude jäätmeid või kergtranspordivahendite akude jäätmeid turustajatelt või muudelt kantavate patareide ja akude jäätmete või kergtranspordivahendite akude jäätmete kogumispunktidelt, teatavad nad pädevale asutusele iga kalendriaasta kohta kogutud kantavate patareide ja akude jäätmete ja kergtranspordivahendite akude jäätmete kogused nende keemilise koostise kaupa.

2. Mootorsõidukiakude, tööstuslike patareide ja akude ning elektrisõidukiakude tootjad või tootjavastutusorganisatsioonid, kui need on määratud vastavalt artikli 57 lõikele 1, esitavad pädevale asutusele iga kalendriaasta kohta patarei- ja akujäätmete keemilise koostise ning patarei- ja akujäätmete kategooriate kaupa järgmise teabe:

- a) liikmesriigi territooriumil esimest korda turul kättesaadavaks tehtud mootorsõidukiakude, tööstuslike patareide ja akude ning elektrisõidukiakude kogus, välja arvatud patareid ja akud, mis viidi asjaomase liikmesriigi territooriumilt kõnealusel aastal välja enne lõppkasutajatele müümist;
- b) selliste mootorsõidukiakude jäätmete, tööstuslike patareide ja akude jäätmete ja elektrisõidukiakude jäätmete kogus, mis on kogutud ja viidud loa saanud käitluskohta korduskasutamiseks ettevalmistamiseks või kasutusotstarbe muutmiseks;
- c) kogutud mootorsõidukiakude jäätmete, tööstuslike patareide ja akude jäätmete ja elektrisõidukiakude jäätmete kogus, mis on viidud loa saanud käitluskohta töötlemiseks;
- d) kolmandatesse riikidesse eksporditavate kogutud mootorsõidukiakude jäätmete, tööstuslike patareide ja akude jäätmete ning elektrisõidukiakude jäätmete kogus, korduskasutamiseks ettevalmistamine, kasutusotstarbe muutmiseks või töötlemiseks ettevalmistamine.

3. Kui jäätmekäitlejad koguvad patarei- ja akujäätmeid turustajatelt või muudelt mootorsõidukiakude jäätmete, tööstuslike patareide ja akude jäätmete ning elektrisõidukiakude jäätmete kogumispunktidelt või lõppkasutajatelt, esitavad nad pädevale asutusele iga kalendriaasta kohta patarei- ja akujäätmete keemilise koostise ning patarei- ja akujäätmete kategooriate kaupa järgmise teabe:

- a) kogutud mootorsõidukiakude jäätmete, tööstuslike patareide ja akude jäätmete või elektrisõidukiakude jäätmete kogus;
- b) selliste mootorsõidukiakude jäätmete, tööstuslike patareide ja akude jäätmete ja elektrisõidukiakude jäätmete kogus, mis on kogutud ja viidud loa saanud käitluskohta korduskasutamiseks ettevalmistamiseks või kasutusotstarbe muutmiseks;
- c) kogutud mootorsõidukiakude jäätmete, tööstuslike patareide ja akude jäätmete ja elektrisõidukiakude jäätmete kogus, mis on viidud loa saanud käitluskohta töötlemiseks;
- d) kolmandatesse riikidesse eksporditavate kogutud mootorsõidukiakude jäätmete, tööstuslike patareide ja akude jäätmete ning elektrisõidukiakude jäätmete kogus, korduskasutamiseks ettevalmistamine, kasutusotstarbe muutmiseks või töötlemiseks ettevalmistamine.

4. Käesoleva artikli lõike 1 punktides a–g osutatud teave hõlmab teavet sõidukitesse ja seadmetesse paigaldatud patareide ja akude kohta ning neist sõidukitest ja seadmetest kooskõlas artikliga 65 eemaldatud patarei- ja akujäätmeid.

5. Töötlemist teostavad jäätmekäitlejad ja ringlussevõtjad esitavad selle liikmesriigi pädevatele asutustele, kus patareid- ja akujäätmekogude töödeldakse, iga kalendriaasta kohta ja nende liikmesriikide kaupa, kus patareid- ja akujäätmekogude kogumise teabe:

- a) töötlemiseks vastuvõetud patareid- ja akujäätmekogus;
- b) patareid- ja akujäätmekogus, mida hakati ette valmistama korduskasutamiseks, kasutusotstarbe muutmiseks või ringlussevõtu protsessideks;
- c) andmed patareid- ja akujäätmekogude ringlussevõtu määra ja taaskasutusse võetud materjali kohta ning lõplike väljundfraktsioonide sihtkoha ja saagise kohta.

Ringlussevõtu määrad ja taaskasutusse võetud materjalide kogused esitatakse kõigi ringlussevõtuetaappide ja kõigi vastavate väljundfraktsioonide kohta. Kui ringlussevõtutoiminguid tehakse mitmes käitluskohas, vastutab teabe kogumise ja kõnealuse teabe pädevatele asutustele esitamise eest esimene ringlussevõtja.

Selle liikmesriigi pädev asutus, kus toimub patareid- ja akujäätmekogude töötlemine, esitab käesolevas lõikes osutatud teabe selle liikmesriigi pädevale asutusele, kus patareid ja akud koguti, kui tegemist ei ole sama liikmesriigiga.

Selliseid patareid- ja akujäätmekogude puudutavaid andmeid, mis saadetakse teise liikmesriiki töötlemiseks selles teises liikmesriigis, võetakse arvesse ringlussevõtu määra ja taaskasutusse võetud materjali käsitlevate andmete puhul ning neid võetakse arvesse seoses XII lisas esitatud eesmärkidega liikmesriigis, kus need jäätmed koguti.

6. Kui lõikes 5 nimetatata jäätmevaldajad ekspordivad patareid või akusid töötlemiseks, esitavad nad oma asukohtaliikmesriigi pädevatele asutustele andmed töötlemiseks eksporditud liigiti kogutud patareid- ja akujäätmekogude kohta ning lõike 5 punktides b ja c osutatud andmed.

7. Käesolevas artiklis osutatud tootjad või tootjavastutusorganisatsioonid, kui need on määratud vastavalt artikli 57 lõikele 1, jäätmekäitlejad ja jäätmevaldajad esitavad aruande kuue kuu jooksul pärast selle aruandeaasta lõppu, mille kohta andmeid kogutakse. Esimeseks aruandlusperioodiks on esimene täiskalendriaasta pärast seda, kui jõustub rakendusakt, millega vastavalt artikli 76 lõikele 5 kehtestatakse komisjonile esitatava aruande vorm.

8. Pädevad asutused loovad elektroonilised süsteemid, mille kaudu neile andmeid edastatakse, ja täpsustavad kasutatavad vormingud.

9. Liikmesriik võib lubada pädevatel asutustel taotleda lisateavet, mida on vaja esitatud andmete usaldusväärsuse tagamiseks.

Artikkel 76

Aruandlus komisjonile

1. Liikmesriigid avalikustavad iga kalendriaasta kohta summeeritud kujul ja komisjoni poolt lõike 5 kohaselt vastuvõetud rakendusaktis kindlaks määratud vormis järgmised andmed kantavate patareid ja akude, kergtranspordivahendite akude, mootorsõidukiakude, tööstuslike patareid ja akude ning elektrisõidukiakude kohta patareid- ja akukategooriate ning patareid ja akude keemilise koostise kaupa:

- a) liikmesriigi territooriumil esimest korda turul kättesaadavaks tehtud patareid ja akude kogus, välja arvatud patareid ja akud, mis viidi asjaomase liikmesriigi territooriumilt kõnealusel aastal välja enne lõpptarbijatele müümist, kuid kaasa arvatud patareid ja akud, mis on paigaldatud seadmetesse, sõidukitesse või tööstusseadmetesse;
- b) kogutud patareid- ja akujäätmekogus vastavalt artiklitele 59, 60 ja 61 ning kogumismäärad, mis on arvutatud XI lisas sätestatud meetodika alusel;
- c) selliste tööstuslike patareid ja akude jäätmekogus või elektrisõidukiakude jäätmekogus, mis on kogutud ja viidud loa saanud käitluskohas korduskasutamiseks ettevalmistamiseks või kasutusotstarbe muutmiseks;
- d) XII lisa B osas osutatud ringlussevõtu määrade saavutatud väärtused ja XII lisa C osas osutatud materjali taaskasutusse võtmise määrade saavutatud väärtused asjaomases liikmesriigis kogutud patareid ja akude kohta.

Liikmesriigid teevad need andmed kättesaadavaks 18 kuu jooksul pärast selle aruandeaasta lõppu, mille kohta andmeid kogutakse. Nad avalikustavad kõnealused andmed elektrooniliselt komisjoni poolt lõike 5 kohaselt kehtestatud vormis, kasutades kergesti juurdepääsetavaid andmeteenuseid. Andmed peavad olema masinloetavad, sorteeritavad ja otsitavad ning vastama kolmandatele isikutele kasutamiseks avatud standardeid. Liikmesriigid teavitavad komisjoni, kui esimeses lõigus osutatud andmed kättesaadavaks tehakse.

Esimeseks aruandlusperioodiks on esimene täiskalendriaasta pärast seda, kui jõustub rakendusakt, millega vastavalt lõikele 5 kehtestatakse komisjonile esitatava aruande vorm.

Lisaks direktiividest 2000/53/EÜ ja 2012/19/EL tulenevatele kohustustele hõlmavad käesoleva artikli lõike 1 esimese lõigu punktides a–d osutatud andmed sõidukitesse ja seadmetesse paigaldatud patareisid ja akusid ning neist sõidukitest ja seadmetest kooskõlas artikliga 65 eemaldatud patarei- ja akujäätmeid.

2. Lõike 1 esimese lõigu punktis d osutatud ringlussevõtu määrad ja taaskasutusse võetud materjalid esitatakse kõigi ringlussevõtuetappide ja kõigi vastavate väljundfraktsioonide kohta.

3. Käesoleva artikli kohaselt liikmesriikide poolt kättesaadavaks tehtud andmetele lisatakse kvaliteedikontrolli aruanne, mis esitatakse komisjoni poolt lõike 5 kohaselt kehtestatud vormis.

4. Komisjon kogub käesoleva artikli kohaselt kättesaadavaks tehtud teavet ja vaatab selle läbi. Komisjon avaldab aruande, milles hinnatakse andmete kogumise korraldust, andmeallikaid ja liikmesriikides kasutatud meetodikat ning kõnealuste andmete täielikkust, usaldusväärsust, õigeaegsust ja järjepidevust. See hinnang võib sisaldada konkreetseid parandamissoovitusi. Aruanne koostatakse kuue kuu jooksul pärast seda, kui liikmesriigid on esimest korda andmeid esitanud, ja seejärel iga nelja aasta järel.

5. Komisjon võtab 18. augustiks 2025 vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse komisjonile esitatavate andmete ja teabe vorm ning hindamismeetodid ja tegevustingimused, mis on seotud patarei- ja akujäätmete kogumise ja töötlemisega, käesoleva artikli lõigete 1 ja 4 kohaldamiseks. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 90 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

IX PEATÜKK

Digitaalne akupass

Artikkel 77

Akupass

1. Alates 18. veebruarist 2027 peab igal turule lastud või kasutusele võetud kergtranspordivahendi akul, üle 2 kWh mahutavusega tööstuslikul patareil või akul ning elektrisõidukiakul olema elektrooniline andmik („akupass“).

2. Patarei- või akupass sisaldab teavet patarei- või akumudeli kohta ning konkreetset teavet iga patarei või aku kohta, sealhulgas sellise patarei või aku kasutamisest tulenevat teavet, nagu on sätestatud XIII lisas.

Akupassis sisalduv teave sisaldab järgmist:

- a) XIII lisa punkti 1 kohaselt üldsusele kättesaadav teave;
- b) teave, mis on kättesaadav ainult teada antud asutustele, turujärelevalveasutustele ja komisjonile vastavalt XIII lisa punktidele 2 ja 3, ning
- c) teave, mis on kättesaadav üksnes füüsilisele või juriidilisele isikule, kellel on õigustatud huvi sellele teabele juurde pääseda ja seda töödelda kolmanda lõigu punktides a ja b osutatud eesmärkidel kooskõlas XIII lisa punktidega 2 ja 4.

Teise lõigu punktis c osutatud teabele juurdepääsemine ja selle töötlemine:

- a) puudutab patarei või aku demonteerimist, sealhulgas demonteerimise käigus võetavaid ohutusmeetmeid, ja patarei- või akumudeli üksikasjalikku koostist ning on oluline, et parandajad, taastajad, taaskasutajad ja ringlussevõtjad saaksid teostada oma majandustegevust kooskõlas käesoleva määrusega, või

- b) on iga patarei ja aku puhul oluline patarei või aku ostjale või ostja nimel tegutsevatele isikutele, et teha iga patarei või aku kättesaadavaks sõltumatutele energiavahendajatele või energiaturu osalistele.

Teises lõigus osutatud teave lisatakse akupassi ulatuses, mis on asjakohane seoses asjaomase patarei või aku kategooria või alamkategooriaga.

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 89 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta XIII lisa seoses teabega, mis tuleb lisada akupassi, arvestades teaduse ja tehnika arengut.

3. Akupass on kättesaadav artikli 13 lõikes 6 osutatud ruutkoodi kaudu, mis viitab kordumatule tunnusele, mille annab patareile või akule seda turule laskev ettevõtja.

Ruutkood ja kordumatu tunnus peavad vastama ISO/IEC standarditele 15459-1:2014, 15459-2:2015, 15459-3:2014, 15459-4:2014, 15459-5:2014 ja 15459-6:2014 või nendega samaväärsetele standarditele.

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 89 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta käesoleva lõike teist lõiku, võttes arvesse teaduse ja tehnika arengut, asendades nimetatud lõigus osutatud standardid või lisades muid Euroopa või rahvusvahelisi standardeid, millele ruutkood ja kordumatu tunnus peavad vastama.

4. Patareid või akut turule laskev ettevõtja tagab, et akupassis sisalduv teave on täpne, täielik ja ajakohastatud. Ta võib anda teisele ettevõtjale kirjaliku loa tema nimel tegutsemiseks.

5. Kogu akupassis sisalduv teave põhineb avatud standarditel ja on koostalitlusvõimelises vormingus, seda saab edastada avatud koostalitlusvõimelise andmevahetusvõrgu kaudu tarnijast sõltumata, see on masinloetav, struktureeritud ja võimaldab otsingut kooskõlas artiklis 78 sätestatud oluliste nõuetega.

6. Juurdepääsu akupassis sisalduvale teabele reguleeritakse vastavalt artiklis 78 sätestatud olulistele nõuetele.

7. Patarei või aku puhul, mis on korduskasutamiseks ette valmistatud, kasutusotstarbe muutmiseks ette valmistatud, mille kasutusotstarvet on muudetud või mis on taastatud, läheb vastutus täita käesoleva artikli lõike 4 kohaseid kohustusi üle ettevõtjale, kes on selle patarei või aku turule lasknud või kasutusele võtnud. Sellisel patareil või akul peab olema uus akupass, mis on seotud algse patarei või aku või patareide või akude akupassi või -passidega.

Kui patarei või aku staatus muutub ja sellest saab patarei- või akujääd, läheb vastutus täita käesoleva artikli lõike 4 kohaseid kohustusi üle kas tootjale või tootjavastutusorganisatsioonile, kui see on määratud vastavalt artikli 57 lõikele 1, või artikli 57 lõike 8 kohaselt valitud jäätmekäitlejale.

8. Akupass kaotab kehtivuse pärast patarei või aku ringlussevõttu.

9. Hiljemalt 18. augustiks 2026 võtab komisjon vastu rakendusaktid, milles täpsustatakse, milliseid isikuid käsitatakse vastavalt XIII lisa punktides 2 ja 4 osutatud õigustatud huviga isikutena käesoleva artikli lõike 2 punkti c kohaldamisel ning millisele nimetatud punktides loetletud teabele neil on juurdepääs ning millises ulatuses nad saavad seda teavet alla laadida, jagada, avaldada ja taaskasutada. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 90 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

Lõike 2 punktis c osutatud isikute kindlaksmääramise kriteeriumid ning XIII lisa punktides 2 ja 4 osutatud teabe allalaadimise, jagamise, avaldamise ja taaskasutamise ulatuse kindlaksmääramise kriteeriumid on järgmised:

- a) vajadus sellise teabe järele, et hinnata patarei või aku seisundit ja jääkväärtust ning selle edasise kasutamise kõlblikkust;
- b) vajadus sellise teabe järele patarei või aku korduskasutamiseks ettevalmistamiseks, kasutusotstarbe muutmiseks ettevalmistamiseks, kasutusotstarbe muutmiseks, taastamiseks või ringlussevõtuks või nende toimingute vahel valimiseks;

- c) vajadus tagada, et juurdepääs akupassis sisalduvale tundlikule äriteabele ja selle töötlemine piirdub sellega, mis on minimaalselt vajalik kooskõlas kohaldatava liidu õigusega.

Artikkel 78

Akupassi tehniline teostus ja käitamine

Akupassi tehniline teostus ja käitamine peavad vastama järgmistele olulistele nõuetele:

- a) akupass on ökodisaini käsitleva liidu õigusega nõutavate muude digitaalsete tootepassidega otspunktside ja andmeedastuse tehniliste, semantiliste ja korralduslike aspektide poolest täiesti koostalitlusvõimeline;
- b) tarbijatel, ettevõtjatel ja muudel asjaomastel osalejatel on akupassile tasuta juurdepääs, mis põhineb nende vastavatel juurdepääsuõigustel, mis on esitatud XIII lisas ja artikli 77 lõike 9 kohaselt vastu võetud rakendusaktis;
- c) akupassis sisalduvaid andmeid säilitab artikli 77 lõikes 4 või 7 sätestatud kohustuste täitmise eest vastutav ettevõtja või tema nimel tegutsev volitatud ettevõtja;
- d) kui akupassis sisalduvaid andmeid säilitavad või töötlevad muul viisil ettevõtjad, kes on volitatud tegutsema selle ettevõtja nimel, kes vastutab akupassiga seotud kohustuste täitmise eest vastavalt artikli 77 lõigetele 4 või 7, ei tohi need ettevõtjad selliseid andmeid tervikuna või osaliselt müüa, taaskasutada ega töödelda rohkem, kui on vaja asjaomaste salvestus- või töötlemisteenuste osutamiseks;
- e) akupass jääb kättesaadavaks pärast seda, kui artikli 77 lõikes 4 või 7 sätestatud kohustuste täitmise eest vastutavat ettevõtjat enam ei ole või see lõpetab oma tegevuse liidus;
- f) akupassis sisalduvale teabele juurdepääsu, teabe sisestamise, muutmise või ajakohastamise õiguseid piiratakse XIII lisas ja artikli 77 lõike 9 kohaselt vastu võetud rakendusaktis sätestatud juurdepääsuõiguste alusel;
- g) tagatakse andmete autentsus, usaldusväärsus ja terviklus;
- h) akupassid kavandatakse ja neid käitatakse viisil, millega tagatakse turvalisuse ja eraelu puutumatuse kõrge tase ning välditakse pettusi.

X PEATÜKK

Liidu turujärelevalve ja liidu kaitsemeetmete menetlus

Artikkel 79

Riikliku tasandi menetlus ohtlike patareide ja akudega tegelemiseks

1. Ilma et see piiraks määruse (EL) 2019/1020 artikli 19 kohaldamist, kui ühe liikmesriigi turujärelevalveasutustel on piisavalt põhjust arvata, et mõni käesoleva määrusega hõlmatud patareid või aku kujutab endast ohtu inimeste tervisele või ohutusele, varale või keskkonnale, teostavad nad asjaomase patareid või aku hindamise, mis hõlmab kõiki käesolevas määruuses sätestatud asjakohaseid nõudeid.

Kui esimeses lõigus osutatud hindamise tulemusena leiavad turujärelevalveasutused, et patareid või aku ei vasta käesolevas määruuses sätestatud nõuetele (edaspidi „nõuetele mittevastav patareid või aku“), nõuavad nad viivitamata, et asjaomane ettevõtja võtaks turujärelevalveasutuste poolt ette nähtud mõistliku aja jooksul, mis on vastavuses riski laadiga, kõik vajalikud parandusmeetmed patareid või aku nimetatud nõuetega vastavusse viimiseks, kõrvaldaks selle turult või võtaks selle tagasi.

Turujärelevalveasutused teavitavad sellest asjaomast teada antud asutust.

2. Turujärelevalveasutused teavitavad komisjoni ja teisi liikmesriike hindamistulemustest ja meetmetest, mille võtmist nad on ettevõtjalt nõudnud.

3. Ettevõtja tagab, et kõigi tema poolt liidu turul kättesaadavaks tehtud nõuetele mittevastavate patareide või akude suhtes võetakse kõik asjakohased parandusmeetmed.

4. Kui asjaomane ettevõtja ei võta lõike 1 teises lõigus osutatud ajavahemiku jooksul piisavaid parandusmeetmeid, rakendavad turujärelevalveasutused kõiki sobivaid ajutisi meetmeid, et keelata või piirata nõuetele mittevastavate patareide või akude kättesaadavaks tegemist oma riigi turul või et kõnealused patareid või akud turult kõrvaldada või tagasi võtta.

Turujärelevalveasutused teavitavad nendest meetmetest viivitamata komisjoni ja teisi liikmesriike.

5. Lõike 4 teises lõigus osutatud teave peab sisaldama kõiki teadaolevaid üksikasju, eelkõige nõuetele mittevastava patarei või aku tuvastamiseks vajalikke andmeid, patarei või aku päritolu, väidetava mittevastavuse ja kaasneva riski laadi, liikmesriigi võetud meetmete laadi ja kestust, samuti asjaomase ettevõtja esitatud seisukohti. Turujärelevalveasutused toovad eelkõige välja, kas nõuetele mittevastavus on tingitud ühest järgmistest põhjustest:

a) patarei või aku mittevastavus artiklitele 6–10 või artiklitele 12, 13 ja 14;

b) puudused artiklis 15 osutatud harmoneeritud standardites;

c) puudused artiklis 16 osutatud ühtsetes kirjeldustes.

6. Liikmesriigid, kes ei ole käesoleva artikli kohase menetluse algatajad, teavitavad viivitamata komisjoni ja teisi liikmesriike kõigist võetud meetmetest ja igasugusest nende käsutuses olevast lisateabest asjaomase patarei või aku mittevastavuse kohta, samuti oma vastuväidetest, kui nad ei ole vastuvõetud riiklike meetmega nõus.

7. Kui teised liikmesriigid ega komisjon ei ole kolme kuu jooksul alates lõike 4 teises lõigus osutatud teabe kättesaamisest esitanud vastuväiteid turujärelevalveasutuste võetud ajutise meetme kohta, loetakse meede põhjendatuks.

8. Liikmesriigid tagavad, et nõuetele mittevastava patarei või aku suhtes võetakse viivitamata asjakohaseid piiravaid meetmeid, näiteks nõuetele mittevastava patarei või aku turult kõrvaldamine.

Artikkel 80

Liidu kaitsemeetmete menetlus

1. Kui artikli 79 lõigetes 4, 6 ja 7 sätestatud menetluse lõppedes esitatakse turujärelevalveasutuste võetud meetme suhtes vastuväiteid või kui komisjon on seisukohal, et riiklik meede on vastuolus liidu õigusega, alustab komisjon viivitamata konsultatsioone liikmesriikidega ja asjaomase ettevõtja või ettevõtjatega ning hindab riiklikku meetet. Komisjon püüab hindamise lõpule viia ühe kuu jooksul.

Selle hindamise tulemuste põhjal võtab komisjon vastu rakendusakti, milles määratakse kindlaks, kas riiklik meede on põhjendatud või mitte. Nimetatud rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 90 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

2. Komisjon adresseerib lõike 1 teises lõigus osutatud rakendusakti kõigile liikmesriikidele ning edastab selle viivitamata neile ja asjaomasele ettevõtjale või ettevõtjatele.

Kui leitakse, et riiklik meede on põhjendatud, võtavad kõik liikmesriigid vajalikud meetmed, et tagada nõuetele mittevastava patarei või aku kõrvaldamine oma turult, ja teavitavad sellest komisjoni.

Kui leitakse, et riiklik meede ei ole põhjendatud, tunnistab asjaomane liikmesriik selle kehtetuks.

3. Kui leitakse, et riiklik meede on põhjendatud, ja patarei või aku nõuetele mittevastavuse põhjuseks peetakse puudusi käesoleva määruse artiklis 15 osutatud harmoneeritud standardites, kohaldab komisjon määruse (EL) nr 1025/2012 artiklis 11 sätestatud menetlust.

4. Kui leitakse, et riiklik meede on põhjendatud, ja patarei või aku nõuetele mittevastavuse põhjuseks peetakse puudusi artiklis 16 osutatud ühtsetes kirjeldustes, võtab komisjon viivitamata vastu rakendusakti, millega asjaomast ühtset kirjeldust muudetakse või tunnistatakse see kehtetuks. Nimetatud rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 90 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

*Artikkel 81***Nõuetele vastavad ohtlikud patareid ja akud**

1. Kui liikmesriik leiab pärast artikli 79 lõike 1 kohast hindamist, et hoolimata vastavusest artiklitele 6–10 ning artiklitele 12, 13 ja 14 kujutab patareid või aku endast ohtu inimeste tervisele või ohutusele või vara või keskkonna kaitsele (edaspidi „nõuetele vastav ohtlik patareid või aku“), nõuab ta viivitamata, et asjaomane ettevõtja võtaks turujärelevalveasutuste poolt ette nähtud mõistliku aja jooksul, mis on vastavuses riski laadiga, kõik asjakohased meetmed tagamaks, et nõuetele vastav patareid või aku, mis kujutab endast ohtu, turul kättesaadavaks tegemise ajal ei kujutaks endast enam ohtu, kõrvaldaks kõnealuse patareid või aku turult või võtaks selle tagasi.
2. Ettevõtja tagab, et kõigi tema poolt kogu liidu turul kättesaadavaks tehtud nõuetele vastavate ohtlike patareid või akude suhtes võetakse parandusmeetmeid.
3. Liikmesriik teavitab komisjoni ja teisi liikmesriike viivitamata lõikes 1 osutatud olukorra tekkimisest. Kõnealune teave peab sisaldama kõiki teadaolevaid üksikasju, eelkõige nõuetele vastavate ohtlike patareid või akude tuvastamiseks vajalikke andmeid, patareid või akude päritolu, tarneahelat, kaasneva ohu laadi ning võetud riiklike meetmete laadi ja kestust.
4. Komisjon alustab viivitamata konsultatsioone liikmesriikidega ja asjaomase ettevõtja või ettevõtjatega ja hindab võetud riiklike meetmeid. Selle hindamise tulemuste põhjal võtab komisjon vastu rakendusakti, milles määratakse kindlaks, kas riiklik meede on põhjendatud või mitte, ja vajaduse korral tehakse ettepanek asjakohaste meetmete võtmiseks. Nimetatud rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 90 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.
5. Nõuetekohaselt põhjendatud tungiva kiireloomulisuse tõttu, mis on seotud inimeste tervise ja ohutuse kaitsega või vara või keskkonna kaitsega, võtab komisjon kooskõlas artikli 90 lõikes 4 osutatud menetlusega vastu viivitamata kohaldatava rakendusakti.
6. Komisjon adresseerib lõigetes 4 ja 5 osutatud rakendusakti kõigile liikmesriikidele ning edastab selle viivitamata neile ja asjaomasele ettevõtjale või ettevõtjatele.

*Artikkel 82***Ühistegevus**

Turujärelevalveasutused võivad koos ettevõtjaid või lõppkasutajaid esindavate organisatsioonidega viia ellu ühistegevusi. Ühistegevused võivad hõlmata patareid ja akude pädevuskeskuste loomist liikmesriikide või turujärelevalveasutuste poolt, et edendada nõuetele vastavust, teha kindlaks nõuetele mittevastavus, suurendada teadlikkust ja anda suuniseid seoses käesolevas määruses sätestatud nõuetega kooskõlas määruse (EL) 2019/1020 artikliga 9.

*Artikkel 83***Vormiline nõuetele mittevastavus**

1. Ilma et see piiraks artikli 79 kohaldamist, kui liikmesriik jõuab ühele järgmistest järeldustest, nõuab ta asjaomaselt ettevõtjalt mittevastavuse kõrvaldamist:
 - a) CE-märgise tootele kinnitamisel ei ole järgitud määruse (EÜ) nr 765/2008 artikli 30 või käesoleva määruse artikli 20 nõudeid;
 - b) CE-märgist ei ole tootele kinnitatud;
 - c) teada antud asutuse identifitseerimisnumbri kinnitamisel, kui see on VIII lisa kohaselt nõutav, ei ole järgitud artikli 20 nõudeid või asjaomast identifitseerimisnumbrit ei ole kinnitatud;
 - d) ELi vastavusdeklaratsiooni ei ole koostatud või see ei ole koostatud õigesti;
 - e) VIII lisas osutatud tehniline dokumentatsioon ei ole kättesaadav või see on puudulik;
 - f) artikli 38 lõikes 7 või artikli 41 lõikes 3 osutatud teave puudub, on vale või mittetäielik;
 - g) mõni muu artiklis 38 või 41 sätestatud haldusnõue ei ole täidetud.

2. Kui lõikes 1 osutatud mittevastavust ei kõrvaldata, võtab asjaomane liikmesriik kõik asjakohased meetmed patarei või aku turul kättesaadavaks tegemise piiramiseks või keelamiseks või tagab selle turult kõrvaldamise või tagasivõtmise.

Artikkel 84

Hoolsuskohustuse täitmata jätmine

1. Kui liikmesriik leiab, et ettevõtja ei täida artiklites 48, 49 ja 50 sätestatud hoolsuskohustusi, nõuab ta, et asjaomane ettevõtja kõrvaldaks asjaomase mittevastavuse.

2. Kui lõikes 1 osutatud mittevastavust ei kõrvaldata ja kui mittevastavuse kõrvaldamiseks ei ole muid mõjusaid võimalusi, võtab asjaomane liikmesriik kõik asjakohased meetmed, et piirata või keelata lõikes 1 osutatud ettevõtja poolt turul kättesaadavaks tehtud patareide või akude turul kättesaadavaks tegemist ja, kui mittevastavus on tõsine, tagada nende turult kõrvaldamine või tagasivõtmine.

XI PEATÜKK

Keskkonnahoidlikud riigihanked ja ainete kasutamise piirangute muutmise menetlus

Artikkel 85

Keskkonnahoidlikud riigihanked

1. Direktiivi 2014/24/EL artikli 2 lõike 1 punktis 1 või direktiivi 2014/25/EL artikli 3 lõikes 1 määratletud avaliku sektori hankijad või direktiivi 2014/25/EL artikli 4 lõikes 1 määratletud võrgustiku sektori hankijad võtavad patareide ja akude või patareisid või akusid sisaldavate toodete hankimisel nimetatud direktiividega hõlmatud olukordades arvesse kõnealuste patareide ja akude keskkonnamõju nende olulusringi jooksul, et tagada hangitud patareide ja akude võimalikult väike keskkonnamõju.

2. Pärast 12 kuu möödumist käesoleva artikli lõikes 3 osutatud esimese delegeeritud õigusakti jõustumise kuupäevast, millega kehtestatakse pakkumuste hindamise kriteeriumid hankemenetluste jaoks, täidetakse käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud kohustust sellega, et seda kohaldatakse nimetatud pakkumuste hindamise kriteeriumide suhtes. Kõigi artiklite 7–10 kohaldamisalasse jäävate hankemenetluste tehnilistes spetsifikatsioonides ja pakkumuste hindamise kriteeriumides, mille avaliku sektori hankijad või võrgustiku sektori hankijad korraldavad patareide ja akude või patareisid või akusid sisaldavate toodete ostmiseks, osutatakse nimetatud esimesele delegeeritud aktile, tagamaks et need patarei ja aku või patareisid või akusid sisaldavad tooted valitakse selliste patareide ja akude või toodete hulgast, mille keskkonnamõju on olulusringi jooksul oluliselt väiksem.

3. 12 kuud pärast artikli 7 lõike 2 neljanda lõigu punktis a, artikli 8 lõikes 1, artikli 9 lõikes 2 ja artikli 10 lõikes 5 osutatud delegeeritud õigusaktidest viimase vastuvõtmist võtab komisjon kooskõlas artikliga 89 vastu delegeeritud õigusaktid, millega täiendatakse käesolevat määrust, kehtestades patareide ja akude või patareisid või akusid sisaldavate toodete hankemenetlustes saadud pakkumuste hindamise kriteeriumid, mis põhinevad artiklites 7–10 sätestatud kestlikusnõuetel.

Artikkel 86

Ainetele piirangute kehtestamise menetlus

1. Kui komisjon on seisukohal, et aine kasutamine patareide või akude valmistamisel või aine sisaldumine patareides või akudes nende turule laskmise ajal või nende olulusringi järgmistes etappides, sealhulgas patarei- või akujäätmete kasutusotstarbe muutmise või töötlemise ajal, kujutab endast sellist riski inimeste tervisele või keskkonnale, mida ei ole piisavalt ohjatud ja millega tuleb tegeleda kogu liidus, palub ta ametil koostada piirangutoimiku, mis vastab määruse (EÜ) nr 1907/2006 XV lisa nõuetele. See piirangutoimik sisaldab sotsiaal-majanduslikku hinnangut, sealhulgas alternatiivide analüüsi.

2. 12 kuu jooksul alates komisjonilt käesoleva artikli lõikes 1 osutatud taotluse saamisest ning kui ameti poolt kõnealuse lõike kohaselt koostatud piirangutoimikus tõendatakse, et vajalik on kogu liitu hõlmav tegevus, lisaks juba kehtestatud meetmetele, soovib amet piiranguid, et algatada käesoleva artikli lõigetes 4–9 ning artiklites 87 ja 88 kirjeldatud menetlus.

3. Kui liikmesriik on seisukohal, et aine kasutamine patareide või akude tootmisel või aine sisaldumine patareides või akudes nende turule laskmise ajal või nende olulusringi järgmistes etappides, sealhulgas patarei- või akujäätmete kasutusotstarbe muutmise või töötlemise ajal, kujutab endast sellist riski inimeste tervisele või keskkonnale, mida ei ole piisavalt ohjatud ja millega tuleb tegeleda kogu liidus, teatab ta ametile, et ta teeb ettepaneku koostada piirangutoimik. Liikmesriik koostab piirangutoimiku. Piirangutoimik sisaldab sotsiaal-majanduslikku hinnangut, sealhulgas alternatiivide analüüsi.

Kui piirangutoimikus tõendatakse, et on vajalik kogu liitu hõlmav tegevus, lisaks juba kehtestatud meetmetele, esitab liikmesriik ametile toimiku määruse (EÜ) nr 1907/2006 XV lisas sätestatud vormis, et algatada menetlus, mida on kirjeldatud käesoleva artikli lõigetes 4–9 ning artiklites 87 ja 88.

4. Piirangutoimiku ja piirangute kehtestamise menetluse jaoks võtavad amet või liikmesriigid arvesse kõiki toimikuid, kemikaaliohutuse aruandeid ja riskihindamisi, mis on ametile või liikmesriigile esitatud määruse (EÜ) nr 1907/2006 alusel. Amet või liikmesriigid võtavad samuti arvesse kogu kättesaadavat teavet ja osutavad asjakohasele riskihindamisele, mis on esitatud seoses muu liidu õigusega, milles käsitletakse patareis või akus kasutatava aine olemusringi, kaasa arvatud jäätmeetappi. Selleks annavad teised liidu õiguse alusel asutatud ja samalaadseid ülesandeid täitvad asutused ametile või asjaomasele liikmesriigile taotluse korral teavet.

5. Käesoleva määruse artiklis 6 ja käesolevas artiklis määratletud ülesannete täitmiseks ameti valduses olevale teabele juurdepääsu suhtes kohaldatakse määruse (EÜ) nr 1907/2006 artiklit 118.

6. Amet haldab loetelu ainetest, mille kohta kas amet või liikmesriik kavatsevad koostada või on koostamas käesoleva artikli kohast piirangutoimikut.

7. Määruse (EÜ) nr 1907/2006 artikli 76 lõike 1 punkti c kohaselt loodud riskihindamise komitee ja selle määruse artikli 76 lõike 1 punkti d kohaselt loodud sotsiaal-majandusliku analüüsi komitee kontrollivad, kas esitatud piirangutoimik vastab nimetatud määruse XV lisa nõuetele. 30 päeva jooksul alates toimiku kättesaamisest teavitab vastav komitee ametit või piirangute kehtestamist soovitanud liikmesriiki sellest, kas toimik on nõuetekohane. Kui toimik ei ole nõuetekohane, esitatakse ametile või liikmesriigile kirjalikult põhjendused 45 päeva jooksul alates toimiku kättesaamisest. Amet või liikmesriik viib toimiku nõuetega vastavusse 60 päeva jooksul alates asjaomase komitee põhjenduste kättesaamisest; vastasel korral käesoleva artikli kohane menetlus lõpetatakse.

8. Amet avaldab viivitamata komisjoni või liikmesriigi kavatsuse algatada aine suhtes käesoleva artikli kohane piirangute kehtestamise menetlus ning teavitab asjaomaseid sidusrühmi.

9. Amet teeb oma veebisaidil avalikkusele viivitamata kättesaadavaks piirangutoimiku, sealhulgas lõigete 2 ja 3 kohaselt soovitatud piirangud, märkides selgelt ära selle avaldamiskuupäeva. Amet kutsub kõiki asjaomaseid sidusrühmi üles esitama individuaalselt või ühiselt nelja kuu jooksul alates avaldamiskuupäevast järgmise:

a) märkused piirangutoimiku ja soovitatud piirangute kohta;

b) soovitatud piirangute sotsiaal-majanduslik analüüs, kaasa arvatud alternatiivide analüüs või teave, mis võib kaasa aidata kõnealusele analüüsile, milles käsitletakse soovitatud piirangute eeliseid ja puudusi. See analüüs peab vastama määruse (EÜ) nr 1907/2006 XVI lisa nõuetele.

10. Artikli 6 lõikes 2 osutatud delegeeritud õigusaktid võetakse vastu üheksa kuu jooksul pärast artikli 87 lõikes 2 osutatud ameti sotsiaal-majandusliku analüüsi komitee arvamuse saamist. Kui sotsiaal-majandusliku analüüsi komitee ei võta artikli 87 lõikes 2 või 5 sätestatud tähtjaks, nagu on asjakohane, arvamust vastu, võtab komisjon arvesse piirangu sotsiaal-majanduslikku mõju, sealhulgas aine alternatiivide kättesaadavust, ning võtab artikli 87 lõikes 2 sätestatud tähtjaks vastu delegeeritud õigusakti.

11. Kui I lisa muutmise eelnõu erineb piirangutoimiku esialgsest ettepanekust, mis on koostatud käesolevas artiklis ning artiklites 87 ja 88 sätestatud korras, või kui selles ei võeta arvesse ameti arvamusi, lisab komisjon üksikasjaliku selgituse erinevuste põhjuste kohta.

Artikkel 87

Ameti komiteede arvamus

1. 12 kuu jooksul alates artikli 86 lõikes 9 osutatud avaldamiskuupäevast võtab riskihindamise komitee piirangutoimiku asjakohaste osade põhjal vastu arvamuse selle kohta, kas soovitatud piirangud on asjakohased, et vähendada ohtu inimeste tervisele või keskkonnale. Kõnealuses arvamuses võetakse arvesse ameti poolt komisjoni taotlusel või liikmesriigi poolt koostatud piirangutoimikut ning artikli 86 lõike 9 punktis a osutatud huvitatud isikute seisukohti.

2. 15 kuu jooksul alates artikli 86 lõikes 9 osutatud avaldamiskuupäevast võtab sotsiaal-majandusliku analüüsi komitee soovitatud piirangute kohta vastu arvamuse, mis põhineb piirangutoimiku asjakohastel osadel ja sotsiaal-majanduslikul mõjul. Enne seda koostab komitee arvamuse kavandi soovitatud piirangute ja nende sotsiaal-majandusliku mõju kohta, võttes arvesse artikli 86 lõike 9 punkti b kohaseid analüüse või teavet, kui need on olemas.
3. Amet avaldab sotsiaal-majandusliku analüüsi komitee arvamuse kavandi viivitamata oma veebisaidil ja palub huvitatud isikutel esitada oma märkused arvamuse kavandi kohta hiljemalt 60 päeva jooksul pärast selle avaldamist.
4. Sotsiaal-majandusliku analüüsi komitee võtab viivitamata vastu oma arvamuse, võttes asjakohasel juhul arvesse käesoleva artikli lõikes 3 sätestatud tähtjaks saadud märkusi. Selles arvamuses võetakse arvesse artikli 86 lõike 9 punkti b ja käesoleva artikli lõike 3 kohaselt esitatud huvitatud isikute märkusi.
5. Kui riskihindamise komitee arvamus erineb oluliselt piirangutoimikus soovitatud piirangutest, lükkab amet sotsiaal-majandusliku analüüsi komitee arvamuse esitamise tähtpäeva kuni 90 päeva võrra edasi.
6. Kui riskihindamise komitee ja sotsiaal-majandusliku analüüsi komitee esitavad arvamuse vastavalt käesoleva artikli lõigetele 1 ja 2, kasutavad nad määruse (EÜ) nr 1907/2006 artiklis 87 sätestatud ettekandjaid kooskõlas nimetatud artiklis sätestatud tingimustega.

Artikkel 88

Arvamuse esitamine komisjonile

1. Amet esitab komisjonile viivitamata riskihindamise komitee ja sotsiaal-majandusliku analüüsi komitee arvamused artikli 86 kohaselt soovitatud piirangute kohta. Kui riskihindamise komitee ja sotsiaal-majandusliku analüüsi komitee arvamused erinevad oluliselt soovitatud piirangutest, esitab amet komisjonile selgitava märkuse, milles selgitatakse üksikasjalikult selliste erinevuste põhjuseid. Kui üks või kumbki komitee ei võta oma arvamust vastu vastavalt artikli 87 lõikes 1 ja 2 sätestatud tähtpäevaks, teavitab amet sellest komisjoni ja esitab põhjused.
2. Amet avaldab kahe komitee arvamused viivitamata oma veebisaidil.
3. Amet esitab komisjonile või liikmesriigile taotluse korral kõik dokumendid ja tõendusmaterjalid, mis on ametile esitatud või mida ta on arvesse võtnud.

XII PEATÜKK

Delegeeritud volitused ja komiteemenetlus

Artikkel 89

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artikli 6 lõikes 2, artikli 7 lõigetes 1, 2 ja 3, artikli 8 lõigetes 1 ja 5, artikli 9 lõikes 2, artikli 10 lõigetes 5 ja 6, artikli 11 lõikes 4, artikli 12 lõikes 3, artikli 13 lõikes 8, artikli 14 lõikes 4, artikli 48 lõikes 8, artikli 53 lõikes 3, artikli 59 lõikes 7, artikli 60 lõikes 8, artikli 70 lõikes 4, artikli 71 lõigetes 4, 5 ja 6, artikli 72 lõikes 4, artikli 77 lõigetes 2 ja 3 ning artikli 85 lõikes 3 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates 17. augustist 2023. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 6 lõikes 2, artikli 7 lõigetes 1, 2 ja 3, artikli 8 lõigetes 1 ja 5, artikli 9 lõikes 2, artikli 10 lõigetes 5 ja 6, artikli 11 lõikes 4, artikli 12 lõikes 3, artikli 13 lõikes 8, artikli 14 lõikes 4, artikli 48 lõikes 8, artikli 53 lõikes 3, artikli 59 lõikes 7, artikli 60 lõikes 8, artikli 70 lõikes 4, artikli 71 lõigetes 4, 5 ja 6, artikli 72 lõikes 4, artikli 77 lõigetes 2 ja 3 ning artikli 85 lõikes 3 osutatud volituste delegerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.

5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

6. Artikli 6 lõike 2, artikli 7 lõigete 1, 2 ja 3, artikli 8 lõigete 1 ja 5, artikli 9 lõike 2, artikli 10 lõigete 5 ja 6, artikli 11 lõike 4, artikli 12 lõike 3, artikli 13 lõike 8, artikli 14 lõike 4, artikli 48 lõike 8, artikli 53 lõike 3, artikli 59 lõike 7, artikli 60 lõike 8, artikli 70 lõike 4, artikli 71 lõigete 4, 5 ja 6, artikli 72 lõike 4, artikli 77 lõigete 2 ja 3 ning artikli 85 lõike 3 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kolme kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 90

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab komitee, mis on loodud direktiivi 2008/98/EÜ artikli 39 alusel. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 4.

3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

Kui komitee oma arvamust ei esita, ei võta komisjon rakendusakti eelnõu vastu ja kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artikli 5 lõike 4 kolmandat lõiku.

4. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 8 koostoimes artikliga 5.

XIII PEATÜKK

Muudatused

Artikkel 91

Määruse (EL) 2019/1020 muutmine

Määrust (EL) 2019/1020 muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 4 lõikes 5 asendatakse tekst „(EL) 2016/425³⁵ ja (EL) 2016/426³⁶“ järgmisega:

„(EL) 2016/425, (*) (EL) 2016/426 (**) ja (EL) 2023/1542 (***)“

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2016. aasta määrus (EL) 2016/425, mis käsitleb isikukaitsevahendeid ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 89/686/EMÜ (ELT L 81, 31.3.2016, lk 51).

(**) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2016. aasta määrus (EL) 2016/426, mis käsitleb küttegaasi põletavaid seadmeid ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2009/142/EÜ (ELT L 81, 31.3.2016, lk 99).

(***) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2023. aasta määrus (EL) 2023/1542, mis käsitleb patareisid ja akusid ning patarei- ja akujätmeid ning millega muudetakse direktiivi 2008/98/EÜ ja määrust (EL) 2019/1020 ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2006/66/EÜ (ELT L 191, 28.7.2023, lk 1).“

2) I lisa „Liidu ühtlustamisõigusaktide loetelu“ punkt 21 asendatakse järgmisega:

„21. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2023. aasta määrus (EL) 2023/1542, mis käsitleb patareisid ja akusid ning patarei- ja akujätmeid ning millega muudetakse direktiivi 2008/98/EÜ ja määrust (EL) 2019/1020 ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2006/66/EÜ (ELT L 191, 28.7.2023, lk 1).“

Artikkel 92

Direktiivi 2008/98/EÜ muutmine

Direktiivi 2008/98/EÜ artikli 8a lõikesse 7 lisatakse järgmine lõik:

„Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2023/1542 (*) artikli 2 punktis 1 määratletud patareide või akude puhul võtavad liikmesriigid hiljemalt 18. augustiks 2025 meetmed, millega tagatakse, et enne 4. juulit 2018 loodud tootja laiendatud vastutuse süsteemid vastavad käesolevale artiklile.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2023. aasta määrus (EL) 2023/1542, mis käsitleb patareisid ja akusid ning patarei- ja akujäätmeid ning millega muudetakse direktiivi 2008/98/EÜ ja määrust (EL) 2019/1020 ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2006/66/EÜ (ELT L 191, 28.7.2023, lk 1).“

XIV PEATÜKK

Lõppsätted

Artikkel 93

Karistused

Hiljemalt 18. augustiks 2025 kehtestavad liikmesriigid käesoleva määruse rikkumise korral kohaldatavad karistusnormid ja võtavad kõik vajalikud meetmed nende rakendamise tagamiseks. Kehtestatud karistused peavad olema mõjusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Liikmesriigid teavitavad komisjoni viivitamata nimetatud normidest ja meetmetest ning teavitavad teda viivitamata nende hilisematest muudatustest.

Artikkel 94

Läbivaatamine

1. Hiljemalt 30. juuniks 2031 vaatab komisjon käesoleva määruse ja koostab aruande, milles käsitletakse käesoleva määruse kohaldamist ning selle mõju keskkonnale, inimeste tervisele ja siseturu toimimisele, ning esitab selle Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

2. Võttes arvesse tehnika arengut ja liikmesriikides saadud praktilisi kogemusi, lisab komisjon oma aruandesse hinnangu käesoleva määruse järgmiste aspektide kohta:

- a) üldkasutatavate kantavate patareide ja akude määratluse alla kuuluvate levinud formaatide loetelu;
- b) II peatükis sätestatud kestlikkus- ja ohutusnõuded, sealhulgas võimalik vajadus kehtestada ekspordikeeld patareide ja akude suhtes, mis ei vasta I lisas sätestatud piirangutele;
- c) III peatükis sätestatud märgistus- ja teabe esitamise nõuded;
- d) artiklites 48–53 sätestatud patareide ja akudega seotud hoolsuskohustuse nõuded;
- e) VIII peatükis sätestatud meetmed seoses patarei- ja akujäätmete käitlemisega, sealhulgas võimalus kehtestada kaks alamkategooriat kantavate akude ja kantavate patareide jaoks, eelkõige laetavad ja mitte laetavad kantavad patareid ja akud, millel on kummalgi eraldi kogumiseesmärgid, ning kehtestada eraldi kogumiseesmärk üldkasutatavate kantavate patareide ja akude jaoks;
- f) IX peatükis sätestatud akupassi käsitlevad meetmed;
- g) rikkumised ning artiklis 93 sätestatud karistuste mõjusad, proportsionaalsed ja hoiatavad;
- h) analüüs käesoleva määruse mõju kohta patarei- ja akusektori konkurentsivõimele ja investeeringutele ning käesolevast määrusest tuleneva halduskoormuse kohta.

Asjakohasel juhul lisatakse lõikes 1 osutatud aruandele seadusandlik ettepanek käesoleva määruse asjaomaste sätete muutmiseks.

3. Võttes arvesse määruse (EÜ) nr 1907/2006 muutmist, lisab komisjon oma aruandesse erihinnangu vajaduse kohta esitada seadusandlik ettepanek käesoleva määruse artiklite 6, 86, 87 ja 88 muutmiseks.

4. Komisjon hindab, kas VII peatükki on vaja muuta, võttes arvesse selliste võimalike liidu õigusaktide vastuvõtmist, millega kehtestatakse äriühingute kestlikku üldjuhtimist ja hoolsuskohustust käsitlevad normid, sealhulgas äriühingute kohustused seoses inimõigustele avalduva kahjuliku mõju ja kahjuliku keskkonnamõjuga, mis tuleneb äriühingute enda tegevusest, nende tütarettevõtjate ja filiaalide tegevusest ning nende väärtusahela toimingutest.

Komisjon avaldab sellise hindamise tulemusi sisaldava aruande 12 kuu jooksul pärast esimeses lõigus osutatud seadusandliku akti jõustumise kuupäeva või hiljemalt 30. juuniks 2031, olenevalt sellest, kumb kuupäev on varasem. Asjakohasel juhul lisab komisjon oma aruandele seadusandliku ettepaneku VII peatüki muutmiseks.

5. Komisjon esitab hiljemalt 30. juuniks 2031 Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles hinnatakse artikli 3 punktis 11 esitatud kergtranspordivahendi aku määratluse kohaldamisala laiendamise teostatavust ja tehnilisi tagajärgi, eelkõige lisades ratasteta sõidukite akud. Asjakohasel juhul lisatakse aruandele seadusandlik ettepanek.

6. Komisjon hindab hiljemalt 1. jaanuariks 2025, kuidas kõige paremini kehtestada ühtse laadija harmoneeritud standardid vastavalt kergtranspordivahendite jaoks ette nähtud akude ning direktiiviga 2012/19/EL hõlmatud teatava kategooria elektri- ja elektroonikaseadmetesse paigaldatud akude suhtes. Direktiivi 2014/53/EL artikli 3 lõike 4 kohaselt kategooriatesse ja klassidesse kuuluvate raadioseadmete laadimisseadmed jäetakse kõnealusest hindamisest välja.

Artikkel 95

Kehtetuks tunnistamine ja üleminekusätted

Direktiiv 2006/66/EÜ tunnistatakse kehtetuks alates 18. augustist 2025.

Siiski jätkatakse järgmiste sätete kohaldamist vastavalt allpool sätestatule:

- a) artikkel 11 kuni 18. veebruarini 2027;
- b) artikli 12 lõiked 4 ja 5 kuni 31. detsembrini 2025, välja arvatud sätted andmete komisjonile edastamise kohta, mille kohaldamist jätkatakse kuni 30. juunini 2027;
- c) artikli 21 lõige 2 kuni 18. augustini 2026.

Viiteid kehtetuks tunnistatud direktiivile käsitatakse viidetena käesolevale määrusele.

Artikkel 96

Jõustumine ja kohaldamine

- 1. Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.
- 2. Seda kohaldatakse alates 18. veebruarist 2024 vastavalt teises lõigus ja käesoleva määruse teistes sätetes kehtestatule.

Järgmisi sätteid kohaldatakse järgmiselt:

- a) artikkel 11 alates 18. veebruarist 2027;
- b) artikkel 17 ja VI peatükk alates 18. augustist 2024, välja arvatud artikli 17 lõige 2, mida kohaldatakse alates 12 kuu möödumisest artikli 30 lõikes 2 osutatud loetelu esimese avaldamise kuupäevast;

c) VIII peatükk alates 18. augustist 2025.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg, 12. juuli 2023

Euroopa Parlamendi nimel
president
R. METSOLA

Nõukogu nimel
eesistuja
P. NAVARRO RÍOS

I LISA

AINETE KASUTAMISE PIIRANGUD

Tulp 1 Aine või ainerühma nimetus	Tulp 2 Piirangutingimused
1. Elavhõbe CASi nr 7439-97-6 EÜ nr 231-106-7 ja selle ühendid	Patareid ja akud, olenemata sellest, kas need on seadmetesse, kergtranspordivahenditesse või muudesse sõidukitesse paigaldatud või mitte, ei tohi sisaldada elavhõbedat (väljendatuna metallilise elavhõbedana) üle 0,0005 % massist.
2. Kaadmium CASi nr 7440-43-9 EÜ nr 231-152-8 ja selle ühendid	Kantavad patareid ja akud, olenemata sellest, kas need on seadmetesse, kergtranspordivahenditesse või muudesse sõidukitesse paigaldatud või mitte, ei tohi sisaldada kaadmiumi (väljendatuna metallilise kaadmiumina) üle 0,002 % massist.
3. Plii CASi nr 7439-92-1 EÜ nr 231-100-4 ja selle ühendid	1. Alates 18. augustist 2024 ei tohi kantavad patareid ja akud, olenemata sellest, kas need on paigaldatud seadmetesse või mitte, sisaldada pliid (väljendatuna pliimetallina) üle 0,01 % massist. 2. Punktis 1 sätestatud piirangut ei kohaldata kantavate tsink-õhk-nööpelementide suhtes kuni 18. augustini 2028.

II LISA

SÜSINIKUJALAJÄLG

1. Kohaldamisala

Käesolevas lisas on esitatud olulised elemendid süsinikujalajälje arvutamiseks.

Artikli 7 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga ettenähtud süsinikujalajälje arvutamise ja tõendamise metoodika tugineb käesolevas lisas esitatud olulistele elementidele, on kooskõlas komisjoni koostatud toote keskkonnajalajälje meetodi viimase versiooni ja asjakohaste tootekategooria keskkonnajalajälje määramise normidega ning kajastab rahvusvahelisi kokkuleppeid ja tehnilisi/teaduslikke edusamme olulusringi hindamise valdkonnas.

Olelusringi süsinikujalajälje arvutamine peab põhinema materjalide lootelul, energial ja abimaterjalidel, mida konkreetsetes tootmisettevõttes konkreetse patarei- või akumudeli tootmiseks kasutatakse. Eelkõige tuleb täpselt kindlaks teha elektroonilised komponendid, näiteks patarei või aku haldusmoodulid ja ohutusmoodulid, ja katoodi materjalid, kuna neist võib saada patarei või aku süsinikujalajälje peamine suurendaja.

2. Mõisted

Käesolevas lisas kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „tegevusandmed“ – protsessidega seotud teave olelusringi andmike modelleerimisel, kusjuures protsessi tegevusi esindavate protsessiahelate olelusringi andmike koondtulemused korrutatakse vastavate tegevusandmetega ja liidetakse seejärel kokku, et tuletada selle protsessiga seotud süsinikujalajälj;
- b) „materjalide loetelu“ – aku või patarei valmistamiseks vajalike toorainete, alakoostude, vahekoostude, alakomponentide ja osade ning nende koguste loetelu;
- c) „ettevõttespetsiifilised andmed“ – ühest või mitmest üksusest otse mõõdetud või kogutud andmed (asukohaspetsiifilised andmed), mis esindavad ettevõtte tegevust; selliseid andmeid nimetatakse ka „esmasteks andmeteks“;
- d) „funktsionaalne üksus“ – aku funktsioonide, teenuste kvalitatiivsed ja kvantitatiivsed või mõlemad aspektid;
- e) „olelusring“ – tootesüsteemi järjestikused omavahel seotud etapid alates tooraine hankimisest või loodusvaradest tootmisest kuni toote lõpliku kõrvaldamiseni (ISO 14040:2006 või samaväärne standard);
- f) „olelusringi andmik“ – elementaar-, jääme- ja tootevoogude vastasmõjude kogum olelusringi andmiku andmekogumis;
- g) „olelusringi andmiku andmekogum“ – dokument või fail, mis sisaldab konkreetse toote või muu võrdlusaluse, näiteks tegevuskoht või protsess, olelusringi teavet ja hõlmab kirjeldavaid metaandmeid ja olelusringi kvantitatiivset andmikku, mille hulgas võib olla protsessiüksuse andmekogum, osaliselt liidetud andmete andmekogum või liidetud andmete andmekogum;
- h) „etalonvoog“ – konkreetse tootesüsteemi protsesside väljundite kogus, mis on vajalik funktsionaalse üksusega väljendatud funktsiooni täitmiseks (standardi ISO 14040:2006 või samaväärse standardi põhjal);
- i) „teisesed andmed“ – andmed, mis ei ole saadud otseselt ei süsinikujalajälje uuringut tegeva ettevõtte tarneahelas konkreetse protsessi käigus ega otseselt ettevõtte poolt kogutud, mõõdetud või hinnatud, vaid mis on saadud kolmanda isiku olelusringi andmike andmebaasist või muudest allikatest. Sellised andmed hõlmavad tööstusharu keskmisi andmeid, näiteks avaldatud tootmisandmed, valitsuse statistika ja tööstusühenduste andmed, samuti kirjandusuuringuid, tehnilisi uuringuid ja patente ning võivad põhineda ka finantsandmetel ja sisaldada asendusandmeid ja muid üldisi andmeid; ning samuti hõlmavad esmaseid andmeid, mis läbivad horisontaalse agregeerimise etapi;
- j) „süsteemipiirid“ – olelusringi etappide hulka kuuluvad või nendest välja jäetud aspektid.

Lisaks peavad patareide või akude süsinikujalajälje arvutamise ühtlustatud normid sisaldama muid nende tõlgendamiseks vajalikke määratlusi.

3. Funktsionaalne üksus ja etalonvoog

Funktsionaalne üksus on määratletud kui üks kWh (kilovatt-tund) kogu energiast, mida patarei- või akusüsteem annab oma kasutusea jooksul, mõõdetuna kWh-des. Koguenergia saadakse tsüklite arvu korrutamisel iga tsükli jooksul väljastatud energia kogusega.

Etalonvoog on määratletud konkreetse funktsiooni täitmiseks vajalik patarei või aku kaal, mida mõõdetakse patarei või aku kilogrammides kWh kohta kogu energiast, mida patarei või aku oma kasutusea jooksul annab. Kõik valmistaja poolt süsinikujalajälje mõõtmiseks kogutud kvantitatiivsed sisend- ja väljundandmed arvutatakse selle etalonvoo suhtes.

Erandina esimesest lõigust on varupatarei või -aku puhul, mille peamine funktsioon on tagada toiteallika talitluspiidvus, funktsionaalne üksus määratletud võimena tagada üks kWh (kilovatt-minut) varuvõimsusest igal hetkel patarei või aku kasutusea jooksul. Seega on varupatarei või -aku etalonvoog patarei või aku kaal, mis on vajalik kindlaksmääratud funktsiooni täitmiseks, ja seda mõõdetakse patarei või aku kilogrammides varuvõimsuse kilovatt-minuti kohta, jagatuna patarei või aku kasutusea aastates. Kõik varupatarei või -aku valmistajate poolt süsinikujalajälje mõõtmiseks kogutud kvantitatiivsed sisend- ja väljundandmed arvutatakse kõnealuse etalonvoo suhtes.

Erandjuhtudel, näiteks pistikühendusega hübriidsõiduki akude puhul, võib metoodikas määratleda teistsuguse funktsionaalse üksuse.

4. Süsteemipiirid

Süsteemipiiridesse arvatakse järgmised sellesse kuuluvad olulusringi etapid ja protsessid.

Olelusringi etapp	Seotud protsessid
Tooraine hankimine ja eeltöötlus	Hõlmab aktiivsete materjalide kaevandamist või muud asjaomast hankimist, eeltöötlust ja transporti kuni akuelementide ja komponentide (aktiivsed materjalid, separaator, elektrolüüt, kestad, aktiivsed ja passiivsed akukomponendid) ning elektriliste või elektrooniliste komponentide valmistamiseni.
Põhitoote tootmine	Elementide kokkupanek ning patareide ja akude kokkupanek elementidest ning elektrilistest või elektroonilistest komponentidest
Turustamine	Transport müügikohta
Olelusringi lõpp ja ringlussevõtt	Kogumine, demonteerimine ja ringlussevõtt

Süsteemipiiridest jäetakse välja järgmised olelusringi etappidesse kuuluvad protsessid:

- patareide või akude kooste- ja ringlussevõtuseadmete valmistamine, kuna mobiilsete rakenduste jaoks ette nähtud suure erienergiaga patareide või akude tootekategooria süsinikujalajälje määramise normides arvutatud süsinikujalajälje mõju on tähtsusetu;
- patareide või akude koosteprotsess algseadmete valmistaja süsteemi osadega; käesolev protsess vastab peamiselt mehaanilisele koostamisele ja kuulub algseadmete või sõiduki koosteliini koosseisu; selle konkreetse protsessi energia- ja materjalikulu on algseadmete valmistaja komponentide valmistamise protsessiga võrreldes tühine.

Kasutusetapp jäetakse olelusringi süsinikujalajälje arvutustest välja, kuna see ei ole valmistajate otsese mõju all, välja arvatud juhul, kui tõendatakse, et patareide või akude valmistajate poolt projekteerimisetapis tehtud valikud võivad anda kõnealusesse mõjusse mitteolulise panuse.

5. Ettevõttespetsiifiliste ja teiseste andmekogumite kasutamine

Kuna patarei- ja akukomponente on palju ning tootmisprotsessid on keerukad, peab ettevõtja, kui see on põhjendatud, piirama ettevõttespetsiifiliste andmete kasutamist patarei- või akuspetsiifiliste osadega seotud protsesside ja komponentide analüüsimisega.

Eelkõige peavad kõik tegevusandmed, mis on seotud patarei või aku anoodi, katoodi, elektrolüüdi, separaatori ja elementide kestadega, viitama konkreetsele patarei- või akumudelile, mis on toodetud konkreetses tootmisettevõttes (st vaikeväärtusi ei või kasutada). Patarei- või akuspetsiifilisi tegevusandmeid kasutatakse koos toote keskkonnajalajälje nõuetele vastavate teiseste andmekogumitega.

Kuna süsinikujalajälje deklaratsioon on kindlaksmääratud tootmiskohas toodetud patarei- või akumodelit, ei ole lubatud valimi koostamine sama patarei- või akumodelit tootvatest eri tootmisettevõtetest kogutud andmetest.

Kui muudetakse patarei- või akumodeli tootmiseks kasutatavate materjalide loetelu või energiaallikate jaotust, tuleb selle patarei- või akumodeli süsinikujalajalg uuesti arvutada.

Artikli 7 lõikes 1 osutatud delegeeritud õigusaktiga väljatöötatavad ühtlustatud normid hõlmavad järgmiste olelusringi etappide üksikasjalikku modelleerimist:

- tooraine hankimine ja eeltöötlus;
- tootmine;
- turustamine,
- elektrienergia omatootmine;
- olelusringi lõpp.

6. Süsinikujalajälje mõjuhindamine

Patarei või aku süsinikujalajalg arvutatakse kasutades mõjukategooriat „kliimamuutused“ käsitleva olelusringi mõjuhindamise meetodit, mida soovitatakse Teadusuuringute Ühiskeskuse 2019. aasta aruandes „Ettepanekud toote keskkonnajalajälje meetodi ajakohastamiseks“.

Tulemused esitatakse kirjeldatud tulemustena ilma normaliseerimise ja kaalumiseta. Kasutatavate kirjeldustegurite loetelu on kättesaadav Euroopa olelusringi hindamise platvormil.

7. Kompenseerimine

Kompensatsiooni arvutamisel võetakse aluseks võrdlusalus, milleks on hüpoteetiline stsenaarium, mis kirjeldab heidet olukorras, kus kompenseerivat leevendusprojekti ei ole veel rakendatud.

Kompensatsioonimeetmeid süsinikujalajälje deklaratsioonis ei kajastata, kuid need võib esitada eraldi täiendava keskkonnateabena ja neid võib kasutada teavitamiseks.

8. Süsinikujalajälje tulemusklassid

Olenevalt turule lastud patareide või akude süsinikujalajälje deklaratsioonides esitatud väärtuste jaotusest määratakse kindlaks otstarbekas arv tulemusklasse, kusjuures A-kategooria on parim klass, mille puhul süsinikujalajalg on olelusringi jooksul väikseim, et võimaldada turul eristada artikli 7 lõikes 1 osutatud akukategooriaid.

Iga tulemusklassi künnisväärtuse ja klassi ulatuse kehtestamine põhineb eelneva kolme aasta jooksul turule lastud artikli 7 lõikes 1 osutatud akukategooriate tõhususe jaotusel, eeldatavatel tehnoloogilistel täiustustel ja muudel tehnilistel teguritel.

9. Süsinikuheite piirväärtused

Tuginedes turule lastud akumodelite süsinikujalajälje deklaratsioonide kaudu kogutud teabele ja süsinikujalajälje tulemusklasside suhtelisele jaotusele ning võttes arvesse teaduse ja tehnika arengut selles valdkonnas, määrab komisjon kindlaks artikli 7 lõikes 1 osutatud akukategooriate puhul olelusringi maksimaalse süsinikujalajälje piirväärtused pärast asjakohast mõjuhindamise läbiviimist künniste väärtuste kindlakstegemiseks.

Esimeses lõigus osutatud maksimaalse olelusringi süsinikujalajälje künnise kehtestamisel võtab komisjon arvesse turul olevate akude süsinikujalajälje väärtuste suhtelist jaotust, turule lastud akude süsinikujalajälje vähendamisel tehtud edusammude ulatust ning kõnealuste olelusringi süsinikujalajälje künniste tegelikku ja võimalikku panust liidu kestliku liikuvuse ja kliimaneutraalsuse eesmärkide saavutamisse 2050. aastaks.

III LISA

ÜLDKASUTATAVATE KANTAVATE PATAREIDE JA AKUDE ELEKTROKEEMILISE JÕUDLUSE JA VASTUPIDAVUSE
PARAMEETRID

A osa

Patareide parameetrid

1. Minimaalne keskmine kestus: minimaalne keskmine tühjenemise aeg konkreetsetel tingimustel kasutamise korral, nagu temperatuur ja suhteline niiskus, patareivalimi puhul.
2. Säilinud tühjenemisvõimekus: minimaalse keskmise kestuse suhteline vähenemine, lähtudes algselt mõõdetud minimaalsest keskmisest kestusest, pärast kindlaksmääratud ajavahemikku ja konkreetsetes tingimustes, nagu temperatuur ja suhteline niiskus.
3. Vastupidavus lekkele: vastupidavus elektrolüüdi, gaasi või muu materjali mittekavandatud väljapääsule.

B osa

Akude parameetrid

1. Nimimahutavus: mahutavus konkreetsetel tingimustel, nagu temperatuur ja suhteline niiskus, ja mille valmistaja on deklareerinud.
2. Säilinud laetus (mahutavus) ⁽¹⁾: mahutavus, mis on akul pärast konkreetsetel tingimustel, nagu temperatuur ja suhteline niiskus, teatava aja jooksul ladustamist ilma uuesti laadimiseta ning väljendatuna protsendina nimimahutavusest.
3. Laetuse (mahutavus) uuesti saavutatavus: mahutavus, mille aku suudab pärast konkreetsetel tingimustel, nagu temperatuur ja suhteline niiskus, teatava aja jooksul ladustamist uuesti laadimise korral saavutada ning väljendatuna protsendina nimimahutavusest.
4. Vastupidavus tsüklite arvuna on laadimis- ja tühjenemistsüklite arv, mida aku võib konkreetsetes tingimustes, nagu temperatuur ja suhteline niiskus, läbida, enne kui selle mahutavus langeb alla kindlaksmääratud määra nimimahutavusest.
5. Vastupidavus lekkele: vastupidavus elektrolüüdi, gaasi või muu materjali mittekavandatud väljapääsule.

⁽¹⁾ IEC standardis mainitakse laetust ja mahutavust. Mõlemad väljendavad sama füüsikalist kogust (laetust); ainus vahe on selles, et laetust väljendatakse $C = A \cdot s$, samas kui mahutavust väljendatakse $A \cdot h$. Praktikaks kasutatakse peamiselt mahutavust.

IV LISA

ÜLE 2 KWH MAHUTAVUSEGA KERGTRANSPORDIVAHENDITE AKUDE, TÖÖSTUSLIKE PATAREIDE JA AKUDE
NING ELEKTRISÕIDUKIAKUDE ELEKTROKEEMILISE JÕUDLUSE JA VASTUPIDAVUSE NÕUDED

Käesolevas lisas kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „Nimimahutavus“ – ampertundide koguarv (Ah), mida täielikult laetud patareist või akust on konkreetsetel võrdlustingimustel võimalik kätte saada.
- 2) „Mahutavuse vähenemine“ – aja jooksul ja kasutamisel toimuv vähenemine laengus, mida aku suudab nimipingel anda, võrreldes algse nimimahutavusega.
- 3) „Võimsus“ – energiakogus, mida aku suudab teatava ajavahemiku jooksul võrdlustingimustes anda.
- 4) „Võimsuse vähenemine“ – aja jooksul ja kasutamisel toimuv vähenemine võimsuses, mida aku suudab nimipingel anda.
- 5) „Sisetakistus“ – elektrivoolule elemendis või patareis või akus võrdlustingimustes avalduv takistav mõju, st elektroonilise takistuse ja ioonilise takistuse summa, mis annab panuse koguaktiivtakistusse, sealhulgas induktiivsed/mahtuvusomadused.
- 6) „Energiatsükli kasutegur“ – aku tühjenduskatse ajal saadava netoenergia suhe koguenergiasse, mis on vajalik algse laetustaseme taastamiseks standardlaadimisega.

A osa

Elektrokeemilise jõudluse ja vastupidavusega seotud parameetrid

- 1) Nimimahutavus (Ah) ja mahutavuse vähenemine (%).
- 2) Võimsus (W) ja võimsuse vähenemine (%).
- 3) Sisetakistus (Ω) ja sisetakistuse suurenemine (%).
- 4) Asjakohasel juhul energietsükli kasutegur ja selle vähenemine (%).
- 5) Aku eeldatav kasutusiga võrdlustingimustes, mille jaoks see on projekteeritud (tsüklite arv, välja arvatud juhul, kui kasutamine ei toimu tsüklitena, ja kalendriaastate arv).

B osa

A osas loetletud parameetrite mõõtmisi selgitavad elemendid

- 1) Rakendatud tühjenemismäär ja laadimismäär.
 - 2) Aku nimivõimsuse (W) ja akuenergia (Wh) suhe.
 - 3) Tühjenemissügavus tsüklilise kasutusea katses.
 - 4) Võimsus 80 % ja 20 % laetustaseme juures.
 - 5) Asjakohasel juhul kõik mõõdetud parameetritega tehtud arvutused.
-

V LISA

OHUTUSPARAMEETRID

1. Termolöök ja termotsükliline

Katse eesmärk on hinnata muutusi aku terviklikkuses, mis tulenevad elementide komponentide paisumisest ja kokkutõmbumisest kokkupuutel äärmuslike ja äkiliste temperatuurimuutustega, ning selliste muutuste võimalikke tagajärgi. Termolöögi ajal hoitakse akut kindla ajavahemiku jooksul kahel piirtemperatuuril.

2. Väline lühisekaitse

Katsega hinnatakse aku ohutust välise lühise korral. Katsega saab hinnata liigvoolukaitseseadme aktiveerumist või elementide võimet pidada vastu voolule, ilma et tekiks ohtlik olukord (nt kontrollimatu ülekuumenemine, plahvatus, põleng). Peamised riskitegurid on elemendi kuumenemine ja elektrikaar, mis võivad kahjustada vooluahelat või vähendada isolatsioonitakistust.

3. Ülelaadimiskaitse

Katsega hinnatakse aku ohutust ülelaadimise korral. Ülelaadimise korral on peamised ohutusriskid elektrolüüdi lagunemine, katoodi ja anoodi lagunemine, tahke elektrolüüdi vahefaasi eksotermiline lagunemine, separaatori lagunemine ja liitiumi sadestumine, mille tulemuseks võib olla aku isekuumenemine ja kontrollimatu ülekuumenemine. Katse tulemust mõjutavad tegurid peavad hõlmama vähemalt laadimismäära ja lõpuks saavutatud laetustaset. Kaitse saab tagada kas pinge reguleerimisega (katkemine pärast laadimise piirpinge saavutamist) või voolu reguleerimisega (katkemine pärast maksimaalse laadimisvoolu ületamist).

4. Ületühjenemiskaitse

Katsega hinnatakse aku ohutust ületühjenemise korral. Ületühjenemise korral esinevate ohutusriskide hulka kuulub polaarsuse vahetumine, mille tulemuseks on anoodi voolukollektori (vask) oksüdeerumine ja metalli sadestumine katoodil. Isegi minimaalne ületühjenemine võib põhjustada dendriitide moodustumise ja lõpuks lühise.

5. Liigtemperatuurikaitse

Katsega hinnatakse temperatuuri reguleerimise rikke või muude sisemise ülekuumenemise vastaste kaitsemehhanismide tõrgete mõju töötamise ajal.

6. Kaitse ülekuumenemise levimise vastu

Katsega hinnatakse aku ohutust ülekuumenemise levimise korral. Kontrollimatu ülekuumenemine ühes elemendis võib põhjustada kaskaadreaktsiooni kogu akus, mis võib koosneda paljudest elementidest. Sellel võivad olla tõsised tagajärjed, sealhulgas gaasi märkimisväärne eraldumine. Katses tuleb võtta arvesse Rahvusvahelise Standardiorganisatsiooni (ISO) ja ÜRO üldiste tehniliste normide raames transpordirakenduste jaoks väljatöötavaid katseid.

7. Välisjõudude tekitatud mehaaniline kahjustus

Katsetega simuleeritakse ühte või mitut olukorda, kus aku puutub juhuslikult kokku mehaanilise koormusega ning aku on endiselt oma otstarbekohases kasutuses. Selliste olukordade simuleerimisel tuleks kajastada tegelikku kasutust.

8. Sisemine lühis

Katsega hinnatakse aku ohutust sisemise lühise olukordades. Sisemised lühised, mille esinemine on üks akuvalmistajate peamisi probleeme, võivad põhjustada gaasi eraldumist, kontrollimatut ülekuumenemist ja sädemeid, mis võivad süüdata elemendist väljuvad elektrolüüdiaurud. Sisemiste lühiste tekkimise võivad esile kutsuda valmistusvead, lisandite esinemine elementides või liitiumi dendriitne kasv ning see põhjustab suurema osa kasutamisel ette tulevatest ohutusjuhtumitest. Sisemise lühise võimalusi on mitu (nt katoodi/anoodi, alumiiniumist voolukollektori/vasest voolukollektori, alumiiniumist voolukollektori/anoodi kontakt) ja neil kõigil on erinev kontakttakistus.

9. Ülekuumutamine

Katse käigus hoitakse akut kõrgendatud temperatuuril (standardis IEC 62619 on see temperatuur 85 °C), mis võib vallandada eksotermilise lagunemise reaktsiooni ja põhjustada elemendi kontrollimatu ülekuumenemise.

10. Tulekindluskatse

Plahvatusohu hindamiseks viiakse aku kokkupuutesse tulega.

11. Gaaside heide

Akud võivad sisaldada märkimisväärses koguses potentsiaalselt ohtlikke materjale (nt väga tuleohtlikke elektrolüüte, söövitavaid ja mürgiseid komponente). Kui aku satub teatavatesse tingimustesse, võib aku terviklikkus kahjustuda, mille tagajärjel võivad eralduda ohtlikud gaasid. Seepärast on oluline teha kindlaks akust katsete käigus eralduvate ainete heited. Kõikide punktides 1–10 loetletud ohutusparameetrite puhul tuleb nõuetekohaselt arvesse võtta mürgiste gaaside mitte-vesilahusepõhistest elektrolüütidest eraldumise riski.

VI LISA

MÄRGISTUS-, TÄHISTUS- JA TEABE ESITAMISE NÕUDED

A osa. Üldteave patareide ja akude kohta

Teave patareide ja akude märgistusel sisaldab järgmist patarei- või akuga seotud teavet:

1. teave valmistaja tuvastamiseks kooskõlas artikli 38 lõikega 7;
2. teave patarei või aku kategooria tuvastamiseks kooskõlas artikli 38 lõikega 6;
3. valmistamise koht (patarei või aku valmistanud tehase geograafiline asukoht);
4. valmistamiskuupäev (kuu ja aasta);
5. kaal;
6. mahutavus;
7. patarei- või akukeemia;
8. muud patareis või akus sisalduvad ohtlikud ained kui elavhõbe, kaadmium ja plii;
9. kasutatav tulekustutusaine;
10. patareis või akus sisalduvad kriitilise tähtsusega toorained, mille kontsentratsioon on üle 0,1 massiprotsendi.

B osa. Patareide ja akude liigiti kogumise sümbol

C osa. Ruutkood

Ruutkoodi värv peab olema tasutavärviga tugevas kontrastis ja see peab olema suuruses, mis on kergesti loetav üldkättesaadava ruutkoodi lugejaga, näiteks kaasaskantavatesse sideseadmetesse integreeritud lugejaga.

VII LISA

AKUDE SEISUKORRA JA EELDATAVA KASUTUSEA MÄÄRAMISE PARAMEETRID

A osa

Elektrisõidukite akude, statsionaarsete akude energiasalvestussüsteemide ja kergtranspordivahendite akude seisukorra määramise parameetrid:

elektrisõidukiakude puhul:

sertifitseeritud energia (SOCE).

Paiksete akupõhiste energiasalvestussüsteemide ja kergtranspordivahendite akude puhul:

1. allesjäänud mahutavus;
2. võimaluse korral allesjäänud võimsus;
3. võimaluse korral energiatsükli kasutegur;
4. isetühjenemise määrade areng;
5. võimaluse korral takistus.

B osa

Paiksete akupõhiste energiasalvestussüsteemide ja kergtranspordivahendite akude eeldatava kasutusea määramise parameetrid:

1. aku valmistamise kuupäev ja asjakohasel juhul kasutuselevõtu kuupäev;
 2. energia läbilaskevõime;
 3. läbilaskevõime;
 4. selliste kahjulikku mõju avaldavate sündmuste jälgimine nagu sügavtühjenemiste arv, äärmuslikes temperatuuritingimustes olnud aeg, äärmuslikes temperatuuritingimustes laadimise aeg;
 5. samaväärsete täislaadimis-tühjenemistsüklite arv.
-

VIII LISA

VASTAVUSHINDAMISMENETLUSED

A osa

MOODUL A – TOOTMISE SISEKONTROLL

1. Mooduli kirjeldus

Tootmise sisekontroll on vastavushindamismenetlus, millega valmistaja täidab punktides 2, 3 ja 4 esitatud kohustused ning tagab ja kinnitab enda ainuvastutusel, et asjaomased patareid või akud vastavad artiklites 6, 9, 10, 12, 13 ja 14 sätestatud nõuetele, mida nende suhtes kohaldatakse.

2. Tehniline dokumentatsioon

Valmistaja koostab tehnilise dokumentatsiooni. Dokumentatsioon võimaldab hinnata patarei või aku vastavust punktis 1 osutatud asjakohastele nõuetele ning sisaldab riski(de) nõuetekohast analüüsi ja hinnangut.

Tehnilises dokumentatsioonis esitatakse kohaldatavad nõuded ja käsitletakse patarei või aku projekteerimist, valmistamist ja tööpõhimõtet hindamiseks vajalikul määral. Tehniline dokumentatsioon sisaldab asjakohasel juhul vähemalt järgmist:

- a) patarei või aku ja selle otstarbekohase kasutuse üldine kirjeldus;
- b) alusprojekt, tööjoonised ning detailide, alakoostude ja vooluringide skeemid;
- c) alapunktis b osutatud jooniste ja skeemide ning patarei või aku tööpõhimõtete mõistmiseks vajalikud kirjeldused ja selgitused;
- d) artikli 13 kohaselt nõutava märgistuse näidis;
- e) artiklis 15 osutatud tervikuna või osaliselt kohaldatud harmoneeritud standardite loetelu, sealhulgas märges selle kohta, milliseid osi on kohaldatud, artiklis 16 osutatud tervikuna või osaliselt kohaldatud ühtsete kirjelduste loetelu, sealhulgas märges selle kohta, milliseid osi on kohaldatud, ning muude asjakohaste tehniliste kirjelduste loetelu, mida kasutatakse mõõtmise või arvutamise eesmärgil;
- f) kui harmoneeritud standardeid ja punktis e osutatud ühtseid kirjeldusi ei ole kohaldatud või need ei ole kättesaadavad, siis lahenduste kirjeldus, mis on vastu võetud artiklites 6, 9, 10, 12, 13 ja 14 sätestatud kohaldatavate nõuete täitmiseks või patareide või akude asjaomastele nõuetele vastavuse kontrollimiseks;
- g) tehtud projektiarvutuste ja läbiviidud kontrollide tulemused ning kasutatud tehnilised või dokumentaalsed tõendid ning
- h) katsearuanded.

3. Valmistamine

Valmistaja võtab kõik vajalikud meetmed, et valmistamisprotsess ja selle järelevalve tagaksid patareide või akude vastavuse punktis 2 osutatud tehnilisele dokumentatsioonile ja punktis 1 osutatud kohaldatavatele nõuetele.

4. CE-märgis ja ELi vastavusdeklaratsioon

Valmistaja kinnitab CE-märgise igale punktis 1 osutatud kohaldatavatele nõuetele vastavale patarei või akule või kui patarei või aku laadi tõttu ei ole see võimalik või otstarbekas, siis pakendile ning patarei või akuga kaasas olevatesse dokumentidesse.

Valmistaja koostab iga patarei- või akumudeli kohta ELi vastavusdeklaratsiooni kooskõlas artikliga 18 ja säilitab seda koos tehnilise dokumentatsiooniga riiklike ametiasutuste jaoks kättesaadavana kümne aasta jooksul pärast vastava patarei- või akumudeli viimase patarei või aku turule laskmist. ELi vastavusdeklaratsioonis märgitakse patarei- või akumudel, mille kohta see koostati.

ELi vastavusdeklaratsiooni koopia tehakse riiklike ametiasutuste taotluse korral neile kättesaadavaks.

5. Valmistaja volitatud esindaja

Punkti 4 kohaseid valmistaja kohustusi võib valmistaja nimel ja tema vastutusel täita valmistaja volitatud esindaja, kui need on volituses ära märgitud.

B osa

MOODUL D1 – TOOTMISPROTSESSI KVALITEEDI TAGAMINE

1. Mooduli kirjeldus

Tootmisprotsessi kvaliteedi tagamine on vastavushindamismenetlus, millega valmistaja täidab punktides 2, 4 ja 7 esitatud kohustused ning tagab ja kinnitab enda ainuvastutusel, ilma et see piiraks muude ettevõtjate kohustusi kooskõlas käesoleva määrusega, et asjaomased patareid või akud vastavad artiklites 7 ja 8 sätestatud kohaldatavatele nõuetele või valmistaja valikul kõigile artiklites 6–10 ja artiklites 12, 13 ja 14 sätestatud kohaldatavatele nõuetele.

2. Tehniline dokumentatsioon

Valmistaja koostab tehnilise dokumentatsiooni. Tehniline dokumentatsioon võimaldab hinnata patarei või aku vastavust punktis 1 osutatud asjakohastele nõuetele ning sisaldab riski(de) nõuetekohast analüüsi ja hinnangut.

Tehnilises dokumentatsioonis esitatakse kohaldatavad nõuded ning käsitletakse patarei või aku projekteerimist, valmistamist ja tööpõhimõtet hindamiseks vajalikul määral. Tehniline dokumentatsioon sisaldab asjakohasel juhul vähemalt järgmist:

- a) patarei või aku ja selle otstarbekohase kasutuse üldine kirjeldus;
- b) alusprojekt, tööjoonised ning detailide, alakoostude ja vooluringide skeemid;
- c) alapunktis b osutatud jooniste ja skeemide ning patarei või aku tööpõhimõtete mõistmiseks vajalikud kirjeldused ja selgitused;
- d) artikli 13 kohaselt nõutava märgistuse näidis;
- e) loetelu artiklis 15 osutatud harmoneeritud standarditest, artiklis 16 osutatud ühtsetest kirjeldustest või mõlemast, mida kohaldatakse, ning osaliselt kohaldatavate harmoneeritud standardite, ühtsete kirjelduste või mõlema korral märke selle kohta, milliseid osi on kohaldatud;
- f) loetelu mõõtmiseks või arvutamiseks kasutatud muudest asjakohastest tehnilistest kirjeldustest ning nende lahenduste kirjeldused, mis on võetud artiklites 6–10 ning artiklites 12, 13 ja 14 sätestatud kohaldatavate nõuete täitmiseks või patareide või akude vastavuse kontrollimiseks asjaomastele nõuetele, kui harmoneeritud standardeid, ühtseid kirjeldusi või mõlemat ei ole kohaldatud või need ei ole kättesaadavad;

- g) tehtud projektiarvutuste ja läbiviidud kontrollide tulemused ning kasutatud tehnilised või dokumentaalsed tõendid;
- h) artikli 7 lõikes 1 osutatud süsinikujalajälje väärtusi ja artikli 7 lõikes 2 osutatud süsinikujalajälje klassi toetav uuring, mis sisaldab vastavalt artikli 7 lõike 1 neljanda lõigu punktile a vastu võetud delegeeritud õigusaktis sätestatud metoodika kohaselt tehtud arvutusi ning tõendeid ja teavet, millega määratakse kindlaks nende arvutuste sisendandmed;
- i) artiklis 8 osutatud ringlussevõetud materjali osakaalu toetav uuring, mis sisaldab vastavalt artikli 8 lõike 1 teisele lõigule vastu võetud delegeeritud õigusaktis sätestatud metoodika kohaselt tehtud arvutusi ning tõendeid ja teavet, millega määratakse kindlaks nende arvutuste sisendandmed, ning
- j) katsearuanded.

3. Tehnilise dokumentatsiooni kättesaadavus

Valmistaja hoiab tehnilist dokumentatsiooni riiklikele ametiasutustele kättesaadavana kümne aasta jooksul pärast patarei või aku turule laskmist.

4. Valmistamine

Valmistaja kasutab tootmise, lõpptoodangu kontrollimise ja asjaomaste patareide või akude katsetamise jaoks punktis 5 sätestatud heakskiidetud kvaliteedisüsteemi ning tema suhtes kohaldatakse järelevalvet punkti 6 kohaselt.

5. Kvaliteedisüsteem

1. Valmistaja esitab tema enda valitud teada antud asutusele taotluse hinnata tema kvaliteedisüsteemi seoses asjaomaste patareide või akudega.

Taotlus peab sisaldama järgmist:

- a) valmistaja nimi ja aadress ning kui taotluse on esitanud valmistaja volitatud esindaja, siis ka tema nimi ja aadress;
- b) kirjalik kinnitus selle kohta, et sama taotlust ei ole esitatud mõnele teisele teada antud asutusele;
- c) kogu asjakohane teave kavandatava patarei või aku kategooria kohta;
- d) kvaliteedisüsteemi käsitlev dokumentatsioon, millele on osutatud punkti 5 alapunktis 2;
- e) punktis 2 osutatud tehniline dokumentatsioon.

2. Kvaliteedisüsteem tagab patareide ja akude vastavuse artiklites 6–10 ning artiklites 12, 13 ja 14 osutatud kohaldatavatele nõuetele.

Kõik valmistaja poolt vastu võetud elemendid, nõuded ja sätted tuleb süstemaatiliselt ja korrektselt dokumenteerida kirjalike tegevuspõhimõtete, menetluste ja juhistena. Kvaliteedisüsteemi dokumentatsioon peab võimaldama kvaliteedikavade, -plaanide, -käsiraamatute ja -aruannete ühtset tõlgendamist.

Kvaliteedisüsteemi dokumentatsioon peab eelkõige sisaldama piisavat kirjeldust järgmise kohta:

- a) kvaliteedieesmärgid ja tootekvaliteedi tagamise organisatsiooniline struktuur ning juhtkonna asjakohased kohustused ja volitused;
- b) artiklis 8 osutatud ringlussevõetud materjali osakaalu ning, kui see on kohaldatav, artiklis 7 osutatud süsinikujalajälje väärtuste ja klassi arvutamiseks ja ajakohastamiseks vajalike parameetrite ja andmete dokumenteerimise ja jälgimise kord;

- c) vastavad valmistamise, kvaliteedikontrolli ja kvaliteedi tagamise meetodid, protsessid ja süstemaatilised meetmed, mida kasutatakse;
 - d) enne ja pärast valmistamist ning valmistamise ajal läbiviidavad kontrollid, arvutused, mõõtmised ja katsed ning nende läbiviimise sagedus;
 - e) kvaliteediaruanded, näiteks kontrolliaruanded ning arvutus-, mõõtmis-, katse- ja kalibreerimisandmed, asjaomaste töötajate kvalifikatsiooni käsitlevad aruanded jne;
 - f) vahendid, mille abil teostatakse järelevalvet nõutava tootekvaliteedi saavutamise ja kvaliteedisüsteemi tulemusliku toimimise üle.
3. Teada antud asutus hindab kvaliteedisüsteemi, et teha kindlaks, kas see vastab punkti 5 alapunktis 2 osutatud nõuetele.

Teada antud asutus eeldab, et need kvaliteedisüsteemi elemendid, mille puhul järgitakse asjakohase harmoneeritud standardi vastavaid spetsifikatsioone, vastavad nendele nõuetele.

Lisaks kvaliteedijuhtimissüsteemidega seotud kogemustele peab vähemalt ühel auditirühma liikmel olema kogemus asjaomase toote ja tootetehnoloogia hindamise valdkonnas ja teadmised artiklites 6–10 ja artiklites 12, 13 ja 14 osutatud kohaldatavatest nõuetest.

Auditi raames tehakse kontrollkäik valmistaja ettevõttesse.

Auditirühm vaatab läbi punktis 2 osutatud tehnilise dokumentatsiooni, et kontrollida valmistaja suutlikkust teha kindlaks artiklites 6–10 ja artiklites 12, 13 ja 14 osutatud kohaldatavad nõuded ning tema võimet teostada vajalikke kontrole, arvutusi, mõõtmisi ja katseid, et tagada patarei või aku vastavus nendele nõuetele. Auditirühm kontrollib artiklis 8 osutatud ringlussevõetud materjali osakaalu arvutamiseks kasutatud andmete usaldusväärsust ning, kui see on kohaldatav, artiklis 7 osutatud süsinikujalajälje väärtusi ja klassi ning asjaomase arvutusmeetodika nõuetekohast rakendamist.

Pärast kvaliteedisüsteemi hindamist teatab teada antud asutus oma otsusest valmistajat. Teavitus sisaldab auditi järeldust ning hindamisotsuse põhjendusi.

- 4. Valmistaja kohustub täitma heakskiidetud kvaliteedisüsteemist tulenevaid kohustusi ja hoidma süsteemi asjakohase ja tõhusana.
- 5. Valmistaja teatab kvaliteedisüsteemi heaks kiitnud teada antud asutusele kvaliteedisüsteemi igast kavandatavast muudatusest.

Teada antud asutus hindab kavandatavaid muudatusi ja otsustab, kas muudetud kvaliteedisüsteem vastab endiselt punkti 5 alapunktis 2 osutatud nõuetele või on vaja uut hindamist.

Teada antud asutus teavitab valmistajat oma otsusest. Teavitus sisaldab hindamise järeldust ning põhjendatud hindamisotsust.

6. Teada antud asutuse vastutusel toimuv järelevalve
- 1. Järelevalve eesmärk on tagada, et valmistaja täidab heakskiidetud kvaliteedisüsteemist tulenevaid kohustusi nõuetekohaselt.
 - 2. Valmistaja võimaldab teada antud asutusele hindamise eesmärgil juurdepääsu valmistamis-, kontrollimis-, katsetamis- ja ladustamiskohtadele ning annab talle kogu vajaliku teabe, eelkõige järgmise:
 - a) punkti 5 alapunktis 2 osutatud kvaliteedisüsteemi dokumentatsioon;

b) punktis 2 osutatud tehniline dokumentatsioon;

c) kvaliteediaruanded, näiteks kontrolliaruanded, ning arvutus-, mõõtmis-, katse- ja kalibreerimisandmed, asjaomaste töötajate kvalifikatsiooni käsitlevad aruanded.

3. Teada antud asutus teostab korrapäraselt auditeid tagamaks, et valmistaja säilitab ja rakendab kvaliteedisüsteemi, ja esitab valmistajale selle kohta auditaruande. Nimetatud auditite raames kontrollib teada antud asutus vähemalt artiklis 8 osutatud ringlussevõetud materjali osakaalu arvutamiseks kasutatud andmete usaldusväärsust ning, kui see on kohaldatav, artiklis 7 osutatud süsinikujalajälje väärtusi ja klassi, samuti asjaomase arvutusmetoodika nõuetekohast rakendamist.

4. Lisaks võib teada antud asutus teha valmistaja juurde etteatamata kontrollkäike. Vajaduse korral võib teada antud asutus nende kontrollkäikude ajal teha kontrolle, arvutusi, mõõtmisi ja katseid või lasta neid teha, et kontrollida kvaliteedisüsteemi nõuetekohast toimimist. Teada antud asutus esitab valmistajale kontrollkäigu aruande ja juhul, kui tehti katseid, ka katseprotokolli.

7. CE-märgis ja ELi vastavusdeklaratsioon

1. Valmistaja kinnitab CE-märgise ja punkti 5 alapunktis 1 osutatud teada antud asutuse vastutusel selle asutuse identifitseerimisnumbri igale punktis 1 osutatud kohaldatavatele nõuetele vastavale patarei- või akule või kui patarei või aku laadi tõttu ei ole see võimalik või otstarbekas, siis pakendile ning patarei või akuga kaasas olevatesse dokumentidesse.

2. Valmistaja koostab iga patarei- või akumodeli kohta ELi vastavusdeklaratsiooni kooskõlas artikliga 18 ja säilitab seda riiklike ametiasutuste jaoks kättesaadavana kümne aasta jooksul pärast vastava patarei- või akumodeli viimase patarei või aku turule laskmist. ELi vastavusdeklaratsioonis märgitakse patarei- või akumodel, mille kohta see koostati.

ELi vastavusdeklaratsiooni koopia tehakse riiklike ametiasutuste taotluse korral neile kättesaadavaks.

8. Kvaliteedisüsteemi dokumentatsiooni kättesaadavus

Valmistaja säilitab riiklike ametiasutuste jaoks kümne aasta jooksul pärast patarei või aku turule laskmist kättesaadavana järgmisi dokumente:

a) punkti 5 alapunktis 2 osutatud kvaliteedisüsteemi dokumentatsioon;

b) punkti 5 alapunktis 5 osutatud muudatus heakskiidetud kujul;

c) teada antud asutuse otsused ja aruanded, millele on osutatud punkti 5 alapunktis 5 ning punkti 6 alapunktides 3 ja 4.

9. Teada antud asutuse teabekohustused

Iga teada antud asutus teatab oma teavitavale asutusele kvaliteedisüsteemide heakskiitmistest või heakskiidu tühistamistest ja teeb teavitavale asutusele korrapäraselt või taotluse korral kättesaadavaks loetelu juhtumitest, mil kvaliteedisüsteemi kas ei kiidetud heaks, heakskiit peatati või seda piirati muul viisil.

Iga teada antud asutus teatab teistele teada antud asutustele nendest juhtumitest, mil ta ei kiitnud kvaliteedisüsteemi heaks, tühistas heakskiidu, peatas selle või piiras seda muul viisil, ning taotluse korral ka kvaliteedisüsteemidele tema poolt antud heakskiitudest.

10. Valmistaja volitatud esindaja

Punkti 3, punkti 5 alapunktide 1 ja 5 ning punktide 7 ja 8 kohaseid valmistaja kohustusi võib tema nimel ja vastutusel täita valmistaja volitatud esindaja, kui need on volituses ära märgitud.

C osa

MOODUL G – ÜKSIKTOOTE VASTAVUSTÕENDAMISEL PÕHINEV VASTAVUS

1. Mooduli kirjeldus

Üksiktoote vastavustõendamisel põhinev vastavus on vastavushindamismenetlus, millega valmistaja täidab punktides 2, 3 ja 5 esitatud kohustused ning tagab ja kinnitab enda ainuvastutusel, ilma et see piiraks muude ettevõtjate kohustusi kooskõlas käesoleva määrusega, et asjaomane patarei või aku, mille suhtes on kohaldatud punkti 4 sätteid, vastab artiklites 7 ja 8 sätestatud kohaldatavatele nõuetele või valmistaja valikul kõigile artiklites 6–10 ning artiklites 12, 13 ja 14 sätestatud kohaldatavatele nõuetele.

2. Tehniline dokumentatsioon

1. Valmistaja koostab tehnilise dokumentatsiooni ja teeb selle kättesaadavaks punktis 4 osutatud teada antud asutusele. Tehniline dokumentatsioon võimaldab hinnata patarei või aku vastavust punktis 1 osutatud asjakohastele nõuetele ning sisaldab riski(de) nõuetekohast analüüsi ja hinnangut.

Tehnilises dokumentatsioonis esitatakse kohaldatavad nõuded ning käsitletakse patarei või aku projekteerimist, valmistamist ja tööpõhimõtet hindamiseks vajalikul määral.

Tehniline dokumentatsioon sisaldab asjakohasel juhul vähemalt järgmist:

- a) patarei või aku ja selle otstarbekohase kasutuse üldine kirjeldus;
- b) alusprojekt, tööjoonised ning detailide, alakoostude ja vooluringide skeemid;
- c) alapunktis b osutatud jooniste ja skeemide ning patarei või aku tööpõhimõtete mõistmiseks vajalikud kirjeldused ja selgitused;
- d) artikli 13 kohaselt nõutava märgistuse näidis;
- e) loetelu artiklis 15 osutatud harmoneeritud standarditest, artiklis 16 osutatud ühtsetest kirjeldustest või mõlematest, mida kohaldatakse, ning osaliselt kohaldatavate harmoneeritud standardite, ühtsete kirjelduste või mõlemate korral märges selle kohta, milliseid osi on kohaldatud;
- f) loetelu mõõtmiseks või arvutamiseks kasutatud muudest asjakohastest tehnilistest kirjeldustest ning nende lahenduste kirjeldused, mida on kasutatud punktis 1 osutatud kohaldatavate nõuete täitmiseks või patareide või akude vastavuse kontrollimiseks asjaomastele nõuetele, kui harmoneeritud standardeid, ühtseid kirjeldusi või mõlemat ei ole kohaldatud või need ei ole kättesaadavad;
- g) tehtud projektiarvutuste ja läbiviidud kontrollide tulemused ning kasutatud tehnilised või dokumentaalsed tõendid;
- h) artiklis 7 osutatud süsinikujalajälje väärtust ja klassi toetav uuring, mis sisaldab vastavalt artikli 7 lõike 1 neljanda lõigu punktile a vastu võetud delegeeritud õigusaktis sätestatud metoodika kohaselt tehtud arvutusi ning tõendeid ja teavet, millega määratakse kindlaks nende arvutuste sisendandmed;
- i) artiklis 8 osutatud ringlussevõetud materjali osakaalu toetav uuring, mis sisaldab vastavalt artikli 8 lõike 1 teisele lõigule vastu võetud delegeeritud õigusaktis sätestatud metoodika kohaselt tehtud arvutusi ning tõendeid ja teavet, millega määratakse kindlaks nende arvutuste sisendandmed, ning
- j) katsearuanded.

2. Valmistaja hoiab tehnilist dokumentatsiooni riiklikele ametiasutustele kättesaadavana kümne aasta jooksul pärast patarei või aku turule laskmist.

3. Valmistamine

Valmistaja võtab kõik vajalikud meetmed, et valmistamisprotsess ja selle järelevalve tagaksid valmistatud patarei või aku vastavuse punktis 1 osutatud kohaldatavatele nõuetele.

4. Kontroll

1. Valmistaja poolt valitud teada antud asutus teeb või laseb teha asjaomastes artiklis 15 osutatud harmoneeritud standardites, artiklis 16 osutatud ühtsetes kirjeldustes või mõlemates sätestatud asjakohased kontrollid, arvutused, mõõtmised ja katsed või samaväärsed katsed, et kontrollida patarei või aku vastavust punktis 1 osutatud kohaldatavatele nõuetele. Sellise harmoneeritud standardi või ühtse kirjelduse puudumise korral otsustab tehtavate asjakohaste kontrollide, arvutuste, mõõtmiste ja katsete üle asjaomane teada antud asutus.

Teada antud asutus annab tehtud kontrollide, arvutuste, mõõtmiste ja katsete kohta välja vastavussertifikaadi ja kinnitab või laseb oma vastutusel kinnitada heakskiidetud patareile või akule oma identifitseerimisnumbri.

2. Valmistaja hoiab vastavussertifikaate riiklikele ametiasutustele kättesaadavana kümne aasta jooksul pärast patarei või aku turule laskmist.

5. CE-märgis ja ELi vastavusdeklaratsioon

Valmistaja kinnitab CE-märgise ja punktis 4 osutatud teada antud asutuse vastutusel selle asutuse identifitseerimisnumbri igale punktis 1 osutatud kohaldatavatele nõuetele vastavale patareile või akule või kui patarei või aku laadi tõttu ei ole see võimalik või otstarbekas, siis pakendile ning patarei või akuga kaasas olevatesse dokumentidesse.

Valmistaja koostab iga patarei või aku kohta ELi vastavusdeklaratsiooni kooskõlas artikliga 18 ja säilitab seda riiklike ametiasutuste jaoks kättesaadavana kümne aasta jooksul pärast patarei või aku turule laskmist. ELi vastavusdeklaratsioonis märgitakse patarei või aku, mille kohta see koostati.

ELi vastavusdeklaratsiooni koopia tehakse riiklike ametiasutuste taotluse korral neile kättesaadavaks.

6. Valmistaja volitatud esindaja

Punkti 2 alapunkti 2, punkti 4 alapunkti 2 ja punkti 5 kohaseid valmistaja kohustusi võib tema nimel ja vastutusel täita valmistaja volitatud esindaja, kui need on volituses ära märgitud.

IX LISA

ELI VASTAVUSDEKLARATSIOON nr* ...

* (deklaratsiooni identifitseerimisnumber)

1. Patarei- või akumudel (toote-, kategooria- ja partii- või seerianumber):
2. Valmistaja ja asjakohasel juhul tema volitatud esindaja nimi ja aadress:
3. Käesolev vastavusdeklaratsioon on välja antud valmistaja ainuvastutusel.
4. Deklaratsiooni ese (patarei või aku kirjeldus ja patarei või aku jälgitavust võimaldavad identimisandmed, mille hulka võivad asjakohasel juhul kuuluda patarei või aku kujutised):
5. Punktis 4 kirjeldatud deklaratsiooni ese on vastavuses asjakohaste liidu ühtlustamisõigusaktidega: ... (viide muudele kohaldatud liidu õigusaktidele).
6. Viited kasutatud asjaomastele harmoneeritud standarditele või ühtsetele kirjeldustele või viited muudele tehnilistele kirjeldustele, millele vastavust deklareeritakse:
7. Teada antud asutus ... (nimi, aadress, number) ... tegi ... (tegevuse kirjeldus) ... ja andis välja sertifikaadi(d): ... (üksikasjad, sealhulgas kuupäev ning asjakohasel juhul teave kehtivusaja ja kehtivuse tingimuste kohta).
8. Lisateave

Alla kirjutanud (kelle eest ja nimel):

(väljaandmise koht ja kuupäev):

(nimi, ametinimetus) (allkiri)

X LISA

TOORAINETE JA RISKIKATEGOORiate LOETELU

1. Toorained:

- a) koobalt;
- b) looduslik grafiit;
- c) liitium;
- d) nikkel;
- e) punktides a–d loetletud toorainetel põhinevad keemilised ühendid, mis on vajalikud patareide või akude aktiivsete materjalide tootmiseks.

2. Sotsiaalsete ja keskkonnariskide kategooriad:

- a) keskkond, kliima ja inimeste tervis, võttes arvesse otsest, tekitatud, kaudset ja kumulatiivset mõju, sealhulgas:
 - i) õhk, sealhulgas õhusaaste, näiteks kasvuhoonegaaside heide,
 - ii) vesi, k.a merepõhi ja merekeskkond ning sealhulgas veereostus, veekasutus, veekogused (üleujutused või põuad) ja juurdepääs veele,
 - iii) pinnas, sealhulgas pinnasereostus, mullaerosioon, maakasutus ja mulla degradeerumine,
 - iv) elurikkus, sealhulgas elupaikade, eluslooduse, taimestiku ja ökosüsteemide, k.a ökosüsteemi teenuste kahjustamine,
 - v) ohtlikud ained,
 - vi) müra ja vibratsioon,
 - vii) käitiste ohutus,
 - viii) energiakasutus,
 - ix) jäätmed ja jäägid;
 - b) inimõigused, töötaja õigused ja töösuhted, mis hõlmab järgmist:
 - i) töötervishoid ja tööohutus,
 - ii) lapstööjõud,
 - iii) sunniviisiline töö,
 - iv) diskrimineerimine,
 - v) ametiühinguvabadused;
 - c) kogukonnaelu, sh põlisrahvaste kogukonnaelu.
3. Punktis 2 osutatud riske käsitlevad järgmised rahvusvahelised instrumendid:
- a) ÜRO üleilmse kokkuleppe kümme põhimõtet;
 - b) ÜRO keskkonnaprogrammi suunised toodete sotsiaalse olusringi hindamiseks;
 - c) bioloogilise mitmekesisuse konventsioon, eriti otsus COP VIII/28 – vabatahtlikud suunised elurikkusega seotud küsimuste arvessevõtmiseks mõju hindamisel;

- d) ÜRO Pariisi kokkulepe;
 - e) ILO kaheksa põhikonventsiooni, nagu on määratletud ILO tööalaste aluspõhimõtete ja põhiõiguste deklaratsioonis;
 - f) muud liidu või selle liikmesriikide jaoks siduvad rahvusvahelised keskkonnakonventsioonid;
 - g) ILO tööalaste aluspõhimõtete ja põhiõiguste deklaratsioon;
 - h) rahvusvaheline inimõiguste koodeks, sealhulgas kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvaheline pakt ning majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvaheline pakt.
4. Rahvusvaheliselt tunnustatud hoolsuskohustuse instrumendid, mida kohaldatakse käesoleva määruse VII peatükis sätestatud hoolsuskohustuse nõuete suhtes, hõlmavad järgmist:
- a) rahvusvaheline inimõiguste koodeks, sealhulgas kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvaheline pakt ning majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvaheline pakt;
 - b) ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtted;
 - c) OECD suunised hargmaistele ettevõtetele;
 - d) ILO kolmepoolne deklaratsioon hargmaiste ettevõtete ja sotsiaalpoliitika põhimõtete kohta;
 - e) OECD hoolsuskohustuse suunised vastutustundliku äritegevuse kohta;
 - f) konflikti- ja riskipiirkondadest pärit mineraalide vastutustundlikke tarneahelaid käsitlevad OECD hoolsuskohustuse suunised.
-

XI LISA

KANTAVATE PATAREIDE JA AKUDE JÄÄTMETE JA KERGRANSPOORDIVAHENDITE AKUDE JÄÄTMETE KOGUMISE
MÄÄRADE ARVUTAMINE

1. Vastava kategooria patareide või akude tootjad või tootjavastutusorganisatsioonid, kui need on määratud vastavalt artikli 57 lõikele 1, ja liikmesriigid arvutavad kogumismäära protsendimäärana, mis saadakse vastavalt artiklite 59, 60 ja 69 kohaselt asjaomasel kalendriaastal liikmesriigis kogutud patareide ja akude jäätmete massi jagamisel selliste patareide ja akude keskmise massiga, mida tootjad teevad turul kättesaadavaks otse lõppkasutajatele või mida nad tarnivad kolmandatele isikutele, et teha need turul kättesaadavaks lõppkasutajatele kõnealusel liikmesriigis kolmel eelnenud kalendriaastal. Need kogumismäärad arvutatakse ühelt poolt kantavate patareide ja akude kohta vastavalt artiklile 59 ja teiselt poolt kergranspordivahendite akude kohta vastavalt artiklile 60.

Aasta	Andmete kogumine		Arvutuskäik	Aruandekohustus
Aasta 1	Müük aastal 1 (M1)			
Aasta 2	Müük aastal 2 (M2)			
Aasta 3	Müük aastal 3 (M3)			
Aasta 4	Müük aastal 4 (M4)	Kogumine aastal 4 (K4)	Kogumise määr (KM4) = $3 \cdot K4 / (M1 + M2 + M3)$	KM4
Aasta 5	Müük aastal 5 (M5)	Kogumine aastal 5 (K5)	Kogumise määr (KM5) = $3 \cdot K5 / (M2 + M3 + M4)$	KM5
Jne	Jne	Jne	Jne	

2. Vastava kategooria patareide või akude tootjad või tootjavastutusorganisatsioonid, kui need on määratud vastavalt artikli 57 lõikele 1, ja liikmesriigid arvutavad patareide ja akude aastase müügi lõppkasutajatele asjaomasel aastal selliste patareide ja akude massina, mis tehti asjaomasel aastal esimest korda liikmesriigi territooriumil turul kättesaadavaks, jättes arvestamata need patareid ja akud, mis viidi asjaomase liikmesriigi territooriumilt kõnealusel aastal välja enne lõppkasutajatele müümist. Kõnealune müük arvutatakse eraldi kantavate patareide ja akude ning kergranspordivahendite akude puhul.
3. Iga patarei või aku puhul arvestatakse ainult esimest korda, mil see liikmesriigi turul kättesaadavaks tehakse.
4. Punktides 1 ja 2 kirjeldatud arvutuse aluseks võetakse kogutud andmed või kogutud andmetel põhinevad statistiliselt olulised hinnangud.

XII LISA

LADUSTAMIS- JA TÖÖTLEMISNÕUDED, SEALHULGAS RINGLUSSEVÕTU NÕUDED

A osa. Ladustamis- ja töötlemisnõuded

1. Töötlemine peab hõlmama vähemalt kõigi vedelike ja hapete eemaldamist.
2. Töötlemiskohas, kaasa arvatud ringlussevõtukohas, toimuv töötlemine ja ladustamine (sealhulgas ajutine ladustamine) peab toimuma kohtades, kus on vedelikukindel pind ja sobiv ilmastikukindel kate, või sobivates mahutites.
3. Patarei- ja akujäätmel tuleb töötlemiskohas, kaasa arvatud ringlussevõtukohas, ladustada nii, et need ei seguneks elektrit juhtivast või põlevast materjalist jätmetega.
4. Eraldi ettevaatusabinõud ja ohutusmeetmed peavad olema kehtestatud liitumpatareide ja -akude jätmete töötlemiseks käitlemise, sortimise ja ladustamise ajal. Sellised meetmed hõlmavad kaitset järgmise eest:
 - a) liigne kuumus (näiteks kõrge temperatuur, tuli või otsene päikesevalgus);
 - b) vesi (nagu ladustamine kuivas kohas, kaitstuna sademete ja ülejutuste eest);
 - c) purustamine või füüsiline kahjustamine.

Liitumpatarei või -aku jäätmel tuleb ladustada nende tavapärase asendis (mitte kunagi ümberpööratult) hästi ventileeritud kohas ja need tuleb katta kõrgepingel eest kaitsva kummiisolatsiooniga. Liitumpatareide ja -akude jätmete ladustamiskoht tähistatakse hoiatusmärgiga.
5. Elavhõbe ja kaadmium eraldatakse töötlemise käigus tuvastatavaks jäämevooks, mis stabiliseeritakse ja kõrvaldatakse ohutul viisil nii, et need ei saa kahjustada inimeste tervist ega keskkonda.
6. Kaadmium eraldatakse käitlemise käigus tuvastavaks vooluks, mis saab ohutu sihtkoha ja ei saa avaldada kahjulikku mõju inimeste tervisele või keskkonnale.

B osa. Ringlussevõtu määra eesmärgid

1. Hiljemalt 31. detsembriks 2025 tuleb ringlussevõtu käigus saavutada vähemalt järgmised ringlussevõtu määra eesmärgid:
 - a) pliiakude ringlussevõtt keskmiselt 75 massiprotsenti;
 - b) liitumpatareide ja -akude ringlussevõtt keskmiselt 65 massiprotsenti;
 - c) nikkel-kaadmiumakude ringlussevõtt keskmiselt 80 massiprotsenti;
 - d) muude patarei- ja akujätmete ringlussevõtt keskmiselt 50 massiprotsenti.
2. Hiljemalt 31. detsembriks 2030 tuleb ringlussevõtu käigus saavutada vähemalt järgmised ringlussevõtu määra eesmärgid:
 - a) pliiakude ringlussevõtt keskmiselt 80 massiprotsenti;
 - b) liitumpatareide ja -akude ringlussevõtt keskmiselt 70 massiprotsenti.

C osa. Materjali taaskasutusse võtmise eesmärgid

1. Hiljemalt 31. detsembriks 2027 tuleb ringlussevõtu käigus saavutada vähemalt järgmised materjali taaskasutusse võtmise eesmärgid:
 - a) 90 % koobaltist;
 - b) 90 % vasest;
 - c) 90 % pliiist;
 - d) 50 % liitiumist;
 - e) 90 % niklist.
 2. Hiljemalt 31. detsembriks 2031 tuleb ringlussevõtu käigus saavutada vähemalt järgmised materjali taaskasutusse võtmise eesmärgid:
 - a) 95 % koobaltist;
 - b) 95 % vasest;
 - c) 95 % pliiist;
 - d) 80 % liitiumist;
 - e) 95 % niklist.
-

XIII LISA

AKUPASSI LISATAV TEAVE

1. ÜLDSUSELE KÄTTESAADAV TEAVE PATAREI- VÕI AKUMUDELI KOHTA

Akupass sisaldab järgmist patarei- või akumudeliga seotud teavet, mis on üldsusele kättesaadav:

- a) VI lisa A osas kindlaks määratud teave;
- b) patarei või aku koostismaterjalid, sealhulgas patarei või aku keemiline koostis, muud patareis või akus sisalduvad ohtlikud ained kui elavhõbe, kaadmium ja plii ning patareis või akus sisalduvad kriitilise tähtsusega toorained;
- c) artikli 7 lõigetes 1 ja 2 osutatud teave süsinikujalajälje kohta;
- d) teave tooraine vastutustundliku hankimise kohta, nagu on märgitud artikli 52 lõikes 3 osutatud ettevõtja patareide ja akudega seotud hoolsuskohustuse põhimõtteid käsitlevas aruandes;
- e) teave ringlussevõetud materjali sisalduse kohta, nagu on märgitud artikli 8 lõikes 1 osutatud dokumentides;
- f) taastuvatest allikatest pärineva sisu osakaal;
- g) nimimahutavus (Ah);
- h) miinimum-, nimi- ja maksimumpinge (temperatuurivahemikega, kui see on asjakohane);
- i) algne võimsus (vattides) ja piirväärtused (temperatuurivahemikuga, kui see on asjakohane);
- j) aku eeldatav kasutusiga tsüklites ja kasutatud võrdluskatse;
- k) ammendumise piirmahutavus (ainult elektrisõidukiakude puhul);
- l) temperatuurivahemik, mida aku suudab taluda, kui seda ei kasutata (võrdluskatse);
- m) kalendrilise kasutusea garantiiaeg;
- n) energiatsükli kasutegur kasutuselevõtul ja pärast 50 % laadimis-tühjenemistsüklite läbimist;
- o) elemendi ja akupaki sisetakistus;
- p) tsüklilise kasutusea asjakohase katse C-määr;
- q) artikli 13 lõigetes 3 ja 4 sätestatud märgistusnõuded;
- r) artiklis 18 osutatud ELi vastavusdeklaratsioon;
- s) artikli 74 lõike 1 punktides a–f sätestatud teave patarei- ja akujäätmete vältimise ja käitlemise kohta.

2. PATAREI- VÕI AKUMUDELIGA SEOTUD TEAVE, MIS ON KÄTTESAADAV AINULT ÕIGUSTATUD HUVIGA ISIKUTELE JA KOMISJONILE

Akupass sisaldab järgmist patarei- või akumudeliga seotud teavet, mis on kättesaadav ainult õigustatud huviga isikutele ja komisjonile:

- a) täpne koostis, sealhulgas katoodis, anoodis ja elektrolüüdis kasutatud materjalid;
- b) komponentide osanumbrid ja varuosade pakkujate kontaktandmed;
- c) teave demonteerimise kohta, sealhulgas vähemalt
 - patarei- või akusüsteemi või -paki laotusjoonised, millel on näidatud elementide asukoht,
 - demonteerimise etapid,
 - avatavate kinnituskohdade liik ja arv,
 - demonteerimiseks vajalikud tööriistad,
 - hoiatused osade kahjustamise ohu kohta,
 - kasutatud elementide arv ja paigutus;
- d) ohutusmeetmed.

3. TEAVE, MIS ON KÄTTESAADAV AINULT TEADA ANTUD ASUTUSTELE, TURUJÄRELEVALVEASUTUSTELE JA KOMISJONILE

Akupass sisaldab järgmist patarei- või akumudeliga seotud teavet, mis on kättesaadav ainult teada antud asutustele, turujärelevalveasutustele ja komisjonile:

- Katsearuannete tulemused, mis tõendavad vastavust käesoleva määruses või käesoleva määruse alusel vastu võetud delegeeritud või rakendusaktides sätestatud nõuetele.

4. KONKREETSE PATAREI VÕI AKUGA SEOTUD TEAVE JA ANDMED, MIS ON KÄTTESAADAVAD ÜKSNES ÕIGUSTATUD HUVIGA ISIKUTEL

Akupass sisaldab järgmist konkreetse patarei või akuga seotud konkreetset teavet ja andmeid, mis on kättesaadavad ainult õigustatud huviga isikutele:

- a) artikli 10 lõikes 1 osutatud jõudlus- ja vastupidavusparameetrite väärtused, kui patarei või aku turule lastakse ja kui selle seisukord muutub;
- b) teave patarei või aku seisukorra kohta vastavalt artiklile 14;
- c) teave patarei või aku seisukorra kohta, mis on määratletud kui „algne“, „muudetud kasutusotstarbega“, „korduskasutatud“, „taastatud“ või „patarei- või akujäätmel“;
- d) patarei või aku kasutamisest tulenev teave ja andmed, sealhulgas laadimis- ja tühjenemistsüklite arv ning negatiivsed sündmused, näiteks õnnetused, samuti korrapäraselt salvestatav teave töökeskkonna tingimuste, sealhulgas temperatuuri ja laetustaseme kohta.

XIV LISA

KASUTATUD PATAREIDE VÕI AKUDE SAADETISTE MIINIMUMNÕUDED

1. Selleks et teha vahet kasutatud patareide ja akude ning patarei- ja akujäätmete vahel juhul, kui valdaja, st füüsiline või juriidiline isik, kelle valduses on kasutatud patareid või akud või patarei- või akujäätmel, väidab, et ta kavatseb vedada või veab kasutatud patareisid või akusid, mitte patareide või akude jäätmel, peab valdajal olema kõnealuse väite põhjendamiseks olemas alljärgnev:
 - a) arve koopia ja müügileping või leping patareide või akude omandiõiguse ülemineku kohta, mis tõendab, et patareid või akud on mõeldud otseseks korduskasutamiseks ja et nad on täielikult töökorras;
 - b) hindamist või katsetamist tõendavate dokumentide koopiad (näiteks katsetunnistus, iga patarei või aku töökorda tõendav dokument) iga eseme kohta saadetises ja protokoll, mis sisaldab kõiki andmeid kooskõlas punktiga 3;
 - c) valdaja deklaratsioon selle kohta, et saadetises ei ole mitte ühegi materjali ega seadme puhul tegemist jäätmellega direktiivi 2008/98/EÜ artikli 3 punktis 1 määratletud tähenduses, ning
 - d) nõuetekohane kaitse kahjustuste eest vedamise ning peale- ja mahalaadimise ajal, eelkõige piisava pakendamise ja koorma nõuetekohase virnastamise abil.
2. Punkti 1 alapunkte a ja b ning punkti 3 ei kohaldata, kui dokumentidega on veenvalt tõendatud, et vedu toimub ettevõtetevahelise veolepingu raames, ning:
 - a) kasutatud patarei või aku saadetakse tootjale või tema nimel tegutsevale kolmandale isikule tagasi garantii raames parandamiseks korduskasutamise eesmärgil või
 - b) erialaseks kasutamiseks mõeldud kasutatud patarei või aku saadetakse tootjale või tema nimel tegutsevale kolmandale isikule või kolmanda isiku rajatistesse riikides, mille suhtes kohaldatakse OECD nõukogu otsust C(2001)107 (lõplik) taaskasutamistoiminguteks ettenähtud jäätmel riikidevahelise veo kontrolli kohta, kehtiva lepingu alusel taastamiseks või parandamiseks korduskasutamise eesmärgil, või
 - c) defektne erialaseks kasutamiseks mõeldud kasutatud patarei või aku saadetakse tootjale või tema nimel tegutsevale kolmandale isikule kehtiva lepingu alusel defekti algpõhjuse analüüsimiseks, kui sellist analüüsi saab teostada üksnes tootja või tema nimel tegutsev kolmas isik.
3. Tõendamaks, et veetavad patareid või akud kujutavad endast kasutatud patareisid või akusid, mitte patareide ja akude jäätmel, teeb selle valdaja patareide ja akude katsetamiseks ja andmete säilitamiseks järgmised toimingud.

Esimene etapp. Katsetamine

- a) katsetatakse aku või patarei seisukorda ja hinnatakse ohtlike ainete olemasolu;
- b) punktis a osutatud hindamiste ja katsetuste tulemused registreeritakse.

Teine etapp. Andmed

- a) andmed kinnitatakse kindlalt, aga mitte jäädavalt kas kasutatud patareile või akule (kui kasutatud patareil või akul puudub pakend) või selle pakendile nii, et neid saaks lugeda ilma pakendit eemaldamata;
- b) andmed sisaldavad järgmist teavet:
 - patarei või aku nimetus või selle osa,
 - patarei või aku või selle osa identifitseerimisnumber, kui see on asjakohane,

- tootmisaasta, kui see on teada,
 - seisukorra testimise eest vastutava ettevõtja nimi ja aadress,
 - esimeses etapis tehtud katsete liigid,
 - esimeses etapis tehtud katsete tulemused (sealhulgas katse kuupäev).
4. Lisaks punktides 1, 2 ja 3 nõutud dokumentidele peab iga kasutatud patareide või akude saadetisega (nt konteiner või veoauto) kaasas olema:
- a) asjakohane veodokument ning
 - b) vastutava isiku deklaratsioon tema vastutuse kohta.
5. Kui punktides 1, 2, 3 ja 4 nõutud asjakohaste dokumentide kujul puuduvad tõendid selle kohta, et tegemist on kasutatud patarei või akuga, mitte patarei või aku jäätmetega, ja kui puudub asjakohane kaitse kahjustuste eest vedamise ning peale- ja mahalaadimise ajal, eelkõige piisava pakendamise ja koorma nõuetekohase virnastamise abil, mis kuuluvad vedu korraldava valdaja kohustuste hulka, siis käsitatakse eset jäätmetena ja eeldatakse, et tegemist on ebaseadusliku saadetisega. Sellistel asjaoludel käsitletakse saadetist kooskõlas määruse (EÜ) nr 1013/2006 artiklitega 24 ja 25.
-

XV LISA

VASTAVUSTABEL

Direktiiv 2006/66/EÜ	Käesolev määrus
Artikkel 1	Artikkel 1
Artikli 1 esimese lõigu punkt 1	Artikli 1 lõige 1
Artikli 1 esimese lõigu punkt 2	Artikli 1 lõige 1
Artikli 1 teine lõik	—
Artikkel 2	Artikli 1 lõiked 3, 4 ja 5
Artikli 2 lõige 1	Artikli 1 lõiked 3 ja 4
Artikli 2 lõige 2	Artikli 1 lõige 5
Artikli 2 lõike 2 punkt a	Artikli 1 lõike 5 punkt a
Artikli 2 lõike 2 punkt b	Artikli 1 lõike 5 punkt a
Artikkel 3	Artikkel 3
Artikli 3 punkt 1	Artikli 3 lõike 1 punkt 1
Artikli 3 punkt 2	Artikli 3 lõike 1 punkt 2
Artikli 3 punkt 3	Artikli 3 lõike 1 punkt 9
Artikli 3 punkt 4	—
Artikli 3 punkt 5	Artikli 3 lõike 1 punkt 12
Artikli 3 punkt 6	Artikli 3 lõike 1 punkt 13
Artikli 3 punkt 7	Artikli 3 lõike 1 punkt 50
Artikli 3 punkt 8	Artikli 3 lõike 2 punkt a
Artikli 3 punkt 9	—
Artikli 3 punkt 10	Artikli 3 lõike 1 punkt 53
Artikli 3 punkt 11	Artikli 3 lõike 1 punkt 26
Artikli 3 punkt 12	Artikli 3 lõike 1 punkt 47
Artikli 3 punkt 13	Artikli 3 lõike 1 punkt 65
Artikli 3 punkt 14	Artikli 3 lõike 1 punkt 16
Artikli 3 punkt 15	Artikli 3 lõike 1 punkt 22
Artikli 3 punkt 16	—
Artikli 3 punkt 17	—

Direktiiv 2006/66/EÜ	Käesolev määrus
Artikkel 4	Artikkel 6
Artikli 4 lõige 1	I lisa
Artikli 4 lõike 1 punkt a	I lisa kanne 1
Artikli 4 lõike 1 punkt b	I lisa kanne 2
Artikli 4 lõige 2	—
Artikli 4 lõige 3	—
Artikli 4 lõike 3 punkt a	—
Artikli 4 lõike 3 punkt b	—
Artikli 4 lõike 3 punkt c	—
Artikli 4 lõige 4	—
Artikkel 5	—
Artikkel 6	Artikkel 4
Artikli 6 lõige 1	Artikli 4 lõige 1
Artikli 6 lõige 2	—
Artikkel 7	Artikkel 2
Artikkel 8	Artiklid 59-62 ja 64–67
Artikli 8 lõige 1	Artikkel 59
Artikli 8 lõike 1 esimese lõigu punkt a	Artikli 59 lõike 1 punkt a Artikli 59 lõike 1 punkt b
Artikli 8 lõike 1 esimese lõigu punkt b	Artikkel 62
Artikli 8 lõike 1 esimese lõigu punkt c	Artikli 61 lõige 1 Artikli 62 lõige 1
Artikli 8 lõike 1 esimese lõigu punkt d	Artikli 59 lõike 2 punkti a alapunkt ii Artikli 61 lõike 1 punkt c
Artikli 8 lõike 1 teine lõik	Artikli 59 lõige 5
Artikli 8 lõige 2	Artikli 59 lõige 1 ja artikli 59 lõige 2
Artikli 8 lõike 2 punkt a	Artikli 59 lõige 1 ja artikli 59 lõige 2
Artikli 8 lõike 2 punkt b	Artikli 59 lõige 2
Artikli 8 lõike 2 punkt c	—
Artikli 8 lõige 3	Artikkel 61
Artikli 8 lõige 4	Artikkel 61
Artikkel 9	—

Direktiiv 2006/66/EÜ	Käesolev määrus
Artikkel 10	Artiklid 59, 60 ja 69
Artikli 10 lõige 1	—
Artikli 10 lõike 1 teine lõik	Artikli 75 lõige 4
Artikli 10 lõige 2	Artikkel 59 ja artikkel 60
Artikli 10 lõike 2 punkt a	—
Artikli 10 lõike 2 punkt b	Artikli 59 lõige 3 ja artikli 60 lõige 3
Artikli 10 lõige 3	Artikli 69 lõige 2 ja artikli 76 lõike 1 teine lõik
Artikli 10 lõige 4	—
Artikkel 11	Artikkel 11
Artikli 11 esimene lõik	Artikli 11 lõige 1
Artikli 11 teine lõik	Artikli 11 lõige 3
Artikkel 12	Artikkel 70
Artikli 12 lõige 1	Artikli 70 lõige 2
Artikli 12 lõike 1 esimese lõigu punkt a	Artikli 59 lõike 1 punkt f, artikli 60 lõike 1 punkt f, artikli 61 lõike 3 punkt c
Artikli 12 lõike 1 esimese lõigu punkt b	Artikli 71 lõige 1
Artikli 12 lõike 1 teine lõik	—
Artikli 12 lõike 1 kolmas lõik	—
Artikli 12 lõige 2	Artikli 71 lõige 4
Artikli 12 lõige 3	Artikli 70 lõige 3
Artikli 12 lõige 4	Artikli 71 lõiked 2 ja 3
Artikli 12 lõige 5	Artikli 75 lõike 5 punkt c; artikli 76 lõike 1 punkt d
Artikli 12 lõige 6	Artikli 71 lõige 4
Artikkel 13	—
Artikli 13 lõige 1	—
Artikli 13 lõige 2	—
Artikkel 14	Artikli 70 lõige 1
Artikkel 15	Artikkel 72
Artikli 15 lõige 1	Artikli 72 lõige 1
Artikli 15 lõige 2	Artikli 72 lõige 3

Direktiiv 2006/66/EÜ	Käesolev määrus
Artikli 15 lõige 3	Artikli 72 lõige 4
Artikkel 16	Artikkel 56
Artikli 16 lõige 1	Artikli 56 lõiked 1 ja 4
Artikli 16 lõike 1 punkt a	Artikli 56 lõike 4 punkt a
Artikli 16 lõike 1 punkt b	Artikli 56 lõike 4 punkt a
Artikli 16 lõige 2	—
Artikli 16 lõige 3	Artikli 56 lõike 1 punkt c
Artikli 16 lõige 4	Artikli 74 lõige 5
Artikli 16 lõige 5	—
Artikli 16 lõige 6	—
Artikkel 17	Artikkel 55
Artikkel 18	Artikli 57 lõike 2 punkt c
Artikli 18 lõige 1	—
Artikli 18 lõige 2	—
Artikli 18 lõige 3	—
Artikkel 19	Artikli 59 lõige 1, artikli 60 lõige 1, artikli 61 lõige 1, artikkel 62 ja artiklid 64–67
Artikli 19 lõige 1	Artikli 59 lõige 2, artikli 60 lõige 2, artikli 61 lõige 1 ning artiklid 62, 65, 66 ja 67
Artikli 19 lõige 2	Artikli 57 lõike 2 punkt c
Artikkel 20	Artikkel 74
Artikli 20 lõige 1	Artikli 74 lõige 1
Artikli 20 lõike 1 punkt a	Artikli 74 lõike 1 punkt f
Artikli 20 lõike 1 punkt b	Artikli 74 lõike 1 punkt b
Artikli 20 lõike 1 punkt c	Artikli 74 lõike 1 punkt c
Artikli 20 lõike 1 punkt d	Artikli 74 lõike 1 punkt b
Artikli 20 lõike 1 punkt e	Artikli 74 lõike 1 punkt e
Artikli 20 lõige 2	Artikkel 74
Artikli 20 lõige 3	Artikli 74 lõige 4
Artikkel 21	Artikkel 20 Artikkel 13, VI lisa A, B ja C osa
Artikli 21 lõige 1	Artikli 13 lõige 4

Direktiiv 2006/66/EÜ	Käesolev määrus
Artikli 21 lõige 2	Artikli 13 lõige 2
Artikli 21 lõige 3	Artikli 13 lõige 5
Artikli 21 lõige 4	Artikli 13 lõige 4
Artikli 21 lõige 5	Artikli 13 lõige 4
Artikli 21 lõige 6	—
Artikli 21 lõige 7	—
Artikkel 22a	—
Artikkel 23 Läbivaatamine	Artikli 69 lõige 3, artikkel 94
Artikli 23 lõige 1	Artikli 94 lõige 1
Artikli 23 lõige 2	Artikli 94 lõige 2
Artikli 23 lõike 2 punkt a	—
Artikli 23 lõike 2 punkt b	Artikli 94 lõike 2 esimese lõigu punkt e
Artikli 23 lõike 2 punkt c	Artikli 71 lõiked 5 ja 6
Artikli 23 lõige 3	Artikli 94 lõike 2 teine lõik
Artikkel 23a	Artikkel 89
Artikli 23a lõige 1	Artikli 89 lõige 1
Artikli 23a lõige 2	Artikli 89 lõige 2
Artikli 23a lõige 3	Artikli 89 lõige 3
Artikli 23a lõige 4	Artikli 89 lõige 5
Artikli 23a lõige 5	Artikli 89 lõige 6
Artikkel 24	Artikkel 90
Artikli 24 lõige 1	Artikli 90 lõige 1
Artikli 24 lõige 2	Artikli 90 lõige 3
Artikli 24 lõike 2 teine lõik	Artikli 90 lõike 3 teine lõik
Artikkel 25	Artikkel 93
Artikkel 26	—
Artikkel 27	—
Artikkel 28	Artikkel 95
Artikkel 29	Artikkel 96
Artikkel 30	—

Direktiiv 2006/66/EÜ	Käesolev määrus
I lisa	XI lisa
II lisa	VI lisa B osa
III lisa	XII lisa
III lisa A osa	XII lisa A osa
III lisa B osa	XII lisa B osa
IV lisa	Artikkel 55

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2023/1543,**12. juuli 2023,**

mis käsitleb Euroopa andmeesitamismäärust ja Euroopa andmesäilitamismäärust elektrooniliste tõendite hankimiseks kriminaalmenetluses ja kriminaalmenetluse järgsete vabadusekaotuslike karistuste täitmisele pööramiseks

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 82 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Liit on seadnud endale eesmärgi säilitada ja arendada vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevat ala. Sellise ala järkjärguliseks loomiseks peab liit võtma kriminaalasjades tehtava õigusalse koostööga seotud meetmeid, mis põhinevad kohtu ja muude õigusasutuste otsuste vastastikuse tunnustamise põhimõttel, mida nimetatakse alates 15.–16. oktoobril 1999 Tampere toimunud Euroopa Ülemkogu istungist üldiselt liidus kriminaalasjades tehtava õigusalse koostöö nurgakiviks.
- (2) Kriminaaluurimiste läbiviimiseks ja süüdistuste esitamiseks kogu liidus on järjest olulisemad elektrooniliste tõendite hankimise ja säilitamise meetmed. Elektrooniliste tõendite hankimise toimivad mehhanismid on kuritegevuse vastu võitlemisel otsustava tähtsusega ning selliste mehhanismide suhtes tuleks kohaldada tingimusi ja kaitsemeetmeid, et tagada Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artiklis 6 ning Euroopa Liidu põhiõiguste hartas (edaspidi „põhiõiguste harta“) tunnustatud põhiõiguste ja põhimõtete, eelkõige vajalikkuse ja proportsionaalsuse, nõuete-kohase menetluse, eraelu puutumatuse ja isikuandmete kaitse ning side konfidentsiaalsuse põhimõtte täielik järgimine.
- (3) Justiits- ja siseministrite ning liidu institutsioonide esindajate 24. märtsi 2016. aasta ühisavalduses Brüsseli terrorirünnakute kohta on rõhutatud esmatähtsana vajadust kiiremini ja tulemuslikumalt tagada digitaalsed tõendid ja neid koguda ning määrata selleks kindlaks konkreetsed meetmed.
- (4) Nõukogu 9. juuni 2016. aasta järeldustes rõhutati elektrooniliste tõendite üha kasvavat tähtsust kriminaalmenetlustes ning seda, kui oluline on kaitsta küberruumi kuritarvituse ja kriminaalse tegevuse eest majanduse ja ühiskonna hüvanguks, ning seetõttu vajadust, et õiguskaitse- ja õigusasutustel oleksid küberruumiga seotud kuritegude uurimiseks ja nende eest süüdistuste esitamiseks toimivad vahendid.
- (5) Komisjon ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja rõhutasid oma 13. septembri 2017. aasta ühisteatises Euroopa Parlamendile ja nõukogule „Vastupidavusvõime, heidutus ja kaitse: tugeva küberturvalisuse tagamine ELis“, et küberruumi kasutades toime pandud kuritegude tulemuslik uurimine ja nende eest süüdistuse esitamine on peamine mõjutusvahend küberrünnete vastu ning praegust menetlusraamistikku tuleb paremini kohandada internetiajastu vajadustele. Küberrünnete toimumise kiirus võib mõnikord praegused menetlused üle koormata, mistõttu on eriti vaja kiiret piiriülest koostööd.
- (6) Euroopa Parlamendi 3. oktoobri 2017. aasta resolutsioonis küberkuritegevuse vastase võitluse kohta ⁽³⁾ rõhutati vajadust leida vahendid elektrooniliste tõendite kiiremaks tagamiseks ja hankimiseks, samuti vajadust tiheda koostöö järele õiguskaitseasutuste, kolmandate riikide ja liidu territooriumil tegutsevate teenuseosutajate vahel kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2016/679 ⁽⁴⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu

⁽¹⁾ ELT C 367, 10.10.2018, lk 88.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 13. juuni 2023. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 27. juuni 2023. aasta otsus.

⁽³⁾ ELT C 346, 27.9.2018, lk 29.

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

direktiiviga (EL) 2016/680⁽⁵⁾ ning kehtivate vastastikuse õigusabi lepingutega. Euroopa Parlamendi resolutsioonis rõhutati ka seda, et praegu killustatud õigusraamistik võib tekitada probleeme teenuseosutajatele, kes soovivad vastata õiguskaitsealastele taotlustele, ning kutsuti komisjoni üles esitama elektroonilisi tõendeid käsitlevat liidu õigusraamistikku, mis hõlmaks piisavalt tagatise kõigi asjaosaliste õiguste ja vabaduste kaitseks, väljendades samal ajal heameelt komisjoni käimasoleva töö üle koostööplatvormi loomiseks, mis sisaldaks turvalist sidekanalit, mida liidu õigusasutused saaksid kasutada elektrooniliste tõenditega seotud Euroopa uurimismääruste ja vastuste digitaalseks vahetamiseks.

- (7) Võrgupõhiseid teenuseid võib osutada kõikjalt ja need ei eelda füüsilise taristu, ruumide ega töötajate olemasolu riigis, kus asjaomast teenust pakutakse. Seetõttu salvestatakse asjaomaseid elektroonilisi tõendeid sageli mujal kui uurimist läbiviivas riigis või neid salvestab väljaspool seda riiki asuv teenuseosutaja, mis raskendab elektrooniliste tõendite kogumist kriminaalmenetluses.
- (8) Võrgupõhiste teenuste osutamise viisi tõttu saadetakse õigusalase koostöö taotlused sageli riikidele, kus asub palju teenuseosutajaid. Lisaks sellele on taotluste arv mitmekordistunud, kuna üha enam kasutatakse võrgupõhiseid teenuseid. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2014/41/EL⁽⁶⁾ nähakse ette võimalus teha Euroopa uurimismäärus, et koguda tõendeid teises liikmesriigis. Lisaks nähakse konventsiooniga (mille on koostanud nõukogu Euroopa Liidu lepingu artikli 34 alusel) Euroopa Liidu liikmesriikide vahelise vastastikuse õigusabi kohta kriminaalasjades⁽⁷⁾ (edaspidi „kriminaalasjades vastastikuse abistamise konventsioon“) ette võimalus taotleda tõendeid teiselt liikmesriigilt. Direktiivis 2014/41/EL, millega kehtestatakse Euroopa uurimismäärus, ja kriminaalasjades vastastikuse abistamise konventsioonis sätestatud menetlused ja tähtsajad ei pruugi aga olla asjakohased elektrooniliste tõendite puhul, mis on volatiilsemad ja mida saab hõlpsamini ja kiiremini kustutada. Elektrooniliste tõendite hankimine õigusalase koostöö kanalite kaudu võtab sageli kaua aega ja selle tulemuseks on olukorrad, kus neist saadavad juhtlõngad ei pruugi enam olla kättesaadavad. Peale selle puudub teenuseosutajatega koostöö tegemiseks ühtlustatud raamistik ja teatavad kolmandate riikide teenuseosutajad vastavad otsetaotlustele muude kui sisuandmete hankimiseks nii, nagu see on nende suhtes kohaldatava riigisisese õiguse kohaselt lubatud. Seetõttu tuginevad liikmesriigid võimaluse korral üha enam teenuseosutajatega sisse seatud vabatahtliku vahetu koostöö kanalitele ning kohaldavad erinevaid riiklikke vahendeid, tingimusi ja menetlusi. Mõned liikmesriigid on sisuandmete puhul võtnud ühepoolseid meetmeid, samal ajal kui teised tuginevad jätkuvalt õigusalasele koostööle.
- (9) Killustatud õigusraamistik tekitab probleeme õiguskaitse- ja õigusasutustele ning teenuseosutajatele, kes soovivad elektrooniliste tõendite hankimist käsitlevatele õigusalastele taotlustele vastata, kuna nad seisavad üha enam silmitsi õigusliku ebakindluse ja võimalike õiguslike vastuoludega. Seepärast on vaja kehtestada piiriüleseks õigusalaseks koostööks elektrooniliste tõendite säilitamisel ja esitamisel erinormid, milles käsitletakse elektrooniliste tõendite eripära. Sellised normid peaksid hõlmama käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate teenuseosutajate kohustust vastata otse teise liikmesriigi ametiasutuste taotlustele. Seepärast täiendatakse käesoleva määrusega kehtivat liidu õigust ning selgitatakse õiguskaitse- ja õigusasutuste ning teenuseosutajate suhtes kohaldatavaid norme elektrooniliste tõendite valdkonnas, tagades samal ajal täieliku kooskõla põhiõigustega.
- (10) Käesolevas määruses austatakse põhiõigusi ja järgitakse põhimõtteid, mida on tunnustatud Euroopa Liidu lepingu artiklis 6 ja põhiõiguste hartas, rahvusvahelises õiguses ja rahvusvahelistes lepingutes, millega liit või kõik liikmesriigid on ühinenud, kaasa arvatud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioon, ning liikmesriikide põhiseadustes nende kohaldamisala piires. Selliste õiguste ja põhimõtete hulka kuuluvad eelkõige õigus vabadusele ja turvalisusele, era- ja perekonnaelu austamine, isikuandmete kaitse, ettevõtlusvabadus, omandiõigus, õigus tõhusale õiguskaitsevahendile ja õiglasele kohtulikule arutamisele, süütuse presumptsioon ja kaitseõigus, seaduslikkuse ja proportsionaalsuse põhimõte ning mitmekordse kohtumõistmise ja karistamise keeld kriminaalmenetluses sama kuriteo eest.

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/680, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset seoses pädevates asutustes isikuandmete töötlemisega süütegude tõkestamise, uurimise, avastamise ja nende eest vastutusele võtmise või kriminaalkaristuste täitmisele pööramise eesmärgil ning selliste andmete vaba liikumist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu raamotsus 2008/977/JSK (ELT L 119, 4.5.2016, lk 89).

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. aprilli 2014. aasta direktiiv 2014/41/EL, mis käsitleb Euroopa uurimismäärust kriminaalasjades (ELT L 130, 1.5.2014, lk 1).

⁽⁷⁾ Konventsioon, mille nõukogu on koostanud Euroopa Liidu lepingu artikli 34 alusel Euroopa Liidu liikmesriikide vahelise vastastikuse õigusabi kohta kriminaalasjades (EÜT C 197, 12.7.2000, lk 3).

- (11) Ühtegi käesoleva määruse sätet ei tohiks tõlgendada nii, et see takistab täitval asutusel või ametiisikul keelduda Euroopa andmeesitamismääruse täitmist, kui objektiivsetele asjaoludele tuginedes on alust arvata, et Euroopa andmeesitamismäärus on tehtud isikule süüdistuse esitamiseks või isiku karistamiseks tema soo, rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse, seksuaalse sättumuse või sooidentiteedi, kodakondsuse, keele või poliitiliste seisukohtade alusel või et see võiks eeltoodud põhjusel halvendada selle isiku olukorda.
- (12) Euroopa andmeesitamismääruse ja Euroopa andmesäilitamismääruse mehhanism elektrooniliste tõendite hankimiseks kriminaalmenetlustes toimib liikmesriikide vastastikuse usalduse põhimõttel ja eeldusel, et liikmesriigid järgivad liidu õigust, õigusriiki ja eelkõige põhiõigusi, mis on liidu vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala olulised osad. Selline mehhanism võimaldab riiklikel pädevatel asutustel saata korraldusi otse teenuseosutajatele.
- (13) Era- ja perekonnaelu austamine ning füüsiliste isikute kaitse isikuandmete töötlemisel on põhiõigused. Põhiõiguste harta artikli 7 ja artikli 8 lõike 1 kohaselt on igal isikul õigus oma era- ja perekonnaelu, kodu ja edastatavate sõnumite saladuse austamisele ning teda puudutavate isikuandmete kaitsele.
- (14) Käesoleva määruse rakendamisel peaksid liikmesriigid tagama, et isikuandmeid kaitstakse ja töödeldakse kooskõlas määrusega (EL) 2016/679 ja direktiiviga (EL) 2016/680 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2002/58/EÜ⁽⁸⁾, sealhulgas saadud andmete edasise kasutamise, edastamise ja edasisaatmise korral.
- (15) Käesoleva määruse kohaselt saadud isikuandmeid tuleks töödelda üksnes juhul, kui see on vajalik, ja viisil, mis on proportsionaalne kuritegude ennetamise, uurimise, avastamise ja nende eest süüdistuse esitamise või kriminaal-karistuste täitmisele pööramise ning kaitseõiguse kasutamiseks. Eelkõige peaksid liikmesriigid tagama, et kui käesoleva määruse kohaldamisel edastatakse asjaomastest asutustest isikuandmeid teenuseosutajatele, kohaldatakse asjakohaseid andmekaitse põhimõtteid ja meetmeid, sealhulgas andmete turvalisuse tagamise meetmeid. Teenuseosutajad peaksid tagama samade kaitsemeetmete kohaldamise ka asjaomastele ametiasutustele isikuandmete edastamisel. Juurdepääs isikuandmeid sisaldavale teabele, mida võib saada autentimismenetlusega, peaks olema üksnes volitatud isikutel.
- (16) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivides 2010/64/EL⁽⁹⁾, 2012/13/EL⁽¹⁰⁾, 2013/48/EL⁽¹¹⁾, (EL) 2016/343⁽¹²⁾, (EL) 2016/800⁽¹³⁾ ja (EL) 2016/1919⁽¹⁴⁾ sätestatud kriminaalmenetluses kohaldatavaid menetlusõigusi tuleks nimetatud direktiivide kohaldamisala piires kohaldada käesoleva määrusega hõlmatud kriminaalmenetluste suhtes nende liikmesriikide puhul, kelle jaoks on need direktiivid siduvad. Kohaldada tuleks ka põhiõiguste hartas sätestatud menetluslikke tagatisi.
- (17) Põhiõiguste täieliku austamise tagamiseks peaks pädev õigusasutus hindama käesoleva määruse kohaldamisel kogutud tõendite tõendusjõudu kohtumenetluses kooskõlas riigisisese õigusega ning kooskõlas eelkõige õigusega õiglasele kohtumenetlusele ja kaitseõigusega.

⁽⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2002. aasta direktiiv 2002/58/EÜ, milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatuse kaitset elektroonilise side sektoris (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) (EÜT L 201, 31.7.2002, lk 37).

⁽⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. oktoobri 2010. aasta direktiiv 2010/64/EL õiguse kohta suulisele ja kirjalikule tõlkele kriminaalmenetluses (ELT L 280, 26.10.2010, lk 1).

⁽¹⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2012. aasta direktiiv 2012/13/EL, milles käsitletakse õigust saada kriminaalmenetluses teavet (ELT L 142, 1.6.2012, lk 1).

⁽¹¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2013. aasta direktiiv 2013/48/EL, mis käsitleb õigust kaitsjale kriminaalmenetluses ja Euroopa vahistamismäärusega seotud menetluses ning õigust lasta teavitada vabaduse võtmisest kolmandat isikut ja suhelda vabaduse võtmise ajal kolmandate isikute ja konsulaarasutustega (ELT L 294, 6.11.2013, lk 1).

⁽¹²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/343, millega tugevdatakse süütuse presumptsiooni teatavaid aspekte ja õigust viibida kriminaalmenetluses kohtulikul arutelul (ELT L 65, 11.3.2016, lk 1).

⁽¹³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/800, mis käsitleb kriminaalmenetluses kahtlustatavate või süüdistatavate laste menetluslikke tagatisi (ELT L 132, 21.5.2016, lk 1).

⁽¹⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. oktoobri 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/1919, milles käsitletakse tasuta õigusabi andmist kahtlustatavatele ja süüdistatavatele kriminaalmenetluses ning isikutele, kelle üleandmist taotletakse Euroopa vahistamismäärusega seotud menetluses (ELT L 297, 4.11.2016, lk 1).

- (18) Käesoleva määrusega kehtestatakse õigusnormid, mille alusel võib liidu pädev õigusasutus kriminaalmenetluses, sealhulgas kriminaaluurimise ajal, või kriminaalmenetluse järgse vabadusekaotusliku karistuse täitmisele pööramiseks või vabadust piirava meetme täitmiseks kooskõlas käesoleva määrusega anda liidus teenuseid osutatavatele teenuseosutajale Euroopa andmeesitamismäärusega või Euroopa andmesäilitamismäärusega korralduse esitada või säilitada elektroonilisi tõendeid. Käesolevat määrust tuleks kohaldada kõikidel piiriülestel juhtudel, kui teenuseosutaja määratud majandusüksus või esindaja on teises liikmesriigis. Käesolev määrus ei piira liikmesriigi asutuste õigust pöörduda nende territooriumil asuvate või esindatud teenuseosutajate poole, et nad järgiksid sarnaseid riigisiseseid meetmeid.
- (19) Käesoleva määrusega tuleks reguleerida ainult selliste andmete kogumist, mida teenuseosutaja salvestab Euroopa andmeesitamismääruse või Euroopa andmesäilitamismääruse kättesaamise ajal. Sellega ei tohiks teenuseosutajatele kehtestada üldist andmete säilitamise kohustust ning see ei tohiks kaasa tuua andmete üldist ja valimatut säilitamist. Samuti ei tohiks käesoleva määrusega lubada andmepüüki ega Euroopa andmeesitamismääruse või Euroopa andmesäilitamismääruse kättesaamisest hiljem salvestatavate andmete hankimist.
- (20) Käesoleva määruse kohaldamine ei tohiks mõjutada krüpteerimise kasutamist teenuseosutajate või selle kasutajate poolt. Euroopa andmeesitamismääruse või Euroopa andmesäilitamismäärusega taotletavaid andmeid tuleks esitada või säilitada olenemata sellest, kas need on krüpteeritud või mitte. Käesoleva määrusega ei tohiks siiski kehtestada teenuseosutajatele kohustust andmeid dekrüpteerida.
- (21) Paljudel juhtudel ei salvestata ega töödelda andmeid muul viisil enam kasutaja seadmes, vaid need tehakse kättesaadavaks pilvepõhises taristus, mis võimaldab juurdepääsu kõikjalt. Selliste teenuste pakkumiseks ei pea teenuseosutajad konkreetses riigis asuma ega seal servereid omama. Käesoleva määruse kohaldamine ei tohiks seega sõltuda teenuseosutaja majandusüksuse või andmete töötlemise või salvestamise rajatise tegelikust asukohast.
- (22) Käesolev määrus ei piira ametiasutuste uurimisvolitusi tsiviil- või haldusmenetlustes, sealhulgas juhul, kui menetlus võib viia karistuste määramiseni.
- (23) Kuna vastastikuse õigusabi menetlusi võib liikmesriikides kohaldatava riigisisese õiguse kohaselt pidada kriminaalmenetluseks, siis tuleks selgitada, et Euroopa andmeesitamismäärust ega Euroopa andmesäilitamismäärust ei tohiks teha vastastikuse õigusabi andmiseks teisele liikmesriigile või kolmandale riigile. Sellistel juhtudel tuleks vastastikuse õigusabi taotlus adresseerida sellisele liikmesriigile või kolmandale riigile, kes tohib anda vastastikust õigusabi oma riigisisese õiguse kohaselt.
- (24) Kriminaalmenetluse raames tuleks Euroopa andmeesitamismäärus ja Euroopa andmesäilitamismäärus teha üksnes juba toimunud üksiku kuriteoga seotud konkreetse kriminaalmenetluse raames pärast iga üksikjuhtumi puhul nende määruste vajalikkuse ja proportsionaalsuse hindamist, võttes arvesse kahtlustatava või süüdistatava õigusi.
- (25) Käesolevat määrust tuleks kohaldada ka menetluste suhtes, mida taotlev asutus või ametiisik alustab õigusemõistmisest kõrvale hoidva süüdimõistatud isiku leidmiseks, et pöörata pärast kriminaalmenetlust täitmisele vabadusekaotuslik karistus või täita vabadust piiravat meedet. Kui aga vabadusekaotusliku karistuse või vabadust piirava meetme määramise otsus tehti tagaselja, ei peaks Euroopa andmeesitamismäärust ega Euroopa andmesäilitamismäärust olema võimalik teha, kuna tagaseljaotsuseid käsitlev liikmesriikide riigisisene õigus on kogu liidus väga erinev.
- (26) Käesolevat määrust tuleks kohaldada teenuseosutajate suhtes, kes osutavad oma teenuseid liidus, ja käesolevas määruses sätestatud määrusi peaks olema võimalik teha üksnes liidus osutatud teenustega seotud andmete kohta. Teenused, mida osutatakse ainult väljaspool liitu, ei peaks kuuluma käesoleva määruse kohaldamisalasse isegi juhul, kui teenuseosutaja asub liidus. Seepärast ei tohiks käesolev määrus võimaldada juurdepääsu muudele andmetele kui need, mis on seotud teenustega, mida asjaomased teenuseosutajad liidus kasutajale osutavad.
- (27) Kriminaalmenetluses tõendite kogumise seisukohalt kõige olulisemad teenuseosutajad on kasutajatevahelist suhtlemist hõlbustavad elektroonilise side teenuste osutajad ja infoühiskonna teenuste spetsiifilised osutajad. Käesolevas määruses tuleks seega käsitleda mõlemat rühma. Elektroonilise side teenused on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2018/1972⁽¹⁵⁾ ja need hõlmavad selliseid isikutevahelise side teenuseid

⁽¹⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/1972, millega kehtestatakse Euroopa elektroonilise side seadustik (ELT L 321, 17.12.2018, lk 36).

nagu IP-kõne, kiirsuhtlus ja e-posti teenused. Käesolevat määrust tuleks kohaldada ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2015/1535⁽¹⁶⁾ määratletud infoühiskonna teenuste osutajate suhtes, kes ei kvalifitseeru elektroonilise side teenuste osutajateks, kuid kes pakuvad oma kasutajatele võimalust üksteisega suhelda või osutavad oma kasutajatele teenuseid, mida saab kasutada nende nimel andmete salvestamiseks või muul viisil töötlemiseks. See oleks kooskõlas 23. novembril 2001. aastal sõlmitud Euroopa Nõukogu küberkuritegevuse konventsioonis (ETS nr 185) (edaspidi „Budapesti konventsioon“) kasutatud mõistetega. Andmete töötlemist tuleks mõista tehnilises tähenduses, mille all mõeldakse andmete loomist või andmemanipulatsiooni, st tehnilisi operatsioone, millega luuakse või muudetakse andmeid arvutitöötluse abil. Käesoleva määrusega hõlmatud teenuseosutajate kategooriate hulka peaksid kuuluma näiteks internetipõhised kauplemiskohad, mis annavad tarbijatele ja ettevõtjatele võimaluse üksteisega suhelda, ning muud veebimajutusteenused, sealhulgas teenuse osutamisel pilv-andmetöötluse kaudu, samuti internetimängude platvormid ja interneti hasartmänguplatvormid. Kui infoühiskonna teenuste osutaja ei anna oma kasutajatele võimalust suhelda üksteisega, vaid üksnes teenuseosutajaga, ega paku võimalust andmeid salvestada või muul viisil töödelda või kui andmete salvestamine või muul viisil töötlemine ei ole määrav element, mis moodustab olulise osakasutajatele pakutavast teenusest, nagu õigus-, arhitektuuri-, inseneri- ja raamatupidamisteenused, mida pakutakse internetis vahemaa tagant, ei peaks ta kuuluma käesolevas määruses sätestatud teenuseosutaja määratluse alla, isegi kui selle teenuseosutaja osutatavad teenused on infoühiskonna teenused direktiivi (EL) 2015/1535 tähenduses.

- (28) Nime ja numbrite määramisega seotud internetitaristu teenuste osutajad, nagu domeeninimede registrid ja domeeninimeregistraatorid ning privaatsusteenuse ja proksiteenuseosutajad või IP-aadresside piirkondlikud internetiregistrid, on pahatahtlike või rikutud veebisaitide taga olevate isikute kindlakstegemisel eriti olulised. Nemad valdavad andmeid, mis võimaldaks kriminaalses tegevuses kasutatud veebisaidi taga oleva üksikisiku või üksuse või kuriteo ohvri kindlakstegemise.
- (29) Selleks et kindlaks teha, kas teenuseosutaja osutab teenuseid liidus, tuleb hinnata, kas teenuseosutaja võimaldab füüsilistel või juriidilistel isikutel kasutada oma teenuseid ühes või mitmes liikmesriigis. Pelk juurdepääs veebilehesele liidus, näiteks juurdepääs teenuseosutaja või vahendaja veebisaidile või e-posti aadressile või muudele kontaktandmetele ei tohiks siiski eraldi võttes olla piisav järeldamiseks, et teenuseosutaja osutab liidus teenuseid käesoleva määruse tähenduses.
- (30) Sisuline seos liiduga peaks olema oluline ka selleks, et teha kindlaks, kas teenuseosutaja osutab teenuseid liidus. Selline sisuline seos liiduga tuleks lugeda olemas olevaks juhul, kui teenuseosutajal on liidus majandusüksus. Majandusüksuse puudumisel peaks sisulise seose kriteerium põhinema spetsiifilistel faktilistel kriteeriumitel, näiteks sellel, kas ühes või mitmes liikmesriigis on olemas märkimisväärne arv kasutajaid või ka tegevus on suunatud ühte või mitmesse liikmesriiki. Tegevuse ühte või mitmesse liikmesriiki suunatust peaks saama kindlaks teha kõigi asjakohaste asjaolude põhjal, mille hulka kuuluvad sellised tegurid nagu asjaomases liikmesriigis üldiselt kasutatava keele või vääringu kasutamine või kaupade või teenuste tellimise võimalus. Tegevuse suunatust liikmesriiki saab järeldada ka rakenduse (edaspidi „äpp“) kättesaadavusest asjakohases riigisisises äpipoes, kohaliku reklaami või asjaomases liikmesriigis üldiselt räägitavas keeles reklaami pakkumisest või kliendisuhete haldamisest, näiteks klienditeenuse osutamisest selles liikmesriigis üldiselt kasutatavas keeles. Sisulise seose olemasolu tuleks pidada olemas olevaks ka siis, kui teenuseosutaja suunab oma tegevuse ühte või mitmesse liikmesriiki, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 1215/2012⁽¹⁷⁾. Teisalt, kui teenust osutatakse ainult selleks, et järgida Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2018/302⁽¹⁸⁾ sätestatud diskrimineerimiskeeldu, ei tohiks seda ilma täiendavate põhjusteta käsitada tegevuse suunamisena teatavale territooriumile liidus. Samad kaalutlused peaksid kehtima ka selle kindlaksmääramisel, kas teenuseosutaja osutab teenuseid liikmesriigis.

⁽¹⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. septembri 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/1535, millega nähakse ette tehnilistest eeskirjadest ning infoühiskonna teenuste eeskirjadest teatamise kord (ELT L 241, 17.9.2015, lk 1).

⁽¹⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta määrus (EL) nr 1215/2012 kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusasjades (ELT L 351, 20.12.2012, lk 1).

⁽¹⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. veebruari 2018. aasta määrus (EL) 2018/302, mis käsitleb siseturul toimuvat põhjendamatu asukohapõhist tokestust ja muul viisil diskrimineerimist kliendi kodakondsuse, elukoha või asukoha alusel ning millega muudetakse määrusi (EÜ) nr 2006/2004 ja (EL) 2017/2394 ning direktiivi 2009/22/EÜ (ELT L 60 I, 2.3.2018, lk 1).

- (31) Käesolev määrus peaks hõlmama selliseid andmekategooriaid nagu abonendi-, andmeliiklus- ja sisuandmed. Selline liigitus on kooskõlas paljude liikmesriikide õiguse ja liidu õigusega, nagu direktiiv 2002/58/EÜ ja Euroopa Kohtu praktika, samuti rahvusvahelise õigusega, eelkõige Budapesti konventsiooniga.
- (32) IP-aadressid, juurdepääsunumbrid ja nendega seotud teave võivad olla oluline lähtepunkt kriminaaluurimises, kus kahtlusaluse isik ei ole teada. Need on tavaliselt osa sündmuste registrist, mida nimetatakse ka serveri logifailiks, mis näitab kasutaja teenusele juurdepääsu seansi algust ja lõppu. Sageli on see individuaalne – kas staatiline või dünaamiline – IP-aadress või muu identifikaator, mis eristab juurdepääsuseansil kasutatud võrguliidest. Vaja on asjakohast teavet kasutaja teenusele juurdepääsu seansi alguse ja lõpu kohta, nagu lähtepordid ja ajatempel, sest IP-aadresse jagatakse sageli kasutajate vahel, näiteks kui kasutatakse võrguaadresside operaatori tasandil teisendamist (CGN) või muud samaväärset tehnilist lahendust. Siiski tuleb IP-aadresse vastavalt liidu õigustikule käsitada isikuandmetena ja neid tuleb liidu andmekaitseõigustiku kohaselt täielikult kaitsta. Lisaks võib IP-aadresse teatavatel tingimustel lugeda andmeliiklusandmeteks. Mõnes liikmesriigis loetakse andmeliiklusandmeteks ka juurdepääsunumbreid ja nendega seotud teavet. Üksiku kriminaaluurimise eesmärgil võib õiguskaitseasutustel siiski olla vaja taotleda IP-aadressi ning juurdepääsunumbreid ja nendega seotud teavet üksnes kasutaja tuvastamiseks, enne kui teenuseosutajalt saab taotleda selle identifikaatoriga seotud abonendiandmeid. Sellistel juhtudel on asjakohane kohaldada samasugust korda nagu käesolevas määruses määratletud abonendiandmete suhtes.
- (33) Kui IP-aadresse, juurdepääsunumbreid ja nendega seotud teavet ei taotleta üksnes kasutaja tuvastamiseks üksikus kriminaaluurimises, püütakse neid taotleda üldiselt selleks, et saada rohkem privaatsust rikkuvat teavet, nagu kasutaja kontaktid ja asukoht. Need võivad küll aidata koostada asjaomase isiku põhjaliku profiili, kuid samal ajal saab neid töödelda ja analüüsida lihtsamalt kui sisuandmeid, kuna need on esitatud struktureeritud ja standarditud vormingus. Seepärast on oluline, et sellistes olukordades käsitletaks IP-aadresse, juurdepääsunumbreid ja nendega seotud teavet, mida ei taotleta üksnes kasutaja tuvastamiseks üksikus kriminaaluurimises, andmeliiklusandmetena ja et neid taotletaks samasuguse korra alusel kui on käesolevas määruses määratletud sisuandmete kord.
- (34) Kõik andmekategooriad sisaldavad isikuandmeid ja on seega kaetud liidu andmekaitseõigustikust tulenevate kaitsemeetmetega. Põhiõigustele avalduva mõju suurus varieerub siiski kategooriate lõikes, ühelt poolt eelkõige abonendiandmete ja andmete, mida taotletakse üksnes kasutaja tuvastamiseks, nagu on määratletud käesolevas määruses, ning teiselt poolt andmeliiklusandmete, välja arvatud andmed, mida taotletakse üksnes kasutaja tuvastamiseks, nagu on määratletud käesolevas määruses, ja sisuandmete vahel. Kui abonendiandmed ja IP-aadressid, juurdepääsunumbrid ja nendega seotud teave, kui neid taotletakse üksnes kasutaja tuvastamiseks, võivad olla kasulikud kahtlustatava isiku tuvastamiseks esimeste juhtlõngade leidmisel, siis andmeliiklusandmed, välja arvatud andmed, mida taotletakse üksnes kasutaja tuvastamiseks, nagu on määratletud käesolevas määruses, ning sisuandmed on sageli asjakohasemad tõendusmaterjalina. Seetõttu on tähtis hõlmata käesoleva määrusega kõik need andmekategooriad. Kuna sekkumine põhiõigustesse on erinev, tuleks niisuguste andmete hankimisele kehtestada asjakohased kaitsemeetmed ja tingimused.
- (35) Olukord, kus valitseb otsene oht isiku elule, kehalisele puutumatusele või turvalisusele, tuleks lugeda erakorraliseks juhtumiks ning määrata sellisel juhul teenuseosutajale ja täitvale asutusele või ametiisikule lühemad tähtajad. Kui nõukogu direktiivis 2008/114/EÜ⁽¹⁹⁾ määratletud elutähtsa infrastruktuuri kahjustada saamine või hävimine tooks kaasa sellise ohu, sealhulgas elanikkonnale esmatarbekaupade pakkumise või riigi põhiülesannete täitmisele tõsise kahjustamise kaudu, tuleks sellist olukorda käsitada samuti erakorralise juhtumina kooskõlas liidu õigusega.
- (36) Euroopa andmeesitamismääruse või Euroopa andmesäilitamismääruse tegemisel peaks määruse tegemise protsessis või kinnitamise protsessis alati osalema õigusasutus. Andmeliiklusandmete, välja arvatud andmed, mida taotletakse üksnes kasutaja tuvastamiseks, nagu on määratletud käesolevas määruses, ja sisuandmete tundlikumat iseloomu arvesse võttes peab Euroopa andmeesitamismääruse tegemist või kinnitamist nende andmekategooriate hankimiseks kontrollima kohtunik. Kuna abonendiandmed ja andmed, mida taotletakse üksnes kasutaja tuvastamiseks, nagu on määratletud käesolevas määruses, on vähem tundlikud, võivad selliste andmete hankimiseks Euroopa andmeesitamismääruse teha või kinnitada ka pädevad prokurörid. Vastavalt põhiõiguste harta ning

⁽¹⁹⁾ Nõukogu 8. detsembri 2008. aasta direktiiv 2008/114/EÜ Euroopa elutähtsate infrastruktuuride identifitseerimise ja määramise ning nende kaitse parandamise vajaduse hindamise kohta (ELT L 345, 23.12.2008, lk 75).

Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooniga kaitstud õigusele õiglasele kohtumenetlusele peavad prokurörid täitma oma kohustusi objektiivselt, tehes otsuse Euroopa andmeesitamismääruse või Euroopa andmesäilitamismääruse tegemise või kinnitamise kohta üksnes toimiku faktiliste asjaolude põhjal ning võttes arvesse kõiki süüstavaid ja süüst vabastavaid tõendeid.

- (37) Põhiõiguste täieliku kaitse tagamiseks tuleks õigusasutustelt saada kinnitus Euroopa andmeesitamismääruse või Euroopa andmesäilitamismääruse kohta põhimõtteliselt enne seda, kui asjaomane määrus tehakse. Sellest põhimõttest tuleks erandeid teha üksnes nõuetekohaselt kindlaks määratud erakorraliste juhtumite puhul, kui taotletakse abonendiandmeid või andmeid, mida taotletakse üksnes kasutaja tuvastamiseks, nagu on määratletud käesolevas määruses, või andmete säilitamiseks, kui õigusasutuselt ei ole õigeaegselt võimalik saada eelnevat kinnitust, eelkõige seetõttu, et kinnitava asutuse või ametiisikuga ei ole võimalik saada ühendust kinnituse saamiseks ning oht on nii otsene, et on vaja võtta koheseid meetmeid. Selliseid erandeid tuleks siiski teha ainult juhul, kui asjaomase määruse teinud asutus võib riigisisese õiguse alusel teha sarnase riigisisese juhtumi puhul määruse ilma eelneva kinnituseeta.
- (38) Euroopa andmeesitamismäärus tuleks teha üksnes juhul, kui see on vajalik, proportsionaalne, asjakohane ja kõnealusel juhul kohaldatav. Taotlev asutus või ametiisik peaks võtma kuriteoga seotud menetluses arvesse kahtlustatava või süüdistatava õigusi ning tegema Euroopa andmeesitamismääruse üksnes juhul, kui sellise määruse oleks saanud teha samadel tingimustel sarnase riigisisese juhtumi puhul. Selle hindamisel, kas teha Euroopa andmeesitamismäärus, tuleks arvesse võtta, kas selline määrus piirdub rangelt vajalikuga, et saavutada õiguspärane eesmärk hankida andmeid, mis on konkreetsel juhul asjakohased ja tõenditena vajalikud.
- (39) Juhul kui Euroopa andmeesitamismäärus tehakse erinevate andmekategooriate hankimiseks, peaks taotlev asutus või ametiisik tagama, et tingimused ja menetlused, näiteks täitva asutuse või ametiisiku teavitamine, on vastavalt iga andmekategooria puhul täidetud.
- (40) Andmeliiklusandmete, välja arvatud andmed, mida taotletakse üksnes kasutaja tuvastamiseks, nagu on määratletud käesolevas määruses, ja sisuandmete tundlikumat iseloomu arvesse võttes tuleks eristada käesoleva määruse sisulist kohaldamisala. Euroopa andmeesitamismäärust peaks olema võimalik teha, et saada abonendiandmeid või andmeid, mida taotletakse üksnes kasutaja tuvastamiseks, nagu on määratletud käesolevas määruses, iga kuriteo puhul, samas kui andmeliiklusandmete, välja arvatud andmed, mida taotletakse üksnes kasutaja tuvastamiseks, nagu on määratletud käesolevas määruses, või sisuandmete hankimiseks tehtava Euroopa andmeesitamismääruse suhtes tuleks kohaldada rangemaid nõudeid, et võtta arvesse selliste andmete tundlikumat olemust. Käesolevas määruses tuleks ette näha selle kohaldamisala puudutav ja proportsionaalset lähenemisviisi võimaldav künnis koos mitme eel- ja järeltingimuse ning kaitsemeetmega, et tagada proportsionaalsus ning mõjutatud isikute õiguste austamine. Samal ajal ei tohiks selline künnis piirata käesoleva määruse mõjusust ega selle kasutamist praktikute poolt. Kuna Euroopa andmeesitamismäärusi lubatakse kriminaalmenetluses teha üksnes kuritegude puhul, mille eest ette nähtav maksimaalne vabadusekaotuslik karistus on vähemalt kolme aasta pikkune, piirab see käesoleva määruse kohaldamisala raskemate kuritegudega, mõjutamata liigselt selle kasutamise võimalusi praktikute poolt. Nimetatud piirang jätkaks käesoleva määruse kohaldamisalast välja märkimisväärse hulga kuritegusid, mida liikmesriigid peavad kergemaks ja mille eest on ette nähtud väiksem maksimumkaristus. Selle piirangu eeliseks on ka lihtne rakendamine praktikas.
- (41) Teatavate süütegude tõendid on tavaliselt kättesaadavad vaid elektroonilisel kujul ja on oma olemuselt eriti põgusad. See hõlmab küberkuritegusid, isegi neid, mida ei peeta teinekord iseenesest raskeks kuriteoks, kuid mis võivad põhjustada ulatuslikku või suurt kahju; eelkõige hõlmab see vähese individuaalse mõjuga, kuid suuremahulist ja üldist kahju tekitavaid kuritegusid. Enamikul juhtudest, kus süütegu on toime pandud infosüsteemi kaudu, tooks samasuguse künnise kohaldamine nagu teiste süüteoliikide puhul suuremas osas kaasa karistamatuse. See õigustab käesoleva määruse kohaldamist selliste süütegude suhtes ka siis, kui nendega kaasnev maksimaalne vabadusekaotuslik karistus on vähem kui kolme aasta pikkune. Täiendavate terrorismiga seotud kuritegude puhul Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2017/541⁽²⁰⁾ tähenduses ning laste seksuaalse

⁽²⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/541 terrorismivastase võitluse kohta, millega asendatakse nõukogu raamotsus 2002/475/JSK ning muudetakse nõukogu otsust 2005/671/JSK (ELT L 88, 31.3.2017, lk 6).

kuritarvitamise ja seksuaalse ärakasutamisega seotud kuritegude puhul Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/93/EL⁽²¹⁾ tähenduses ei peaks nõudma vähemalt kolmeastase maksimaalse vabadusekaotusliku karistuse künnist.

- (42) Põhimõtteliselt tuleks Euroopa andmeesitamismäärus adresseerida teenuseosutajale, kes tegutseb vastutava töötajana. Siiski võib mõnel juhul osutada eriti keeruliseks selle kindlaksmääramine, kas teenuseosutajal on vastutava töötaja või volitatud töötaja roll, eelkõige juhul, kui andmete töötlemisse on kaasatud mitu teenuseosutajat või kui teenuseosutajad töötlevad andmeid füüsilise isiku nimel. Vastutava töötaja ja volitatud töötaja rollide eristamiseks üksiku andmekogumiga seoses ei ole vaja mitte ainult eriteadmisi õiguslikust kontekstist, vaid see võib nõuda ka sageli väga keerukate lepinguraamistike tõlgendamist, mis näevad spetsiifilisel juhul ette erinevatele teenuseosutajatele üksiku andmekogumiga seoses eri ülesannete ja rollide määramise. Kui teenuseosutajad töötlevad andmeid füüsilise isiku nimel, võib mõnel juhul olla raske kindlaks teha, kes on vastutav töötaja, isegi kui teenuseosutajaid on ainult üks. Kui asjaomaseid andmeid salvestab või töötleb muul viisil teenuseosutaja ning taotleva asutuse või ametiisiku mõistlikest jõupingutustest hoolimata puudub selgus selles, kes on vastutav töötaja, peaks seetõttu olema võimalik adresseerida Euroopa andmeesitamismäärus otse sellele teenuseosutajale. Lisaks võib määruse vastutavale töötajale adresseerimine mõnel juhul kahjustada asjaomase juhtumi uurimist, näiteks seetõttu, et vastutav töötaja on kahtlustatav või süüdistatav või süüdimõistetu või on märke sellest, et vastutav töötaja võib tegutseda uurimisel isiku huvides. Ka sellistel juhtudel peaks olema võimalik adresseerida Euroopa andmeesitamismäärus otse teenuseosutajale, kes töötleb andmeid vastutava töötaja nimel. See ei tohiks mõjutada taotleva asutuse või ametiisiku õigust nõuda teenuseosutajalt andmete säilitamist.
- (43) Määruse (EL) 2016/679 kohaselt peaks volitatud töötaja, kes salvestab andmeid või töötleb neid muul viisil vastutava töötaja nimel, teavitama vastutavat töötajat andmete esitamisest, välja arvatud juhul, kui taotlev asutus või ametiisik on palunud teenuseosutajal hoiduda vastutava töötaja teavitamisest nii kaua, kui see on vajalik ja proportsionaalne, et mitte takistada asjaomast kriminaalmenetlust. Sellisel juhul peaks taotlev asutus või ametiisik märkima juhtumi toimikusse vastutava töötaja teavitamisega viivitamise põhjused ning adressaadile edastatavale tunnistusele tuleks lisada ka lühike põhjendus.
- (44) Kui andmeid salvestatakse või töödeldakse muul viisil teenuseosutaja poolt avaliku sektori asutusele pakutava taristu osana, peaks Euroopa andmeesitamismääruse või Euroopa andmesäilitamismääruse tegemine olema võimalik ainult juhul, kui avaliku sektori asutus, kelle jaoks andmeid salvestatakse või muul viisil töödeldakse, asub taotlevas riigis.
- (45) Kui teenuseosutaja salvestab taotleva riigi õiguse alusel ameti- või kutsesaladusega kaitstud andmeid või töötleb neid muul viisil ameti- või kutsesaladusega hõlmatud isikutele (edaspidi „ameti- või kutsesaladust hoidma kohustatud isik“) nende äritegevuse raames pakutava taristu osana, peaks olema võimalik teha Euroopa andmeesitamismäärus andmeliiklusandmete, välja arvatud andmed, mida taotletakse üksnes kasutaja tuvastamiseks, nagu on määratletud käesolevas määruses, või sisuandmete hankimiseks üksnes juhul, kui ameti- või kutsesaladust hoidma kohustatud isiku elukoht on taotlevas riigis, kui ameti- või kutsesaladust hoidma kohustatud isiku poole pöördumine võiks kahjustada uurimist või kui privileegid võeti ära kooskõlas kohaldatava õigusega.
- (46) Topeltkaristamise keelu põhimõtte on liidu õiguse aluspõhimõte, mida tunnustatakse põhiõiguste hartas ning mida on edasi arendatud Euroopa Liidu Kohtu praktikas. Kui taotleval asutusel või ametiisikul on alust arvata, et teises liikmesriigis võib toimuda paralleelne kriminaalmenetlus, peaks ta vastavalt nõukogu raamotsusele 2009/948/JSK⁽²²⁾ konsulteerima selle liikmesriigi ametiasutustega. Igal juhul ei tohi Euroopa andmeesitamismäärust või Euroopa andmesäilitamismäärust teha, kui taotleval asutusel või ametiisikul on alust arvata, et see oleks vastuolus topeltkaristamise keelu põhimõttega.
- (47) Immunitetidele ja privileegidele, mis võivad osutada isikute kategooriatele (nt diplomaadid) või erikaitsega suhetele (nt advokaadi kutsesaladus või ajakirjanike õigus mitte avaldada oma teabeallikaid), viidatakse muudes vastastikuse tunnustamise vahendites, nagu direktiivis 2014/41/EL, millega luuakse Euroopa uurimismäärus. Immunitetide ja privileegide ulatus ja mõju erinevad olenevalt kohaldatavast riigisisest õigusest, mida tuleks Euroopa andmeesitamismääruse või Euroopa andmesäilitamismääruse tegemise ajal arvesse võtta, sest taotlev asutus või ametiisik peaks tohtima määruse teha üksnes juhul, kui selle oleks saanud teha samadel tingimustel sarnase riigisisese juhtumi puhul. Liidu õiguses immuniteedi või privileegi ühtne määratlus puudub. Nende

⁽²¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiiv 2011/93/EL, mis käsitleb laste seksuaalse kuritarvitamise ja ärakasutamise ning lasteporno vastast võitlust ja mis asendab nõukogu raamotsuse 2004/68/JSK (ELT L 335, 17.12.2011, lk 1).

⁽²²⁾ Nõukogu 30. novembri 2009. aasta raamotsus 2009/948/JSK kohtualluvuskonfliktide vältimise ja lahendamise kohta kriminaalmenetluses (ELT L 328, 15.12.2009, lk 42).

mõistete täpne määratlemine on seega jäetud riigisisese õigusega otsustatavaks ning määratlus võib hõlmata kaitset, mida kohaldatakse näiteks meditsiini- ja õigusvaldkonna kutsealade suhtes, sealhulgas juhul, kui nendel kutsealadel kasutatakse spetsiaalseid platvorme. Immunitetide ja privileegide täpne määratlus võib hõlmata ka kriminaalvastutuse kindlaksmääramise või piiramise norme, mis puudutavad ajakirjandusvabadust ja väljendusvabadust muudes meediakanalites.

- (48) Kui taotlev asutus või ametiisik soovib Euroopa andmeesitamismääruse tegemisega saada andmeliiklusandmeid, välja arvatud andmed, mida taotletakse üksnes kasutaja tuvastamiseks, nagu on määratletud käesolevas määruses, või sisuandmeid ja tal on põhjendatud alus arvata, et taotletavad andmed on kaitstud täitva riigi õiguse kohaselt antud immunitetide või privileegidega või nende andmete suhtes kohaldatakse kriminaalvastutuse kindlaksmääramise või piiramise norme, mis puudutavad ajakirjandusvabadust ja väljendusvabadust muudes meediakanalites, peaks taotleval asutusel või ametiisikul olema võimalik enne Euroopa andmeesitamismääruse tegemist küsida selgitusi, sealhulgas konsulteerides kas otse või Eurojusti või Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku kaudu täitva riigi pädevate asutustega.
- (49) Euroopa andmesäilitamismäärust peaks olema võimalik teha iga kuriteo korral. Taotlev asutus või ametiisik peaks võtma kuriteoga seotud menetlustes arvesse kahtlustatava või süüdistatava õigusi ning tegema Euroopa andmesäilitamismääruse üksnes juhul, kui sellise määruse oleks saanud teha samadel tingimustel sarnase riigisisese juhtumi puhul ning kui see on vajalik, proportsionaalne, asjakohane ja kõnealusel juhul kohaldatav. Selle hindamisel, kas teha Euroopa andmesäilitamismäärus, tuleks arvesse võtta, kas selline määrus piirduks rangelt vajalikuga, et saavutada õiguspärane eesmärk takistada konkreetsetel juhtudel tõenditena asjakohaste ja vajalike andmete eemaldamist, kustutamist või muutmist olukorras, kus nende andmete hankimine võiks võtta kauem aega.
- (50) Euroopa andmeesitamismäärused ja Euroopa andmesäilitamismäärused tuleks adresseerida otse määratud majandusüksusele või esindajale, kelle teenuseosutaja on määranud või nimetanud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile (EL) 2023/1544 ⁽²³⁾. Erandkorras peaks käesolevas määruses määratletud erakorraliste juhtumite puhul, kui teenuseosutaja määratud majandusüksus või esindaja ei reageeri Euroopa lisatud andmeesitamismääruse tunnistusele või Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistusele tähtaegade jooksul või kui teda ei ole määratud või nimetatud direktiivis (EL) 2023/1544 sätestatud tähtaegadeks, olema võimalik adresseerida Euroopa andmeesitamismääruse tunnistus või Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistus muule liidus asuvale majandusüksusele või esindajale algse määruse täitmisele pööramisega samal ajal või selle asemel. Kuna võimalikke stsenaariume on mitu, kasutatakse käesoleva määruse ettepanekus üldterminit „adressaat“.
- (51) Andmeliiklusandmete, välja arvatud andmed, mida taotletakse üksnes kasutaja tuvastamiseks, nagu on määratletud käesolevas määruses, või sisuandmete hankimiseks tehtava Euroopa andmeesitamismääruse tundlikumat iseloomu arvesse võttes on asjakohane näha ette Euroopa andmeesitamismääruste suhtes kohaldatav teavitamismehhanism nende andmekategooriate hankimiseks. Kõnealune teavitamismehhanism peaks hõlmama täitvat asutust või ametiisikut ja koosnema Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse edastamisest kõnealusele asutusele või ametiisikule samal ajal, kui Euroopa andmeesitamismääruse tunnistus edastatakse adressaadile. Kui aga Euroopa andmeesitamismäärus tehakse selleks, et saada elektroonilisi tõendeid kriminaalmenetluses, millel on taotleva riigiga oluline ja tugev seos, ei peaks nõudma täitva asutuse või ametiisiku teavitamist. Sellist seost tuleks eeldada, kui taotleval asutusel või ametiisikul on Euroopa andmeesitamismääruse tegemise ajal piisavalt alust arvata, et taotlevas riigis on toime pandud, pannakse toime või pannakse tõenäoliselt toime süütegu, ning kui isik, kelle andmeid taotletakse, elab taotlevas riigis.
- (52) Käesoleva määruse kohaldamisel loetakse, et taotlevas riigis on toime pandud, pannakse toime või pannakse tõenäoliselt toime süütegu, kui see on taotleva riigi õiguse kohaselt süütegu. Mõnel juhul, eriti küberkuritegevuse valdkonnas, on mõned faktilised asjaolud, näiteks ohvri elukoht, tavaliselt olulised näitajad, mida süüteo toimepanemise koha kindlaksmääramisel arvesse võtta. Näiteks võib lunavaraga seotud kuritegusid sageli pidada toimepanduks seal, kus elab sellise kuriteo ohver, isegi kui lunavara levitamise täpne alguspunkt on ebaselge. Süüteo toimepanemise koha kindlaksmääramine ei tohiks piirata asjaomaste süütegude suhtes kohaldatava riigisisese õiguse kohaste kohtualluvuse reeglite kohaldamist.

⁽²³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2023. aasta direktiiv (EL) 2023/1544, millega kehtestatakse ühtlustatud normid määratud majandusüksuste ja esindajate määramise kohta elektrooniliste tõendite kogumiseks kriminaalmenetluses (vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 181).

- (53) Taotlev asutus või ametiisik peab andmeliiklusandmete, välja arvatud andmed, mida taotletakse üksnes kasutada tuvastamiseks, nagu on määratletud käesolevas määruses, või sisuandmete hankimiseks tehtava Euroopa andmeesitamismääruse tegemise ajal hindama tema käsutuses olevate materjalide põhjal, kas on alust arvata, et isik, kelle andmeid taotletakse, elab taotlevas riigis. Sellega seoses võivad olla olulised erinevad objektiivsed asjaolud, mis võivad osutada sellele, et asjaomane isik on seadnud sisse oma tavapärase huvikeskme konkreetses liikmesriigis või kavatseb seda teha. Liidu õiguse ühetaolise kohaldamise vajadusest ja võrdsuse põhimõttest tuleneb, et mõistet „elukohatuleks selles konkreetses kontekstis tõlgendada kogu liidus ühetaoliselt. Põhjendatud alus arvata, et isik elab taotlevas riigis, võib esineda eelkõige siis, kui isik on taotlevas riigis registreeritud residendina, millele osutab isikutunnistus, elamisluba või registreering ametlikus elukoharegistris. Kui taotlevas riigis registreering puudub, võib elukohta näidata asjaolu, et isik on väljendanud kavatsust asuda elama sellesse liikmesriiki või tal on mõnda aega püsivalt selles liikmesriigis viibimise tulemusena tekkinud selle riigiga side, mis vastab selles riigis ametliku elukoha sisseseadmisest tulenevale seotuse astmele. Selleks et teha kindlaks, kas spetsiifilises olukorras on asjaomase isiku ja taotleva riigi vahel piisav side, mis annab mõistliku aluse arvata, et asjaomane isik elab selles riigis, võib arvesse võtta erinevaid selle isiku olukorda iseloomustavaid objektiivseid tegureid, mille hulka kuuluvad eelkõige isiku taotlevas riigis viibimise kestus, laad ja tingimused või selle isiku perekondlikud või majanduslikud sidemed selle liikmesriigiga. Registreeritud sõiduk, pangakonto, asjaolu, et isiku viibimine taotlevas riigis on olnud katkematu, või muud objektiivsed tegurid võivad olla asjakohased, et teha kindlaks, kas on alust arvata, et asjaomane isik elab taotlevas riigis. Taotleva riigi lühiajalisest külastamisest, seal puhkusel, kaasa arvatud puhkemajas viibimisest ilma muu olulise seoseta ei ole piisav selleks, et pidada isiku elukohaks seda liikmesriiki. Kui taotleval asutusel või ametiisikul ei ole andmeliiklusandmete, välja arvatud andmed, mida taotletakse üksnes kasutada tuvastamiseks, nagu on määratletud käesolevas määruses, või sisuandmete hankimiseks tehtava Euroopa andmeesitamismääruse tegemise ajal piisavalt alust arvata, et isik, kelle andmeid taotletakse, elab taotlevas riigis, peaks taotlev asutus või ametiisik sellest teavitama täitvat asutust või ametiisikut.
- (54) Menetluse kiireks läbiviimiseks peaks täitva asutuse või ametiisiku teavitamise vajaduse kindlakstegemise aeg olema Euroopa andmeesitamismääruse tegemise aeg. Elukoha hilisem muutmine ei tohiks menetlust kuidagi mõjutada. Asjaomastel isikutel peaks olema võimalik kogu kriminaalmenetluse jooksul kasutada oma õigusi ning kriminaalvastutuse kindlaksmääramise või piiramise norme, mis puudutavad ajakirjandusvabadust ja väljendusvabadust muudes meediakanalites, ning täitval asutusel või ametiisikul peaks olema võimalik keelduda, kui erandlikes olukordades on konkreetsete ja objektiivsete tõendite põhjal põhjendatult alust arvata, et määruse täitmine tooks juhtumi konkreetsel asjaoludel kaasa ELi lepingu artiklis 6 ja põhiõiguste hartas sätestatud asjakohase põhiõiguse ilmselge rikkumise. Lisaks peaks olema võimalik nendele alustele tugineda ka täitmisele pööramise menetluse käigus.
- (55) Euroopa andmeesitamismäärus tuleks edastada Euroopa andmeesitamismääruse tunnistusega ja Euroopa andmesäilitamismäärus tuleks edastada Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistusega. Vastavalt vajadusele tuleks Euroopa andmeesitamismääruse tunnistus või Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistus tõlkida ühte adressaadile vastuvõetavasse liidu ametlikku keelde. Kui teenuseosutaja ei ole keelt kindlaks määranud, tuleks Euroopa andmeesitamismääruse tunnistus või Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistus tõlkida selle liikmesriigi ametlikku keelde, kus asub teenuseosutaja määratud majandusüksus või esindaja, või muusse ametlikku keelde, mille puhul teenuseosutaja määratud majandusüksus või esindaja on deklareerinud, et see on vastuvõetav. Kui käesoleva määruse kohaselt on nõutav täitva asutuse või ametiisiku teavitamine, tuleks sellele asutusele või ametiisikule edastatav Euroopa andmeesitamismääruse tunnistus tõlkida täitva riigi ametlikku keelde või mõnda muusse selle riigi poolt aktsepteeritavasse liidu ametlikku keelde. Sellega seoses tuleks iga liikmesriiki ergutada igal ajal teatama komisjonile esitatavas kirjalikus deklaratsioonis, kas ja millises liidu ametlikus keeles või millistes ametlikes keeltes lisaks selle liikmesriigi ametlikule keelele või ametlikele keeltele aktsepteeritakse Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuste ja Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuste tõlkeid. Komisjon peaks tegema sellised deklaratsioonid kättesaadavaks kõigile liikmesriikidele ja Euroopa õigusala koostöö võrgustikule.
- (56) Kui Euroopa andmeesitamismääruse tunnistus on välja antud ja käesoleva määruse kohaselt ei nõuta täitva asutuse või ametiisiku teavitamist, peaks adressaat pärast Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse kättesaamist tagama, et taotletud andmed edastatakse otse taotlevale asutusele või ametiisikule või Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuses osutatud õiguskaitseasutustele hiljemalt 10 päeva jooksul pärast Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse kättesaamist. Kui käesoleva määruse kohaselt on nõutav täitva asutuse või ametiisiku teavitamine, peaks teenuseosutaja pärast Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse kättesaamist tegutsema andmete

säilitamiseks kiiresti. Kui täitev asutus või ametiisik ei ole kümne päeva jooksul pärast Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse kättesaamist esitanud ühtegi käesoleva määruse kohast keeldumise alust, peaks adressaat tagama, et taotletud andmed edastatakse kõnealuse kümnepäevase ajavahemiku lõppedes otse taotlevale asutusele või ametiisikule või õiguskaitseasutustele, millele on osutatud Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuses. Kui täitev asutus või ametiisik kinnitab juba enne kümnepäevase ajavahemiku lõppu taotlevale asutusele või ametiisikule ja adressaadile, et ta ei esita keeldumise alust, peaks adressaat sellise kinnituse saamisel tegutsema võimalikult kiiresti ja hiljemalt kõnealuse kümnepäevase ajavahemiku lõppedes. Adressaat ja täitev asutus või ametiisik, kui see on kohaldatav, peaks kinni pidama käesolevas määruses kindlaksmääratud erakorralistel juhtumitel kohaldatavatest lühematest tähtaegadest. Adressaat ja täitev asutus või ametiisik, kui see on kohaldatav, peaks Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse täitma nii kiiresti kui võimalik ja hiljemalt käesolevas määruses sätestatud tähtaegade jooksul, võttes võimalikult täielikult arvesse taotleva riigi osutatud menetluslikke ja muid tähtaegu.

- (57) Kui adressaat leiab üksnes Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuses või Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuses sisalduva teabe põhjal, et Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse või Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse täitmine võib mõjutada immuuniteete või privileege või sellise kriminaalvastutuse kindlaksmääramise või piiramise õigusnorme, mis on seotud ajakirjandusvabaduse või väljendusvabadusega muus meedias täitva riigi õiguse alusel, peaks adressaat taotlevat asutust või ametiisikut ja täitvat asutust või ametiisikut teavitama. Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuste puhul peaks taotlev asutus või ametiisik juhul, kui täitvat asutust või ametiisikut ei ole käesoleva määruse kohaselt teavitatud, võtma adressaadilt saadud teavet arvesse ning otsustama omal algatusel või täitva asutuse või ametiisiku palvel, kas Euroopa andmesäilitamismäärus tuleb tagasi võtta, seda kohandada või see jõusse jätta. Kui täitvale asutusele või ametiisikule esitati käesoleva määruse kohane teavitus, peaks taotlev asutus või ametiisik võtma adressaadilt saadud teavet arvesse ja otsustama, kas Euroopa andmesäilitamismäärus tuleb tagasi võtta, seda kohandada või see jõusse jätta. Samuti peaks täitval asutusel või ametiisikul olema võimalik esitada käesolevas määruses sätestatud keeldumise alused.
- (58) Selleks et võimaldada adressaadil lahendada formaalseid probleeme seoses Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse või Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistusega, on vajalik kehtestada adressaadi ja taotleva asutuse või ametiisiku teabevahetuse kord, samuti juhul, kui käesoleva määruse kohaselt esitati täitvale asutusele või ametiisikule teavitus, adressaadi ja täitva asutuse või ametiisiku teabevahetuse kord juhuks, kui Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistus või Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistus on mittetäielik või sisaldab ilmselgeid vigu või ei sisalda piisavalt teavet asjaomase määruse täitmiseks. Kui adressaat ei esita mingil muul põhjusel teavet ammendavalt või õigel ajal, näiteks seetõttu, et tema arvates tekib vastuolu kolmanda riigi õigusest tuleneva kohustusega, või et ei ole Euroopa andmesäilitamismäärus või Euroopa andmesäilitamismäärus tema arvates tehtud käesolevas määruses sätestatud tingimuste kohaselt, peaks ta teavitama taotlevat asutust või ametiisikut ning juhul, kui täitvale asutusele või ametiisikule on esitatud teavitus, ka täitvat asutust või ametiisikut ning esitama põhjendused selle kohta, miks Euroopa andmesäilitamismäärust või Euroopa andmesäilitamismäärust ei täideta õigel ajal. Seega peaks teabevahetuse kord võimaldama taotleval asutusel või ametiisikul varases etapis vigu parandada või Euroopa andmesäilitamismääruse või Euroopa andmesäilitamismääruse suhtes ümber mõelda. Taotletavate andmete kättesaadavuse tagamiseks peaks adressaat neid andmeid säilitama, kui asjaomasel adressaadil on võimalik taotletud andmed tuvastada.
- (59) Adressaat ei peaks olema kohustatud Euroopa andmesäilitamismäärust või Euroopa andmesäilitamismäärust täitma, kui see on Euroopa andmesäilitamismääruse või Euroopa andmesäilitamismääruse kättesaamise ajal de facto võimatu asjaolude tõttu, mis ei ole adressaadi või teenuseosutajaga (kui need on erinevad isikud) seotud. Tuleks eeldada, et de facto võimatus esineb siis, kui isik, kelle andmeid taotleti, ei ole teenuseosutaja klient või teda ei saa sellena tuvastada isegi pärast seda, kui taotlevale asutusele või ametiisikule on esitatud palve saada lisateavet, või kui andmed on enne määruse saamist seaduslikult kustutatud.
- (60) Pärast Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse kättesaamist peaks adressaat säilitama taotletud andmeid kuni 60 päeva, välja arvatud juhul, kui taotlev asutus või ametiisik kinnitab, et on esitatud hilisem taotlus andmete esitamiseks, millisel juhul tuleks andmeid edasi säilitada. Taotleval asutusel või ametiisikul peaks olema võimalik pikendada säilitamise kestust veel 30 päeva võrra, kui see on vajalik, et käesolevas määruses sätestatud vormi kasutades oleks võimalik esitada järgnev andmete esitamise taotlus. Kui taotlev asutus või ametiisik kinnitab säilitamise aja jooksul, et tehtud on järgnev andmete esitamise taotlus, peaks adressaat säilitama andmeid nii kaua kui vajalik, et esitada andmed kohe, kui on kätte saadud järgnev andmete esitamise taotlus. Selline kinnitus tuleks saata adressaadile asjakohase tähtaja jooksul täitva riigi ametlikus keeles või muus adressaadile vastuvõetavas keeles, kasutades käesolevas määruses sätestatud vormi. Et vältida säilitamise lõpetamist, peaks piisama sellest, et hilisem andmete esitamise taotlus on välja antud ja taotlev asutus või ametiisik on saanud kinnituse; selles etapis ei peaks olema vaja täita edastamisega seotud lisaformaalsusi, näiteks dokumente tõlkida. Kui säilitamine ei ole enam vajalik, teavitab taotlev asutus või ametiisik sellest adressaate põhjendamatult viivitusega Euroopa andmesäilitamismääruse kohane andmete säilitamise kohustus peaks lõppema.

- (61) Olenemata vastastikuse usalduse põhimõttest peaks täitval asutusel või ametiisikul olema võimalik esitada Euroopa andmeesitamismääruse täitmise keeldumise aluseid, kui täitvale asutusele või ametiisikule esitati teavitus vastavalt käesolevale määrusele, tuginedes käesolevas määruses sätestatud keeldumise aluste loetelule. Kui täitva asutuse või ametiisiku teavitamine või täitmisele pööramine toimub kooskõlas käesoleva määrusega, võib täitev riik oma riigisisese õigusega ette näha, et Euroopa andmeesitamismääruse täitmiseks on vajalik kaasata menetlusse täitva riigi kohus.
- (62) Kui täitvat asutust või ametiisikut teavitatakse Euroopa andmeesitamismäärusest andmeliiklusandmete hankimiseks, välja arvatud andmete puhul, mida taotletakse üksnes kasutaja tuvastamiseks, nagu see on määratletud käesolevas määruses, või sisuandmete hankimiseks, peaks tal olema õigus määruses esitatud teavet hinnata ja, kui see on asjakohane sellest keelduda, kui ta jõuab määruses sisalduva teabe kohustusliku ja nõuetekohase analüüsi alusel ning kohaldatavaid liidu esmase õiguse norme, eelkõige põhiõiguste hartat järgides järeldusele, et võiks esitada ühe või mitu käesolevas määruses sätestatud keeldumise alust. Õigusasutuste sõltumatus austamiseks on vaja, et neile asutustele antaks keeldumise aluste kohta otsuste tegemisel teatav kaalutusõigus.
- (63) Kui täitvat asutust või ametiisikut teavitatakse käesoleva määruse kohaselt, peaks tal olema võimalik Euroopa andmeesitamismääruse täitmise keelduda, kui taotletud andmed on kaitsitud täitva riigi õigusega antud immu-niteetide või privileegidega, mis takistavad Euroopa andmeesitamismääruse täitmist või täitmisele pööramist, või kui taotletud andmed on hõlmatud sellise kriminaalvastutuse kindlaksmääramise või piiramise normidega, mis on seotud ajakirjandusvabaduse või väljendusvabadusega muus meedias, mis takistavad Euroopa andmeesitamismää-ruse täitmist või täitmisele pööramist.
- (64) Täitval asutusel või ametiisikul peaks olema võimalik määrusest keelduda erandjuhtudel, kui on põhjendatud alus arvata konkreetsete ja objektiivsete tõendite põhjal, et Euroopa andmeesitamismääruse täitmine tooks juhtumi konkreetsetel asjaoludel kaasa ELi lepingu artiklis 6 ja põhiõiguste hartas sätestatud asjakohase põhiõiguse ilmselge rikkumise. Eelkõige siis, kui täitev asutus või ametiisik hindab seda keeldumise alust ja kui täitva asutuse või ametiisiku käsutuses on tõendid või dokumendid, mis on esitatud ühe kolmandiku liikmesriikide, Euroopa Parlamendi või Euroopa Komisjoni põhjendatud ettepanekus, mis on vastu võetud ELi lepingu artikli 7 lõike 1 alusel ja millest nähtub, et määruse täitmise korral on ilmne oht, et rikutakse raskelt põhiõiguste harta artiklis 47 sätestatud põhiõigust tõhusale õiguskaitsevahendile ja õiglasele kohtulikule arutamisele, kuna taotleva riigi kohtu-süsteemi sõltumatuses esineb süsteemseid või üldisi puudusi, peaks täitev asutus või ametiisik konkreetsetelt ja täpselt kindlaks tegema, kas asjaomase isiku isiklikku olukorda, kriminaalmenetluse objektiks oleva süüteo laadi ja määruse aluseks olevat faktilist konteksti ning taotleva asutuse või ametiisiku esitatud teavet arvesse võttes on põhjendatud alust arvata, et on oht, et rikutakse isiku õigust õiglasele kohtulikule arutamisele.
- (65) Täitval asutusel või ametiisikul peaks olema võimalik määrusest keelduda, kui selle täitmine oleks vastuolus topeltkaristamise keelu põhimõttega.
- (66) Käesoleva määruse kohaselt teavitatud täitval asutusel või ametiisikul peaks olema võimalik Euroopa andmee-sitamismäärusest keelduda, kui tegu, mille kohta on tehtud määrus, ei ole täitva riigi õiguse kohaselt süütegu, välja arvatud juhul, kui misse tegu on loetletud käesoleva määruse lisas sätestatud süüteo kategooriates, mille taotlev asutus või ametiisik on Euroopa andmeesitamismääruse tunnistusele märkinud, ning kui sellise teo toimepanemine on taotlevas riigis karistatav vabadusekaotusliku karistuse või vabadust piirava meetmega, mille maksimaalne pikkus on vähemalt kolm aastat.
- (67) Kuna isiku, kelle andmeid taotletakse, teavitamine on ELi lepingu artikli 6 ja põhiõiguste harta kohaselt ning andmekaitseõigusi ja kaitseõigust silmas pidades tulemusliku läbivaatamise ja õiguskaitsevahendite võimaldamise oluline aspekt, peaks taotlev asutus või ametiisik põhjendamatu viivitusega teavitama isikut, kelle andmeid taot-letakse, andmete esitamisest Euroopa andmeesitamismääruse alusel. Taotleval asutusel või ametiisikul peaks siiski olema võimalik kooskõlas riigisisese õigusega teavitamisega viivitada või teavitamist piirata või jätta teavitamata isik, kelle andmeid taotletakse, sellises ulatuses ja seni, kuni direktiivi (EL) 2016/680 tingimused on täidetud, millisel juhul peaks taotlev asutus või ametiisik märkima juhtumi toimikusse viivituse, piirangu või tegevusetuse põhjused ning lisama Euroopa andmeesitamismääruse tunnistusele lühikese põhjenduse. Et tagada Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse või Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse ning esitatud või säilitatud andmete konfidentsiaalsus, salastatus ja terviklus, võtavad adressaadid ja teenuseosutajad (kui need on erinevad isikud) kehtivatele normidele vastavad vajalikud operatiiv- ja tehnilised meetmed.

- (68) Teenuseosutajal peaks olema võimalik nõuda taotlevalt riigilt Euroopa andmesitamis määrusele või Euroopa andmesäilitamismäärusele vastamise kulude hüvitamist, kui see võimalus on taotleva riigi õiguses ette nähtud sarnastes olukordades tehtavate riigisiseste määruste jaoks kooskõlas kõnealuse riigi õigusega. Liikmesriigid peaksid teavitama komisjoni oma riiklikest hüvitamise reeglitest ja komisjon peaks need avalikustama. Käesoleva määrusega nähakse ette eraldi reeglid, mida kohaldatakse detsentraliseeritud IT-süsteemiga seotud kulude hüvitamise suhtes.
- (69) Ilma et see piiraks nende riigisiseste õigusaktide kohaldamist, millega nähakse ette kriminaalkaristuste määramine, peaksid liikmesriigid kehtestama karistusnormid käesoleva määruse sätete rikkumise korral määratavate rahaliste karistuste kohta ning võtma nende rakendamise tagamiseks kõik vajalikud meetmed. Liikmesriigid peaksid tagama, et nende riigisisese õigusega kehtestatud rahalised karistused on mõjusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Liikmesriigid peaksid teavitama komisjoni viivitamata nimetatud normidest ja meetmetest ning nende hilisematest muudatustest.
- (70) Üksikjuhtumiks sobiva rahalise karistuse hindamisel peaksid pädevad asutused võtma arvesse kõiki asjakohaseid asjaolusid, nagu rikkumise laad, raskus ja kestus, kas see pandi toime tahtlikult või hooletuse tõttu, kas teenuseosutajat on võetud sarnaste eelmiste rikkumiste eest vastutusele ning vastutusele võetud teenuseosutaja rahaline usaldusväärsus. Erandlikel asjaoludel võib see hindamine viia selleni, et täitev asutus või ametiisik otsustab rahaliste karistuste määramisest loobuda. Sellega seoses tuleb pöörata erilist tähelepanu mikroettevõtjatele, kes ei täida Euroopa andmesitamis määrust või Euroopa andmesäilitamismäärust erakorralise juhtumi korral inimressursside puudumise tõttu väljaspool tavalist tööaega, juhul kui andmed edastatakse põhjendamatu viivitusega.
- (71) Teenuseosutajaid ei tohiks nende andmekaitsekohustustest olenemata pidada liikmesriikides vastutavaks nende kasutajatele või kolmandatele isikutele tekitatud kahju eest, mis tuleneb üksnes Euroopa andmesitamis määruse tunnistuse ja Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse heausksest täitmisest. Asjaomase määruse õiguspärasuse, eelkõige selle vajalikkuse ja proportsionaalsuse tagamise eest peaks vastutama taotlev asutus või ametiisik.
- (72) Kui adressaat ei vii Euroopa andmesitamis määruse tunnistust või Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistust ettenähtud tähtaja jooksul täide, esitamata põhjendusi, mida taotlev asutus peab vastuvõetavaks, ning, kui see on kohaldatav, kui täitev asutus või ametiisik ei ole tuginenud ühelegi käesolevas määruses sätestatud keeldumise alusele, peaks taotleval asutusel või ametiisikul olema võimalik taotleda täitvalt asutuselt või ametiisikult Euroopa andmesitamis määruse või Euroopa andmesäilitamismääruse täitmisele pööramist. Selleks peaks taotlev asutus või ametiisik edastama käesolevas määruses sätestatud korras asjaomase määruse ja asjakohase vormi adressaadi poolt täidetuna ja kõik asjakohased dokumendid täitvale asutusele või ametiisikule. Taotlev asutus või ametiisik peaks tõlkima määruse ja kõik muud edastatavad dokumendid ühte täitva riigi poolt vastuvõetavasse keelde ja teavitama edastamisest adressaati. Kõnealune riik peaks asjaomase määruse täitmisele pöörama kooskõlas oma riigisisese õigusega.
- (73) Täitmisele pööramise menetlus peaks võimaldama adressaadil esitada täitmisele pööramise vastu alused, mis põhinevad käesolevas määruses sätestatud spetsiifilistel alustel, sealhulgas asjaolul, et määrust ei ole välja andnud või kinnitanud pädev asutus või ametiisik, nagu on sätestatud käesolevas määruses, või kui määrus ei puuduta andmeid, mida teenuseosutaja salvestab või tema nimel salvestatakse asjaomase tunnistuse kättesaamise ajal. Täitval asutusel või ametiisikul peaks olema võimalik Euroopa andmesitamis määruse või Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistamisest ja täitmisele pööramisest keelduda samadel alustel ning erandjuhtudel ka ELi lepingu artiklis 6 ja põhiõiguste hartas sätestatud asjaomase põhiõiguse ilmse rikkumise tõttu. Täitev asutus või ametiisik peaks enne, kui ta otsustab nendel alustel määrust mitte tunnustada või seda täitmisele mitte pöörata, konsulteerima taotleva asutusega. Kui adressaat ei täida kohustusi, mis tulenevad tunnustatud Euroopa andmesitamis määrusest või Euroopa andmesäilitamismäärusest, mille täidetavust on kinnitanud täitev asutus või ametiisik, peaks see asutus määrama rahalise karistuse. See karistus peaks olema proportsionaalne, võttes eelkõige arvesse ka selliseid spetsiifilisi asjaolusid nagu korduv või süsteemne nõuete täitmata jätmine.
- (74) Euroopa andmesitamis määruse täitmine võib minna vastuollu kohaldatava kolmanda riigi õiguse kohaste kohustustega. Selleks et tagada kolmandate riikide suveräänsete huvide austamine ning kaitsta asjaomaseid üksikisikuid ja käsitleda teenuseosutajate vastuolulisi kohustusi, nähakse käesoleva määrusega ette kohtuliku kontrolli erimehanism juhuks, kui Euroopa andmesitamis määruse täitmine takistaks teenuseosutajatel täita kolmanda riigi õigusest tulenevaid õiguslikke kohustusi.

- (75) Kui adressaat leiab, et Euroopa andmeesitamismäärus tooks konkreetsel juhul kaasa kolmanda riigi õigusest tuleneva õigusliku kohustuse rikkumise, peaks ta teavitama taotlevat asutust või ametiisikut ja täitvat asutust või ametiisikut määruse täitmata jätmise põhjustest, esitades käesoleva määrusega ettenähtud vormi kasutades põhjendatud vastuväite. Taotlev asutus või ametiisik peaks Euroopa andmeesitamismääruse põhjendatud vastuväite ja täitva riigi esitatud tagasiside alusel läbi vaatama, võttes arvesse samu kriteeriume, mida peaks arvestama täitva riigi pädev kohus. Kui taotlev asutus või ametiisik kavatseb määruse jõusse jätta, peaks ta paluma taotleva riigi pädevalt kohtult läbivaatamist, millest on teavitanud asjaomane liikmesriik, kes peaks määruse läbi vaatama.
- (76) Pädev kohus peaks saama vastuolulise kohustuse olemasolu kindlaksmääramisel üksiku uuritava juhtumi korral kasutada vastavalt vajadusele asjakohaseid väliseid eksperditeadmisi, näiteks asjaomase kolmanda riigi õiguse tõlgendamise kohta. Selleks võib pädev kohus konsulteerida näiteks kolmanda riigi keskasutusega, võttes arvesse direktiivi (EL) 2016/680. Taotlev riik peaks nõudma kolmanda riigi pädevalt asutuselt teavet eelkõige juhul, kui konflikt puudutab kolmanda riigi põhiõigusi või muid riikliku julgeoleku ja kaitsega seotud põhihuvisid.
- (77) Võimaluse korral võiks tõlgendamise kohta esitada ka eksperdiarvamuse. Teave ja kohtupraktika kolmanda riigi õigusaktide tõlgendamise ja liikmesriikide kollisiooninormide kohta tuleks teha kättesaadavaks kesksel platvormil, näiteks projekti SIRIUS või Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku kaudu, et oleks võimalik kasutada ära samades või sarnastes küsimustes saadud kogemusi ja eksperditeadmisi. Sellise teabe kättesaadavus kesksel platvormil ei tohiks takistada asjakohasel juhul kolmanda riigiga uuesti konsulteerimist.
- (78) Vastuoluliste kohustuste esinemise hindamisel peaks pädev kohus otsustama, kas kolmanda riigi vastuolulised õigusaktid on kohaldatavad, ning kui see on nii, siis kas need keelavad asjaomaste andmete avaldamise. Kui pädev kohus teeb kindlaks, et kolmanda riigi õigusaktid keelavad asjaomaste andmete avaldamise, peaks see kohus tegema kindlaks, kas jätta Euroopa andmeesitamismäärus jõusse või see tühistada, kaaludes mitut elementi, mille eesmärk on kindlaks teha seose tugevus kummagi asjaomase jurisdiktsiooniga, andmete hankimisega või hoopis andmete avaldamise takistamisega seotud asjaomased huvid ning määruse täitmisest adressaadile või teenuseosutajale tekkida võivad tagajärjed. Hindamisel tuleks eriti tähtsaks ja kaalukaks pidada kolmanda riigi õigusega ette nähtud põhiõiguste kaitset ning muid põhihuve, nagu kolmanda riigi riiklikud julgeolekuhuvid, ning samuti kriminaalasja seotust kummagi jurisdiktsiooniga. Kui kohus otsustab määruse tühistada, peaks ta sellest teavitama taotlevat asutust või ametiisikut ja adressaati. Kui pädev kohus otsustab, et määrus tuleb jõusse jätta, peaks ta sellest teavitama taotlevat asutust või ametiisikut ja adressaati, ja see adressaat peaks jätkama määruse täitmist. Taotlev asutus või ametiisik peaks täitvat asutust või ametiisikut läbivaatamismenetluse tulemustest teavitama.
- (79) Käesolevas määruses Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse täitmiseks sätestatud tingimusi tuleks kohaldada ka juhul, kui kolmanda riigi õigusest tulenevad vastuolulised kohustused. Seega, kui Euroopa andmeesitamismääruse täitmine takistaks teenuseosutajaid täitmast kolmanda riigi õigusest tulenevat juriidilist kohustust, tuleks kohtuliku kontrolli ajal selle määrusega taotletud andmeid säilitada. Kui pädev kohus otsustab pärast kohtulikku kontrolli Euroopa andmeesitamismääruse tühistada, peaks olema võimalik teha Euroopa andmesäilitamismäärus, et taotleval asutusel või ametiisikul oleks võimalik taotleda andmete esitamist muude kanalite, näiteks vastastikuse õigusabi kaudu.
- (80) On väga tähtis, et kõigil isikutel, kelle andmeid kriminaaluurimistes või -menetlustes taotletakse, oleks kooskõlas põhiõiguste harta artikliga 47 juurdepääs tõhusatele õiguskaitsevahenditele. Kooskõlas kõnealuse nõudega ja muude riigisisese õiguse kohaselt kättesaadavate õiguskaitsevahendite kasutamist piiramata peaks igal isikul, kelle andmeid taotleti Euroopa andmeesitamismäärusega, olema õigus tõhusatele õiguskaitsevahenditele selle määruse vastu. Kui selline isik on kahtlustatav või süüdistatav isik, peaks tal olema õigus tõhusatele õiguskaitsevahenditele sellise kriminaalmenetluse ajal, kus tema andmeid kasutatakse tõendusmaterjalina. Õigust tõhusatele õiguskaitsevahenditele tuleks kasutada taotleva riigi kohtus kooskõlas asjaomase riigisisese õigusega ning sellega peaks kaasnema õigus vaidlustada meetme õiguspärasus, sealhulgas selle vajalikkus ja proportsionaalsus, ilma et see piiraks põhiõiguste tagamist täitvas riigis või muid täiendavaid õiguskaitsevahendeid kooskõlas riigisisese õigusega. Käesoleva määrusega ei tohiks piirata andmete esitamise määruse õiguspärasuse vaidlustamise võimalikke aluseid. Käesolevas määruses sätestatud õigus tõhusatele õiguskaitsevahenditele ei tohiks piirata õigust kasutada õiguskaitsevahendeid määruse (EL) 2016/679 ja direktiivi (EL) 2016/680 alusel. Teavet riigisisese õiguse kohaste õiguskaitsevahendite kasutamise võimaluste kohta tuleks anda õigeaegselt ning tuleks tagada, et õiguskaitsevahendeid saab tulemuslikult kasutada.

- (81) Tuleks välja töötada asjakohased kanalid, et tagada kõigi osaliste tõhus koostöö digitaalsete vahenditega detsentraliseeritud IT-süsteemi kaudu, mis võimaldab juhtumitega seotud vormide, andmete ja teabe kiiret, otsest, koostalitlusvõimelist, kestlikku, usaldusväärset ja turvalist piiriülest elektroonilist vahetamist.
- (82) Selleks et võimaldada tõhusat ja turvalist kirjalikku suhtlust pädevate asutuste ja määratud majandusüksuste või teenuseosutajate esindajate vahel vastavalt käesolevale määrusele, tuleks kõnealustele määratud majandusüksustele või esindajatele anda elektroonilised juurdepääsuvahendid liikmesriikide hallatavale riiklikule IT-süsteemile, mis on detsentraliseeritud IT-süsteemi osa.
- (83) Detsentraliseeritud IT-süsteem peaks koosnema liikmesriikide ning liidu asutuste ja organite IT-süsteemidest ja neid omavahel siduvatest koostalitlevatest pääsupunktidest. Detsentraliseeritud IT-süsteemi pääsupunktid peaksid põhinema Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2022/850 ⁽²⁴⁾ loodud e-CODEXi süsteemil.
- (84) Teenuseosutajatele, kes kasutavad elektrooniliste tõendite taotlustega seotud teabe ja andmete vahetamiseks spetsiaalseid IT-lahendusi, tuleks ühise andmevahetusstandardiga anda automaatne juurdepääs detsentraliseeritud IT-süsteemidele.
- (85) Üldjuhul peaks kogu kirjalik teabevahetus pädevate asutuste vahel või pädevate asutuste ja määratud majandusüksuste või esindajate vahel toimuma detsentraliseeritud IT-süsteemi kaudu. Alternatiivseid vahendeid peaks olema võimalik kasutada ainult siis, kui detsentraliseeritud IT-süsteemi kasutamine ei ole võimalik, näiteks spetsiifiliste kohtuekspertiisi nõuete tõttu, kuna edastatavate andmete mahtu piiravad tehnilised võimalused või kui erakorralise juhtumi korral tuleb tegeleda mõne teise, detsentraliseeritud IT-süsteemiga ühendamata majandusüksusega. Sellistel juhtudel peaks edastamine toimuma kõige asjakohasemate alternatiivsete vahenditega, võttes arvesse vajadust tagada kiire, turvaline ja usaldusväärne teabevahetus.
- (86) Tagamaks, et detsentraliseeritud IT-süsteem sisaldab käesoleva määruse kohase kirjaliku teabevahetuse täielikku registrit, tuleks alternatiivsel viisil toimunud andmeedastused registreerida detsentraliseeritud IT-süsteemis põhjendamatu viivitusega.
- (87) Kaaluda tuleks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 910/2014 ⁽²⁵⁾ sätestatud autentsuse tagamise mehhanismide kasutamist.
- (88) Teenuseosutajad, eelkõige väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad, ei peaks seoses detsentraliseeritud IT-süsteemi loomise ja käitamisega kandma ebaproportsionaalseid kulusid. Seepärast teeb komisjon etalonteostuse loomise, hooldamise ja arendamise raames kättesaadavaks ka veebipõhise liidese, mis võimaldab teenuseosutajatel ametiasutustega turvaliselt suhelda, ilma et nad peaksid detsentraliseeritud IT-süsteemile juurdepääsuks looma oma spetsiaalse taristu.
- (89) Liikmesriikidel peaks olema võimalik kasutada riikliku IT-süsteemi asemel komisjoni arendatud tarkvara, nimelt etalonteostuse tarkvara. See etalonteostuse tarkvara põhineb modulaarsel ülesehitusel, mis tähendab, et tarkvara on pakitud ja tarnitakse eraldi e-CODEXi süsteemi komponentidest, mida on vaja selle detsentraliseeritud IT-süsteemiga ühendamiseks. Selline ülesehitus võimaldaks liikmesriikidel oma olemasolevat riiklikku õigusalase teabevahetuse taristut taaskasutada või täiustada piiriüleseks kasutuseks.
- (90) Komisjon peaks vastutama etalonteostuse tarkvara loomise, hooldamise ja arendamise eest. Komisjon peaks projekteerima, arendama ja hooldama etalonteostuse tarkvara vastavalt andmekaitsealastele ja -põhimõtetele, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2018/1725 ⁽²⁶⁾, määruses (EL) 2016/679 ja direktiivis (EL) 2016/680, eelkõige lõimitud andmekaitse ja vaikimisi andmekaitse põhimõtetele, ja säilitades küberturvalisuse kõrge taseme. On oluline, et etalonteostuse tarkvara sisaldaks ka asjakohaseid tehnilisi meetmeid ja võimaldaks võtta korralduslikke meetmeid, mis on vajalikud turvalisuse ja koostalitlusvõime asjakohase taseme tagamiseks.

⁽²⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2022. aasta määrus (EL) 2022/850, milles käsitletakse arvutipõhist süsteemi piiriüleseks elektrooniliseks andmevahetuseks tsiviil- ja kriminaalasjades tehtava õigusalase koostöö valdkonnas (e-CODEXi süsteem) ning millega muudetakse määrust (EL) 2018/1726 (ELT L 150, 1.6.2022, lk 1).

⁽²⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta määrus (EL) nr 910/2014 e-identimise ja e-tehingute jaoks vajalike usaldus-teenuste kohta siseturul ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 1999/93/EÜ (ELT L 257, 28.8.2014, lk 73).

⁽²⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39).

- (91) Selleks et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011 ⁽²⁷⁾.
- (92) Detsentraliseeritud IT-süsteemi kaudu toimuva või detsentraliseeritud IT-süsteemis registreeritud andmevahetuse puhul peaks liikmesriikidel olema võimalik koguda statistikat, et täita käesolevast määrusest tulenevaid seire- ja aruandluskohustusi oma riiklike portaalide kaudu.
- (93) Käesoleva määruse väljundite, tulemuste ja mõju seireks peaks komisjon avaldama eelnenud kalendriaasta kohta aastaaruande, mis põhineb liikmesriikidelt saadud andmetel. Selleks peaksid liikmesriigid koguma ja esitama komisjonile põhjalikku statistikat käesoleva määruse eri aspektide kohta taotletud andmete liigi, adressaatide ja selle kaupa, kas tegemist oli erakorralise juhtumiga või mitte.
- (94) Eeltõlgitud ja standardsete vormide kasutamine lihtsustaks käesoleva määruse kohast koostööd ja teabevahetust, võimaldades kiiremat ja tulemuslikumat elektroonilise teabe edastamist kasutajasõbralikul viisil. Sellised vormid vähendaksid tõlkekulusid ja aitaksid parandada teabevahetuse kvaliteeti. Vastusevormid võimaldaksid samuti standarditud teabevahetust, eelkõige siis, kui teenuseosutajatel ei ole võimalik nõudeid täita, sest kasutaja konto puudub või andmed ei ole kättesaadavad. Käesolevas määruses sätestatud vormid lihtsustaksid ka statistiliste andmete kogumist.
- (95) Selleks et käsitleda tulemuslikult võimalikku vajadust parandada Euroopa andmesitamis määruse tunnistuse ja Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse vormide sisu ning vorme, mida tuleb kasutada teabe esitamiseks Euroopa andmesitamis määruse tunnistuse või Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse täitmise võimatuse kohta, Euroopa andmesäilitamismääruse kohase taotluse esitamise kinnitamiseks ja elektrooniliste tõendite säilitamise laiendamiseks, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte käesolevas määruses sätestatud vormide muutmise kohta. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes ⁽²⁸⁾ sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdiühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.
- (96) Käesolev määrus ei tohiks mõjutada liidu ja muid rahvusvahelisi õigusakte, lepinguid ja kokkuleppeid, mis käsitlevad käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate tõendite kogumist. Liikmesriikide ametiasutused peaksid valima vahendi, mis sobib konkreetse juhtumiga kõige paremini. Mõnel juhul võivad nad eelistada kasutada liidu ja muid rahvusvahelisi õigusakte, lepinguid ja kokkuleppeid, kui nad taotlevad teiselt liikmesriigilt eri liiki uurimistoimingute tegemist, mis ei piirdu elektrooniliste tõendite esitamisega. Liikmesriigid peaksid hiljemalt kolm aastat pärast käesoleva määruse jõustumist teavitama komisjoni käesolevas määruses osutatud olemasolevatest õigusaktidest, lepingutest ja kokkulepetest, mille kohaldamist nad jätkavad. Liikmesriigid peaksid samuti teavitama komisjoni käesolevas määruses osutatud kõigist uutest lepingutest ja kokkulepetest kolme kuu jooksul pärast nende allkirjastamist.
- (97) Tehnoloogilise arengu tõttu võivad mõne aasta pärast olla valdavalt kasutusel uued sidevahendid või käesoleva määruse kohaldamisel võivad ilmneda lüngad. Seetõttu on oluline ette näha selle kohaldamise hindamine.
- (98) Komisjon peaks hindama käesolevat määrust viie kriteeriumi alusel, milleks on tõhusus, mõjus, asjakohasus, sidusus ja ELi lisaväärtus, ning see hindamine peaks olema aluseks võimalike tulevaste meetmete mõju hindamisel. Hindamisaruanne peaks sisaldama hinnangut käesoleva määruse kohaldamisele ja selle eesmärkide täitmisel saavutatud tulemustele ning käesoleva määruse mõju kohta põhiõigustele. Komisjon peaks koguma korrapäraselt teavet, et võimaldada käesoleva määruse hindamist.

⁽²⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

⁽²⁸⁾ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

- (99) Kuna käesoleva määruse eesmärki, nimelt parandada elektrooniliste tõendite piiriülest tagamist ja hankimist, ei suuda liikmesriigid selle piiriülese olemuse tõttu piisavalt saavutada, küll aga saab seda paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas ELi lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (100) ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokoll nr 21 (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artikli 3 kohaselt on Iirimaa teatanud oma soovist osaleda käesoleva määruse vastuvõtmisel ja kohaldamisel.
- (101) ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokoll nr 22 (Taani seisukoha kohta) artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.
- (102) Euroopa Andmekaitseinspektoriga konsulteeriti kooskõlas määruse (EL) 2018/1725 artikli 42 lõikega 1 ning ta esitas arvamuse 6. novembril 2019 ⁽²⁹⁾,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

REGULEERIMISESE, KOHALDAMISALA JA MÕISTED

Artikkel 1

Reguleerimise

1. Käesoleva määrusega kehtestatakse õigusnormid, mille alusel võib liikmesriigi asutus kriminaalmenetluse puhul teha Euroopa andmeesitamismääruse või Euroopa andmesäilitamismääruse ning anda seeläbi liidus teenuseid osutavatele ja teises liikmesriigis asuvale, või kui mitte asuvale, siis seal esindatud teenuseosutajale korralduse esitada või säilitada elektroonilisi tõendeid olenemata andmete asukohast.

Käesolev määrus ei piira liikmesriikide asutuste õigust pöörduda nende territooriumil asuvate või esindatud teenuseosutajate poole tagamaks, et nad täidavad riigisiseseid meetmeid, mis on sarnased esimeses lõigus osutatud tõenditega.

2. Kooskõlas riigi kriminaalmenetlusõigusega võib kohaldatavate kaitseõiguste raames Euroopa andmeesitamismääruse või Euroopa andmesäilitamismääruse tegemist taotleda ka kahtlustatav või süüdistatav või tema nimel tegutsev advokaat.

3. Käesoleva määrusega ei muudeta kohustust austada põhiõiguste hartas ja ELi lepingu artiklis 6 sätestatud põhiõigusi ja õiguspõhimõtteid ning õiguskaitseasutustele või õigusasutustele sellega seoses kohaldatavaid kohustusi. Käesoleva määruse kohaldamine ei piira aluspõhimõtteid, eelkõige väljendus- ja teabevabadust, sealhulgas meediavabadust ja meedia mitmekesisust, era- ja perekonnaelu austamist, isikuandmete kaitset ning õigust tulemuslikule kohtulikule kaitsele.

Artikkel 2

Kohaldamisala

1. Käesolevat määrust kohaldatakse liidus teenuseid osutavate teenuseosutajate suhtes.

2. Euroopa andmeesitamismäärusi ja Euroopa andmesäilitamismäärusi võib teha ainult kriminaalmenetluse raames ja eesmärgil ning selleks, et pöörata täitmisele kriminaalmenetluse järgne vähemalt nelja kuu pikkune vabadusekaotuslik karistus või vabadust piirav meede, mille määramise otsust ei tehtud tagaselja, kuid mille puhul süüdimõistetud isik hoiab õigusemõistmisest kõrvale. Sellised määrused võib teha ka nende kuritegude puhul, mille eest taotlevas riigis võidakse vastutusele võtta või karistada juriidilist isikut.

3. Euroopa andmeesitamismäärusi ja Euroopa andmesäilitamismäärusi võib teha üksnes andmete kohta, mis on seotud artikli 3 punktis 3 osutatud teenustega, mida osutatakse liidus.

4. Käesolevat määrust ei kohaldata menetluste suhtes, mida on alustatud vastastikuse õigusabi andmiseks teisele liikmesriigile või kolmandale riigile.

⁽²⁹⁾ ELT C 32, 31.1.2020, lk 11.

Artikkel 3

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „Euroopa andmesitasmäärus“ – otsus, millega antakse korraldus esitada elektroonilised tõendid, mille on teinud või kinnitanud liikmesriigi õigusasutus kooskõlas artikli 4 lõigetega 1, 2, 4 ja 5 ning mis on adresseeritud määratud majandusüksusele või liidus teenuseid osutava teenuseosutaja esindajale, kui kõnealune määratud majandusüksus või esindaja asub sellises teises liikmesriigis, kelle suhtes käesolev määrus on siduv;
- 2) „Euroopa andmesäilitismäärus“ – otsus, millega antakse korraldus säilitada elektroonilisi tõendeid, et esitada järgnev andmete esitamise taotlus ning mille on teinud või kinnitanud liikmesriigi õigusasutus kooskõlas artikli 4 lõigetega 3, 4 ja 5 ning mis on adresseeritud määratud majandusüksusele või liidus teenuseid osutava teenuseosutaja esindajale, kui kõnealune määratud majandusüksus või esindaja asub sellises teises liikmesriigis, kelle suhtes käesolev määrus on siduv;
- 3) „teenuseosutaja“ – füüsiline või juriidiline isik, kes osutab ühe või mitme järgmise kategooria teenuseid, välja arvatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/123/EÜ ⁽³⁰⁾ artikli 2 lõike 2 punktis b osutatud finants-teenuseid:
 - a) elektroonilise side teenused, mis on määratletud direktiivi (EL) 2018/1972 artikli 2 punktis 4;
 - b) interneti domeeninime ja IP-numbriteenused, nagu IP-aadressi määramine, domeeninimede register, domeeninimeregistraator ning domeeninimedega seotud privaatsus- ja proksiteenused;
 - c) muud infoühiskonna teenused, millele on osutatud direktiivi (EL) 2015/1535 artikli 1 lõike 1 punktis b ja mis
 - i) võimaldavad kasutajatevahelist suhtlust või
 - ii) võimaldavad andmeid salvestada või neid muul viisil töödelda kasutajate nimel, kellele teenust osutatakse, kui andmete salvestamine on kasutajale osutatava teenuse määrav element;
- 4) „teenuste osutamine liidus“ –
 - a) liikmesriigis füüsilistel või juriidilistel isikutel punktis 3 loetletud teenuste kasutamise võimaldamine ja
 - b) spetsiifilistel faktilistel kriteeriumitel põhineva sisulise seose esinemine punktis a osutatud liikmesriigiga; selline sisuline seos on olemas, kui teenuseosutajal on liikmesriigis majandusüksus, või kui majandusüksust ei ole, siis, kui ühes või mitmes liikmesriigis on märkimisväärne arv kasutajaid või kui tema tegevus on suunatud ühte või mitmesse liikmesriiki;
- 5) „majandusüksus“ – üksus, mis tegelikult tegeleb majandustegevusega määramata aja jooksul stabiilse taristu kaudu, kust osutatakse teenuseid või juhitakse majandustegevust;
- 6) „määratud majandusüksus“ – juriidilise isiku staatusega majandusüksus, mille on direktiivi (EL) 2023/1544 artikli 1 lõikes 1 ja artikli 3 lõikes 1 osutatud eesmärkidel kirjalikult määranud teenuseosutaja, kes asub kõnealuse direktiivi artikli 1 lõikes 2 osutatud õigusaktis osalevas liikmesriigis;
- 7) „esindaja“ – füüsiline või juriidiline isik, kelle on direktiivi (EL) 2023/1544 artikli 1 lõikes 1 ja artikli 3 lõikes 1 osutatud eesmärkidel kirjalikult nimetanud teenuseosutaja, kes ei asu kõnealuse direktiivi artikli 1 lõikes 2 osutatud õigusaktis osalevas liikmesriigis;
- 8) „elektroonilised tõendid“ – Euroopa andmesitasmääruse tunnistuse või Euroopa andmesäilitismääruse tunnistuse kättesaamise ajal teenuseosutaja poolt või tema nimel elektroonilisel kujul salvestatud abonendi-, andmeliiklus- või sisuandmed;

⁽³⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiiv 2006/123/EÜ teenuste kohta siseturul (ELT L 376, 27.12.2006, lk 36).

- 9) „abonendiandmed“ – teenuseosutaja valduses olevad, teenuste tellimisega seonduvad andmed, mis on seotud
- a) abonendi või kliendi identiteediga, näiteks esitatud nimi, sünniaeg, posti- või geograafiline aadress, arveldus- ja makseandmed, telefoninumber või e-posti aadress;
 - b) teenuse liigi ja kestusega, sealhulgas tehnilised andmed ja andmed, mis määravad kindlaks seotud tehnilised meetmed või liidesed, mida abonent või klient kasutab või mida abonendile või kliendile pakutakse esialgse registreerimise või aktiveerimise ajal, ning teenuse kasutamise kontrollimisega seotud andmed, välja arvatud salasõnad või muud salasõna asemel kasutatavad autentimisandmed, mille kasutaja on esitanud või mis on kasutaja taotlusel loodud;
- 10) „andmed, mida taotletakse üksnes kasutaja tuvastamiseks“ – IP-aadressid ning vajaduse korral asjakohased allikapordid ja ajatempel, nimelt kuupäev ja kellaaeg, või nende identifikaatoritega samaväärsed tehnilised lahendused ning seotud teave, kui seda taotleavad õiguskaitseasutused või õigusasutused üksnes kasutaja tuvastamiseks üksikus kriminaaluurimises;
- 11) „andmeliiklusandmed“ – teenuseosutaja pakutava teenuse osutamisega seotud andmed, mille eesmärk on anda teenuse kohta taustaandmeid või lisateavet ning mis luuakse või mida töödeldakse teenuseosutaja infosüsteemis, näiteks sõnumi või muud liiki suhtluse allikas ja sihtkoht, seadme asukoha andmed, kuupäev, kellaaeg, kestus, suurus, marsruut, formaat, kasutatav protokoll ja tihenduse liik, ning muud elektroonilise side metaandmed ning andmed, mis ei ole abonendiandmed ning mis on seotud kasutaja teenusele juurdepääsu seansi alguse ja lõpetamisega, kasutamise kuupäev ja kellaaeg, teenusesse sisselogimine ja teenusest väljalogimine;
- 12) „sisuandmed“ – digitaalses vormingus andmed, nagu tekst, hääl, videod, kujutised ja heli, välja arvatud abonendiandmed või andmeliiklusandmed;
- 13) „infosüsteem“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/40/EL⁽³¹⁾ artikli 2 punktis a määratletud infosüsteem;
- 14) „taotlev riik“ – liikmesriik, kus tehakse Euroopa andmeesitamismäärus või Euroopa andmesäilitamismäärus;
- 15) „taotlev asutus või ametiisik“ – taotleva riigi pädev asutus või ametiisik, kes võib kooskõlas artikliga 4 teha Euroopa andmeesitamismääruse või Euroopa andmesäilitamismääruse;
- 16) „täitev riik“ – liikmesriik, kus asub määratud majandusüksus või kus elab või asub esindaja ning kuhu käesoleva määruse kohaselt taotlev asutus või ametiisik edastab teavitamiseks või täitmisele pööramiseks Euroopa andmeesitamismääruse ja Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse või Euroopa andmesäilitamismääruse ja Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse;
- 17) „täitev asutus või ametiisik“ – täitva riigi asutus või ametiisik, kes on selle riigi õiguse kohaselt pädev võtma vastu Euroopa andmeesitamismääruse ja Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse või Euroopa andmesäilitamismääruse ja Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse, mille taotlev asutus või ametiisik on edastanud teavitamiseks või täitmisele pööramiseks kooskõlas käesoleva määrusega;
- 18) „erakorraline juhtum“ – olukord, kus esineb otsene oht inimese elule, kehalisele puutumatusele või turvalisusele või direktiivi 2008/114/EÜ artikli 2 punktis a määratletud elutähtsate infrastruktuuridele, kui sellise elutähtsa infrastruktuuri häirimine või hävimine ohustaks otseselt inimese elu, kehalist puutumatust või turvalisust, sealhulgas elanikkonna esmatarbekaupadega varustamise või riigi põhiülesannete täitmise tõsise kahjustamise kaudu;
- 19) „vastutav töötleja“ – vastutav töötleja, nagu määratletud määruse (EL) 2016/679 artikli 4 punktis 7;
- 20) „volitatud töötleja“ – volitatud töötleja, nagu määratletud määruse (EL) 2016/679 artikli 4 punktis 8;

⁽³¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. augusti 2013. aasta direktiiv 2013/40/EL, milles käsitletakse infosüsteemide vastu suunatud ründeid ja millela asendatakse nõukogu raamotsus 2005/222/JSK (ELT L 218, 14.8.2013, lk 8).

- 21) „detsentraliseeritud IT-süsteem“ – IT-süsteemide ja koostalitlusvõimeliste pääsupunktide võrgustik, mille toimimise ja haldamise eest vastutab iga liikmesriik, liidu asutus või organ ise ning mis võimaldab turvalist ja usaldusväärset piiriülest teabevahetust.

II PEATÜKK

EUROOPA ANDMEESITAMISMÄÄRUS, EUROOPA ANDMESÄILITAMISMÄÄRUS JA TUNNISTUSED

Artikkel 4

Taotlev asutus või ametiisik

1. Euroopa andmeesitamismääruse võib abonendiandmete või artikli 3 punktis 10 määratletud, üksnes kasutaja tuvastamiseks taotletavate andmete hankimiseks teha üksnes:

- a) asjaomasel juhul pädev kohtunik, kohus, eeluurimiskohtunik või prokurör või
- b) taotleva riigi määratud muu pädev asutus, kes tegutseb asjaomase juhtumiga seotud kriminaalmenetluses uurimis-asutuse ülesannetes ja kelle pädevuses on korraldada tõendite kogumist kooskõlas riigisisese õigusega; niisugusel juhul kinnitab taotleva riigi kohtunik, kohus, eeluurimiskohtunik või prokurör sellise Euroopa andmeesitamismääruse, kui ta on kontrollinud selle vastavust käesoleva määruse kohastele Euroopa andmeesitamismääruse tegemise tingimustele.

2. Euroopa andmeesitamismääruse võib andmeliiklusandmete hankimiseks, välja arvatud artikli 3 punktis 10 määratletud, üksnes kasutaja tuvastamiseks taotletavate andmete hankimiseks, või sisuandmete hankimiseks teha üksnes:

- a) asjaomasel juhul pädev kohtunik, kohus või eeluurimiskohtunik või
- b) taotleva riigi määratud muu pädev asutus, kes tegutseb asjaomase juhtumiga seotud kriminaalmenetluses uurimis-asutuse ülesannetes ja kelle pädevuses on korraldada tõendite kogumist kooskõlas riigisisese õigusega; niisugusel juhul kinnitab taotleva riigi kohtunik, kohus või eeluurimiskohtunik sellise Euroopa andmeesitamismääruse, kui ta on kontrollinud selle vastavust käesoleva määruse kohastele Euroopa andmeesitamismääruse tegemise tingimustele.

3. Euroopa andmesäilitamismääruse võib iga kategooria andmete hankimiseks teha üksnes:

- a) asjaomasel juhul pädev kohtunik, kohus, eeluurimiskohtunik või prokurör või
- b) taotleva riigi määratud muu pädev asutus, kes tegutseb asjaomase juhtumiga seotud kriminaalmenetluses uurimis-asutuse ülesannetes ja kelle pädevuses on korraldada tõendite kogumist kooskõlas riigisisese õigusega; niisugusel juhul kinnitab taotleva riigi kohtunik, kohus, eeluurimiskohtunik või prokurör sellise Euroopa andmesäilitamismääruse, kui ta on kontrollinud selle vastavust käesoleva määruse kohastele Euroopa andmesäilitamismääruse tegemise tingimustele.

4. Kui õigusasutus on Euroopa andmeesitamismääruse või Euroopa andmesäilitamismääruse vastavalt lõike 1 punktile b, lõike 2 punktile b või lõike 3 punktile b kinnitanud, võib seda asutust pidada ka taotlevaks asutuseks või ametiisikuks Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse ja Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse edastamisel.

5. Artikli 3 punktis 18 määratletud ja nõuetekohaselt kindlaks tehtud erakorraliste juhtumite korral võivad käesoleva artikli lõike 1 punktis b ja lõike 3 punktis b osutatud pädevad asutused erandkorras teha Euroopa andmeesitamismääruse abonendiandmete või artikli 3 punktis 10 määratletud, üksnes kasutaja tuvastamiseks taotletavate andmete hankimiseks, või Euroopa andmesäilitamismääruse ilma asjaomast määrust eelnevalt kinnitamata, kui kinnitust ei ole võimalik õigeaegselt saada ja kui kõnealused asutused võivad teha määruse sarnase riigisisese juhtumi puhul ilma eelneva kinnitusest. Taotlev asutus või ametiisik püüab saada asjaomase määruse kinnituse tagantjärele põhjendamatult viivitusest ja hiljemalt 48 tunni jooksul. Kui asjaomast määrust tagantjärele ei kinnitata, võtab taotlev asutus või ametiisik määruse viivitamatult tagasi ja kustutab saadud andmed või piirab nende kasutamist muul viisil.

6. Iga liikmesriik võib määrata ühe või mitu keskasutust, kes vastutavad Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuste ja Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuste, Euroopa andmeesitamismääruste ja Euroopa andmesäilitamismääruste ning teavituste ametliku edastamise eest ning andmete ja teavituste vastuvõtmise eest ning selliste tunnistuste või määrustega seotud muu ametliku kirjavahetuse edastamise eest.

Artikkel 5

Euroopa andmeesitamismääruse tegemise tingimused

1. Taotlev asutus või ametiisik võib teha Euroopa andmeesitamismääruse üksnes juhul, kui käesoleva artikli tingimused on täidetud.
2. Euroopa andmeesitamismäärus peab olema vajalik ja proportsionaalne artikli 2 lõikes 3 osutatud menetluse eesmärgi suhtes, võttes arvesse kahtlustatava või süüdistatava õigusi, ning see võib teha üksnes juhul, kui sarnase määruse oleks saanud teha samadel tingimustel sarnase riigisisese juhtumi korral.
3. Euroopa andmeesitamismääruse abonendiandmete hankimiseks või artikli 3 punktis 10 määratletud, üksnes kasutaja tuvastamiseks taotletavate andmete hankimiseks võib teha iga kuriteo puhul ning kriminaalmenetluse järgse vähemalt nelja kuu pikkuse vabadusekaotusliku karistuse või vabadust piirava meetme täitmisele pööramiseks, mille määramise otsust ei tehtud tagaselja, kuid süüdimõistatud isik hoiab õigusemõistmisest kõrvale.
4. Euroopa andmeesitamismäärus andmeliiklusandmete hankimiseks, välja arvatud käesoleva määruse artikli 3 punktis 10 määratletud, üksnes kasutaja tuvastamiseks taotletavate andmete hankimiseks, või sisuandmete hankimiseks tehakse üksnes
 - a) kuritegude puhul, mis on taotlevas riigis karistatavad vabadusekaotusega, mille maksimaalne pikkus on vähemalt kolm aastat; või
 - b) järgmiste süütegude puhul, kui need on toime pandud täielikult või osaliselt infosüsteemi kaudu:
 - i) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2019/713 ⁽³²⁾ artiklites 3–8 määratletud süüteod;
 - ii) direktiivi 2011/93/EL artiklites 3–7 määratletud süüteod;
 - iii) direktiivi 2013/40/EL artiklites 3–8 määratletud süüteod;
 - c) kuritegude puhul, mis on määratletud direktiivi (EL) 2017/541 artiklites 3–12 ja artiklis 14;
 - d) käesoleva lõike punktides a, b ja c osutatud kuritegude puhul kriminaalmenetluse järgse vähemalt neljakuulise vabadusekaotusliku karistuse või vabadust piirava meetme täitmisele pööramiseks, mille määramise otsust ei tehtud tagaselja, kuid süüdimõistatud isik hoiab õigusemõistmisest kõrvale.
5. Euroopa andmeesitamismäärus peab sisaldama järgmist teavet:
 - a) taotlev asutus või ametiisik ja, kui see on kohaldatav, kinnitav asutus või ametiisik;
 - b) Euroopa andmeesitamismääruse adressaat, kellele on osutatud artiklis 7;
 - c) kasutaja, välja arvatud juhul, kui määruse ainus eesmärk on kasutaja tuvastamine, või muu ühene identifikaator, nagu kasutajanimi, sisselogimise ID või konto nimi, et määrata kindlaks taotletavad andmed;
 - d) artikli 3 punktides 9–12 määratletud taotletavate andmete kategooria;
 - e) kui see on kohaldatav, nende andmete ajavahemik, mille esitamist taotletakse;
 - f) taotleva riigi kriminaalõiguse kohaldatavad sätted;
 - g) artikli 3 punktis 18 määratletud erakorraliste juhtumite korral nende erakorralisuse igakülgset põhjendatud põhjused;
 - h) juhul kui Euroopa andmeesitamismäärus on adresseeritud otse teenuseosutajale, kes salvestab või muul viisil töötleb andmeid vastutava töötleja nimel, kinnitus, et käesoleva artikli lõikes 6 sätestatud tingimused on täidetud;
 - i) põhjendused, mis annavad alust kindlaks teha, et Euroopa andmeesitamismäärus vastab käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud vajalikkuse ja proportsionaalsuse tingimustele;
 - j) juhtumi kokkuvõtlik kirjeldus.

⁽³²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/713, mis käsitleb mittesularahaliste maksevahenditega seotud pettuste ja võltsimise vastast võitlust ja millega asendatakse nõukogu raamotsus 2001/413/JSK (ELT L 123, 10.5.2019, lk 18).

6. Euroopa andmeesitamismäärus adresseeritakse teenuseosutajatele, kes tegutsevad vastutavate töötlejatena kooskõlas määrusega (EL) 2016/679.

Erandina võib Euroopa andmeesitamismääruse adresseerida otse teenuseosutajale, kes salvestab või muul viisil töötleb andmeid vastutava töötleja nimel, kui

- a) vastutavat töötlejat ei ole taotleva asutuse või ametiisiku mõistlikele pingutustele vaatamata võimalik tuvastada või
- b) vastutava töötleja poole pöördumine võib uurimist kahjustada.

7. Määruse (EL) 2016/679 kohaselt teavitab volitatud töötleja, kes salvestab andmeid või töötleb neid muul viisil vastutava töötleja nimel, vastutavat töötlejat andmete esitamisest, välja arvatud juhul, kui taotlev asutus või ametiisik on palunud teenuseosutajal hoiduda vastutava töötleja teavitamisest nii kaua, kui see on vajalik ja proportsionaalne, et mitte takistada asjaomast kriminaalmenetlust. Sellisel juhul märgib taotlev asutus või ametiisik juhtumi toimikusse vastutava töötleja teavitamisega viivitamise põhjused. Euroopa andmeesitamismääruse tunnistusele lisatakse ka lühike põhjendus.

8. Kui andmeid salvestatakse või töödeldakse muul viisil teenuseosutaja poolt avaliku sektori asutusele pakutava taristu osana, võib Euroopa andmeesitamismääruse või Euroopa andmesäilitamismääruse teha üksnes juhul, kui avaliku sektori asutus, kelle jaoks andmeid salvestatakse või muul viisil töödeldakse, asub taotlevas riigis.

9. Kui taotleva riigi õiguse alusel ameti- või kutsesaladusega hõlmatud andmeid salvestab või töötleb muul viisil teenuseosutaja osana ameti- või kutsesaladusega hõlmatud isikutele (edaspidi „ameti- või kutsesaladust hoidma kohustatud isik“) nende äritegevuses pakutud taristust, milles salvestatakse andmeid, võib andmeliiklusandmete hankimiseks, välja arvatud artikli 3 punktis 10 määratletud, üksnes kasutaja tuvastamiseks taotletavate andmete hankimiseks, või sisuandmete hankimiseks Euroopa andmeesitamismääruse teha üksnes juhul:

- a) kui ameti- või kutsesaladust hoidma kohustatud isik elab taotlevas riigis;
- b) kui ameti- või kutsesaladust hoidma kohustatud isiku poole pöördumine võib uurimist kahjustada või
- c) kui privileegid võeti ära vastavalt kohaldatavale õigusele.

10. Kui taotleval asutusel või ametiisikul on alust arvata, et Euroopa andmeesitamismäärusega taotletavaid andmeliiklusandmeid, välja arvatud artikli 3 punktis 10 määratletud, üksnes kasutaja tuvastamiseks taotletavaid andmeid, või taotletavaid sisuandmeid kaitsevad täitva riigi õigusega antud immuuniteedid või privileegid, või et nende andmete suhtes kohaldatakse selles riigis õigusnorme, mis käsitlevad ajakirjandusvabaduse või väljendusvabadusega seotud kriminaalvastutuse kindlaksmääramist ja piiramist muus meedias, võib taotlev asutus või ametiisik küsida enne Euroopa andmeesitamismääruse tegemist selgitusi, sealhulgas konsulteerides kas otse või Eurojusti või Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku kaudu täitva riigi pädevate asutustega.

Taotlev asutus või ametiisik ei tee Euroopa andmeesitamismäärust, kui ta leiab, et taotletavaid andmeliiklusandmeid, välja arvatud artikli 3 punktis 10 määratletud, üksnes kasutaja tuvastamiseks taotletavaid andmeid, või sisuandmeid kaitsevad täitva riigi õigusega antud immuuniteedid või privileegid, või et nende andmete suhtes kohaldatakse selles riigis õigusnorme, mis käsitlevad ajakirjandusvabaduse või väljendusvabadusega seotud kriminaalvastutuse kindlaksmääramist ja piiramist muus meedias.

Artikkel 6

Euroopa andmesäilitamismääruse tegemise tingimused

1. Taotlev asutus või ametiisik võib teha Euroopa andmesäilitamismääruse üksnes juhul, kui käesoleva artikli tingimused on täidetud. Artikli 5 lõiget 8 kohaldatakse *mutatis mutandis*.

2. Euroopa andmesäilitamismäärus peab olema vajalik ja proportsionaalne selleks, et ennetada andmete eemaldamist, kustutamist või muutmist, eesmärgiga teha järgnev andmete esitamise taotlus vastastikuse õigusabi, Euroopa uurimismääruse või Euroopa andmeesitamismääruse kaudu, võttes arvesse kahtlustatava või süüdistatava õigusi.

3. Euroopa andmesäilitamismääruse võib teha iga kuriteo puhul, kui selle oleks võinud teha samadel tingimustel sarnase riigisisese juhtumi korral, ning kriminaalmenetluse järgse vähemalt neljakuulise vabadusekaotusliku karistuse või vabadust piirava meetme täitmiseks, mille määramise otsust ei tehtud tagaselja, kuid süüdimõistatud isik hoiab õigusemõistmisest kõrvale.

4. Euroopa andmesäilitamismäärus peab sisaldama järgmist teavet:
- a) taotlev asutus või ametiisik ning kui see on kohaldatav, kinnitav asutus või ametiisik;
 - b) Euroopa andmesäilitamismääruse adressaat, kellele on osutatud artiklis 7;
 - c) kasutaja, välja arvatud juhul, kui määruse ainus eesmärk on kasutaja tuvastamine, või muu ühene identifikaator, nagu kasutajanimi, sisselogimise ID või konto nimi, et määrata kindlaks taotletavad andmed, mille jaoks säilitamist taotletakse;
 - d) artikli 3 punktides 9–12 määratletud taotletavate andmete kategooria;
 - e) kui see on kohaldatav, nende andmete ajavahemik, mille jaoks säilitamist taotletakse;
 - f) taotleva riigi kriminaalõiguse kohaldatavad sätted;
 - g) põhjendused, mis annavad alust kindlaks määrata, et Euroopa andmesäilitamismäärus vastab käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud vajalikkuse ja proportsionaalsuse tingimustele.

Artikkel 7

Euroopa andmeesitamismääruste ja Euroopa andmesäilitamismääruste adressaadid

1. Euroopa andmeesitamismäärused ja Euroopa andmesäilitamismäärused adresseeritakse otse määratud majandusüksusele või asjaomase teenuseosutaja esindajale.
2. Erandkorras, artikli 3 punktis 18 määratletud erakorraliste juhtumite korral, kui määratud majandusüksus või teenuseosutaja esindaja ei reageeri Euroopa andmeesitamismääruse tunnistusele või Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistusele tähtaja jooksul, võib selle Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse või Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse adresseerida teenuseosutaja muule majandusüksusele või esindajale liidus.

Artikkel 8

Täitva asutuse või ametiisiku teavitamine

1. Kui Euroopa andmeesitamismäärus tehakse andmeliiklusandmete hankimiseks, välja arvatud andmete puhul, mida taotletakse üksnes artikli 3 punktis 10 määratletud kasutaja tuvastamiseks, või sisuandmete hankimiseks, teavitab taotlev asutus või ametiisik sellest täitvat asutust või ametiisikut, edastades Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse talle samal ajal, kui ta edastab Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse adressaadile vastavalt artikli 9 lõigetele 1 ja 2.
2. Lõiget 1 ei kohaldata, kui taotleval asutusel või ametiisikul on määruse tegemise ajal põhjendatult alust arvata, et:
 - a) süütegu on toime pandud, pannakse toime või pannakse tõenäoliselt toime taotlevas riigis ning
 - b) isik, kelle andmeid taotletakse, elab taotlevas riigis.
3. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse edastamisel täitvale asutusele või ametiisikule lisab taotlev asutus või ametiisik asjakohasel juhul lisateabe, mida võib olla vaja selleks, et hinnata võimalust keeldumise aluse esitamiseks kooskõlas artikliga 12.
4. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud täitva asutuse või ametiisiku teavitamisel on edasilükkav toime adressaadi artikli 10 lõikes 2 sätestatud kohustustele, välja arvatud artikli 3 punktis 18 määratletud erakorraliste juhtumite korral.

Artikkel 9

Euroopa andmeesitamismääruse tunnistus ja Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistus

1. Euroopa andmeesitamismäärus või Euroopa andmesäilitamismäärus edastatakse artiklis 7 määratletud adressaadile Euroopa andmeesitamismääruse tunnistusega või Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistusega.

Taotlev asutus või ametiisik või kui see on kohaldatav, kinnitav asutus või ametiisik täidab I lisas toodud Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse või II lisas toodud Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse lüngad, allkirjastab selle ning kinnitab, et selle sisu on täpne ja õige.

2. Euroopa andmeesitamismääruse tunnistus peab sisaldama artikli 5 lõike 5 punktides a–h loetletud teavet, sealhulgas piisavat teavet, mis võimaldab adressaadil taotleva asutuse või ametiisiku ja vajaduse korral täitva asutuse või ametiisiku kindlaks teha ja temaga ühendust võtta.

Kui artikli 8 kohaselt on nõutav täitva asutuse või ametiisiku teavitamine, sisaldab kõnealusele asutusele edastatud Euroopa andmeesitamismääruse tunnistus artikli 5 lõike 5 punktides a–j loetletud teavet.

3. Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistus peab sisaldama artikli 6 lõike 4 punktides a–f loetletud teavet, sealhulgas piisavat teavet, mis võimaldab adressaadil taotleva asutuse või ametiisiku kindlaks teha ja temaga ühendust võtta.

4. Vajaduse korral tõlgitakse Euroopa andmeesitamismääruse tunnistus või Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistus direktiivi (EL) 2023/1544 artikli 4 kohaselt ühte adressaadile vastuvõetavasse liidu ametlikku keelde. Kui teenuseosutaja ei ole ühtegi keelt kindlaks määranud, tõlgitakse Euroopa andmeesitamismääruse tunnistus või Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistus selle liikmesriigi ametlikku keelde, kus määratud majandusüksus või teenuseosutaja esindaja asub.

Kui artikli 8 kohaselt on nõutav täitva asutuse või ametiisiku teavitamine, tõlgitakse sellele asutusele või ametiisikule edastatav Euroopa andmeesitamismääruse tunnistus täitva riigi ametlikku keelde või mõnda muusse liidu ametlikku keelde, mis on kõnealusele riigile vastuvõetav.

Artikkel 10

Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse täitmine

1. Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse kättesaamisel võtab adressaat viivitamata meetmeid Euroopa andmeesitamismäärusega taotletud andmete säilitamiseks.

2. Kui artikli 8 kohaselt on nõutav täitva asutuse või ametiisiku teavitamine ning kõnealune asutus või ametiisik ei ole kümne päeva jooksul esitanud ühtegi keeldumise alust kooskõlas artikliga 12, tagab adressaat, et taotletud andmed edastatakse otse Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuses osutatud taotlevale asutusele või ametiisikule või õiguskaitseasutustele kõnealuse 10-päevase ajavahemiku lõpus. Kui täitev asutus või ametiisik kinnitab juba enne kõnealuse 10-päevase ajavahemiku lõppu taotlevale asutusele või ametiisikule ja adressaadile, et ta ei esita ühtegi keeldumise alust, peab adressaat pärast sellise kinnituse kättesaamist tegutsema võimalikult kiiresti ja hiljemalt kõnealuse 10-päevase ajavahemiku lõpus.

3. Kui artikli 8 kohaselt ei nõuta pärast Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse kättesaamist täitva asutuse või ametiisiku teavitamist, peab adressaat tagama, et taotletud andmed edastatakse otse Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuses osutatud taotlevale asutusele või ametiisikule või õiguskaitseasutustele hiljemalt 10 päeva jooksul pärast Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse kättesaamist.

4. Erakorraliste juhtumite korral edastab adressaat taotletud andmed põhjendamatult viivitusega hiljemalt kaheksa tunni jooksul alates Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse kättesaamisest. Kui artikli 8 kohaselt on nõutav täitva asutuse või ametiisiku teavitamine, võib täitev asutus või ametiisik, kui ta otsustab esitada keeldumise aluse vastavalt artikli 12 lõikele 1, viivitamata ja hiljemalt 96 tunni jooksul pärast teavituse saamist teavitada taotlevat asutust või ametiisikut ja adressaati sellest, et ta on andmete kasutamise vastu või et andmeid võib kasutada üksnes tema poolt kindlaks määratud tingimustel. Kui täitev asutus või ametiisik esitab keeldumise aluse ja adressaat on andmed taotlevale asutusele või ametiisikule juba edastanud, kustutab taotlev asutus või ametiisik andmed või piirab muul viisil nende kasutamist või, juhul kui täitev asutus või ametiisik on kindlaks määranud tingimused, järgib andmete kasutamisel kõnealuseid tingimusi.

5. Kui adressaat leiab üksnes Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuses sisalduva teabe põhjal, et Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse täitmine võib mõjutada immuniteete või privileege või kriminaalvastutuse kindlaksmääramist või piiramist käsitlevaid õigusnorme, mis on täitva riigi õiguse kohaselt seotud ajakirjandusvabaduse või sõnavabadusega muudes meediakanalites, teavitab adressaat sellest taotlevat asutust või ametiisikut ja täitvat asutust või ametiisikut, kasutades III lisas esitatud vormi.

Kui täitvale asutusele või ametiisikule artikli 8 kohast teavitust ei esitatud, võtab taotlev asutus või ametiisik käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud teavet arvesse ning otsustab omal algatusel või täitva asutuse või ametiisiku taotlusel, kas Euroopa andmeesitamismäärus tagasi võtta, seda kohandada või see jösse jätta.

Kui täitvale asutusele või ametiisikule esitati artikli 8 kohane teavitus, võtab taotlev asutus või ametiisik käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud teavet arvesse ja otsustab, kas Euroopa andmeesitamismäärus tagasi võtta, seda kohandada või see jösse jätta. Täitev asutus või ametiisik võib otsustada esitada artiklis 12 sätestatud keeldumise alused.

6. Kui adressaat ei saa täita oma kohustust esitada taotletud andmed, sest Euroopa andmeesitamismääruse tunnistus on mittetäielik, sisaldab ilmselgeid vigu või ei sisalda selle tunnistuse täitmiseks piisavalt teavet, teavitab adressaat sellest põhjendamatult viivitusega taotlevat asutust või ametiisikut ja, kui täitvale asutusele või ametiisikule esitati artikli 8 kohane teavitus, Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuses osutatud täitvat asutust või ametiisikut ning küsib selgitusi, kasutades III lisas esitatud vormi. Samal ajal teavitab adressaat taotlevat asutust või ametiisikut sellest, kas taotletud andmete tuvastamine ja nende säilitamine kooskõlas käesoleva artikli lõikega 9 oli võimalik.

Taotlev asutus või ametiisik vastab viivitamata ja hiljemalt viie päeva jooksul pärast vormi kättesaamist. Adressaat tagab, et tal on võimalik taotlevalt asutusele või ametiisikult vajalikud selgitused või parandused vastu võtta, et adressaat saaks täita lõigetes 1–4 sätestatud kohustusi. Lõigetes 1–4 sätestatud kohustusi ei kohaldata enne, kui taotlev asutus või ametiisik või täitev asutus või ametiisik on esitanud sellise selgituse või paranduse.

7. Kui adressaat ei saa täita oma kohustust esitada taotletud andmed, sest täitmine on adressaadist sõltumatutel põhjustel de facto võimatu, teavitab adressaat sellest põhjendamatult viivitusega taotlevat asutust või ametiisikut ja, kui täitvale asutusele või ametiisikule esitati artikli 8 kohane teavitus, Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuses osutatud täitvat asutust või ametiisikut ning esitab sellise de facto võimatuse põhjendused, kasutades III lisa vormi. Kui taotlev asutus või ametiisik jõuab järeldusele, et selline de facto võimatus on olemas, teavitab ta adressaati ja, kui täitvale asutusele või ametiisikule esitati artikli 8 kohane teavitus, täitvat asutust või ametiisikut sellest, et Euroopa andmeesitamismääruse tunnistust ei ole enam vaja täita.

8. Kui adressaat ei esita muudel kui käesoleva artikli lõigetes 5, 6 ja 7 osutatud põhjustel üldse või ammendavalt taotletud andmeid või ei esita neid kindlaks määratud tähtaja jooksul, teavitab adressaat põhjendamatult viivitusega ja hiljemalt käesoleva artikli lõigetes 2, 3 ja 4 sätestatud tähtaegade jooksul taotlevat asutust või ametiisikut ja, kui täitvale asutusele või ametiisikule esitati artikli 8 kohane teavitus, Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuses osutatud täitvat asutust või ametiisikut nendest põhjustest, kasutades III lisas esitatud vormi. Taotlev asutus vaatab adressaadi esitatud teabe alusel Euroopa andmeesitamismääruse läbi ja määrab adressaadile vajaduse korral andmete esitamiseks uue tähtaja.

9. Andmeid säilitatakse võimaluse piires seni, kuni need on esitatud, olenemata sellest, kas andmete esitamist taotletakse lõpuks Euroopa andmeesitamismääruse ja selle Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse alusel või muude kanalite, näiteks vastastikuse õigusabi kaudu, või seni, kuni Euroopa andmeesitamismäärus on tagasi võetud.

Kui andmete esitamine ja säilitamine ei ole enam vajalik, teavitab taotlev asutus või ametiisik ja asjakohasel juhul täitev asutus või ametiisik sellest adressaati põhjendamatult viivitusega kooskõlas artikli 16 lõikega 8.

Artikkel 11

Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse täitmine

1. Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse kättesaamisel alustab adressaat põhjendamatult viivitusega taotletud andmete säilitamist. Andmete säilitamise kohustus lõpeb 60 päeva pärast, välja arvatud juhul, kui taotlev asutus või ametiisik kinnitab V lisas esitatud vormi kasutades, et tehtud on järgnev andmete esitamise taotlus. Selle 60-päevase ajavahemiku jooksul võib taotlev asutus või ametiisik VI lisas esitatud vormi kasutades pikendada andmete säilitamise kohustuse kestust veel 30 päeva võrra, kui see on vajalik, et oleks võimalik teha järgnev andmete esitamise taotlus.

2. Kui taotlev asutus või ametiisik kinnitab lõikes 1 sätestatud säilitamise aja jooksul, et tehtud on järgnev andmete esitamise taotlus, säilitab adressaat andmeid nii kaua kui vajalik, et esitada andmed kohe, kui on kätte saadud järgnev andmete esitamise taotlus.

3. Kui säilitamine ei ole enam vajalik, teavitab taotlev asutus või ametiisik sellest adressaati põhjendamatult viivitusega ja asjaomase Euroopa andmesäilitamismääruse kohane andmete säilitamise kohustus lõpeb.

4. Kui adressaat leiab üksnes Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuses sisalduva teabe põhjal, et Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse täitmine võib täitva riigi seaduse kohaselt mõjutada immunitete või privileege või kriminaalvastutuse kindlaksmääramist või piiramist käsitlevaid õigusnorme, mis on seotud ajakirjandusvabaduse või sõnavabadusega muudes meediakanalites, teavitab adressaat sellest taotlevat asutust või ametiisikut ja täitvat asutust või ametiisikut, kasutades III lisas esitatud vormi.

Taotlev asutus või ametiisik võtab esimeses lõigus osutatud teavet arvesse ning otsustab omal algatusel või täitva asutuse või ametiisiku taotlusel, kas Euroopa andmesäilitamismäärus tagasi võtta, seda kohandada või see jõusse jätta.

5. Kui adressaat ei saa täita oma kohustust säilitada taotletud andmeid, sest Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistus on mittetäielik, sisaldab ilmselgeid vigu või ei sisalda selle tunnistuse täitmiseks piisavalt teavet, teavitab adressaat sellest põhjendamatult viivitusega Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuses osutatud taotlevat asutust või ametiisikut ja küsib selgitusi, kasutades III lisas esitatud vormi.

Taotlev asutus või ametiisik vastab viivitamatult ja hiljemalt viie päeva jooksul pärast vormi kättesaamist. Adressaat tagab, et tal on võimalik taotlevalt asutuselt või ametiisikult vajalikud selgitused või parandused vastu võtta, et adressaat saaks täita lõigetes 1, 2 ja 3 sätestatud kohustusi. Kui taotlev asutus ei ole viie päeva jooksul vastanud, vabastatakse teenuseosutaja lõigetes 1 ja 2 sätestatud kohustustest.

6. Kui adressaat ei saa täita oma kohustust säilitada taotletud andmeid, sest täitmine on adressaadist sõltumatutel põhjustel de facto võimatu, teavitab adressaat sellest põhjendamatult viivitusega Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuses osutatud taotlevat asutust või ametiisikut ning esitab sellise de facto võimatuse põhjendused, kasutades III lisa vormi. Kui taotlev asutus või ametiisik jõuab järeldusele, et selline võimatus on olemas, teatab ta adressaadile, et Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistust ei ole enam vaja täita.

7. Kui adressaat ei säilita taotletud teavet muudel kui lõigetes 4, 5 ja 6 osutatud põhjustel, teavitab adressaat taotlevat asutust või ametiisikut põhjendamatult viivitusega nendest põhjustest, kasutades III lisas esitatud vormi. Taotlev asutus vaatab adressaadi esitatud põhjenduste alusel Euroopa andmesäilitamismääruse läbi.

Artikkel 12

Euroopa andmeesitamismäärusest keeldumise alused

1. Kui taotlev asutus või ametiisik on teavitanud täitvat asutust või ametiisikut vastavalt artiklile 8 ja ilma et see piiraks artikli 1 lõike 3 kohaldamist, hindab täitev asutus või ametiisik võimalikult kiiresti, kuid hiljemalt 10 päeva jooksul pärast teate kättesaamist või erakorraliste juhtumite korral hiljemalt 96 tunni jooksul pärast kättesaamist andmeesitamismääruses esitatud teavet ja esitab asjakohasel juhul ühe või mitu järgmistest keeldumise alustest:

- a) taotletud andmed on kaitstud täitva riigi õigusega antud immuuniteetide või privileegidega, mis takistavad andmeesitamismääruse täitmist või täitmisele pööramist, või on taotletud andmed hõlmatud kriminaalvastutuse kindlaksmääramist või piiramist käsitlevate õigusnormidega, mis on seotud ajakirjandusvabaduse või sõnavabadusega muudes meediakanalites, mis takistavad andmeesitamismääruse täitmist või täitmisele pööramist;
- b) erandjuhtudel on olemas põhjendatud alus arvata konkreetsete ja objektiivsete tõendite põhjal, et andmeesitamismääruse täitmine tooks juhtumi konkreetsetel asjaoludel kaasa ELi lepingu artiklis 6 ja põhiõiguste hartas sätestatud asjakohase põhiõiguse ilmselge rikkumise;
- c) andmeesitamismääruse täitmine oleks vastuolus topeltkaristamise keelu põhimõttega;
- d) andmeesitamismääruse tegemise aluseks olev tegu ei ole täitva riigi õiguse kohaselt süütegu, välja arvatud juhul, kui see puudutab tegu, mis on loetletud IV lisas esitatud süüteo kategooriates, ja mille taotlev asutus või ametiisik on Euroopa andmeesitamismääruse tunnistusele märkinud, ning kui sellise teo toimepanemine on taotlevas riigis karistatav vabadusekaotusega või vabadust piirava meetmega, mille maksimaalne pikkus on vähemalt kolm aastat.

2. Kui täitev asutus või ametiisik esitab lõike 1 kohase keeldumise aluse, teavitab ta sellest adressaati ja taotlevat asutust või ametiisikut. Adressaat peatab Euroopa andmeesitamismääruse täitmise ega edasta andmeid ning taotlev asutus või ametiisik võtab määruse tagasi.

3. Enne otsuse tegemist keeldumise aluse kohta võtab artikli 8 kohaselt teavitatud täitev asutus või ametiisik asjakohasel viisil ühendust taotleva asutuse või ametiisikuga, et arutada asjakohaseid meetmeid. Selle põhjal võib taotlev asutus või ametiisik otsustada Euroopa andmeesitamismäärust kohandada või selle tagasi võtta. Kui pärast selliseid arutelusid lahendust ei leita, võib artikli 8 kohaselt teavitatud täitev asutus või ametiisik otsustada esitada Euroopa andmeesitamismäärusest keeldumise alused ning teavitada sellest taotlevat asutust või ametiisikut ja adressaati.

4. Kui täitev asutus või ametiisik otsustab lõike 1 kohaselt esitada keeldumise alused, võib ta märkida, kas ta on vastu kõigi Euroopa andmeesitamismääruses nõutud andmete edastamisele või tohib andmeid edastada ainult osaliselt või neid kasutada täitva asutuse või ametiisiku poolt kindlaks määratud tingimustel.

5. Kui käesoleva artikli lõike 1 punktis a sätestatud immuniteedi või privileegi äravõtmisõigus on täitva riigi asutusel, võib taotlev asutus või ametiisik esitada artikli 8 kohaselt teavitatud täitvale asutusele või ametiisikule taotluse võtta ühendust selle täitva riigi asutusega, et taotleda temalt viivitamata selle õiguse kasutamist. Kui immuniteedi või privileegi äravõtmisõigus on teise liikmesriigi või kolmanda riigi asutusel või rahvusvahelisel organisatsioonil, võib taotlev asutus või ametiisik taotleda asjaomaselt asutuselt selle õiguse kasutamist.

Artikkel 13

Kasutajateave ja konfidentsiaalsus

1. Taotlev asutus või ametiisik teavitab põhjendamatu viivitusega isikut, kelle andmeid taotletakse, andmete esitamisest Euroopa andmesitamis määruse alusel.
2. Taotlev asutus või ametiisik võib kooskõlas taotleva riigi õigusega teavitamisega viivitada või seda piirata või jätta teavitamata isik, kelle andmeid taotletakse, sellises ulatuses ja seni, kuni direktiivi (EL) 2016/680 artikli 13 lõike 3 tingimused on täidetud, millisel juhul märgib taotlev asutus või ametiisik juhtumi toimikusse sellise viivituse, piirangu või tegevusetuse põhjused. Euroopa andmesitamis määruse tunnistusele lisatakse ka lühike põhjendus.
3. Teavitades isikut, kelle andmeid taotletakse, nagu on osutatud käesoleva artikli lõikes 1, lisab taotlev asutus või ametiisik teabe artikli 18 kohaste kättesaadavate õiguskaitsevahendite kohta.
4. Et tagada Euroopa andmesitamis määruse tunnistuse või Euroopa andmesäilitamis määruse tunnistuse ning esitatud või säilitatud andmete konfidentsiaalsus, salastatus ja terviklus, võtavad adressaadid ja teenuseosutajad (kui need on erinevad isikud) vajalikud tiptasemel operatiiv- ja tehnilised meetmed.

Artikkel 14

Kulude hüvitamine

1. Teenuseosutaja võib nõuda taotlevalt riigilt oma kulude hüvitamist, kui see võimalus on taotleva riigi õigusega ette nähtud sarnastes olukordades riigisest määruste puhul, vastavalt selle riigi õigusele. Liikmesriigid teavitavad komisjoni oma riigisestest hüvitamist käsitlevatest normidest ja komisjon avalikustab need.
2. Käesolevat artiklit ei kohaldata artiklis 25 osutatud detsentraliseeritud IT-süsteemi kulude hüvitamise suhtes.

III PEATÜKK

KARISTUSED JA TÄITMISELE PÖÖRAMINE

Artikkel 15

Karistused

1. Ilma et see piiraks nende riigisest õigusaktide kohaldamist, millega nähakse ette kriminaalkaristuste määramine, kehtestavad liikmesriigid artiklite 10 ja 11 ning artikli 13 lõike 4 sätete rikkumise korral rahalised karistused vastavalt artikli 16 lõikele 10 ning võtavad kõik vajalikud meetmed nende rakendamise tagamiseks. Kehtestatud rahalised karistused peavad olema mõjusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Liikmesriigid tagavad, et määrata võib rahalised karistused, mis on kuni 2 % teenuseosutaja eelmise eelarveaasta ülemaailmsest aastast kogukäibest. Liikmesriigid teavitavad komisjoni viivitamata nimetatud normidest ja meetmetest ning teavitavad teda viivitamata nende hilisematest muudatustest.
2. Ilma et see piiraks andmekaitsekohustuste kohaldamist, ei peeta teenuseosutajaid liikmesriikides vastutavaks nende kasutajatele või kolmandatele isikutele tekkinud kahju eest, mis tuleneb üksnes Euroopa andmesitamis määruse tunnistuse ja Euroopa andmesäilitamis määruse tunnistuse heausksest täitmisest.

Artikkel 16

Täitmisele pööramise menetlus

1. Kui adressaat ei täida Euroopa andmesitamis määruse tunnistuse või Euroopa andmesäilitamis määruse tunnistusega seotud nõudeid tähtaja jooksul, esitamata põhjendusi, mida taotlev asutus või ametiisik peab vastuvõetavaks, ning kohaldataval juhul, kui täitev asutus või ametiisik ei ole tuginenud ühelegi artiklis 12 sätestatud keeldumise alusele, võib taotlev asutus või ametiisik nõuda täitvalt asutuselt või ametiisikult Euroopa andmesitamis määruse või Euroopa andmesäilitamis määruse täitmisele pööramist.

Esimeses lõigus osutatud täitmisele pööramise eesmärgil edastab taotlev asutus või ametiisik artikli 19 kohaselt asjaomase määruse, adressaadi poolt täidetud III lisa vormi ja kõik asjakohased dokumendid. Taotlev asutus või ametiisik tõlgib asjaomase määruse ja kõik muud edastatavad dokumendid ühte täitva riigi poolt vastuvõetavas keelde ja teavitab edastamisest adressaati.

2. Kättesaamisel täitev asutus või ametiisik tunnustab edasiste formaalsusteta ja võtab vajalikud meetmed, et pöörata täitmisele:

- a) Euroopa andmeesitamismäärus, välja arvatud juhul, kui täitev asutus või ametiisik leiab, et kohaldatav on üks lõikes 4 sätestatud alustest, või
- b) Euroopa andmesäilitamismäärus, välja arvatud juhul, kui täitev asutus või ametiisik leiab, et kohaldatav on üks lõikes 5 sätestatud alustest.

Täitev asutus või ametiisik teeb otsuse asjaomase määruse tunnustamise kohta põhjendamatu viivitusega ja hiljemalt viie tööpäeva jooksul alates määruse kättesaamisest.

3. Täitev asutus või ametiisik nõuab adressaatidelt ametlikult asjaomaste kohustuste täitmist ja teavitab adressaate järgmisest:

- a) võimalusest esitada asjaomase määruse täitmise vastu vastuväide, tuginedes ühele või mitmele lõike 4 punktides a–f või lõike 5 punktides a–e loetletud alusele,
- b) kohaldatavatest karistustest määruse täitmata jätmise korral ning
- c) täitmise või vastuväite esitamise tähtpäevast.

4. Euroopa andmeesitamismääruse täitmisele pööramisest võib keelduda üksnes tuginedes ühele või mitmele järgmistest alustest:

- a) Euroopa andmeesitamismäärust ei teinud või kinnitanud artiklis 4 osutatud taotlev asutus või ametiisik;
- b) Euroopa andmeesitamismäärust ei tehtud artikli 5 lõikes 4 osutatud kuriteo puhul;
- c) adressaat ei saa Euroopa andmeesitamismääruse tunnistusega seotud nõudeid täita, sest see on adressaadist sõltumatutel põhjustel de facto võimatu või kuna Euroopa andmeesitamismääruse tunnistus sisaldab ilmselgeid vigu;
- d) Euroopa andmeesitamismäärus ei puuduta Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse kättesaamise ajal teenuseosutaja poolt või tema nimel salvestatavaid andmeid;
- e) teenus ei ole käesoleva määrusega hõlmatud;
- f) taotletud andmed on kaitsitud täitva riigi õigusega antud immuuniteetide või privileegidega või on taotletud andmed hõlmatud kriminaalvastutuse kindlaksmääramist või piiramist käsitlevate õigusnormidega, mis on seotud ajakirjandusvabaduse või sõnavabadusega muudes meediakanalites, mis takistavad Euroopa andmeesitamismääruse täitmist või täitmisele pööramist;
- g) erandjuhtudel, kui juba ainuüksi Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuses sisalduvast teabest ilmneb, et on olemas põhjendatud alus arvata konkreetsete ja objektiivsete tõendite põhjal, et Euroopa andmeesitamismääruse täitmine tooks juhtumi konkreetsetel asjaoludel kaasa ELi lepingu artiklis 6 ja põhiõiguste hartas sätestatud asjakohase põhiõiguse ilmselge rikkumise.

5. Euroopa andmesäilitamismääruse täitmisele pööramisest võib keelduda üksnes tuginedes ühele või mitmele järgmistest alustest:

- a) Euroopa andmesäilitamismäärust ei teinud või kinnitanud artiklis 4 osutatud taotlev asutus või ametiisik;
- b) adressaat ei saa Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistusega seotud nõudeid täita, sest see on adressaadist sõltumatutel põhjustel de facto võimatu või kuna Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistus sisaldab ilmselgeid vigu;
- c) Euroopa andmesäilitamismäärus ei puuduta Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse kättesaamise ajal teenuseosutaja poolt või tema nimel salvestatavaid andmeid;
- d) teenus ei ole käesoleva määrusega hõlmatud;

- e) taotletud andmed on kaitstud täitva riigi õigusega antud immuuniteetide või privileegidega või on taotletud andmed hõlmatud kriminaalvastutuse kindlaksmääramist või piiramist käsitlevate õigusnormidega, mis on seotud ajakirjandusvabaduse või sõnavabadusega muudes meediakanalites, mis takistavad Euroopa andmesäilitamismääruse täitmist või täitmisele pööramist;
- f) erandjuhtudel, kui juba ainuüksi Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuses sisalduvast teabest ilmneb, et on olemas põhjendatud alus arvata konkreetsete ja objektiivsete tõendite põhjal, et Euroopa andmesäilitamismääruse täitmine tooks juhtumi konkreetsetel asjaoludel kaasa ELi lepingu artiklis 6 ja põhiõiguste hartas sätestatud asjakohase põhiõiguse ilmselge rikkumise.
6. Lõike 3 punktis a osutatud adressaadi vastuväite korral teeb täitev asutus või ametiisik adressaadi esitatud teabe ja vajaduse korral taotlevalt asutuselt või ametiisikult kooskõlas lõikega 7 saadud lisateabe alusel otsuse, kas Euroopa andmesäilitamismäärust või Euroopa andmesäilitamismäärus tuleb täitmisele pöörata või mitte.
7. Täitev asutus või ametiisik konsulteerib kõiki asjakohaseid vahendeid kasutades taotleva asutuse või ametiisikuga, enne kui ta otsustab Euroopa andmesäilitamismäärust lõike 2 või Euroopa andmesäilitamismäärust lõike 6 kohaselt mitte tunnustada või see täitmisele pööramata jätta. Asjakohasel juhul küsib ta taotlevalt asutuselt või ametiisikult lisateavet. Taotlev asutus või ametiisik vastab sellisele päringule viie tööpäeva jooksul.
8. Täitev asutus või ametiisik teavitab kõigist oma otsustest viivitamata taotlevat asutust või ametiisikut ja adressaati.
9. Kui täitev asutus või ametiisik saab adressaadilt Euroopa andmesäilitamismäärusega taotletavaid andmeid, edastab ta need põhjendamatu viivitusega taotlevale asutusele või ametiisikule.
10. Kui adressaat ei täida oma kohustust, mis tuleneb tunnustatud Euroopa andmesäilitamismäärusest või Euroopa andmesäilitamismäärusest, mille täidetavust täitev asutus või ametiisik on kinnitanud, määrab see täitev asutus või ametiisik rahalise karistuse kooskõlas artikliga 15. Rahalise karistuse määramise otsuse vastu peavad olema kättesaadavad tõhusad õiguskaitsevahendid.

IV PEATÜKK

KOLLISIOONINORMID JA ÕIGUSKAITSEVAHENDID

Artikkel 17

Läbivaatamismenetlus kohustuste vastuolu korral

1. Kui adressaat leiab, et Euroopa andmesäilitamismääruse täitmine oleks vastuolus kolmanda riigi kohaldatavast õigusest tuleneva kohustusega, teavitab ta taotlevat asutust või ametiisikut ja täitvat asutust või ametiisikut Euroopa andmesäilitamismääruse täitmata jätmise põhjustest kooskõlas artikli 10 lõigetes 8 ja 9 osutatud korraga, kasutades III lisas esitatud vormi (edaspidi „põhjendatud vastuväide“).
2. Põhjendatud vastuväites esitatakse kõik olulised üksikasjad kolmanda riigi õiguse, selle kõnealusel juhul kohaldatavuse ja vastuolulise kohustuse laadi kohta. Põhjendatud vastuväide ei tohi põhineda:
- a) tõsiasjal, et kolmanda riigi kohaldatavas õiguses puuduvad sarnased sätted, mis käsitleksid andmete esitamise määrase tegemise tingimusi, vorminõudeid ja menetlusi, või
- b) üksnes asjaolul, et andmeid salvestatakse kolmandas riigis.

Põhjendatud vastuväide tuleb esitada hiljemalt kümme päeva pärast kuupäeva, mil adressaat sai Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse kätte.

3. Taotlev asutus või ametiisik vaatab Euroopa andmesäilitamismääruse põhjendatud vastuväite ja täitva riigi poolt esitatud tagasiside alusel läbi. Kui taotlev asutus või ametiisik kavatseb Euroopa andmesäilitamismääruse muutmata jätta, taotleb ta läbivaatamist taotleva riigi pädevas kohtus. Euroopa andmesäilitamismääruse täitmine peatatakse kuni läbivaatamise lõpuni.
4. Pädev kohus hindab kõigepealt kohustuste vastuolu esinemist, kontrollides,
- a) kas kolmanda riigi õigus on kohaldatav, lähtudes kõnealuse juhtumi konkreetsetest asjaoludest, ja
- b) kas kolmanda riigi õigus, kui see on kohaldatav, nagu on osutatud punktis a, keelab asjaomaste andmete avaldamise, kui seda kohaldada kõnealuse juhtumi konkreetsete asjaolude suhtes.

5. Kui pädev kohus leiab, et asjaomast kohustuste vastuolu lõigete 1 ja 4 tähenduses ei ole, jätab ta Euroopa andmeesitamismääruse jõusse.
6. Kui pädev kohus teeb lõike 4 punkti b kohase kontrolli põhjal kindlaks, et kolmanda riigi õigus keelab asjaomaste andmete avaldamise, otsustab pädev kohus, kas Euroopa andmeesitamismäärus jõusse jätta või tühistada. Selline hindamine tugineb eelkõige järgmistele teguritele, pidades seejuures eriti kaalukaks punktides a ja b osutatud tegureid:
- a) huvid, mida kolmanda riigi asjaomane õigusakt kaitseb, sealhulgas põhiõigused ja muud põhihuvid, mis takistavad andmete avaldamist, eriti kolmanda riigi riiklikud julgeolekuhuvid;
 - b) see, mil määral on Euroopa andmeesitamismääruse tegemise aluseks olev kriminaalasi seotud ühe või teise jurisdiktsiooniga, millele osutavad muu hulgas:
 - i) selle isiku asukoht, kodakondsus ja elukoht, kelle andmeid taotletakse, või kõnealuse kuriteo ohvri(te) asukoht, kodakondsus ja elukoht;
 - ii) koht, kus kõnealune kuritegu toime pandi;
 - c) see, mil määral on teenuseosutaja ja asjaomane kolmas riik seotud; selles kontekstis ei piisa üksnes andmete salvestamise asukohast sisulise seose määra tuvastamiseks;
 - d) uurimist läbiviiva riigi huvid asjaomaste tõendite hankimisel, lähtudes kuriteo raskusest ja tõendite viivitamatu hankimise tähtsusest;
 - e) Euroopa andmeesitamismääruse täitmisest adressaadile või teenuseosutajale tulenevad võimalikud tagajärjed, sealhulgas võimalikud karistused.
7. Pädev kohus võib taotleda teavet kolmanda riigi pädevalt asutuselt, võttes arvesse direktiivi (EL) 2016/680, eriti selle V peatükki, ning kui selline taotlus ei takista asjaomase kriminaalmenetluse läbiviimist. Taotlev riik nõuab kolmanda riigi pädevalt asutuselt teavet eelkõige juhul, kui kohustuste vastuolu puudutab kolmanda riigi põhiõigusi või muid riigi julgeoleku ja kaitsega seotud põhihuve.
8. Kui pädev kohus otsustab Euroopa andmeesitamismääruse tühistada, teavitab ta sellest taotlevat asutust või ametiisikut ja adressaati. Kui pädev kohus otsustab, et Euroopa andmeesitamismäärus tuleb jõusse jätta, teavitab ta sellest taotlevat asutust või ametiisikut ja adressaati, ning see adressaat jätkab Euroopa andmeesitamismääruse täitmist.
9. Käesoleva artikli kohaste menetluste puhul arvutatakse tähtajad taotleva asutuse või ametiisiku riigisisese õiguse kohaselt.
10. Taotlev asutus või ametiisik teavitab täitvat asutust või ametiisikut läbivaatamismenetluse tulemustest.

Artikkel 18

Tõhusad õiguskaitsevahendid

1. Ilma et see piiraks muude riigisisese õiguse kohaselt kättesaadavate õiguskaitsevahendite kasutamist, on igal isikul, kelle andmeid taotleti Euroopa andmeesitamismäärusega, õigus tõhusatele õiguskaitsevahenditele selle määruse vastu. Kui selline isik on kahtlustatav või süüdistatav isik, on tal õigus tõhusatele õiguskaitsevahenditele selle kriminaalmenetluse ajal, kus tema andmeid kasutati. Käesolevas lõikes osutatud õigus tõhusatele õiguskaitsevahenditele ei piira õigust kasutada õiguskaitsevahendeid määruse (EL) 2016/679 ja direktiivi (EL) 2016/680 alusel.
2. Õigust tõhusatele õiguskaitsevahenditele kasutatakse taotleva riigi kohtus kooskõlas asjaomase riigisisese õigusega ning sellega kaasneb õigus vaidlustada meetme õiguspärasus, sealhulgas selle vajalikkus ja proportsionaalsus, ilma et see piiraks põhiõiguste tagamist täitvas riigis.
3. Artikli 13 lõike 1 kohaldamisel esitatakse õigeaegselt teave riigisisese õiguse kohaste õiguskaitsevahendite kasutamise võimaluste kohta ning tagatakse, et neid võimalusi saab tulemuslikult kasutada.

4. Käesoleva määruse kohaldamisel kehtivad õiguskaitsevahendite kasutamisel samad tähtajad ja muud tingimused nagu sarnaste riigisestse juhtumite korral ning viisil, mis tagab, et asjaomased isikud saavad oma õigust neile õigus-kaitsevahenditele tulemuslikult kasutada.
5. Ilma et see piiraks riigisestse menetlusnormide kohaldamist, tagavad taotlev riik ja muu liikmesriik, kellele on käesoleva määruse kohaselt elektroonilised tõendid edastatud, et Euroopa andmeesitamismäärusega saadud tõendite hindamisel austatakse kaitseõigusi ja tagatakse õiglane menetlus.

V PEATÜKK

DETSENTRALISEERITUD IT-SÜSTEEM

Artikkel 19

Turvaline digitaalne side ja andmevahetus pädevate asutuste ja teenuseosutajate vahel ning pädevate asutuste vahel

1. Kirjalik teabevahetus pädevate asutuste ja käesoleva määruse kohaselt määratud majandusüksuste või esindajate vahel, sealhulgas käesolevas määruses sätestatud vormide ning Euroopa andmeesitamismääruse või Euroopa andmesäilitamismääruse alusel taotletud andmete vahetamine toimub turvalise ja usaldusväärse detsentraliseeritud IT-süsteemi (edaspidi „detsentraliseeritud IT-süsteem“) kaudu.
2. Iga liikmesriik tagab, et selles liikmesriigis asuvatele teenuseosutajate määratud majandusüksustele või esindajatele antakse juurdepääs detsentraliseeritud IT-süsteemile nende vastava riikliku IT-süsteemi kaudu.
3. Teenuseosutajad tagavad, et nende määratud majandusüksused või esindajad saavad kasutada detsentraliseeritud IT-süsteemi vastava riikliku IT-süsteemi kaudu, et saada Euroopa andmeesitamismääruse tunnistusi ja Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistusi, saata taotletud andmed taotlevale asutusele või ametiisikule ning suhelda muul viisil taotleva asutuse või ametiisiku ja täitva asutuse või ametiisikuga, nagu on sätestatud käesolevas määruses.
4. Käesoleva määruse kohane pädevate asutuste vaheline kirjalik teabevahetus, sealhulgas käesolevas määruses sätestatud vormide vahetamine, ja taotletud andmete vahetamine artiklis 16 sätestatud täitmisele pööramise menetluse raames, samuti kirjalik suhtlus pädevate liidu asutuste või organitega toimub detsentraliseeritud IT-süsteemi kaudu.
5. Kui lõike 1 või 4 kohane teabevahetus detsentraliseeritud IT-süsteemi kaudu ei ole võimalik näiteks detsentraliseeritud IT-süsteemi häire, edastatud materjali laadi, tehniliste piirangute, näiteks andmete suuruse, taotletud andmete tõendina vastuvõetavusega seotud õiguslike piirangute või taotletud andmete suhtes kohaldatavate kohtuekspertiisi nõuete või erandlike asjaolude tõttu, toimub edastamine kõige asjakohasemate alternatiivsete vahenditega, võttes arvesse vajadust tagada teabevahetus, mis on kiire, turvaline ja usaldusväärne ning võimaldab saajal teha kindlaks andmete ehtsuse.
6. Kui edastamine toimub lõikes 5 sätestatud alternatiivsete vahenditega, registreerib edastaja detsentraliseeritud IT-süsteemis selle edastamise, sealhulgas – kui see on asjakohane – edastamise kuupäeva ja kellaaja, saatja ja saaja, faili nime ja suuruse, põhjendamatut viivitust.

Artikkel 20

Elektrooniliste dokumentide õiguslik toime

Elektroonilise side osana edastatud dokumente ei tunnistata õiguslikult kehtetuks ega käesoleva määruse kohastes piiriülestes kohtumenetlustes tõenduskõlbmatuks ainuüksi seetõttu, et need on elektroonilisel kujul.

Artikkel 21

E-allkirjad ja e-templid

1. Käesoleva määruse kohase elektroonilise side suhtes kohaldatakse määruses (EL) nr 910/2014 sätestatud üldist õigusraamistikku usaldusteenuste kasutamiseks.

2. Kui käesoleva määruse artikli 19 lõike 1 või 4 kohase elektroonilise side osana edastatud dokumendilt nõutakse kooskõlas käesoleva määrusega templit või allkirja, siis peab sellel dokumendil olema määruhes (EL) nr 910/2014 määratletud kvalifitseeritud e-tempel või kvalifitseeritud e-allkiri.

Artikkel 22

Etalonteostuse tarkvara

1. Komisjon loob etalonteostuse tarkvara, mida liikmesriigid võivad otsustada kasutada oma tagasüsteemina riikliku IT-süsteemi asemel, ning hooldab ja arendab seda tarkvara. Etalonteostuse tarkvara loomist, hooldamist ja arendamist rahastatakse liidu üldeelarvest.

2. Komisjon tagab etalonteostuse tarkvara pakkumise, hoolduse ja toe, tehes seda tasuta.

Artikkel 23

Detsentraliseeritud IT-süsteemi kulud

1. Iga liikmesriik kannab selle liikmesriigi vastutusalasse kuuluvate detsentraliseeritud IT-süsteemi pääsupunktide paigaldus-, käitus- ja hoolduskulud.

2. Iga liikmesriik kannab oma asjaomaste riiklike IT-süsteemide loomise ja pääsupunktidega koostalitlusvõimeliseks kohandamise ning selle süsteemi haldamise, käitamise ja hooldamise kulud.

3. Liidu asutused ja organid kannavad selliste detsentraliseeritud IT-süsteemi komponentide paigaldus-, käitus- ja hoolduskulud, mis kuuluvad nende vastutusalasse.

4. Liidu asutused ja organid kannavad oma juhtumite haldamise süsteemide loomise ja pääsupunktidega koostalitlusvõimeliseks kohandamise ning nende süsteemide haldamise, käitamise ja hooldamise kulud.

5. Teenuseosutajad kannavad kõik kulud, mis on vajalikud edukaks integreerumiseks detsentraliseeritud IT-süsteemiga või sellega muul viisil suhtlemiseks.

Artikkel 24

Üleminekuperiood

Enne kui artiklis 19 osutatud detsentraliseeritud IT-süsteemi kaudu kirjaliku teabe edastamise kohustus muutub kohaldatavaks (edaspidi „üleminekuperiood“), toimub käesoleva määruse kohane pädevate asutuste ja määratud majandusüksuste või esindajate vaheline kirjalik teabevahetus kõige asjakohasemate alternatiivsete vahenditega, võttes arvesse vajadust tagada kiire, turvaline ja usaldusväärne teabevahetus. Kui teenuseosutajad, liikmesriigid või liidu asutused või organid on loonud õiguskaitseasutustele või õigusasutustele teabenõuete käsitlemiseks spetsiaalsed platvormid või muud turvalised kanalid, võivad taotlejad asutused või ametiisikud samuti otsustada edastada üleminekuperioodi ajal Euroopa andmesitamis määruse tunnistuse või Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse määratud majandusüksustele või esindajatele nende kanalite kaudu.

Artikkel 25

Rakendusaktid

1. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, mis on vajalikud detsentraliseeritud IT-süsteemi loomiseks ja kasutamiseks käesoleva määruse kohaldamisel ning millega nähakse ette järgmine:

- a) tehniline kirjeldus, millega määratakse kindlaks elektroonilise teabevahetuse meetodid detsentraliseeritud IT-süsteemi jaoks;
- b) teabevahetusprotokollide tehniline kirjeldus;
- c) infoturbe eesmärgid ja asjakohased tehnilised meetmed, millega tagatakse minimaalsed infoturbestandardid ja kõrgetasemeline küberturvalisus teabe töötlemiseks ja edastamiseks detsentraliseeritud IT-süsteemis;
- d) detsentraliseeritud IT-süsteemi osutatavate teenuste minimaalsed kättesaadavuse eesmärgid ja võimalikud seonduvad tehnilised nõuded.

2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artiklis 26 osutatud kontrollimenetlusega.
3. Lõikes 1 osutatud rakendusaktid võetakse vastu hiljemalt 18. augustiks 2025.

Artikkel 26

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

VI PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 27

Keeled

Iga liikmesriik võib igal ajal otsustada, et ta aktsepteerib Euroopa andmesitamis määruse tunnistuste või Euroopa andmesäilitamis määruse tunnistuste tõlkeid lisaks oma ametlikule keelele või ametlikele keeltele ka ühte või mitmesse liidu ametlikku keelde, ning märgib sellise otsuse komisjonile esitatavas kirjalikku deklaratsiooni. Komisjon teeb need deklaratsioonid kättesaadavaks kõigile liikmesriikidele ja Euroopa õigusala se koostöö võrgustikule.

Artikkel 28

Seire ja aruandlus

1. Komisjon koostab hiljemalt 18. augustiks 2026 käesoleva määruse väljundite, tulemuste ja mõju seireks üksik-asjaliku kava. Seirekavas sätestatakse andmete kogumise vahendid ja sagedus. Selles määratakse kindlaks, milliseid meetmeid komisjon ja liikmesriigid peavad andmete kogumiseks ja analüüsimiseks võtma.
2. Igal juhul koguvad liikmesriigid alates 18. augustist 2026 asjakohastelt asutustelt igakülgset statistikat ja peavad selle üle arvestust. Eelmise kalendriaasta kohta kogutud andmed saadetakse komisjonile iga aasta 31. märtsiks ja need sisaldavad järgmist:
 - a) väljaantud Euroopa andmesitamis määruse tunnistuste ja Euroopa andmesäilitamis määruse tunnistuste arv taotletud andmete liigi, adressaatide ja olukorra (erakorraline juhtum või mitte) kaupa;
 - b) erakorraliste juhtumite erandite alusel väljastatud Euroopa andmesitamis määruse tunnistuste arv;
 - c) täidetud ja täitmata Euroopa andmesitamis määruse tunnistuste ja Euroopa andmesäilitamis määruse tunnistuste arv taotletud andmete liigi, adressaatide ja olukorra (erakorraline juhtum või mitte) kaupa;
 - d) teavituste arv täitvatele asutustele või ametiisikutele vastavalt artiklile 8 ning selliste Euroopa andmesitamis määruse tunnistuste arv, mille täitmisest keelduti, taotletud andmete liigi, adressaatide, olukorra (erakorraline juhtum või mitte) ning keeldumise aluse kaupa;
 - e) täidetud Euroopa andmesitamis määruse tunnistuse puhul keskmine ajavahemik Euroopa andmesitamis määruse tunnistuse väljaandmise ja taotletud andmete kättesaamise vahel, taotletud andmete liigi, adressaatide ja olukorra (erakorraline juhtum või mitte) kaupa;
 - f) täidetud Euroopa andmesäilitamis määruse tunnistuse puhul keskmine ajavahemik Euroopa andmesäilitamis määruse tunnistuse väljaandmise ja järgneva andmete esitamise taotluse esitamise vahel, taotletud andmete liigi ja adressaatide kaupa;
 - g) täitmisele pööramiseks täitvale riigile edastatud ja täitva riigi poolt saadud Euroopa andmesitamis määruste või Euroopa andmesäilitamis määruste arv taotletud andmete liigi, adressaatide ja olukorra (erakorraline juhtum või mitte) kaupa ning täitmisele pööratud määruste arv;
 - h) Euroopa andmesitamis määruste vastu kasutatud õiguskaitsevahendite arv taotlevas riigis ja täitvas riigis taotletud andmete liigi kaupa;

- i) juhtumite arv, mille puhul artikli 4 lõike 5 kohast tagantjärele kinnitust ei antud;
 - j) ülevaade kuludest, mille hüvitamist on teenuseosutajad Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuste ja Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuste täitmise seoses nõudnud, ning kuludest, mille taotlevad asutused on hüvitanud.
3. Alates 18. augustist 2026 artikli 19 lõike 1 kohase detsentraliseeritud IT-süsteemi kaudu toimuva andmevahetuse puhul võib käesoleva artikli lõikes 2 osutatud statistikat koguda automatiseeritult riiklike portaalide kaudu. Artiklis 22 osutatud etalonteostuse tarkvara peab olema tehniliselt varustatud sellise funktsiooni tagamiseks.
4. Teenuseosutajad võivad koguda ja avaldada statistikat ning pidada selle üle arvestust kooskõlas kehtivate andme-kaitsepõhimõtetega. Kui selliseid statistilisi andmeid kogutakse eelmise kalendriaasta kohta, võib need saata komisjonile 31. märtsiks ja need võivad vastavalt võimalusele sisaldada järgmist:
- a) saadud Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuste ja Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuste arv taotletud andmete liigi, taotlevate riikide ja olukorra (erakorraline juhtum või mitte) kaupa;
 - b) täidetud ja täitmata jäetud Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuste ja Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuste arv taotletud andmete liigi, taotlevate riikide ja olukorra (erakorraline juhtum või mitte) kaupa;
 - c) täidetud Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuste puhul keskmine ajavahemik, mis oli vajalik taotletud andmete esitamiseks alates Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse kättesaamisest kuni andmete esitamiseni, taotletud andmete liigi, taotlevate riikide ja olukorra (erakorraline juhtum või mitte) kaupa;
 - d) täidetud Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuste puhul keskmine ajavahemik Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse väljaandmise ja järgneva andmete esitamise taotluse esitamise vahel, taotletud andmete liigi ja taotlevate riikide kaupa.
5. Alates 18. augustist 2027 avaldab komisjon iga aasta 30. juuniks lõigetes 2 ja 3 osutatud andmeid sisaldava koondvormis aruande, milles teave esitatakse liikmesriikide ja teenuseosutajate kaupa.

Artikkel 29

Tunnistuste ja vormide muudatused

Komisjon võtab kooskõlas artikliga 30 vastu delegeeritud õigusaktid I, II, III, V ja VI lisa muutmiseks, et tegeleda tulemuslikult võimaliku vajadusega teha parandusi Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse ja Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse vormides ning vormides, mida tuleb kasutada teabe esitamiseks selle kohta, et Euroopa andmeesitamismääruse tunnistust või Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistust ei ole võimalik täita, Euroopa andmesäilitamismääruse kohase andmete esitamise taotluse esitamise kinnitamiseks ja elektrooniliste tõendite säilitamise pikendamiseks.

Artikkel 30

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artiklis 29 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks alates 18. augustist 2026.
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artiklis 29 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasi võtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

6. Artikli 29 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 31

Komisjoni teavitamine

1. Hiljemalt 18. augustiks 2025 teavitab iga liikmesriik komisjoni järgmisest:
 - a) ametiasutusest või -asutustest, kes on tema riigisisese õiguse kohaselt pädevad tegema, kinnitama või edastama Euroopa andmeesitamismäärusi ja Euroopa andmesäilitamismäärusi või teavitama nendest vastavalt artiklile 4;
 - b) ametiasutusest või -asutustest, kes on pädevad saada teavitusi vastavalt artiklile 8 ning pöörama Euroopa andmeesitamismäärused ja Euroopa andmesäilitamismäärused täitmisele teise liikmesriigi nimel vastavalt artiklile 16;
 - c) ametiasutusest või -asutustest, kes on pädevad käsitlema adressaatide põhjendatud vastuväiteid vastavalt artiklile 17;
 - d) keeltest, mis on vastuvõetavad Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse või Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse, Euroopa andmeesitamismääruse või Euroopa andmesäilitamismääruse teavitamiseks ja edastamiseks nende täitmisele pööramise korral vastavalt artiklile 27.
2. Komisjon avalikustab käesoleva artikli kohaselt saadud teabe kas spetsiaalsel veebisaidil või nõukogu otsuse 2008/976/JSK ⁽³³⁾ artiklis 9 osutatud Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku veebisaidil.

Artikkel 32

Suhe muude õigusaktide, lepingute ja kokkulepetega

1. Käesolev määrus ei mõjuta liidu või muid rahvusvahelisi õigusakte, lepinguid ja kokkuleppeid, mis käsitlevad käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate tõendite kogumist.
2. Liikmesriigid teavitavad hiljemalt 18. augustiks 2026 komisjoni lõikes 1 osutatud olemasolevatest õigusaktidest, lepingutest ja kokkulepetest, mille kohaldamist nad jätkavad. Samuti teavitavad liikmesriigid komisjoni lõikes 1 osutatud uutest lepingutest ja kokkulepetest kolme kuu jooksul pärast nende allakirjutamist.

Artikkel 33

Hindamine

Komisjon hindab käesolevat määrust hiljemalt 18. augustiks 2029. Komisjon edastab hindamisaruande Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Andmekaitseinspektorile ja Euroopa Liidu Põhiõiguste Ametile. Hindamisaruanne sisaldab hinnangut käesoleva määruse kohaldamise ja selle eesmärkide täitmisel saavutatud tulemuste kohta ning hinnangut käesoleva määruse mõju kohta põhiõigustele. Hindamine viiakse läbi kooskõlas komisjoni parema õigusloome suunistega. Liikmesriigid esitavad komisjonile teabe, mida on vaja hindamisaruande koostamiseks.

Artikkel 34

Jõustumine ja kohaldamine

1. Käesolev määrus jõustub kahekümnenadal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

⁽³³⁾ Nõukogu 16. detsembri 2008. aasta otsus 2008/976/JSK Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku kohta (ELT L 348, 24.12.2008, lk 130).

2. Seda kohaldatakse alates 18. augustist 2026.

Pädevate asutuste ja teenuseosutajate kohustust kasutada käesoleva määruse kohaseks kirjalikuks teavitamiseks artiklis 19 sätestatud detsentraliseeritud IT-süsteemi hakatakse siiski kohaldama ühe aasta möödumisel artiklis 25 osutatud rakendusaktide vastuvõtmisest.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja liikmesriikides vahetult kohaldatav kooskõlas aluslepingutega.

Strasbourg, 12. juuli 2023

Euroopa Parlamendi nimel
president
R. METSOLA

Nõukogu nimel
eesistuja
P. NAVARRO RÍOS

I LISA

EUROOPA ANDMEESITAMISMÄÄRUSE TUNNISTUS ELEKTROONILISTE TÕENDITE ESITAMISEKS

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2023/1543 ⁽¹⁾ kohaselt peab käesoleva Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse adressaat käesolevat tunnistust täitma ning edastama taotletud andmed käesoleva tunnistuse C osas ettenähtud tähtaja või tähtaegade jooksul käesoleva tunnistuse L osa punktis a osutatud pädevale asutusele.

Adressaat peab Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse saamisel tegutsema igal juhul operatiivselt taotletud andmete säilitamiseks, välja arvatud juhul, kui tunnistuses esitatud teave ei võimalda neid andmeid tuvastada. Andmeid tuleb säilitada andmete esitamiseni või kuni taotlejale asutus või ametiisik või asjakohasel juhul täitev asutus või ametiisik teatab, et andmeid ei ole enam vaja säilitada ega esitada.

Adressaat peab võtma vajalikud meetmed, et tagada Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse ning esitatavate ja säilitatavate andmete konfidentsiaalsus, salastatus ja terviklus.

A OSA. Taotlej/kinnitav asutus või ametiisik

Taotlej riik:

Taotlej asutus või ametiisik:

Kinnitav asutus või ametiisik (kui on kohaldatav):

NB! Taotleja ja kinnitava asutuse või ametiisiku andmed tuleb esitada lõpus (I ja J osas)

Taotleja asutuse või ametiisiku toimiku number:

Kinnitava asutuse või ametiisiku toimiku number:

B OSA. Adressaat

Adressaat:

☐ Määratud majandusüksus

☐ Esindaja

☐ Käesolev määrus väljastatakse erakorralisel juhul konkreetsele adressaadile, sest teenuseosutaja määratud majandusüksus või esindaja ei reageerinud Euroopa andmeesitamismääruse tunnistusele määruse (EL) 2023/1543 artiklis 10 sätestatud tähtaegade jooksul või ei ole teda Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2023/1544 ⁽²⁾ sätestatud tähtpäevadeks nimetatud ega määratud.

Aadress:

Tel/faks/e-post (kui on teada):

Kontaktisik (kui on teada):

Adressaadi toimiku number (kui on teada):

Asjaomane teenuseosutaja (kui on adressaadist erinev):

Muu asjakohane teave:

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2023. aasta määrus (EL) 2023/1543, mis käsitleb Euroopa andmeesitamismäärust ja Euroopa andmesäilitamismäärust elektrooniliste tõendite hankimiseks kriminaalmenetluses ja kriminaalmenetluse järgsete vabadusekaotuslike karistuste täitmisele pööramiseks (ELT L 191, 28.7.2023, lk 118).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2023. aasta direktiiv (EL) 2023/1544, millega kehtestatakse määratud majandusüksuste määramise ja esindajate nimetamise ühtlustatud normid elektrooniliste tõendite kogumiseks kriminaalmenetluses (ELT L 191, 28.7.2023, lk 181).

C OSA. Tähtajad (märkige asjakohane lahter ristiga ja täitke vajaduse korral)

Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse saamisel tuleb esitada taotletud andmed

- ☐ niipea kui võimalik ja hiljemalt kümne päeva jooksul (täitvat asutust või ametiisikut ei teavitata)
- ☐ täitva asutuse või ametiisiku teavitamise korral kümne päeva jooksul, kui täitev asutus või ametiisik ei ole selle tähtaja jooksul esitanud keeldumise alust, või niipea kui võimalik ja hiljemalt kümne päeva jooksul, kui täitev asutus või ametiisik kinnitab enne kümne päeva möödumist, et ta ei kavatse esitada keeldumise alust
- ☐ põhjendamatu viivitusega ja hiljemalt kaheksa tunni jooksul erakorralisel juhtumil korral, mis on järgmine:
- ☐ vahetu oht isiku elule, kehalisele puutumatusele või turvalisusele
- ☐ vahetu oht nõukogu direktiivi 2008/114/EÜ ⁽³⁾ artikli 2 punktis a määratletud elutähtsatele infrastruktuuridele, kui sellise elutähtsa infrastruktuuri häirimine või hävimine ohustaks vahetult isiku elu, kehalist puutumatust või turvalisust, sealhulgas elanikkonna esmatarbekaupadega varustamise või riigi põhiülesannete täitmise tõsise kahjustamise kaudu.

Märkige, kas on menetluslikke või muid tähtaegu, mida tuleks käesoleva Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse täitmisel arvesse võtta:

Esitage võimaluse korral lisateavet:

D OSA. Seos eelmise esitamise/säilitamisaotlusega (asjakohasel juhul märkige ristiga ja täitke):

- ☐ Taotletud andmeid säilitati täielikult/osaliselt vastavalt varasemale säilitamisaotlusele,
- mille tegi (märkige asutus või ametiisik ja toimiku number)
- (märkige taotluse tegemise kuupäev)
- ja edastas (märkige taotluse edastamise kuupäev)
- (märkige teenuseosutaja / esindaja / määratud majandusüksus / pädev asutus, kellele taotlus edastati, ja adressaadi pandud toimikunumber, kui see on olemas).
- ☐ Taotletud andmed on seotud varasema esitamisaotlusega,
- mille tegi (märkige asutus või ametiisik ja toimiku number)
- (märkige taotluse tegemise kuupäev)
- ja edastas (märkige taotluse edastamise kuupäev)
- (märkige teenuseosutaja / esindaja / määratud majandusüksus / pädev asutus, kellele see edastati, ja adressaadi pandud toimikunumber, kui see on olemas).
- Muu asjakohane teave:

⁽³⁾ Nõukogu 8. detsembri 2008. aasta direktiiv 2008/114/EÜ Euroopa elutähtsate infrastruktuuride identifitseerimise ja määramise ning nende kaitse parandamise vajaduse hindamise kohta (ELT L 345, 23.12.2008, lk 75).

E OSA. Teave taotletud andmete tuvastamiseks (täitke, kui see teave on teada ja vajalik andmete tuvastamiseks)

IP-aadress(id) ja ajatemplid (sh kuupäev ja ajavöönd):

Tel:

E-posti aadress(id):

IMEI-number (-numbrid):

MAC-aadress (-aadressid):

Kasutaja(d) või muu(d) ühene identifikaator(ühesed identifikaatorid), nagu kasutajanimi (-nimed), sisselogimise ID(-d) või konto nimi (nimed):

Asjaomas(t)e teenus(t)e nimetus(ed):

Muu:

Nende andmete ajavahemik, mille esitamist taotletakse, kui see on asjakohane:

.....

☐ Vajaduse korral lisateave:

F OSA. Elektroonilised tõendid, mis tuleb esitada

Käesolev Euroopa andmeesitamismääruse tunnistus on seotud järgmisega (märkige asjakohane lahter (asjakohased lahtrid) ristiga):

a) ☐ abonendiandmed:

☐ kasutaja/abonendi nimi, sünniaeg, posti- või geograafilise asukoha aadress, kontaktandmed (e-posti aadress, telefoninumber) ja muu isiku identiteedi seisukohast oluline teave

☐ esmise registreerimise kuupäev ja kellaaeg, registreerimise liik, lepingu koopia, isikusamasuse kontrollimise viis registreerimisel, abonendi esitatud dokumentide koopiad

☐ teenuse liik ja kestus, sealhulgas identifikaator(id) (nt telefoninumber, SIM-kaardi number, MAC-aadress), mida abonent kasutas või mis anti talle esmise registreerimise või aktiveerimise ajal, ja seotud seade (seadmed)

☐ profiiliteave (nt kasutajanimi, ekraaninimi, profiilifoto)

☐ teenuse kasutamise valideerimise andmed, nagu kasutaja/abonendi antud teine e-posti aadress

☐ deebet- või krediitkaardi teave (mille kasutaja on andnud arvete koostamiseks), sealhulgas muud maksevahendid

☐ PUK-koodid

☐ muu:

b) ☐ andmed, mida taotletakse üksnes määruse (EL) 2023/1543 artikli 3 punktis 10 määratletud kasutaja tuvas-
tamiseks:

☐ IP-ühenduse andmed, nagu IP-aadressid / logid / juurdepääsunumbrid koos muude tehniliste identifikaatori-
tega, nagu allikapordid ja ajatemplid või samaväärne, kasutaja ID ja kasutatud liides, teenuse kasutamise
kontekstis, täpsustage vajaduse korral:

☐ ajavahemik, mille kohta andmeid taotletakse: (kui on E osast erinev):

☐ muu:

c) ☐ andmeliiklusandmed:

i) (mobiil)telefoni puhul:

☐ väljuvad (A) ja sisenevad (B) identifikaatorid (telefoninumber, IMSI, IMEI)

☐ ühendus(t)e aeg ja kestus

☐ helistamiskatse(d)

☐ põhijaama ID, sealhulgas geograafilise asukoha teave (X/Y koordinaadid), ühenduse loomisel ja lõpetamisel

☐ kandekanal / kasutatud sideteenus (nt UMTS, GPRS)

☐ muu:

ii) interneti puhul:

☐ marsruutimisteave (lähte-IP-aadress, siht-IP-aadress(id), pordinumber (pordinumbrid), brauser, e-kirja päise
teave, sõnumi ID)

☐ põhijaama ID, sealhulgas geograafilise asukoha teave (X/Y koordinaadid), ühendus(t)e loomisel ja lõpetamisel

☐ andmemah

☐ ühendus(t)e kuupäev ja kellaaeg

☐ ühendus- või juurdepääsuseansi (-seansside) kestus

☐ muu:

iii) veebimajutuse puhul:

☐ logifailid

☐ piletid

☐ muu:

iv) muu

☐ ostuajalugu

☐ ettemaksusaldo ajalugu

☐ muu:

d) ☐ sisuandmed:

☐ (veebi)postkasti tõmmis

☐ veebitalletuse tõmmis (kasutaja loodud andmed)

☐ lehekülje tõmmis

☐ sõnumite logi / varukoopia

☐ kõneposti tõmmis

☐ serveri sisu

☐ seadme varukoopia

☐ kontaktide loetelu

☐ muu:

☐ Lisateave, kui taotletud andmete hulka on vaja (täiendavalt) täpsustada või piirata:

G OSA. Teave alustingimuste kohta

a) Käesolev Euroopa andmeesitamismääruse tunnistus on seotud järgmisega (märkige asjakohane lahter (asjakohased lahtrid) ristiga):

☐ kriminaalmenetlus seoses kuriteoga (kuritegudega);

☐ kriminaalmenetluse järgse vähemalt neljakuulise vabadusekaotusliku karistuse või vabadust piirava meetme täitmine, mille määramise otsust ei tehtud tagaselja, kui süüdimõistatud isik hoidis õigusemõistmisest kõrvale.

b) Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse väljastamise aluseks oleva süüteo (olevate süütegude) olemus ja õiguslik klassifikatsioon ning kohaldatav õigusnorm ⁽⁴⁾:

.....

c) Käesolev Euroopa andmeesitamismääruse tunnistus on väljastatud andmeliiklusandmete kohta, mida ei taotleta üksnes kasutaja tuvastamiseks, või sisuandmete või mõlema kohta ning on seotud järgmisega (kui see on asjakohane, märkige vastav lahter (vastavad lahtrid) ristiga):

☐ kuritegu (kuriteod), mis on taotlevas riigis karistatav(ad) vabadusekaotusega, mille maksimaalne pikkus on vähemalt kolm aastat;

⁽⁴⁾ Andmeliiklusandmetega, mida ei ole vaja üksnes kasutaja tuvastamiseks, või sisuandmetega seoses määratud vabadusekaotusliku karistuse või vabadust piirava meetme täitmisele pööramisel märkige punktides ii ja iii süütegu, mille eest karistus määrati.

☐ vähemalt üks järgmine süütegu, kui see on toime pandud täielikult või osaliselt infosüsteemi kaudu:

☐ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2019/713 ⁽⁵⁾ artiklites 3–8 määratletud süüteod;

☐ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/93/EL ⁽⁶⁾ artiklites 3–7 määratletud süüteod;

☐ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/40/EL ⁽⁷⁾ artiklites 3–8 määratletud süüteod;

☐ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2017/541 ⁽⁸⁾ artiklites 3–12 ja 14 määratletud kuriteod.

d) Vastutav töötleja / volitatud töötleja:

Euroopa andmeesitamismäärus adresseeritakse teenuseosutajatele, kes tegutsevad vastutavate töötlejatena. Erandina võib Euroopa andmeesitamismääruse adresseerida otse teenuseosutajale, kes töötleb andmeid vastutava töötleja nimel.

Märgistage sobiv lahter:

☐ Käesolev Euroopa andmeesitamismääruse tunnistus on adresseeritud teenuseosutajale, kes tegutseb vastutava töötlejana.

☐ Käesolev Euroopa andmeesitamismääruse tunnistus on adresseeritud teenuseosutajale, kes töötleb andmeid vastutava töötleja nimel või, juhul kui vastutavat töötlejat ei ole võimalik tuvastada, võib andmeid töödelda järgmistel põhjustel:

☐ vastutavat töötlejat ei ole võimalik tuvastada taotleva asutuse või ametiisiku mõistlikele pingutustele vaatamata

☐ vastutava töötleja poole pöördumine võib kahjustada uurimist

Kui käesolev Euroopa andmeesitamismääruse tunnistus on adresseeritud teenuseosutajale, kes töötleb andmeid vastutava töötleja nimel,

☐ teavitab volitatud töötleja vastutavat töötlejat andmete esitamisest

☐ ei teavita volitatud töötleja vastutavat töötlejat andmete esitamisest kuni edasiste korraldusteni, kuna see kahjustaks uurimist. Põhjendage lühidalt ⁽⁹⁾:

e) Muu asjakohane teave:

H OSA. Kasutajateave

Adressaat hoidub igal juhul teavitamast isikut, kelle andmeid taotletakse. Taotleva asutuse või ametiisiku ülesanne on teavitada seda isikut põhjendamatu viivitusega andmete esitamisest.

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/713, mis käsitleb mittesularahaliste maksevahenditega seotud pettuste ja võltsimise vastast võitlust ja millega asendatakse nõukogu raamotsus 2001/413/JSK (ELT L 123, 10.5.2019, lk 18).

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiiv 2011/93/EL, mis käsitleb laste seksuaalse kuritarvitamise ja ärakasutamise ning lasteporno vastast võitlust ja mis asendab nõukogu raamotsuse 2004/68/JSK (ELT L 335, 17.12.2011, lk 1).

⁽⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. augusti 2013. aasta direktiiv 2013/40/EL, milles käsitletakse infosüsteemide vastu suunatud ründeid ja millega asendatakse nõukogu raamotsus 2005/222/JSK (ELT L 218, 14.8.2013, lk 8).

⁽⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/541 terrorismivastase võitluse kohta, millega asendatakse nõukogu raamotsus 2002/475/JSK ning muudetakse nõukogu otsust 2005/671/JSK (ELT L 88, 31.3.2017, lk 6).

⁽⁹⁾ Taotlev asutus või ametiisik peab juhtumi toimikus märkima viivituse põhjused; Euroopa andmeesitamismääruse tunnistusele tuleb lisada ainult lühike põhjendus.

Arvestage, et (asjakohasel juhul märkige ristiga):

- ☐ taotlev asutus või ametiisik lükkab edasi selle isiku teavitamise, kelle andmeid taotletakse, kui on täidetud vähemalt üks järgmistest tingimustest:
- ☐ see on vajalik ametlike või õiguslike päringute, uurimiste või menetluste takistamise vältimiseks;
- ☐ see on vajalik kuritegude tõkestamise, avastamise, uurimise või kuritegude eest vastutusele võtmise või kriminaalkaristuste täitmisele pööramise kahjustamise vältimiseks;
- ☐ see on vajalik avaliku julgeoleku kaitsmiseks;
- ☐ see on vajalik riigi julgeoleku kaitsmiseks;
- ☐ see on vajalik teiste isikute õiguste ja vabaduste kaitsmiseks.

I OSA. Taotleva asutuse või ametisiku andmed

Taotleva asutuse või ametisiku liik (märkige asjakohane lahter/asjakohased lahtrid ristiga):

- ☐ kohtunik, kohus või eeluurimiskohtunik
- ☐ prokurör
- ☐ taotleva riigi määratud muu pädev asutus

Kui määruse kinnitamine on vajalik, täitke ka J osa.

Arvestage, et (asjakohasel juhul märkige ristiga):

- ☐ Käesolev Euroopa andmeesitamismääruse tunnistus väljastati abonendiandmete kohta või andmete kohta, mida taotleti üksnes kasutaja tuvastamiseks nõuetekohaselt põhjendatud erakorralise juhtumi korral eelneva kinnitusega, kuna kinnitust ei oleks olnud võimalik õigeaegselt saada, või mõlema kohta. Taotlev asutus või ametiisik kinnitab, et ta võiks sarnase riigisisese juhtumi korral teha määruse ilma kinnitusega, ning püüab saada kinnituse tagantjärele põhjendamatult viivitusega ja hiljemalt 48 tunni jooksul (juhime tähelepanu, et adressaati ei teavitata).

Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse sisu täpsust ja õigsust kinnitava taotleva asutuse või ametisiku või tema esindaja või nende mõlema andmed:

Asutuse või ametisiku nimi:

Esindaja nimi:

Ametikoht (ametinimetuse/ametiaste):

Toimiku nr:

Aadress:

Tel: (riigi kood) (piirkonna/linna suunanumber):

Faks: (riigi kood) (piirkonna/linna suunanumber):

E-post:

Kasutatav(ad) keel(ed):

Kui on erinev eeltoodust, märkige asutus või ametiisik / kontaktpunkt (nt keskasutus), kellega saab Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse täitmisega seotud küsimustes ühendust võtta:

Asutuse või ametiisiku / kontaktpunkti nimi:

Aadress:

Tel: (riigi kood) (piirkonna/linna suunanumber):

Faks: (riigi kood) (piirkonna/linna suunanumber):

E-post:

Taotleva asutuse või ametiisiku või tema esindaja allkiri, millega kinnitatakse Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse sisu täpsust ja õigsust:

Kuupäev:

Allkiri ⁽¹⁰⁾:

J OSA. Kinnitava asutuse või ametiisiku andmed (täitke, kui see on asjakohane)

Kinnitava asutuse või ametiisiku liik

☐ kohtunik, kohus või eeluurimiskohtunik

☐ prokurör

Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse sisu täpsust ja õigsust kinnitava asutuse või ametiisiku või tema esindaja või nende mõlema andmed:

Asutuse või ametiisiku nimi:

Esindaja nimi:

Ametikoht (ametinimetus/ametiaste):

Toimiku nr:

Aadress:

Tel: (riigi kood) (piirkonna/linna suunanumber):

Faks: (riigi kood) (piirkonna/linna suunanumber)

E-post:

Kasutatav(ad) keel(ed):

⁽¹⁰⁾ Kui detsentraliseeritud IT-süsteemi ei kasutata, lisage ka ametlik tempel, e-tempel või kasutage samaväärset autentimist.

Kuupäev:

Allkiri ⁽¹¹⁾:

K OSA. Teavitamine ja teavitatud täitva asutuse andmed (kui see on asjakohane)

☐ Käesolevast Euroopa andmeesitamismääruse tunnistusest teavitatakse järgmist täitvat asutust või ametiisikut:
.....

Esitage teavitatud täitva asutuse või ametiisiku kontaktandmed (kui need on olemas):

Täitva asutuse või ametiisiku nimi:

Aadress:

Tel: (riigi kood) (piirkonna/linna suunanumber)

Faks: (riigi kood) (piirkonna/linna suunanumber)

E-post:

L OSA. Andmete edastamine

a) Asutus, kellele andmed tuleb edastada:

☐ taotlev asutus või ametiisik,

☐ kinnitav asutus või ametiisik

☐ muu pädev asutus (näiteks keskasutus)

Nimi ja kontaktandmed:

b) Eelistatud vorming, milles või mille kaudu tuleb andmed edastada (kui see on asjakohane):

M OSA. Kohustuslik lisateave (ei saadeta adressaadile – esitatakse täitvale asutusele või ametiisikule, kui nõutakse täitva asutuse või ametiisiku teavitamist)

Andmesäilitamismääruse vajalikkuse ja proportsionaalsuse tingimuste täitmise alused:

.....

Juhtumi kokkuvõtlik kirjeldus:

.....

⁽¹¹⁾ Kui detsentraliseeritud IT-süsteemi ei kasutata, lisage ka ametlik tempel, e-tempel või kasutage samaväärset autentimist.

Kas kuritegu, millega seoses Euroopa andmeesitamismäärus tehakse, on taotlevas riigis karistatav vabaduskaotusliku karistuse või vabadust piirava meetmega, mille maksimaalne pikkus on vähemalt kolm aastat ja mis on lisatud allpool esitatud kuritegude loetelusse? (märkige asjakohane lahter (asjakohased lahtrid) ristiga)

- ☐ kuritegelikus organisatsioonis osalemine;
- ☐ terrorism;
- ☐ inimkaubandus;
- ☐ laste seksuaalne ära kasutamine ja lasteporno;
- ☐ ebaseaduslik kauplemine narkootiliste ja psühhotroopsete ainetega;
- ☐ ebaseaduslik kauplemine relvade, laskemoona ja lõhkeainetega;
- ☐ korruptsioon;
- ☐ kelmus ja pettus, sealhulgas kelmus ja pettus ning muud liidu finantshuve kahjustavad kuriteod, mis on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2017/1371 ⁽¹²⁾;
- ☐ kriminaaltulu rahapesu;
- ☐ raha, sealhulgas euro võltsimine;
- ☐ arvutikuriteod;
- ☐ keskkonnakuriteod, sealhulgas ebaseaduslik kauplemine ohustatud looma- ja taimeliikide ning taimesortidega,
- ☐ ebaseaduslikule riiki sisenemisele ja riigis elamisele kaasaaitamine;
- ☐ tahtlik tapmine või raskete kehavigastuste tekitamine;
- ☐ ebaseaduslik kauplemine inimorganite ja -kudedega;
- ☐ inimrööv, ebaseaduslik vabadusevõtmine või pantvangistamine;
- ☐ rassism ja ksenofoobia;
- ☐ organiseeritud või relvastatud röövimine;
- ☐ ebaseaduslik kauplemine kultuuriväärtustega, sealhulgas antiikesemete ja kunstiteostega,
- ☐ kelmus;
- ☐ väljapressimine ja raha väljapressimine;
- ☐ võltsimine ja toodete piraatkoopiate valmistamine;
- ☐ haldusdokumentide võltsimine ja nendega kauplemine;
- ☐ maksevahendi võltsimine;
- ☐ ebaseaduslik kauplemine hormoonpreparaatide ja muude kasvukiirendajatega;

⁽¹²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (ELT L 198, 28.7.2017, lk 29).

☐ ebaseaduslik kauplemine tuumamaterjalide või radioaktiivsete ainetega;

☐ varastatud sõidukitega kauplemine;

☐ vägistamine;

☐ süütamine;

☐ Rahvusvahelise Kriminaalkohtu pädevusse kuuluvad kuriteod;

☐ õhusõiduki või laeva kaaperdamine;

☐ sabotaaž.

Asjakohasel juhul lisage täiendav teave, mida täitev asutus või ametiisik võib vajada, et hinnata võimalust esitada keeldumise põhjused:

.....

II LISA

EUROOPA ANDMESÄILITAMISMÄÄRUSE TUNNISTUS ELEKTROONILISTE TÕENDITE SÄILITAMISEKS

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2023/1543 ⁽¹⁾ kohaselt peab Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse adressaat asuma taotletud andmeid pärast tunnistuse kättesaamist põhjendamatult viivitusega säilitama. Säilitamise nõue peab lõppema 60 päeva pärast, välja arvatud juhul, kui taotleja asutus või ametiisik pikendab seda veel 30 päeva võrra või kui taotleja asutus või ametiisik kinnitab, et tehtud on järgnev andmete esitamise taotlus. Kui taotleja asutus või ametiisik kinnitab selle aja jooksul, et tehtud on järgnev andmete esitamise taotlus, peab adressaat säilitama andmeid nii kaua kui vajalik, et esitada andmed kohe, kui järgnev andmete esitamise taotlus on kätte saadud.

Adressaat peab võtma vajalikud meetmed, et tagada Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse ning säilitatavate andmete konfidentsiaalsus, salastatus ja terviklus.

A OSA. Taotleja/kinnitav asutus või ametiisik

Taotleja riik:

Taotleja asutus või ametiisik:

Kinnitav asutus või ametiisik (kui on kohaldatav):

NB! Taotleja või kinnitava asutuse või ametiisiku andmed tuleb esitada lõpus (F ja G osas)

Taotleja asutuse või ametiisiku toimiku number:

Kinnitava asutuse või ametiisiku toimiku number:

B OSA. Adressaat

Adressaat:

☐ Määratud majandusüksus

☐ Esindaja

☐ Käesolev määrus väljastatakse erakorralisel juhtumil korral konkreetsele adressaadile, sest teenuseosutaja määratud majandusüksus või esindaja ei reageerinud Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistusele tähtaegade jooksul või ei ole teda Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2023/1544 ⁽²⁾ sätestatud tähtaegadeks nimetatud ega määratud.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2023. aasta määrus (EL) 2023/1543, mis käsitleb Euroopa andmesäilitamismäärust ja Euroopa andmesäilitamismäärust elektrooniliste tõendite hankimiseks kriminaalmenetluses ja kriminaalmenetluse järgsete vabadusekaotuslike karistuste täitmisele pööramiseks (ELT L 191, 28.7.2023, lk 118).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2023. aasta direktiiv (EL) 2023/1544, millega kehtestatakse määratud majandusüksuste määramise ja esindajate nimetamise ühtlustatud normid elektrooniliste tõendite kogumiseks kriminaalmenetluses (ELT L 191, 28.7.2023, lk 181).

Aadress:

Tel/Faks/e-post (kui on teada):

Kontaktisik (kui on teada):

Adressaadi toimiku number (kui on teada):

Asjaomane teenuseosutaja (kui on adressaadist erinev):

Muu asjakohane teave:

C OSA. Teave selliste andmete tuvastamiseks, mille säilitamist taotletakse, (täitke, kui see teave on teada ja vajalik andmete tuvastamiseks)

- ☐ IP-aadress(id) ja ajatemplid (sh kuupäev ja ajavöönd):
- ☐ Tel:
- ☐ E-posti aadress(id):
- ☐ IMEI-number (-numbrid):
- ☐ MAC-aadress (-aadressid):
- ☐ Teenuse kasutaja(d) või muu(d) kordumatu(d) tunnus(ed), nagu kasutajanimi (-nimed), sisselogimise ID(-d) või konto nimi (nimed):
- ☐ Asjaomas(t)e teenus(t)e nimetus(ed):
- ☐ Muu:
- Asjakohasel juhul nende andmete ajavahemik, mille säilitamist taotletakse:
- ☐ Vajaduse korral lisateave:

D OSA. Elektroonilised tõendid, mis tuleb säilitada

Käesolev Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistus on seotud järgmisega (märkige asjakohane lahter (asjakohased lahtrid) ristiga):

a) ☐ abonendiandmed:

- ☐ kasutaja/abonendi nimi, sünniaeg, posti- või geograafilise asukoha aadress, kontaktandmed (e-posti aadress, telefoninumber) ja muu isiku identiteedi seisukohast oluline teave
- ☐ esmase registreerimise kuupäev ja kellaaeg, registreerimise liik, lepingu koopia, isikusamasuse kontrollimise viis registreerimisel, abonendi esitatud dokumentide koopiad

☐ teenuse liik ja kestus, sealhulgas ühesed identifikaator(id) (nt telefoninumber, SIM-kaardi number, MAC-aadress), mida abonent kasutas või mis anti talle esmase registreerimise või aktiveerimise ajal, ja seotud seade (seadmed)

☐ profiiliteave (nt kasutajanimi, ekraaninimi, profiilifoto)

☐ teenuse kasutamise kinnitamise andmed, nagu kasutaja/abonendi antud teine e-posti aadress

☐ deebet- või krediitkaardi teave (mille kasutaja on andnud arvete koostamiseks), sealhulgas muud maksevahendid

☐ PUK-koodid

☐ muu:

b) ☐ andmed, mida taotletakse üksnes määruse (EL) 2023/1543 artikli 3 punktis 10 määratletud kasutaja tuvastamiseks:

☐ IP-ühenduse andmed (nagu IP-aadressid / logid / juurdepääsunumbrid koos muude identifikaatoritega, nagu allikapordid ja ajatemplid või samaväärne, kasutaja ID ja kasutatud liides) teenuse kasutamise kontekstis, mis on tuvastamiseks tingimata vajalikud; täpsustage vajaduse korral:

☐ ajavahemik, mille kohta andmete säilitamist taotletakse: (kui on C osast erinev):

☐ muu:

c) ☐ andmeliiklusandmed:

i) (mobiil)telefoni puhul:

☐ väljuvad (A) ja sisenevad (B) identifikaatorid (telefoninumber, IMSI, IMEI)

☐ ühendus(t)e aeg ja kestus

☐ helistamiskatse(d)

☐ põhijaama ID, sealhulgas geograafilise asukoha teave (X/Y koordinaadid), ühenduse loomisel ja lõpetamisel

☐ kandekanal / kasutatud sideteenus (nt UMTS, GPRS)

☐ muu:

ii) interneti puhul:

☐ marsruutimisteave (lähte-IP-aadress, siht-IP-aadress(id), pordinumber (pordinumbrid), brauser, e-kirja päise teave, sõnumi ID)

☐ põhijaama ID, sealhulgas geograafilise asukoha teave (X/Y koordinaadid), ühenduse loomisel ja lõpetamisel

☐ andmemahat

☐ ühendus(t)e kuupäev ja kellaaeg

☐ ühendus- või juurdepääsuseansi (-seansside) kestus

☐ muu:

iii) veebimajutuse puhul:

☐ logifailid

☐ piletid

☐ muu

iv) Muu

☐ ostuajalugu

☐ ettemaksusaldo ajalugu

☐ muu

d) ☐ sisuandmed:

☐ (veebi)postkasti tõmmis

☐ veebitalletuse tõmmis (kasutaja loodud andmed)

☐ lehekülje tõmmis

☐ sõnumite logi / varukoopia

☐ kõneposti tõmmis

☐ serveri sisu

☐ seadme varukoopia

☐ kontaktide loetelu

☐ muu:

☐ Lisateave, kui taotletud andmete hulka on vaja (täiendavalt) täpsustada või piirata:

E OSA. Teave alustingimuste kohta

a) Käesolev Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistus on seotud järgmisega (märkige asjakohane lahter (asjakohased lahtrid) ristiga):

☐ kriminaalmenetlus seoses kuriteoga;

☐ kriminaalmenetluse järgse vähemalt neljakuulise vabadusekaotusliku karistuse või vabadust piirava meetme täitmine, mille määramise otsust ei tehtud tagaselja, kui süüdimõistatud isik hoiab õigusemõistmisest kõrvale.

b) Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse väljastamise aluseks oleva süüteo (olevate süütegude) olemus ja õiguslik kvalifikatsioon ning kohaldatav õigusnorm ⁽³⁾:.....

F OSA. Taotleva asutuse või ametiisiku andmed

Taotleva asutuse või ametiisiku liik (märkige asjakohane lahter (asjakohased lahtrid) ristiga):

☐ kohtunik, kohus või eeluurimiskohtunik

☐ prokurör

☐ muu asutus või ametiisik, kes on taotleva riigi õiguse kohaselt pädev

Kui määruse kinnitamine on vajalik, täitke ka G osa.

Arvestage, et (asjakohasel juhul märkige ristiga):

☐ Käesolev Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistus väljastati abonendiandmete kohta või andmete kohta, mida taotletakse üksnes kasutaja tuvastamiseks nõuetekohaselt põhjendatud erakorralise juhtumi korral eelneva kinnitusega, kuna kinnitust ei oleks olnud võimalik õigeaegselt saada, või mõlema kohta. Taotlev asutus kinnitab, et ta võiks sarnasel riigisisel juhul teha määruse ilma kinnitusega, ning püüab saada kinnituse tagantjärele põhjendamatult viivitusega ja hiljemalt 48 tunni jooksul (juhime tähelepanu, et adressaati ei teavitata).

Erakorraline juhtum on olukord, kus esineb vahetu oht isiku elule, kehalisele puutumatusele või turvalisusele või vahetu oht elutähtsale taristule, mis on määratletud nõukogu direktiivi 2008/114/EÜ ⁽⁴⁾ artikli 2 punktis a, kui sellise elutähtsa infrastruktuuri häirimine või hävimine ohustaks vahetult isiku elu, kehalist puutumatust või turvalisust, sealhulgas elanikkonna esmatarbekaupadega varustamise või riigi põhiülesannete täitmise tõsise kahjustamise kaudu.

Taotlev asutus või ametiisik ja/või tema esindaja, kes kinnitab Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse sisu täpsust ja õigsust:

Asutuse või ametiisiku nimi:

Esindaja nimi:.....

Ametikoht (ametinimetuse/ametiaste):

⁽³⁾ Vabadusekaotusliku karistuse või vabadust piirava meetme täitmisel märkige süütegu, mille eest karistus määrati.

⁽⁴⁾ Nõukogu 8. detsembri 2008. aasta direktiiv 2008/114/EÜ Euroopa elutähtsate infrastruktuuride identifitseerimise ja määramise kohta (ELT L 345, 23.12.2008, lk 75).

Toimiku number:

Aadress:

Tel: (riigi kood) (piirkonna/linna suunanumber)

Faks: (riigi kood) (piirkonna/linna suunanumber)

E-post:

Kasutatav(ad) keel(ed):

Kui on erinev eeltoodust, märkige asutus või ametiisik / kontaktpunkt (näiteks keskasutus), kellega saab Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse täitmise seotud küsimustes ühendust võtta:

Asutuse või ametiisiku / kontaktpunkti nimi:

Aadress:

Tel: (riigi kood) (piirkonna/linna suunanumber)

Faks: (riigi kood) (piirkonna/linna suunanumber)

E-post:

Taotleva asutuse või ametiisiku või tema esindaja allkiri, millega kinnitatakse Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse sisu täpsust ja õigsust:

Kuupäev:

Allkiri ⁽⁵⁾:

G OSA. Kinnitava asutuse või ametiisiku andmed (täita vastavalt vajadusele)

Kinnitava asutuse või ametiisiku liik:

☐ kohtunik, kohus või eeluurimiskohtunik

☐ prokurör

Kinnitav asutus või ametiisik või tema esindaja või nii kinnitav asutus või ametiisik kui tema esindaja, kes kinnitab Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse sisu täpsust ja õigsust:

Asutuse või ametiisiku nimi:

Esindaja nimi:

Ametikoht (ametinimetuse/ametiaste):

⁽⁵⁾ Kui detsentraliseeritud IT-süsteemi ei kasutata, lisage ka ametlik tempel, e-tempel või kasutage samaväärset autentimist.

Toimiku number:

Aadress:

Tel: (riigi kood) (piirkonna/linna suunanumber)

Faks: (riigi kood) (piirkonna/linna suunanumber)

E-post:

Kasutatav(ad) keel(ed):

Kuupäev:

Allkiri ⁽⁶⁾:

⁽⁶⁾ Kui detsentraliseeritud IT-süsteemi ei kasutata, lisage ka ametlik tempel, e-tempel või kasutage samaväärset autentimist.

III LISA

TEAVE EUROOPA ANDMEESITAMISMÄÄRUSE TUNNISTUSE / EUROOPA ANDMESÄILITAMISMÄÄRUSE
TUNNISTUSE TÄITMISE VÕIMATUSE KOHTA

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2023/1543 ⁽¹⁾ kohaselt, kui adressaat ei saa täita kohustust säilitada taotletud andmeid Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse alusel või esitada need Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse alusel, ei tee seda ettenähtud tähtaja jooksul või ei esita neid ammendavalt, peaks adressaat täitma käesoleva vormi ja saatma selle põhjendamatu viivitusega tagasi taotlevale asutusele või ametiisikule ning juhul, kui esitati teade, ja asjakohasel juhul muude juhtumite korral ka Euroopa andmeesitamismääruse tunnistusel osutatud täitvale asutusele või ametiisikule.

Adressaat säilitab võimaluse korral taotletud andmeid isegi juhul, kui nende täpseks tuvastamiseks on vaja lisateavet, välja arvatud juhul, kui Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuses / Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuses esitatud teave ei ole selleks piisav. Vajaduse korral küsib adressaat taotlevalt asutuselt või ametiisikult põhjendamatu viivituse selgitusi, kasutades käesolevat vormi.

A OSA: Asjaomane tunnistus

Alljärgnev teave on seotud järgmisega:

☐ Euroopa andmeesitamismääruse tunnistus

☐ Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistus

B OSA. Asjakohane asutus või ametiisik (asjakohased asutused või ametiisikud)

Taotlev asutus või ametiisik:.....

Taotleva asutuse või ametiisiku toimiku number:

Asjakohasel juhul kinnitav asutus või ametiisik:.....

Asjakohasel juhul kinnitava asutuse või ametiisiku toimiku number:

Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse / Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse väljastamise kuupäev:

Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse / Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse saamise kuupäev:

Asjakohasel juhul täitev asutus või ametiisik:.....

Asjakohasel juhul täitva asutuse või ametiisiku toimiku number:

C OSA. Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse / Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse adressaat

Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse / Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse adressaat:

Adressaadi toimiku number:.....

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2023. aasta määrus (EL) 2023/1543, mis käsitleb Euroopa andmeesitamismäärust ja Euroopa andmesäilitamismäärust elektrooniliste tõendite hankimiseks kriminaalmenetluses ja kriminaalmenetluse järgsete vabadusekaotuslike karistuste täitmisele pööramiseks (ELT L 191, 28.7.2023, lk 118).

D OSA. Täitmata jätmise põhjused

a) Euroopa andmesitamismääruse tunnistust / Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistust ei saa täita või ei saa seda ettenähtud tähtaaja jooksul täita järgmis(t)el põhjus(t)el:

- ☐ see on mittetäielik
- ☐ see sisaldab ilmselgeid vigu
- ☐ see ei sisalda piisavalt teavet
- ☐ see ei puuduta andmeid, mida teenuseosutaja salvestab või mida salvestatakse tema nimel Euroopa andmesitamismääruse tunnistuse / Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse saamise ajal
- ☐ muud põhjused, miks see on Euroopa andmesitamismääruse tunnistuse / Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse saamise ajal adressaadist või teenuseosutajast olenemata asjaoludel de facto võimatu
- ☐ Euroopa andmesitamismäärust / Euroopa andmesäilitamismäärust ei ole teinud või kinnitanud taotleval asutus või ametiisik, nagu on sätestatud määruse (EL) 2023/1543 artiklis 4
- ☐ Euroopa andmesitamismäärus andmeliiklusandmete hankimiseks, mida ei taotle üksnes määruse (EL) 2023/1543 artikli 3 punktis 10 määratletud kasutaja tuvastamiseks või sisuandmete hankimiseks, on tehtud määruse (EL) 2023/1543 artikli 5 lõikega 4 hõlmamata süüteo eest
- ☐ määrus (EL) 2023/1543 ei hõlma teenust
- ☐ taotletud andmed on kaitstud täitva riigi õiguse alusel antud immunitetide või privileegidega või on taotletud andmed hõlmatud kriminaalvastutuse kindlaksmääramise või piiramise normidega seoses ajakirjandusvabadusega või väljendusvabadusega muus meedias, mis takistavad Euroopa andmesitamismääruse / Euroopa andmesäilitamismääruse täitmist
- ☐ Euroopa andmesitamismääruse täitmine läheks vastuollu kohaldatava(te) kolmanda riigi õigusaktiga (õigusaktidega). Palun täitke ka E osa.

b) Selgitage täiendavalt punktis a loetletud mittetäitmise põhjuseid ning vajaduse korral märkige punktis a nime-
tamata muud põhjused ja selgitage neid:

.....

E OSA. Vastuolulised kohustused, mis tulenevad kolmanda riigi õigusest

Kolmanda riigi õigusest tulenevate vastuoluliste kohustuste korral esitage järgmine teave:

— kolmanda riigi õigusakti(de) pealkiri (pealkirjad):

.....

— kohaldatav õigusnorm/seadustik ning asjakohase sätte (asjakohaste sätete) tekst:

.....

— vastuolulise kohustuse olemus, sealhulgas kolmanda riigi seadusega kaitstud huvi:

☐ üksikisikute põhiõigused (täpsustage):

.....

☐ kolmanda riigi põhihuvid, mis on seotud riigi julgeoleku ja kaitsega (täpsustage):

.....

☐ muud huvid (täpsustage):

-
- selgitage, miks see seadus on käesoleval juhul kohaldatav:
-
- selgitage, miks on teie arvates käesoleval juhul tegemist huvide konfliktiga:
-
- selgitage teenuseosutaja ja asjaomase kolmanda riigi seost:
-
- võimalikud tagajärjed, sealhulgas võimalikud kaasneda võivad karistused, kui adressaat täidab Euroopa andmeesitamismäärust:
-
- Lisage kogu asjakohane lisateave:

F OSA. Lisateabe/selgituse taotlus (täita, kui see on asjakohane)

Euroopa andmeesitamismääruse tunnistuse / Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse täitmiseks on vaja taotlevalt asutuselt või ametiisikult lisateavet:

.....

G OSA. Andmete säilitamine

Taotletud andmeid (märkige asjakohane lahter ristiga ja täitke):

- ☐ säilitatakse andmete esitamiseni või kuni taotlev asutus või ametiisik või asjakohasel juhul täitev asutus või ametiisik teatab, et andmeid ei ole enam vaja säilitada ega esitada, või kuni taotlev asutus või ametiisik esitab säilitatavate/esitatavate andmete hulga vähendamiseks vajaliku teabe
- ☐ ei säilitata (see peaks olema üksnes erandjuhtum, näiteks kui teenuseosutajal ei ole taotluse saamisel andmeid või tal ei ole võimalik taotletud andmeid piisavalt tuvastada)

H OSA. Teenuseosutaja määratud majandusüksuse / esindaja kontaktandmed

Teenuseosutaja määratud majandusüksuse / esindaja nimi:

.....

Kontaktisiku nimi:

Ametikoht:

Aadress:

Tel: (riigi kood) (piirkonna/linna suunanumber)

Faks: (riigi kood) (piirkonna/linna suunanumber)

E-post:

Volitatud isiku nimi:

Kuupäev:

Allkiri (?):

(?) Kui detsentraliseeritud IT-süsteemi ei kasutata, lisage ka ametlik tempel, e-tempel või kasutage samaväärset autentimist.

IV LISA

ARTIKLI 12 LÕIKE 1 PUNKTIS D OSUTATUD SÜÜTEOKATEGOORIAD

- 1) kuritegelikus organisatsioonis osalemine;
- 2) terrorism;
- 3) inimkaubandus;
- 4) laste seksuaalne ekspluateerimine ning lasteporno;
- 5) ebaseaduslik kauplemine narkootiliste ja psühhotroopsete ainetega;
- 6) ebaseaduslik kauplemine relvade, laskemoona ja lõhkeainetega;
- 7) korruptsioon;
- 8) kelmus ja pettus, sealhulgas kelmus ja pettus ning muud liidu finantshuve kahjustavad kuriteod, mis on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2017/1371 ⁽¹⁾;
- 9) kriminaaltulu rahapesu;
- 10) raha, sealhulgas euro võltsimine;
- 11) arvutikuriteod;
- 12) keskkonnakuriteod, sealhulgas ebaseaduslik kauplemine ohustatud looma- ja taimeliikide ning taimesortidega;
- 13) ebaseaduslikule riiki sisenemisele ja riigis elamisele kaasaaitamine,
- 14) tahtlik tapmine või raskete kehavigastuste tekitamine;
- 15) ebaseaduslik kauplemine inimorganite ja -kudedega;
- 16) inimrööv, ebaseaduslik vabadusevõtmine või pantvangistamine;
- 17) rassism ja ksenofoobia;
- 18) organiseeritud või relvastatud röövimine;
- 19) ebaseaduslik kauplemine kultuuriväärtustega, sealhulgas antiikesemete ja kunstiteostega;
- 20) kelmus;
- 21) väljapressimine ja raha väljapressimine;
- 22) võltsimine ja toodete piraatkoopiate valmistamine;

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (ELT L 198, 28.7.2017, lk 29).

- 23) haldusdokumentide võltsimine ja nendega kauplemine;
 - 24) maksevahendi võltsimine;
 - 25) ebaseaduslik kauplemine hormoonpreparaatide ja muude kasvukiirendajatega;
 - 26) ebaseaduslik kauplemine tuumamaterjalide või radioaktiivsete ainetega;
 - 27) varastatud sõidukitega kauplemine;
 - 28) vägistamine;
 - 29) süütamine;
 - 30) Rahvusvahelise Kriminaalkohtu pädevusse kuuluvad kuriteod;
 - 31) õhusõiduki või laeva kaaperdamine;
 - 32) sabotaaž.
-

V LISA

KINNITUS ANDMETE ESITAMISE TAOTLUSE TEGEMISE KOHTA EUROOPA ANDMESÄILITAMISMÄÄRUSE ALUSEL

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2023/1543 ⁽¹⁾ kohaselt peab adressaat asuma pärast Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse kättesaamist taotletud andmeid põhjendamatult viivitusega säilitama. Säilitamise nõue peab lõppema 60 päeva pärast, välja arvatud juhul, kui taotlev asutus või ametiisik pikendab seda veel 30 päeva võrra või kui taotlev asutus või ametiisik kinnitab, et tehtud on järgnev andmete esitamise taotlus, kasutades käesolevas lisas toodud vormi.

Sellise kinnituse saamise järel peab adressaat säilitama andmeid nii kaua kui vajalik, et esitada andmed kohe, kui järgnev andmete esitamise taotlus on kätte saadud.

A OSA. Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistust taotlev asutus või ametiisik:

Taotlev riik:

Taotlev asutus või ametiisik:

Kui on erinev Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistusel osutatud kontaktpunktist, asutus või ametiisik / kontaktpunkt (nt keskasutus), kellega saab Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse täitmise seotud küsimustes ühendust võtta:

Nimi ja kontaktandmed:

B OSA. Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse adressaat

Adressaat:

Aadress:

Tel/faks/e-post (kui on teada):

Kontaktisik (kui on teada):

Adressaadi toimiku number (kui on teada):

Asjaomane teenuseosutaja (kui on adressaadist erinev):

Muu asjakohane teave:

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2023. aasta määrus (EL) 2023/1543, mis käsitleb Euroopa andmesäilitamismäärust ja Euroopa andmesäilitamismäärust elektrooniliste tõendite hankimiseks kriminaalmenetluses ja kriminaalmenetluse järgsete vabadusekaotuslike karistuste täitmisele pööramiseks (ELT L 191, 28.7.2023, lk 118).

C OSA. Teave Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse kohta

Andmeid säilitatakse kooskõlas Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistusega, mis väljastati (märkige taotluse tegemise kuupäev) ja edastati (märkige taotluse edastamise kuupäev) toimiku numbriga (märkige toimiku number).

- ☐ Taotlev asutus või ametiisik... pikendas seda 30 päeva võrra faili numbriga... järgmisel kuupäeval:... (märkige lahter ristiga ja täitke, kui see on asjakohane).

D OSA. Kinnitus

Käesolevaga kinnitatakse, et on tehtud järgmine andmete esitamise taotlus (märkige asjakohane lahter ristiga ja täitke vajaduse korral):

- ☐ Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistus, mille (märkige asutus või ametiisik) väljastas (märkige taotluse esitamise kuupäev) ja edastas (märkige taotluse edastamise kuupäev) toimiku numbriga (märkige toimiku number)..... (märkige teenuseosutaja / määratud majandusüksus / esindaja / pädev asutus, kellele see edastati, ja adressaadi pandud toimikunumber, kui see on olemas).

- ☐ Euroopa uurimismäärus, mille (märkige asutus või ametiisik) väljastas (märkige taotluse esitamise kuupäev) ja edastas (märkige taotluse edastamise kuupäev) toimiku numbriga... (märkige toimiku number) (märkige riik ja pädev asutus, kellele see edastati, ja taotluse vastu võtnud asutuse või ametiisiku pandud toimikunumber, kui see on olemas).

- ☐ Vastastikuse õigusabi taotlus, mille..... (märkige asutus või ametiisik) väljastas... (märkige taotluse esitamise kuupäev) ja edastas (märkige taotluse edastamise kuupäev) toimiku numbriga (märkige toimiku number)..... (märkige riik ja pädev asutus, kellele see edastati, ja taotluse vastu võtnud asutuse või ametiisiku pandud toimikunumber, kui see on olemas).

Taotleva asutuse või ametiisiku ja/või selle esindaja allkiri

Nimi:

Kuupäev:.....

Allkiri (?):.....

(?) Kui detsentraliseeritud IT-süsteemi ei kasutata, lisage ka ametlik tempel, e-tempel või kasutage samaväärset autentimist.

VI LISA

ELEKTROONILISTE TÕENDITE SÄILITAMISE PIKENDAMINE

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2023/1543 ⁽¹⁾ kohaselt peab adressaat asuma pärast Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse kättesaamist taotletud andmeid põhjendamatult viivitusega säilitama. Säilitamise nõue peab lõppema 60 päeva pärast, välja arvatud juhul, kui taotlejale asutus või ametiisik kinnitab, et tehtud on järgnev andmete esitamise taotlus. Taotlejale asutus või ametiisik võib 60 päeva jooksul pikendada säilitamise kestust veel 30 päeva võrra, kui see on vajalik, et käesolevas määruses sätestatud vormi kasutades oleks võimalik teha järgnev andmete esitamise taotlus.

A OSA. Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistust taotlejale asutus või ametiisik

Taotlejale riik:

Taotlejale asutus või ametiisik:

Taotlejale asutuse või ametiisiku toimiku number:

Kui on erinev kui Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistusel, siis asutus või ametiisik / kontaktpunkt, kellega saab Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse täitmisega seotud küsimustes ühendust võtta:

Nimi ja kontaktandmed:

B OSA. Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse adressaat

Adressaat:

Aadress:

Tel/faks/e-post (kui on teada):

Kontaktisik (kui on teada):

Adressaadi toimiku number (kui on teada):

Asjaomane teenuseosutaja (kui on adressaadist erinev):

Muu asjakohane teave:

C OSA. Teave varasema Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse kohta

Andmeid säilitatakse kooskõlas Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistusega, mis väljastati (märkige taotluse tegemise kuupäev) ja edastati (märkige taotluse edastamise kuupäev) toimiku numbriga (märkige toimiku number) järgmisele adressaadile:

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2023. aasta määrus (EL) 2023/1543, mis käsitleb Euroopa andmesäilitamismäärust ja Euroopa andmesäilitamismäärust elektrooniliste tõendite hankimiseks kriminaalmenetluses ja kriminaalmenetluse järgsete vabadusekaotuslike karistuste täitmisele pööramiseks (ELT L 191, 28.7.2023, lk 118).

D OSA. Varasema andmesäilitamismääruse pikendamine

C osas sätestatud kohustust säilitada andmeid Euroopa andmesäilitamismääruse tunnistuse alusel pikendatakse 30 päeva võrra.

Taotleva asutuse või ametiisiku ja/või selle esindaja allkiri

Nimi:

Kuupäev:

Allkiri ⁽²⁾:

⁽²⁾ Kui detsentraliseeritud IT-süsteemi ei kasutata, lisage ka ametlik tempel, e-tempel või kasutage samaväärset autentimist.

DIREKTIIVID

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV (EL) 2023/1544,

12. juuli 2023,

millega kehtestatakse määratud majandusüksuste määramise ja esindajate nimetamise ühtlustatud normid elektrooniliste tõendite kogumiseks kriminaalmenetluses

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikleid 53 ja 62,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Võrgupõhiseid teenuseid võib osutada kõikjalt ja need ei eelda füüsilise taristu, ruumide ega töötajate olemasolu ei riigis, kus asjaomast teenust osutatakse, ega ka siseturul. Seetõttu võib olla raske kohaldada asjaomaste teenuseosutajate suhtes riigisisestes ja liidu õigusaktides kehtestatud kohustusi, eelkõige kohustust täita õigusasutuse määrust või otsust, ning tagada nende täitmine. Eelkõige kehtib see kriminaalõiguses, kus liikmesriikide ametiasutustel on raskusi oma otsuste kättetoimetamisel, nende täitmisel ja täitmise tagamisel, eriti juhul, kui asjaomaseid teenuseid osutatakse kohast, mis asub väljaspool nende territooriumi. Seetõttu on liikmesriigid võtnud mitmeid erinevaid meetmeid oma õigusaktide mõjusamaks kohaldamiseks ja täitmise tagamiseks. See hõlmab meetmeid taotlemaks, et teenuseosutajad hangiksid kriminaalmenetluse seisukohast olulised elektroonilised tõendid. Seetõttu on mõned liikmesriigid võtnud vastu õigusaktid, millega kehtestatakse oma territooriumil kohustuslik esindus teatud teenuseosutajate puhul, kes pakuvad kõnealusel territooriumil teenuseid, või kaaluvad selliste õigusaktide vastuvõtmist. Sellised nõuded loovad siseturul teenuste vabale osutamisele takistusi.
- (2) On oht, et kogu liitu hõlmava lahenduse puudumisel püüavad liikmesriigid lahendada kriminaalmenetluses elektrooniliste tõendite kogumisega seotud olemasolevaid puudusi erinevate riiklike kohustuste kehtestamisega. Sellised erinevad riiklikud kohustused loovad siseturul teenuste vabale osutamisele lisatahistusi.
- (3) Kogu liitu hõlmava lahenduse puudumine tingib õiguskindlusetuse, mis mõjutab nii teenuseosutajaid kui ka riigi ametiasutusi. Eri liikmesriikides asuvatele või seal teenuseid osutavatele teenuseosutajatele kohalduvad erinevad ja potentsiaalselt vastuolus olevad kohustused, mille tulemusena kohaldatakse selliste teenuseosutajate suhtes rikkumise korral erinevaid karistusi. Kriminaalmenetluste raamistike erinevused suurenevad tõenäoliselt veelgi side- ja infoühiskonna teenuste üha suurema tähtsuse tõttu meie igapäevaelus ja meie ühiskondades. Need erinevused ei kujuta endast üksnes siseturu nõuetekohase toimimise takistust, vaid toovad kaasa ka probleemid liidu vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala loomisel ja nõuetekohasel toimimisel.
- (4) Õigusraamistiku erisuste vältimiseks ja tagamiseks, et siseturul tegutsevatel ettevõtjatel oleksid samasugused või sarnased kohustused, on liit võtnud vastu mitu õigusakti sellistes seotud valdkondades nagu andmekaitse, täpsemalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2016/679 ⁽³⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu

⁽¹⁾ ELT C 367, 10.10.2018, lk 88.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 13. juuni 2023. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 27. juuni 2023. aasta otsus.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

direktiiv 2002/58/EÜ ⁽⁴⁾). Andmesubjektide kaitstuse suurendamiseks nähakse määruses (EL) 2016/679 ette liidus esindaja määramine vastutavate ja volitatud töötajate poolt, kes ei asu liidus, kuid kes pakuvad liidus asuvatele andmesubjektidele kaupu või teenuseid või jälgivad andmesubjektide käitumist, kui nende käitumine toimub liidus, välja arvatud juhul, kui andmeid töödeldakse juhtumipõhiselt, kui töötlemine ei hõlma isikuandmete eriliikide ulatuslikku töötlemist või süüdimõistvate kohtuotsuste ja süütegudega seotud isikuandmete töötlemist ning selle tulemusel ei ohustata tõenäoliselt füüsiliste isikute õigusi ja vabadusi, võttes arvesse töötlemise laadi, konteksti, ulatust ja eesmärgi või kui vastutav või volitatud töötaja on avaliku sektori asutus või organ.

- (5) Kehtestades liidus teatavate teenuseosutajate määratud majandusüksuste ja esindajate määramise ühtlustatud normid elektrooniliste tõendite kogumiseks kriminaalmenetluses liikmesriikide pädevate asutuste tehtavate otsuste ja määruste kättesaamiseks, täitmiseks ja täitmise tagamiseks, tuleks kõrvaldada olemasolevad teenuste vaba osutamise takistused ning tuleks vältida tulevikus sellega seoses erinevate riiklike lahenduste kehtestamist. Seega tuleks kehtestada võrdsed tingimused teenuseosutajatele. Sõltuvalt sellest, kas teenuseosutajad on asutatud liidus või mitte, peaksid liikmesriigid tagama, et teenuseosutajad määravad määratud majandusüksuse või esindaja. Määratud majandusüksuste ja esindajate määramise ühtlustatud normid ei tohiks mõjutada teenuseosutajate kohustusi, mis tulenevad muudest liidu õigusaktidest. Peale selle tuleks hõlbustada kriminaalõiguse valdkonna õigusaktide mõjusamat kohaldamist liidu vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneval alal.
- (6) Käesolevas direktiivis sätestatud määratud majandusüksused ja esindajad peaksid olema Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2023/1543, ⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/41/EL ⁽⁶⁾ ning Euroopa Liidu lepingu artikli 34 alusel nõukogu koostatud Euroopa Liidu liikmesriikide vahelist vastastikkust õigusabi kriminaalasjades käsitleva konventsiooni ⁽⁷⁾ alusel elektrooniliste tõendite kogumiseks tehtud otsuste ja määruste adressaadid, sealhulgas juhul, kui kõnealused otsused ja määrused edastatakse tunnistusena.

Määratud majandusüksust või esindajat tuleks kasutada kooskõlas menetlustega, mis on kehtestatud kohtumenetluste suhtes kohaldatavates õigusaktides ja õigusnormides, sealhulgas juhul, kui õigusaktid võimaldavad piiriülestes olukordades määrusi otse kätte toimetada teenuseosutaja määratud majandusüksusele või esindajale või põhinevad pädevate õigusasutuste vahelisel koostööl. Selle liikmesriigi pädevad asutused, kus asub määratud majandusüksus või elab või asub esindaja, peaksid tegutsema kooskõlas ülesandega, mis on neile ette nähtud asjakohase õigusaktiga, kui nende kaasamine on ette nähtud. Liikmesriikidel peaks samuti olema võimalik riigisisese õiguse alusel adresseerida otsuseid ja määruseid elektrooniliste tõendite kogumiseks füüsilisele või juriidilisele isikule, kes tegutseb nende territooriumil teenuseosutaja esindajana või määratud majandusüksusena.

- (7) Liikmesriigid peaksid tagama, et teenuseosutajatel, kes osutavad liidus teenuseid 18. veebruaril 2026, on kohustus määrata vähemalt üks määratud majandusüksus või nimetada vähemalt üks esindaja hiljemalt 18. augustiks 2026 ja kõnealused teenuseosutajad, kes hakkavad liidus teenuseid osutama pärast seda kuupäeva, määravad vähemalt ühe määratud majandusüksuse või nimetavad vähemalt ühe esindaja kuue kuu jooksul alates kuupäevast, mil nad hakkavad liidus teenuseid osutama. Ilma et see piiraks andmekaitsemeetmete kohaldamist, võib mitmel teenuseosutajal, eelkõige väikese või keskmise suurusega ettevõtjast teenuseosutajal, olla ühine määratud majandusüksus või esindaja.
- (8) Määratud majandusüksuse või esindaja määramise kohustust tuleks kohaldada teenuseosutajate suhtes, kes osutavad teenuseid liidus, st ühes või mitmes liikmesriigis. Käesolev direktiiv ei peaks hõlmama olukordi, kus teenuseosutaja asub ühe liikmesriigi territooriumil ja osutab teenuseid ainult selle liikmesriigi territooriumil.

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2002. aasta direktiiv 2002/58/EÜ, milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatuse kaitset elektroonilise side sektoris (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) (EÜT L 201, 31.7.2002, lk 37).

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2023. aasta määrus (EL) 2023/1543, mis käsitleb Euroopa andmesitamis määrust ja Euroopa andmesäilitamismäärust elektrooniliste tõendite hankimiseks kriminaalmenetluses ja kriminaalmenetluse järgsete vabadusekaotuslike karistuste täitmisele pööramiseks (vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 118).

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. aprilli 2014. aasta direktiiv 2014/41/EL, mis käsitleb Euroopa uurimismäärust kriminaalasjades (ELT L 130, 1.5.2014, lk 1).

⁽⁷⁾ Konventsioon, mille nõukogu on koostanud Euroopa Liidu lepingu artikli 34 alusel Euroopa Liidu liikmesriikide vahelise vastastikkuse õigusabi kohta kriminaalasjades (EÜT C 197, 12.7.2000, lk 3) ja selle protokoll (EÜT C 326, 21.11.2001, lk 2).

- (9) Liikmesriikidel peaks olema võimalik jätkata oma territooriumil asuvate teenuseosutajatega suhtlemist, et koguda kooskõlas liidu ja asjaomase riigisisese õigusega üksnes riigisiseste olukordade puhul kriminaalmenetluses elektroonilisi tõendeid. Olenemata liikmesriigi õiguses ette nähtud olemasolevatest võimalustest pöörduda oma territooriumil asuvate teenuseosutajate poole, ei tohiks liikmesriigid käesolevas direktiivis või määruses (EL) 2023/1543 toodud põhimõtetest kõrvale hoida.
- (10) Selleks et kindlaks teha, kas teenuseosutaja osutab teenuseid liidus, tuleb hinnata, kas teenuseosutaja võimaldab füüsilistel või juriidilistel isikutel kasutada oma teenuseid ühes või mitmes liikmesriigis. Pelk juurdepääs veebilehtedele liidus, näiteks juurdepääs teenuseosutaja või vahendaja veebisaidile või e-posti aadressile või muudele kontaktandmetele ei tohiks siiski eraldi võttes olla piisav järeldamiseks, et teenuseosutaja osutab liidus teenuseid käesoleva direktiivi tähenduses.
- (11) Selleks et kindlaks teha, kas teenuseosutaja osutab liidus teenuseid, tuleb lisaks hindamisele, kas teenuseosutaja võimaldab füüsilistel või juriidilistel isikutel kasutada oma teenuseid ühes või mitmes liikmesriigis, kindlaks teha, kas on olemas sisuline seos liiduga. Sisuline seos liiduga tuleks lugeda olemas olevaks juhul, kui teenuseosutajal on liidus majandusüksus. Majandusüksuse puudumisel peaks sisulise seose kriteerium põhinema spetsiifilistel faktilistel kriteeriumidel, näiteks sellel, kas ühes või mitmes liikmesriigis on olemas märkimisväärne arv kasutajaid või kas tegevus on suunatud ühte või mitmesse liikmesriiki. Tegevuse ühte või mitmesse liikmesriiki suunatust peaks saama kindlaks teha kõigi asjakohaste asjaolude põhjal, mille hulka kuuluvad sellised tegurid nagu asjaomases liikmesriigis üldiselt kasutatava keele või vääringu kasutamine või kaupade või teenuste tellimise võimalus.

Tegevuse suunatust liikmesriiki saab järeldada ka rakenduse (edaspidi „äpp“) kättesaadavusest asjakohases riigisisese äpipoes, kohaliku reklaami või asjaomases liikmesriigis üldiselt räägitavas keeles reklaami pakkumisest või kliendisuhete haldamisest, näiteks klienditeenuse osutamisest selles liikmesriigis üldiselt kasutatavas keeles. Sisulise seose olemasolu tuleks lugeda olemas olevaks ka siis, kui teenuseosutaja suunab oma tegevuse ühte või mitmesse liikmesriiki, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 1215/2012⁽⁸⁾. Teisalt, kui teenust osutatakse ainult selleks, et järgida Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2018/302⁽⁹⁾ sätestatud diskrimineerimiskeeldu, ei tohiks seda ilma täiendavate põhjusteta käsitada tegevuse suunamisena teatavale territooriumile liidus. Samad kaalutlused peaksid kehtima ka selle kindlaksmääramisel, kas teenuseosutaja osutab teenuseid liikmesriigi territooriumil.

- (12) Euroopa Liidu toimimise lepingu V jaotise 4. peatüki kohaldamisalasse kuuluvaid eri õigusakte kohaldatakse liikmesriikide vahelisele koostööle kriminaalmenetluses tõendite kogumisel. Liidu vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneval alal olemasoleva „muutuva geomeetria“ tõttu on vaja tagada, et käesoleva direktiiviga ei soodustaks täiendavate erinevuste või takistuste tekkimist teenuste osutamisel siseturul võimaldades liikmesriikide territooriumil teenuseid osutavatel teenuseosutajatel määrata määratud majandusüksused või nimetada esindajad liikmesriikides, kes ei osale asjaomastes õigusaktides. Seetõttu tuleks liikmesriigis, kes osaleb liidu asjaomastes õigusaktides, määrata vähemalt üks määratud majandusüksus või nimetada vähemalt üks esindaja, vältimaks ohtu, et nõrgestatakse käesolevas direktiivis sätestatud määramise või nimetamise tulemuslikkust, ning kasutada ära koostoitmet, mis tekib sellest, et kriminaalmenetluses on käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvate otsuste ja määruste, sealhulgas määruse (EL) 2023/1543, direktiivi 2014/41/EL ja Euroopa Liidu lepingu artikli 34 alusel nõukogu koostatud kriminaalasjades vastastikuse abistamise konventsiooni alusel tehtud otsuste ja määruste kättesaamiseks, täitmiseks ja täitmisele pööramiseks olemas määratud majandusüksus või esindaja. Samuti võimaldaks määratud majandusüksuse määramine või esindaja nimetamine, mida võiks muu hulgas kasutada ka riigisiseste juriidiliste kohustuste täitmise tagamiseks, saada kasu koostoitmest, mis on tingitud selge juurdepääsupunkti olemisest kriminaalasjades tõendite kogumise eesmärgil teenuseosutajate poole pöördumiseks.

⁽⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta määrus (EL) nr 1215/2012 kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (ELT L 351, 20.12.2012, lk 1).

⁽⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. veebruari 2018. aasta määrus (EL) 2018/302, mis käsitleb siseturul toimuvat põhjendamatu asukohapõhist tõkestust ja muul viisil diskrimineerimist kliendi kodakondsuse, elukoha või asukoha alusel ning millega muudetakse määrusi (EÜ) nr 2006/2004 ja (EL) 2017/2394 ning direktiivi 2009/22/EÜ (ELT L 60 I, 2.3.2018, lk 1).

- (13) Teenuseosutajad peaksid saama vabalt valida, millises liikmesriigis nad määravad oma määratud majandusüksuse või, kui see on kohaldatav, esindaja, ning liikmesriikidel ei tohiks olla võimalik seda valikuvabadust piirata, näiteks sellega, et kehtestavad kohustuse määrata määratud majandusüksus või esindaja oma territooriumil. Samas tuleks käesoleva direktiiviga kehtestada ka teatavad piirangud teenuseosutajate valikuvabadusele, eelkõige seoses asjaoluga, et määratud majandusüksus peaks asuma, või kui see on kohaldatav, esindaja peaks elama või asuma liikmesriigis, kus teenuseosutaja teenuseid osutab või kus ta asub, samuti sätestada kohustus määrata määratud majandusüksus või esindaja ühes neist liikmesriikidest, kes osaleb käesolevas direktiivis osutatud õigusaktis. Üksnes esindaja määramist ei tohiks käsitada teenuseosutaja riigis asumisena.
- (14) Kriminaalmenetluses tõendite kogumiseks kõige olulisemad teenuseosutajad on kasutajatevahelist suhtlemist hõlbustavad elektroonilise side teenuste osutajad ja infoühiskonna teenuste spetsiifilised osutajad. Seega tuleks käesolevas direktiivis käsitleda mõlemat rühma. Elektroonilise side teenused on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2018/1972⁽¹⁰⁾ ning need hõlmavad selliseid isikutevahelise side teenuseid nagu IP-kõne, kiirsuhtlus ja e-posti teenused. Käesolevat direktiivi tuleks kohaldada ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2015/1535⁽¹¹⁾ määratletud infoühiskonna teenuste osutajate suhtes, kes ei kvalifitseeru elektrooniliste sideteenuste osutajateks, kuid kes pakuvad oma kasutajatele võimalust üksteisega suhelda või osutavad oma kasutajatele teenuseid, mida saab kasutada nende nimel andmete salvestamiseks või muul viisil töötlemiseks. See oleks kooskõlas mõistetega, mida kasutatakse 23. novembril 2001 Budapestis sõlmitud Euroopa Nõukogu küberkuritegevuse konventsioonis (ETS nr 185), mida teatakse ka kui Budapesti konventsiooni. Andmete töötlemist tuleks mõista tehnilises tähenduses, mille all mõeldakse andmete loomist või andmemanipulatsiooni, st tehnilisi operatsioone, millega luuakse või muudetakse andmeid arvutitöötlemise abil.

Käesoleva direktiiviga hõlmatud teenuseosutajate kategooriate hulka peaksid kuuluma näiteks internetipõhised kauplemiskohad, mis annavad tarbijatele ja ettevõtjatele võimaluse üksteisega suhelda, ning muud veebimajutus-teenused, sealhulgas teenuse osutamisel pilvandmetöötlemise kaudu, samuti internetimängude platvormid ja interneti hasartmänguplatvormid. Kui infoühiskonna teenuste osutaja ei anna oma kasutajatele võimalust suhelda üksteisega, vaid üksnes teenuseosutajaga, ega paku võimalust andmeid salvestada või muul viisil töödelda või kui andmete salvestamine ei ole määrav element, mis moodustab olulise osa kasutajatele pakutavast teenusest, nagu õigus-, arhitektuuri-, inseneri- ja raamatupidamisteenused, mida osutatakse internetis vahemaa tagant, ei peaks ta kuuluma käesolevas direktiivis sätestatud teenuseosutaja määratluse alla, isegi kui selle teenuseosutaja osutatav teenus on infoühiskonna teenus direktiivi (EL) 2015/1535 tähenduses.

- (15) Nimede ja numbrite määramisega seotud internetitaristu teenuste osutajad, nagu domeeninimede registrid ning domeeninimeregistraatorid ning privaatsus- ja proksiteenuse osutajad või internetiprotokolli (IP) aadresside piirkondlikud internetiregistrid, on pahatahtlike või rikutud veebisaitide taga olevate isikute tuvastamisel eriti olulised. Nemat valdavad andmeid, mis võimaldaks kriminaalses tegevuses kasutatud veebisaidi taga oleva üksikisiku või üksuse või kuriteo ohvri kindlakstegemise.
- (16) Liikmesriigid peaksid tagama, et nende territooriumil asuvad või teenuseid osutavad teenuseosutajad annavad oma määratud majandusüksustele ja esindajatele vajalikud volitused ja vahendid mis tahes liikmesriigilt saadud käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvate otsuste ja määruste täitmiseks. Liikmesriigid peaksid samuti kontrollima, et nende territooriumil asuvad määratud majandusüksused või seal elavad või asuvad esindajad on saanud teenuseosutajatelt vajalikud volitused ja vahendid mis tahes liikmesriigilt saadud käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvate otsuste ja määruste täitmiseks ning et nad teevad kooskõlas kohaldatava õigusraamistikuga selliste otsuste ja määruste kättesaamisel pädevate asutustega koostööd. Selliste meetmete puudumine või puudused nendes meetmetes ei tohiks olla käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvate otsuste või määruste täitmata jätmise põhjuseks.

⁽¹⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/1972, millega kehtestatakse Euroopa elektroonilise side seadustik (ELT L 321, 17.12.2018, lk 36).

⁽¹¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. septembri 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/1535, millega nähakse ette tehnilistest eeskirjadest ning infoühiskonna teenuste eeskirjadest teatamise kord (ELT L 241, 17.9.2015, lk 1).

Samuti ei tohiks teenuseosutajatel olla võimalik põhjendada kohaldatavast õigusraamistikust tulenevate kohustuste täitmata jätmist käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvate otsuse või määruse kättesaamisel puuduva või ebatõhusa sisekorraga, sest nemad vastutavad vajalike vahendite ja volituste andmise eest, et tagada selliste otsuste ja määruste täitmine. Määratud majandusüksustel või esindajatel ei tohiks samuti olla võimalik põhjendada sellist täitmata jätmist näiteks väitega, et neil ei ole õigust andmeid edastada. Sel põhjusel peaksid liikmesriigid tagama, et nii määratud majandusüksust või esindajat kui ka teenuseosutajat saab pidada solidaarselt vastutavaks kohaldatavast õigusraamistikust tulenevate kohustuste täitmata jätmise eest käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvate otsuste ja määruste kättesaamisel, nii et nende kõikide suhtes võib kohaldada karistusi, kui üks neist oma kohustuse täitmata jätab. Eelkõige ei tohiks teenuseosutajal või määratud majandusüksusel või, kui see on kohaldatav, esindajal olla võimalik nende kohustuste täitmata jätmise põhjendamiseks kasutada teenuseosutaja ja määratud majandusüksuse või esindaja vahelise asjakohase sisekorra puudumist. Solidaarset vastutust ei tuleks kohaldada teenuseosutaja või määratud majandusüksuse või, kui see on kohaldatav, esindaja tegevuse või tegevusetuse korral, mis on karistusi kohaldavas liikmesriigis käsitatav kuriteona.

- (17) Liikmesriigid peaksid tagama, et iga nende territooriumil asuv või teenuseid osutav teenuseosutaja teavitab kirjalikult selle liikmesriigi käesoleva direktiivi kohaselt määratud keskasutust, kus asub tema määratud majandusüksus või elab või asub tema nimetatud esindaja, asjaomase majandusüksuse või esindaja kontaktandmed ja nendega seotud muudatused. Teavituses tuleks anda teavet ka nende keelte kohta, milles saab määratud majandusüksuse või esindaja poole pöörduda, ning need peaksid sisaldama ühte või mitut ametlikku keelt nagu on kehtestatud selle liikmesriigi õiguses, kus asub määratud majandusüksus või kus elab või asub esindaja, kuid võib sisaldada muid liidu ametlikke keeli, näiteks peakorteri asukoha keeli. Kui teenuseosutaja määrab kooskõlas käesoleva direktiiviga mitu määratud majandusüksust või mitu esindajat, peaksid liikmesriigid tagama, et teenuseosutaja täpsustab iga määratud majandusüksuse või nimetatud esindaja määramise või nimetamise täpse territooriaalse ulatuse. Hõlmata tuleks kõigi käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvates õigusaktides osalevate liikmesriikide territooriumid. Liikmesriigid peaksid tagama, et nende asjaomased pädevad asutused adresseerivad kõik oma käesoleva direktiivi kohased otsused ja määrused teenuseosutaja nimetatud määratud majandusüksusele või esindajale. Liikmesriigid peaksid tagama, et neile käesoleva direktiivi kohaselt edastatud teave on avalikult kättesaadav kriminaalasjade valdkonna Euroopa õigusala koostöö võrgustiku spetsiaalsel veebilehel, et hõlbustada liikmesriikidevahelist koostööd ja teise liikmesriigi ametiasutuste poolt määratud majandusüksuse või nimetatud esindaja poole pöördumist. Liikmesriigid peaksid tagama selle teabe korrapärase ajakohastamise. Teavet peaks olema võimalik ka laiemalt levitada, et pädevatel asutustel oleks hõlpsam kõnealusele teabele juurde pääseda, näiteks spetsiaalsete siseveebilehtede või foorumite ja platvormide kaudu.
- (18) Liikmesriigid peaksid kehtestama karistusnormid, mida kohaldatakse käesoleva direktiivi alusel vastu võetud liikmesriigi sätete rikkumise korral, ning võtma kõik vajalikud meetmed, et tagada kõnealuste normide rakendamine. Kehtestatud karistused peaksid olema mõjusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Liikmesriigid peaksid teavitama komisjoni nimetatud normidest ja meetmetest hiljemalt käesolevas direktiivis sätestatud kuupäeval ning teavitama komisjoni viivitamata nende hilisematest muudatustest. Liikmesriigid peaksid samuti teavitama komisjoni igal aastal nõudeid mittetäitvatest teenuseosutajatest, nende suhtes võetud asjakohastest täitemeetmetest ning määratud karistustest. Karistustega ei tohiks mingil juhul kehtestada teenuste osutamise püsivat ega ajutist keeldu. Liikmesriigid peaksid kooskõlastama oma täitemeetmed juhul, kui teenuseosutaja osutab teenuseid mitmes liikmesriigis. Sidusa ja proportsionaalse lähenemisviisi tagamiseks peaksid keskasutused oma tegevuse kooskõlastama. Komisjon peaks vajaduse korral hõlbustada sellist koostööd ja teda tuleks igal juhul teavitada õigusrikkumise juhtumitest. Käesolev direktiiv ei reguleeri teenuseosutajate, määratud majandusüksuste ja esindajate vahelisi lepingupõhiseid kokkuleppeid, millega kantakse üle või suunatakse neile ümber määratud karistuste finantstagarajad.
- (19) Teenuseosutajatele rikkumiste eest asjakohaste karistuste määramisel peaksid pädevad asutused võtma arvesse kõiki asjakohaseid asjaolusid, nagu teenuseosutaja finantssuutlikkus, õigusrikkumise laad, raskusaste ja kestus, kas see pandi toime tahtlikult või hooletuse tõttu ning kas teenuseosutajat on sarnaste varasemate õigusrikkumiste eest vastutusele võetud. Seejuures tuleks erilist tähelepanu pöörata mikroettevõtjatele.
- (20) Käesolev direktiiv ei piira riigi ametiasutuste volitusi tsiviilkohtumenetluses või haldusmenetlustes, kaasa arvatud juhul, kui selliste menetlustega võivad kaasneda karistused.

- (21) Selleks et tagada direktiivi järjepidev kohaldamine, tuleks liikmesriikide vaheliseks kooskõlastamiseks kehtestada täiendavaid mehhanisme. Seetõttu peaksid liikmesriigid määrama ühe või mitu keskasutust, kes saavad pakkuda teiste liikmesriikide keskasutustele teavet ja abi käesoleva direktiivi kohaldamisel, eelkõige juhul, kui kaalutakse käesoleva direktiivi kohaseid täitemeeteid. Kõnealune kooskõlastamismehhanism peaks tagama, et asjaomaseid liikmesriike teavitatakse liikmesriigi kavatsusest võtta täitemeeteid. Lisaks peaksid liikmesriigid tagama, et keskasutused saavad pakkuda vajaduse korral üksteisele kõnealustes olukordades asjakohast teavet ja abi ning teha üksteisega koostööd. Keskasutuste vaheline koostöö täitemeetmete korral võib hõlmata täitemeetmete kooskõlastamist eri liikmesriikide pädevate asutuste vahel. Koostöö tegemisel tuleks vältida positiivseid või negatiivseid pädevuskonflikte. Täitemeetmete kooskõlastamiseks peaksid keskasutused vajaduse korral kaasama ka komisjoni. Kõnealuste asutuste koostöökohustus ei tohiks piirata üksiku liikmesriigi õigust määrata karistusi teenuseosutajatele, kes ei täida oma käesoleva direktiivi kohaseid kohustusi. Keskasutuste määramine ja neid käsitleva teabe avaldamine hõlbustaks teenuseosutajatel selle liikmesriigi, kus tema määratud majandusüksus asub või esindaja elab või asub, teavitamist oma määratud majandusüksuse või esindaja määramisest ja kontaktandmetest. Selleks peaksid liikmesriigid teavitama komisjoni oma määratud keskasutusest või keskasutustest ning komisjon peaks edastama liikmesriikidele määratud keskasutuste nimekirja ja tegema selle avalikult kättesaadavaks.
- (22) Kuna käesoleva direktiivi eesmärki, nimelt teenuste vaba osutamise takistuste kõrvaldamine kriminaalmenetluses elektrooniliste tõendite kogumise raames, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab seda selliste teenuste piirideta olemuse tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (23) Euroopa Andmekaitseinspektoriga konsulteeriti vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1725⁽¹²⁾ artikli 42 lõikele 1 ning Euroopa Andmekaitseinspektor andis oma arvamuse 6. novembril 2019⁽¹³⁾.
- (24) Komisjon peaks hindama käesolevat direktiivi viie kriteeriumi alusel – tõhusus, mõjus, asjakohasus, sidusus ja ELi lisaväärtus – ning hindamine peaks olema võimalike edasiste meetmete mõjuhinnangute aluseks. Hindamine tuleks lõpule viia 18. augustiks 2029, et oleks võimalik koguda piisavalt andmeid selle praktilise rakendamise kohta. Teavet tuleks koguda korrapäraselt, et saada käesoleva direktiivi hindamise jaoks andmeid,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Reguleerimise ja kohaldamisala

1. Käesoleva direktiiviga kehtestatakse teatavate liidus teenuseid osutavate teenuseosutajate määratud majandusüksuste määramise ja nimetatud esindajate nimetamise normid elektrooniliste tõendite kogumiseks kriminaalmenetluses, et liikmesriikide pädevate asutuste tehtavaid otsuseid ja määruseid kätte saada, täita ning need täitmisele pöörata.
2. Käesolevat direktiivi kohaldatakse otsuste ja määruste suhtes, mis käsitlevad määruse (EL) 2023/1543, direktiivi 2014/41/EL ja Euroopa Liidu liikmesriikide vahelise vastastikust õigusabi kriminaalasjades käsitleva konventsiooni (mille nõukogu on koostanud Euroopa Liidu lepingu artikli 34 alusel) alusel elektrooniliste tõendite kogumist. Käesolevat direktiivi kohaldatakse samuti otsuste ja määruste suhtes, mis käsitlevad elektrooniliste tõendite kogumist riigisisese õiguse kohaselt ja mille liikmesriik on adresseerinud füüsilisele või juriidilisele isikule, kes tegutseb kõnealuse liikmesriigi territooriumil teenuseosutaja esindajana või määratud majandusüksusena.

⁽¹²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39).

⁽¹³⁾ ELT C 32, 31.1.2020, lk 11.

3. Käesolev direktiiv ei piira riigi ametiasutuste liidu ja riigisisese õiguse kohaseid volitusi pöörduda otse nende territooriumil asuvate teenuseosutajate poole, et koguda kriminaalmenetluses elektroonilisi tõendeid.

4. Liikmesriigid ei tohi kehtestada teenuseosutajatele lõikes 1 sätestatud eesmärkidel muid kohustusi kui käesolevast direktiivist tulenevad kohustused, eelkõige seoses määratud majandusüksuse määramise või esindajate nimetamisega.

5. Käesolevat direktiivi kohaldatakse artikli 2 punktis 1 määratletud teenuseosutajate suhtes, kes osutavad liidus oma teenuseid. Direktiivi ei kohaldata teenuseosutajate suhtes, kes asuvad ühe liikmesriigi territooriumil ja osutavad teenuseid ainult selle liikmesriigi territooriumil.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

1) „teenuseosutaja“ – füüsiline või juriidiline isik, kes osutab ühe või mitme järgmise kategooria teenuseid, välja arvatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/123/EÜ ⁽¹⁴⁾ artikli 2 lõike 2 punktis b osutatud finantsteenuseid:

- a) elektroonilise side teenused, mis on määratletud direktiivi (EL) 2018/1972 artikli 2 punktis 4;
- b) interneti domeeninime ja IP-numbriteenused, nagu IP-aadressi määramine, domeeninimede register, domeenini-meregistraator ning domeeninimedega seotud privaatsus- ja proksiteenused;
- c) muud infoühiskonna teenused, millele on osutatud direktiivi (EL) 2015/1535 artikli 1 lõike 1 punktis b ja mis
 - i) võimaldavad kasutajatevahelist suhtlust või
 - ii) võimaldavad salvestada või muul viisil töödelda andmeid kasutajate nimel, kellele teenust osutatakse, tingimusel et andmete salvestamine on kasutajale osutatava teenuse määrav element;

2) „teenuste osutamine liikmesriigi territooriumil“ –

- a) liikmesriigis füüsilistel või juriidilistel isikutel punktis 1 loetletud teenuste kasutamise võimaldamine ja
- b) spetsiifilistel faktilistel kriteeriumitel põhineva sisulise seose esinemine punktis a osutatud liikmesriigiga; selline sisuline seos on olemas, kui teenuseosutajal on asjaomases liikmesriigis majandusüksus, või kui majandusüksust ei ole, siis, kui asjaomases liikmesriigis on märkimisväärne arv kasutajaid või kui tema tegevus on suunatud asjaomasesse liikmesriiki;

3) „teenuste osutamine liidus“ –

- a) liikmesriigis füüsilistel või juriidilistel isikutel punktis 1 loetletud teenuste kasutamise võimaldamine ja
- b) spetsiifilistel faktilistel kriteeriumitel põhineva sisulise seose esinemine punktis a osutatud liikmesriigiga; selline sisuline seos on olemas, kui teenuseosutajal on liikmesriigis majandusüksus, või kui majandusüksust ei ole, siis, kui ühes või mitmes liikmesriigis on märkimisväärne arv kasutajaid või kui tema tegevus on suunatud ühte või mitmesse liikmesriiki;

⁽¹⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiiv 2006/123/EÜ teenuste kohta siseturul (ELT L 376, 27.12.2006, lk 36).

- 4) „majandusüksus“ – üksus, mis tegelikult tegeleb majandustegevusega määramata aja jooksul stabiilse taristu kaudu, kust osutatakse teenuseid või juhitakse majandustegevust;
- 5) „määratud majandusüksus“ – juriidilise isiku staatusega majandusüksus, mille on artikli 1 lõikes 1 ja artikli 3 lõikes 1 osutatud eesmärkidel kirjalikult määranud teenuseosutaja, kes asub artikli 1 lõikes 2 osutatud õigusaktis osalevas liikmesriigis;
- 6) „esindaja“ – füüsiline või juriidiline isik, kelle on artikli 1 lõikes 1 ja artikli 3 lõikes 1 osutatud eesmärkidel kirjalikult nimetanud teenuseosutaja, kes ei asu artikli 1 lõikes 2 osutatud õigusaktis osalevas liikmesriigis.

Artikkel 3

Määratud majandusüksused ja esindajad

1. Liikmesriigid tagavad, et liidus teenuseid osutavad teenuseosutajad määravad või nimetavad vähemalt ühe adressaadi selliste otsuste ja määruste kättesaamiseks, täitmiseks ja täitmise tagamiseks, mis kuuluvad artikli 1 lõikes 2 sätestatud kohaldamisalasse (edaspidi „artikli 1 lõikes 2 sätestatud kohaldamisalasse kuuluvad otsused ja määrused“) ning mille on teinud liikmesriikide pädevad asutused kriminaalmenetluses tõendite kogumiseks, järgmiselt:
 - a) liidus asuvate juriidilisest isikust teenuseosutajate puhul tagavad liikmesriigid, kus teenuseosutajad asuvad, et sellised teenuseosutajad määravad käesoleva lõike sissejuhatavas osas kirjeldatud tegevuste eest vastutava määratud asutuse või määratud asutused;
 - b) väljaspool liitu asuva juriidilisest isikust teenuseosutajate puhul tagavad liikmesriigid, et sellised nende territooriumil teenuseid osutavad teenuseosutajad määravad esindaja või esindajad, kes vastutavad käesoleva lõike sissejuhatavas osas kirjeldatud tegevuste eest artikli 1 lõikes 2 osutatud õigusaktides osalevates liikmesriikides;
 - c) artikli 1 lõikes 2 osutatud õigusaktides mitteosalevates liikmesriikides asuvate teenuseosutajate puhul tagavad liikmesriigid, et niisugused nende territooriumil teenuseid osutavad teenuseosutajad määravad kõnealustes õigusaktides osalevates liikmesriikides esindaja või esindajad, kes vastutavad käesoleva lõike sissejuhatavas osas kirjeldatud tegevuste eest.
2. Liikmesriigid tagavad, et lõikes 1 osutatud adressaat
 - a) asub või elab liikmesriigis, kus teenuseosutajad oma teenuseid osutavad, ja
 - b) tema suhtes võib kohaldada täitmisele pööramise menetlust.
3. Liikmesriigid tagavad, et artikli 1 lõikes 2 sätestatud kohaldamisalasse kuuluvad otsused ja määrused adresseeritakse sel eesmärgil käesoleva artikli lõike 1 kohaselt määratud majandusüksusele või nimetatud esindajale.
4. Liikmesriigid tagavad, et nende territooriumil asuvad või teenuseid osutavad teenuseosutajad annavad oma määratud majandusüksustele või esindajatele vajalikud volitused ja vahendid liikmesriigilt saadud artikli 1 lõikes 2 sätestatud kohaldamisalasse kuuluvate otsuste ja määruste täitmiseks. Liikmesriigid kontrollivad samuti, et nende territooriumil asuvad majandusüksused või seal elavad või asuvad esindajad on teenuseosutajatelt saanud vajalikud volitused ja vahendid nende liikmesriigilt saadud otsuste ja määruste täitmiseks ning et nad teevad kooskõlas kohaldatava õigusraamistikuga kõnealuste otsuste ja määruste kättesaamisel pädevate asutustega koostööd.
5. Liikmesriigid tagavad, et määratud majandusüksust või esindajat ja teenuseosutajat saab artikli 1 lõikes 2 sätestatud kohaldamisalasse kuuluvate otsuste ja määruste kättesaamisega seoses pidada solidaarselt vastutavaks kohaldatavast õigusraamistikust tulenevate kohustuste täitmata jätmise eest sellisel, et neist igatüüpi suhtes võib kohaldada karistusi, kui üks nendest on oma kohustuse täitmata jätnud. Eelkõige tagavad liikmesriigid, et teenuseosutajal, määratud

majandusüksusel või, kui see on kohaldatav, esindajal ei ole võimalik nende kohustuste täitmata jätmise põhjendusena kasutada teenuseosutaja ja määratud majandusüksuse või esindaja vahelise asjakohase sisekorra puudumist. Solidaarset vastutust ei kohaldata teenuseosutaja, määratud majandusüksuse või, kui see on kohaldatav, esindaja tegevuse või tegevusetuse korral, mis on karistust kohaldavas liikmesriigis käsitatav kuriteona.

6. Liikmesriigid tagavad, et teenuseosutajatel, kes osutavad liidus teenuseid 18. veebruaril 2026, on kohustus määrata määratud majandusüksused või esindajad hiljemalt 18. augustiks 2026 ning et teenuseosutajatel, kes hakkavad liidus teenuseid osutama pärast 18. veebruari 2026, on kohustus määrata määratud majandusüksused või esindajad kuue kuu jooksul alates kuupäevast, mil nad hakkavad liidus teenuseid osutama.

Artikkel 4

Teavitused ja keeled

1. Liikmesriigid tagavad, et iga nende territooriumil asuv või teenuseid osutav teenuseosutaja teavitab kirjalikult artikli 6 kohaselt määratud keskasutust selles liikmesriigis, kus asub tema määratud majandusüksus või kus asub või elab tema esindaja, asjaomase majandusüksuse või esindaja kontaktandmed ja nendega seotud muudatused.

2. Lõikes 1 osutatud teavituses täpsustatakse nõukogu määruses nr 1⁽¹⁵⁾ osutatud liidu ametlik keel või ametlikud keeled, milles võib esindaja või määratud majandusüksuse poole pöörduda. Kõnealused keeled hõlmavad ühte või mitut ametlikku keelt nagu on kehtestatud selle liikmesriigi õiguses, kus asub määratud majandusüksus või kus elab või asub esindaja.

3. Kui teenuseosutaja määrab kooskõlas artikli 3 lõikega 1 mitu määratud majandusüksust või nimetab mitu esindajat, tagavad liikmesriigid, et teenuseosutajad täpsustavad käesoleva artikli lõikes 1 osutatud teavituses asjaomaste määratud majandusüksuste või nimetatud esindajate määramise või nimetamise täpse territoriaalse ulatuse. Teavituses täpsustatakse liidu ja liikmesriikide ametlik keel või ametlikud keeled, milles saab pöörduda iga määratud majandusüksuse ja esindaja poole.

4. Liikmesriigid tagavad, et neile käesoleva artikli kohaselt edastatud teave tehakse avalikult kättesaadavaks kriminaalasjade valdkonna Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku spetsiaalsel veebilehel. Liikmesriigid tagavad kõnealuse teabe korrapärase ajakohastamise. Kõnealust teavet võib edasi levitada, et hõlbustada pädevate asutuste juurdepääsu.

Artikkel 5

Karistused

Liikmesriigid kehtestavad karistusnormid, mida kohaldatakse artiklite 3 ja 4 alusel vastu võetud liikmesriigi sätete rikkumise korral, ning võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada kõnealuste normide rakendamine. Kehtestatud karistused peavad olema mõjusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Liikmesriigid teavitavad komisjoni hiljemalt 18. veebruariks 2026 nimetatud normidest ja meetmetest ning teavitavad teda viivitamata nende hilisematest muudatustest. Samuti teavitavad liikmesriigid komisjoni igal aastal nõuded täitmata jätnud teenuseosutajatest ja nende suhtes võetud asjaomastest täitemeetmetest ning määratud karistustest.

Artikkel 6

Keskasutused

1. Kooskõlas oma õigussüsteemiga määravad liikmesriigid ühe või mitu keskasutust, et tagada käesoleva direktiivi järjepidev ja proportsionaalne kohaldamine.

2. Liikmesriigid teavitavad komisjoni lõike 1 kohaselt määratud keskasutusest või keskasutustest. Komisjon edastab liikmesriikidele määratud keskasutuste nimekirja ja teeb selle avalikult kättesaadavaks.

⁽¹⁵⁾ Nõukogu määrus nr 1, millega määratakse kindlaks Euroopa Majandusühenduses kasutatavad keeled (EÜT 17, 6.10.1958, lk 385).

3. Liikmesriigid tagavad, et nende keskasutused kooskõlastavad oma tegevust ja teevad koostööd üksteisega ning asjakohasel juhul komisjoniga ning et keskasutused annavad üksteisele asjakohast teavet ja abi, et kohaldada käesolevat direktiivi järjepideval ja proportsionaalsel viisil. Kooskõlastamine, koostöö ning teabe ja abi pakkumine hõlmab eelkõige täitemeeteid.

Artikkel 7

Ülevõtmine

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 18. veebruariks 2026. Liikmesriigid edastavad kõnealuste normide teksti viivitamata komisjonile.

2. Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nende ametlikul avaldamisel nendesse või nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

3. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastu võetud põhiliste normide teksti.

Artikkel 8

Hindamine

Hiljemalt 18. augustiks 2029 hindab komisjon käesolevat direktiivi. Komisjon edastab hindamisaruande Euroopa Parlamendile ja nõukogule. Hindamine viiakse läbi kooskõlas komisjoni parema õigusloome suunistega. Liikmesriigid esitavad komisjonile teabe, mida on vaja kõnealuse aruande koostamiseks.

Artikkel 9

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 10

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele kooskõlas aluslepingutega.

Strasbourg, 12. juuli 2023

Euroopa Parlamendi nimel

president

R. METSOLA

Nõukogu nimel

eesistuja

P. NAVARRO RÍOS

ISSN 1977-0650 (elektroniline väljaanne)
ISSN 1725-5082 (paberväljaanne)

Euroopa Liidu Väljaannete Talitus
L-2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

ET